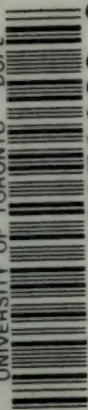

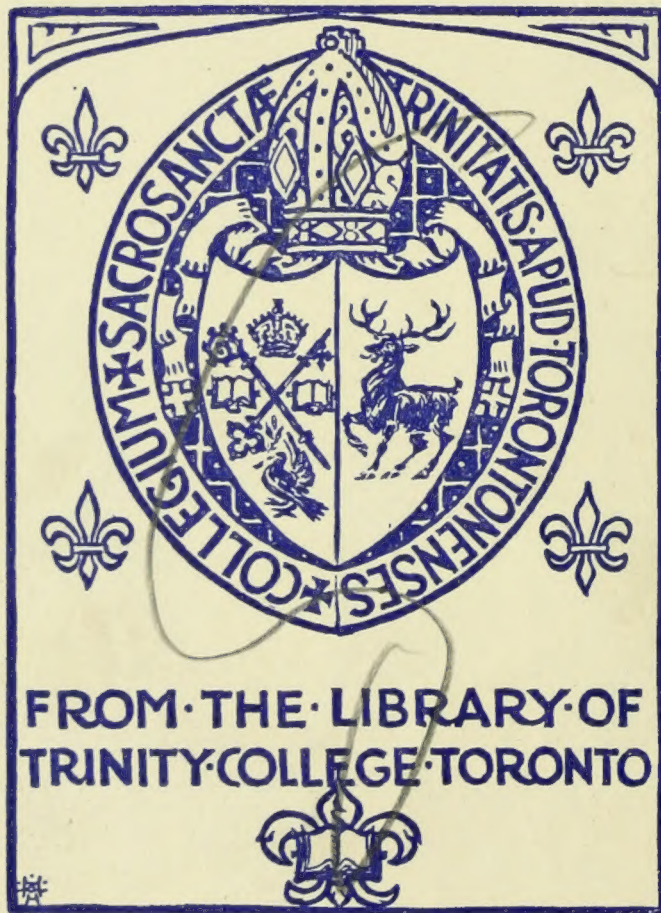
UNIVERSITY OF TORONTO DUPL

3 1761 00379983 0

Vol 3

TRINITY UNIVERSITY
LIBRARY.

N. a S.H. 16 No. 16

พระ

Tripitaka

[Tripitaka]

วินยปิฎก

ภิกขุณีวิภังค์

Vinaya Pitaka

Bhikkhuni Vibhanga

พระเจ้าน้องยาเธอ

กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส

ทรงชำระแล้ว

พิมพ์เป็นส่วนพระราชกุศล

ในมงคลสมัยแห่งสิริราชสมบัติได้ ๒๕ ปี บริบูรณ์

รัตนโกสินทรศก ๑๑๒

จิร รัชเช ปติฏฐาตุ.

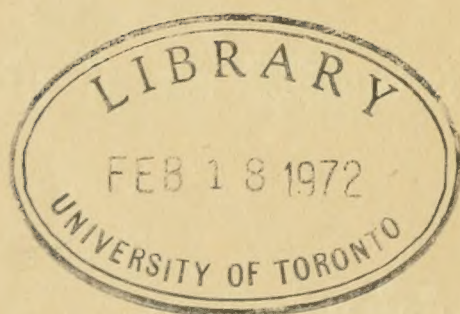
BL

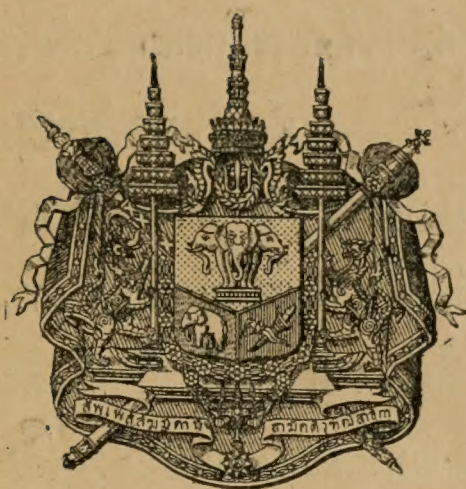
1411

T8

1893

V.3

อาร์มิกกา.

ศุภมัตตพระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตกาลล่วงแล้ว ๒๔๓๑ พรรษา
ปัตยุบันกาล มุสิกสังวัจนรามาต กาศิภักษ์ปาฏิบท โสรวารปริ
เนทกาลกำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหามงกุฎ
บุรุษยรัตนราชวิวงษ์ วรุตมพงษ์บริพัตร วรชัตยราชินิกโรดม จาตุรันต
บรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ บรมธรรมิกมหาราชาธิราช บรมนารถบพิตร
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระพุทธศาสนโนวาททั้งปวงซึ่งกุลบุตรได้ศึกษา
แลปฏิบัติสืบมาจนบัดนี้ ย่อมเนื่องอยู่ในพระปริยัติไตรปิฎกทั้งสิ้น แต่
กาลก่อนมา พระเจ้าแผ่นดินที่นับถือพระพุทธศาสนา ย่อมทรงพระราช
ศรัทธาเป็นศาสนูปถัมภก ให้กำลังแก่พระสงฆ์พุทธสาวกให้ทำสังคีติชำระ

อารัมภกถา.

พระไตรปิฎกปริยัติธรรม หลายครั้งหลายคราว เปนราชประเพณีสืบมา
แลจารึกเปนอักษรลงในใบลานเปนฉบับคัดลอกต่อกันไป จึงเปนฉบับ
แพร่หลายไปในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งปวง แต่ก่อนมาประเทศ
ที่นับถือพระพุทธศาสนา ยังมีอำนาจปกครองบ้านเมืองโดยลำพังตัว
พระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา ได้ทำนุบำรุงอุดหนุนการศาสนา
อยู่หลายประเทศด้วยกัน คือ กรุงสยาม เมืองลังกา เมืองพม่า เมืองลาว
เมืองเขมร เมื่อเกิดวิบัติอันตราย พระไตรปิฎกขาดสูญบกพร่องไปในเมือง
ใดก็ได้เอาใคร่หยิบยืมกันมาลอกคัดคงฉบับบริบูรณ์ ถ่ายกันไปถ่ายกันมาได้
แต่ในกาลทุกวันนี้ ประเทศลังกาแลพม่า ตกอยู่ในอำนาจอังกฤษ
ผู้ปกครองรักษากันเมือง ไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา ก็ทำนุบำรุง
แต่อาณาประชาราษฎรไพร่บ้านพลเมือง หาได้อุดหนุนการพระพุทธ
ศาสนาเหมือนอย่างพระเจ้าแผ่นดินซึ่งนับถือพระพุทธศาสนาแต่ก่อน ไม่
พระสงฆ์ซึ่งปฏิบัติตามพระพุทธศาสนา ก็ต่างคนต่างประพฤติตามลำพังตน
คนที่ชั่วมากกว่าดีอยู่เป็นธรรมดา ก็ชักพาให้พระปริยัติธรรมคำสั่งสอน
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวิปริตผิดเพี้ยนไปตามอัธยาไครย์ ล้วนเมือง
เขมรนั้นเล่า ก็ตกอยู่ในอำนาจของฝรั่งเศส ไม่มีกำลังที่จะอุดหนุน
พระพุทธศาสนาให้เป็นการมั่นคงถาวรไปได้ ล้วนเมืองลาวที่อยู่ในพระ
ราชอาณาจักรสยาม เจ้านายแลไพร่บ้านพลเมืองก็นับถือพระพุทธ
ศาสนาวิปริตแปรปรวนไปด้วยเจือปนผีสาธเทวตา จะเอาเป็นหลักฐาน
มั่นคงก็ไม่ได้ ถ้าพระไตรปิฎกวิปริตเคลื่อนคลาดไปในเวลานี้ จะหา
ที่สอบสวนลอกคัดเหมือนอย่างแต่ก่อนนั้นไม่มีแล้ว การพระพุทธศาสนา

อารัมภกถา.

ยี่สิบเจ็ดปีมานี้การอยู่แต่ในประเทศสยามให้ประเทศเดียว จึงเป็น
เวลาสมควรที่จะสอบสวนพระไตรปิฎก ให้ถูกต้องบริบูรณ์แล้วสร้างขึ้นไว้
ให้มากฉบับแพร่หลาย จะได้เป็นหลักฐานเชื่อถือของศาสนธรรม
คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสืบไปภายหน้า ก็กรรมอันใดที่
พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสสั่งสอน ย่อมเป็นกรรมอันวิเศษอุดมยิ่ง ซึ่งจะ
นำให้สัตว์พ้นจากทุกข์ภัย ได้ โดยจริงเป็นกรรมวิเศษเพียงแท้ ย่อมจะ
เป็นที่ปรารถนาของผู้ซึ่งมีปัญญา ได้เล่าเรียนตริตองแล้วปฏิบัติตาม
ได้รับผลมากน้อยตามประสงค์ ก็คงจะยังมีผู้ซึ่งจะอยากเรียนรู้เพื่อ
ปฏิบัติตามสืบไปภายหน้าเป็นแท้ จึงเป็นธรรมที่ควรจะสงวนไว้ให้เป็น
ประโยชน์แก่ชนภายหน้า ก็การสร้างพระไตรปิฎกในประเทศสยาม ที่มา
แต่โบราณนั้น จารึกเป็นอักษรขอมลงในใบลานเพื่อเป็นของถาวรมั่นคง
แต่กาลที่ทำเป็นการลำบาก กว่าสำเร็จแต่ละคัมภีร์ก็เป็นการเขินซ้ำมาก
ยากที่จะให้ฉบับพระปริยัติธรรมแพร่หลายไปได้ อนึ่งในสยามรัฐมณฑลนี้
แต่เดิมได้เคยใช้อักษรขอมเป็นแบบฉบับมา จึงทำให้ชนเป็นอันมาก
เข้าใจเสียว่าอักษรขอมเป็นของรองรับเนื้อความในพระพุทธานุศาสน์ เมื่อ
จะกล่าวโดยที่จริงแท้แล้ว ตัวอักษรไม่เป็นประมาณ อักษรใดใดก็ควรใช้ได้
ทั้งสิ้น ประเทศอื่นที่นับถือพระพุทธศาสนา คือ ลังกา พม่า ลาว เขมร
เป็นต้น ก็สร้างพระไตรปิฎกด้วยอักษรตามประเทศของตนๆ ทุกประเทศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริเห็นการเช่นกล่าวนี้นี้
แล้วข้างต้นนี้ จึงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ ได้ตรวจสอบพระไตรปิฎกให้ถูก
ถ้วนแล้วแลตีพิมพ์ด้วยอักษรสยาม เป็นคัมภีร์ละเล่นที่ทั้งข้างสองเล่มข้าง

อาร์มิกกา:

เพราะทรงพระราชดำริเห็นว่า จะเป็นประโยชน์ดีกว่าจาร์กลงในไบลาน
เรียงพิมพ์ครั้งหนึ่งตได้หลายร้อยฉบับ จะหยิบยกไปมาก็ไม่เป็นการลำบาก
ท่านผู้ที่จะดูสอบสวนก็ง่าย เพราะหนังสือคัมภีร์หนึ่งก็รวบรวมอยู่ในเล่ม
เดียวกันไม่กระจัดกระจายขาดตกบกพร่อง ถึงแม้ว่ากระดาษจะไม่เป็นของ
มั่นคงถาวรเสมอด้วยไบลานก็จริงอยู่ แต่ตีพิมพ์ครั้งหนึ่งมากกว่าจาร์กใน
ไบลานหลายสิบเท่า แลถ้าเก็บรักษาไว้ดีๆ แล้ว ก็อยู่ทนนานได้นับด้วยร้อยปี
เมื่อฉบับใดเป็นประโยชน์ที่ต้องการมาก ก็ตีพิมพ์เพิ่มขึ้นได้อีกมากกว่า
แลเร็วกว่าที่จะจาลงในไบลาน พระคัมภีร์พระปรียัติธรรมก็จะแพร่หลายสม
บุญในสยามรัฐมณฑลสืบไปภายหน้า ทรงพระราชดำริเห็นเป็นประโยชน์
ดังนี้ จึงมีพระราชประสงค์ที่จะตีพิมพ์พระปรียัติธรรมขึ้นให้แพร่หลาย เป็น
การเกื้อกูลแก่ความตั้งมั่นของคำ สอนแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสืบไปภายหน้า

อีกประการหนึ่ง การซึ่งมีพระราชประสงค์จะตีพิมพ์พระปรียัติธรรมครั้งนี้
ได้มีพระราชหฤทัยมุ่งหมายจะใคร่ให้ได้สำเร็จลง ทันกำหนดซึ่งทรงตั้ง
พระราชหฤทัยไว้ว่า ถ้าเสด็จดำรงอยู่ในศิริราชสมบัติได้ถึง ๒๕ ปี จะ
โปรดให้มีการมหกรรมฉลองพระไตรปิฎกนี้ ให้เป็นการพระราชกุศลใน
มงคลสมัย ก็การซึ่งจะเสด็จดำรงอยู่ได้หรือมิได้ จนถึงกำหนดที่วานั้น
ก็เอาเป็นประมาณแน่วไม่ได้โดยธรรมดา แต่ทรงพระราชดำริว่า การซึ่งทรง
พระปรารภตรวสอบพระไตรปิฎกแลสร้างขึ้นให้แพร่หลายนี้ จะเป็นการมี
คุณแก่ชนทั้ปวงทั่วไป นับว่าเป็นการพระราชกุศลอันใหญ่ เป็นไปในทาง
ที่ชอบธรรม คงจะเป็นเรื่องอุปถัมภ์ให้ได้สำเร็จดังพระบรมราชประสงค์

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่ง สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ

อาร์มิกกา.

เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช เป็นแม่กอง
จัดการที่จะตีพิมพ์พระไตรปิฎก แลโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าพนักงานอาราธนา
พระบรมวงษานุวงศ์ซึ่งทรงผนวช แลพระราชคณะภิกษุสงฆ์เปรียญผู้รู้
พระปริยัติธรรม มาประชุมฟังพระราชดำริห์พระราชประสงค์แล้ว ได้
แบ่งปันกันตรวจตราแก้ไขต้นฉบับสั่งลงพิมพ์ แล้วสำเร็จบริบูรณ์ตาม
พระบรมราชประสงค์

ทรงพระราชอุทิศส่วนพระราชกุศลในการซึ่งได้ทรงสร้างพระปริยัติธรรม
ครั้งนี้ แก่มหาชนนิกรทั่วไป ขอให้พระปริยัติธรรมอันตีพิมพ์ขึ้นไว้นี้
ดำรงอยู่สืบไปสืบกาลนานเทอญ

หะ

Transliteration of the Siamese alphabet and signs as used in the Pali text of this book.

Vowels.

Initial. อ or อี อา อิ อี อุ อู เอ โอ.

 a á i í u ú e o.

Medial & final. ะ ั ิ ี ุ ู เ โ

Plaec. over after over under before consonants.

Consonants.

ก ข ค ฆ ง จ ฉ ฌ ญ ณ

k kh g gh ñ c ch j jh ñ

ฏ ฐ ท ฒ ณ ต ถ ฑ ฒ ณ

t th d dh n t th d dh n

ป ผ พ ภ ม ย ร ล ว ส ห ฬ °

p ph b bh m y r l v s h l m.

Example.

อถ อตฺตา อาสา อิทฺธิ อีถิ อุชฺช อูรฺร เอเก โธโฆ.

atha attá ása iddhi íd í uju úrú eke og ho.

Reading stanzas.

พุทโธ สุตโต โธ กรุณามหันโนโว,
Buddho susuddho karuṇāmahannavo,

โยจจันตลุตถัพพรภาณโลจโน,
Yoccantasuddhabbaraṇṇalocano,

โลกัสส ปาปุปกิเลสฆาตโก;
Lokassa pāpupakilesaghātakō;

วันทามิ พุทธัง อหมาทเรณ ตัง.

Vandāmi Buddhamaṃ ahamādarena taṃ.

ธัมโม ปทีโป วีย ตัสส สัตถุโน,
Dhammo padīpo viya tassa satthuno,

โย มัคคปากามตเภทภินโนโก,

yo maggapākāmatābhedaḥhinnaḥko,

โลกุตตโร โย จ ตตถัตถิปโน

Lokuttaro yo ca tadatthadīpano;

วันทามิ ธัมมัง อหมาทเรณ ตัง.

Vandāmi Dhammaṃ ahamādarena taṃ.

สังฆो สุขเขตตารกยติเขตตัสสัณโณ,

Saṅgho sukhettābhyatikhettasaṇṇito,

โย ทิฏฐัสสันโต สุกตานุโพธโก,

Yo ditṭhasanto sugatānubodhako,

โลลัปพะโน

อริโย

สุเมธโส;

Lolappahíno

ariyo

sumedhaso;

วันทามิ

สังฆ

อหมาตเรณ

ต.

Vandámi

Sangham

ahamádarena

tam

อิจเจวเมกัณตภิปุชเนยฺยก,

Iceevamekantabhipújanēyyakam,

วัตถุตตย

วันทยตาภิสังขต,

Vatthuttayam

vandayataábhisan_khatam,

ปัญญ

มยา

ย,

มม

สัพพุปัททวา

Puññam

mayá

yam,

mama

sabbupaddavá,

มา

โหนตุ

เว

ตัสส

ปภวสิทฺธิยา.

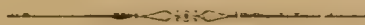
Má

hontu

ve

tassa

pabhávasiddhiyá.

กิตติบัญชิต.

ปาราชิกกัณฑ์	หน้า	๑
ปจฺมปาราชิก	„	๑
หุติยปาราชิก	„	๑๐
ตติยปาราชิก	„	๑๔
จตุตถปาราชิก	„	๑๘
สัตฺตรลัทธิ	„	๒๒
ปจฺมลัทธิ	„	๒๒
หุติยลัทธิ	„	๒๖
ตติยลัทธิ	„	๒๘
จตุตถลัทธิ	„	๓๔
ปจฺมลัทธิ	„	๓๗
อัญญลัทธิ	„	๔๐
สัตฺตมลัทธิ	„	๔๓
อัญญมลัทธิ	„	๔๘
นวมลัทธิ	„	๕๒
ทศมลัทธิ	„	๕๗
นิลลัทธิ	„	๖๔
มัตตวักค	„	๖๔
จิรวักค	„	๘๘
ปาจิตติยกัณฑ์	„	๙๔

ดิฐณวัคค์	๑	๙๕
อัมมการวัคค์	๑	๑๑๑
นัคควัคค์	๑	๑๒๙
คฺวัญญวัคค์	๑	๑๔๖
จิตตาคารวัคค์	๑	๑๖๔
อารามวัคค์	๑	๑๗๙
คฺพิณวัคค์	๑	๑๙๖
กุมารภูตวัคค์	๑	๒๑๙
ฉัตตปาหนวัคค์	๑	๒๔๒
ปาฏิเทสนียกัณท์	๑	๒๕๙
เตชียกัณท์	๑	๒๖๔
อนิกรณคฺค	๑	๒๖๗

โลธนบัตต.

ขุทฺธบปาจ	สุทฺธบปาจ	หน้า	บันทึก
อนวัสฺสโต	อนวัสฺสโต	๕๑	๘
อาทิสฺสํ	อาทิสฺสํ	๗๖	๓
ยาคํ	ยาคํ	๘๕	๑๓
ชตุมฺภจกํ	ชตุมฺภจกํ	๙๙	๑๕
ตฺวํภจกํ	ตฺวํภจกํ	๑๕๕	๑
ปจฺมสิทฺถปาทํ	ปจฺมสิทฺถปาทํ	๑๕๕	๑
จตุตฺถสิทฺถปาทํ	จตุตฺถสิทฺถปาทํ	๑๖๙	๑
นวมสิทฺถปาทํ	นวมสิทฺถปาทํ	๑๗๗	๑
อภิปฺปคฺคิยา	อภิปฺปคฺคิยา	๑๗๘	๒
ปจฺมสิทฺถปาทํ	ปจฺมสิทฺถปาทํ	๑๘๑	๑
ตฺตสิทฺถปาทํ	ตฺตสิทฺถปาทํ	๑๘๘	๑
สิทฺถมาณาย	สิทฺถมาณาย	๒๐๕	๗
เอกาตฺตสิทฺถปาทํ	เอกาตฺตสิทฺถปาทํ	๒๓๙	๑

วินยบัญญัติ วิกฺขุณีวิภังโก.

นโม ตัสส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสส.

ปจิมปาราชิก.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvattāyī vīhāri cātvaṃ
อภาตบิณทิกัสส อารามะ. เตน โย ปน สมเยน ตาไฟฺห
มิตฺตารนัตตา วิกฺขุณีสัมภัสส วิหารํ กัตตุกาโม โหติ. อถโข
ตาไฟฺห มิตฺตารนัตตา วิกฺขุณิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตตวโว “อิจฺจามหิ
ธียเย วิกฺขุณีสัมภัสส วิหารํ กาคู. เทถ เม นวกัมมิกํ
วิกฺขุณินัตติ. เตน โย ปน สมเยน จตัสสโส ภิกฺขุณิโย วิกฺขุณิสสุ
บิพฺพชิตา โหนติ นันทา นันทวสี สุนทรีนันทา นุสสันนันทาติ.
กมฺ วิกฺขาปวณฺณา วิกฺขุณิ อสวณณบัตติจวเสน วเวตฺตัพพา.

สุนทรินันทา ภิกขุณี สัลลภเชษฐา “ น พหุโกโต สาไฟ्ह
 มิคารนัตตา ภิกขุณีสัลลภ ภัตต์ อกาลิ. ยํ โส ญฺเฐตุกาโม.
 สจหาํ คมิลล์สามิ, วิสัลโล เม ภวิสสเทหิ, อัมมเตวาลีนี ภิกขุณี-
 อาณาเปสสิ “ คัจจน เม ปันนปาคํ นีหริ. โย จ มํ ปุจฺจติ,
 “ คิลานาติ ปฏฺวิเตหิตฺติ. “ เอวํ อัยฺเยติ โข สา ภิกขุณี สุนทรินันทาย
 ภิกขุณียา ปัจจัสสโลสสิ. เตน โข ปน สมเยน สาไฟ्ह มิคารนัตตา
 พหิทฺวารโกญฺจเก จิตฺโต โหติ สุนทรินนํทํ ภิกขุณี ปริปุจฺจนํโต
 “ กหํ อัยฺเย อัยฺยา สุนทรินันทา, กหํ อัยฺเย อัยฺยา
 สุนทรินนํทาคิ. เอวํ วุตฺเต สุนทรินนํทาย ภิกขุณียา อัมมเตวาลีนี
 ภิกขุณี สาไฟ्ह มิคารนัตตารํ เอตตวอ “ คิลานาวิสฺโส,
 ปันนปาคํ นีหริสสามิตฺติ. อถ โข สาไฟ्ह มิคารนัตตา “ ยํ ปาหํ
 ภิกขุณีสัลลภ ภัตต์ อกาลิ, อัมมาย สุนทรินนํทาย การณาติ มนุสฺสเ
 อาณาเปตฺวา “ ภิกขุณีสลฺภ ภัตฺเตน ปวิวิสสาติ วตฺวา, เยน
 ภิกขุณฺญสัลลโย, เตนุปลงฺกมิ. เตน โข ปน สมเยน สุนทรินนํทา
 ภิกขุณี พหามโกญฺจเก จิตฺตา โหติ สาไฟ्ह มิคารนัตตารํ
 ปติมานนํติ. อตฺถสลา โข สุนทรินนํทา ภิกขุณี สาไฟ्ह มิคารนัตตารํ
 ทูโรโตว อาลจฺจนํตํ; ทิสฺวาน อุมฺมัสสยํ ปวิสิตฺวา สลิสฺสํ ปารุบิตฺวา
 มัมเบจเก นิบัชฺชช. อถ โข สาไฟ्ह มิคารนัตตา, เยน สุนทรินนํทา

• ยุโรป. อัมมเตวาลีภิกขุณี. พม่า. อัมมเตวาลี ภิกขุณี.

• อิตฺโต ปริ อตฺถายาติ เตสฺส ปิตฺถเกสฺส ทิสฺสติ.

ภิกขุณี. เทนุปลังกมิ; อุปลังกนิตฺวา สุนฺทรีนํหิ ภิกขุณี เอตทโวจ
 “ กิณฺเต อัยฺเย อมาสุ, กิถฺล นินฺนํสาสิตี, “ เอวฺ เหนฺ อาวฺโส
 โหติ. ยา อนิรจันฺนํ อิจฺฉตี. “ กิยาณํตํ อัยฺเย น กิจฺฉิถฺลํสามิ,
 ขบฺบิชาหํ โขกาโร ม ลภามิ ทํ มุจฺเจตฺตมํ อวิสฺสุโต อวิสฺสุตยา
 สุนฺทรีนํทาย ภิกขุณียา กายลลิตฺตํ สมาปฺปชฺช. เตนฺ โข
 ปน สมนฺเณ. อังโณตฺรา ภิกขุณี ชฺรมาทฺตฺพลา จรณคฺคานา
 สุนฺทรีนํทาย ภิกขุณียา อวิทฺูเร นินฺนํสา โหติ. ยถฺทสาโร
 ลา ภิกขุณี สาทิหํ มิคารนฺตฺตารํ อวิสฺสุตํ อวิสฺสุตยา สุนฺทรีนํทาย
 ภิกขุณียา กายลลิตฺตํ สมาปฺปชฺชนฺตํ; ทิลฺลวาน อชฺฌมายติ
 ขียติ วิปาเจติ “ กถํ หิ นาม อัยฺยา สุนฺทรีนํทา อวิสฺสุตา
 อวิสฺสุตลลิตฺตํ ปุริสบุคฺคลลิตฺตํ กายลลิตฺตํ สาทิยิสฺสตีติ. อถโช
 ลา ภิกขุณี ภิกขุณินํ เอตมํตถํ อาโรเจสิ. ยา ตา ภิกขุณียो
 ๕ปฺปิจฺฉา สันตฺฏฺจา ลชฺชชินฺนโย กุกฺกัจจิกา ลักขากามา,
 ตา อชฺฌมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “ กถํ หิ นาม อัยฺยา
 สุนฺทรีนํทา อวิสฺสุตา อวิสฺสุตลลิตฺตํ ปุริสบุคฺคลลิตฺตํ กายลลิตฺตํ
 สาทิยิสฺสตีติ. อถโช ทถ ภิกขุณียो ภิกขุณินํ เอตมํตถํ อาโรเจสิ.
 เต ภิกขุ อชฺฌมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “ กถํ หิ นาม
 สุนฺทรีนํทา ภิกขุณินํ อวิสฺสุตา อวิสฺสุตลลิตฺตํ ปุริสบุคฺคลลิตฺตํ
 กายลลิตฺตํ สาทิยิสฺสตีติ. อถโช เต ภิกขุ ภควโต เอตมํตถํ
 อาโรเจสิ. อถโช ภควา เอตลฺลํ นินฺทาเน. เอวํลลํ ปกรณ.

ภิกขุณฺโณ สันนิปาตาเปตฺวา ภิกขุ ปฏฺฐิจฺฉิ “ สัจจํ กิร ภิกขเว
 สุนทรินฺนํทา ภิกขุณี อวิสสุตา อวิสสุตฺตํ ปุริสปุคฺคสฺส
 กายสํสํคํ สาทิยตฺติ. ” “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “ อนนุจฺฉวิกิ ” ภิกขเว. สุนทรินฺนํทาย ภิกขุณิยา อนนุโลมิกํ
 อปฺปฏฺฐิรูปํ อสํสาณกํ อปฺปบิยํ อกรณียํ. กถํ หิ นาม ภิกขเว
 สุนทรินฺนํทา ภิกขุณี อวิสสุตา อวิสสุตฺตํ ปุริสปุคฺคสฺส กายสํสํคํ
 สาทิยสฺสติ. เหนฺตํ ภิกขเว อปฺปปลันนํวา วา ปลาทาย ปลันนํ วา
 ภิกขโวยภาวาย. อถเขวํติ ภิกขเว อปฺปปลันนํนํจเว อปฺปปลาทาย
 ปลันนํนํจเว เอภิจฺฉามิ อปฺปณฺตํเตทฺทาติ. อถโฆ ภควา สุนทรินฺนํทํ
 ภิกขุณี อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ตุทฺถกรทาย ตุปฺปโปสทาย มหิจฺฉทาย
 อสํสํจฺจทาย สํสจฺจทาย โกสํสจฺจสฺส อวณฺณํ ภาสิตฺวา อเนกปริยาเยน
 สุกกรทาย สุปโปสทาย อปฺปบิยจฺจสฺส สันตฺตจฺจสฺส สลฺลเอยจฺจสฺส อุตฺตจฺจ
 ปาสาทิกจฺจสฺส อปฺปบิยจฺจสฺส วิริยาเนกจฺจสฺส อณฺณํ ภาสิตฺวา
 ภิกขุณฺโณ ตทฺถนุจฺฉวิกิ ตทฺถนุโลมิกิ อมฺมํ กถํ กิตฺวา ภิกขุ อามันนํเต
 “ เตนํ หิ ภิกขเว ภิกขุณฺโณ ลิกฺขาปทํ บัณฺณาเปสฺสสามิ,
 ทสํ อตฺถวเต ปฏฺฐิจฺฉ: สํสจฺจจฺจทาย, สํสจฺจจฺจทาย, ตุมฺมจฺจทาย
 ภิกขุณฺโณ นิสฺสทาย. เปสฺสอณฺณํ ภิกขุณฺโณ ฌาตุวิทาทาย. ฌิฏฺฐจฺจจฺจทาย
 อาสวณฺณํ สํวราย. สํวโรปายิกณฺณํ อาสวณฺณํ ปฏฺฐิชาทาย. อปฺปปลันนํ
 ปลาทาย, ปลันนํ ภิกขโวยภาวาย. สกฺกจฺจจฺจจฺจทิตฺวา. วินยานุทฺตทาย.

เขวฉนฺ ปน กัถฺขเว กัถฺขนิโย อิมํ ลิกฺกขาปทํ อุตฺถิสฺสํ
 “ ยะ ปน กัถฺขนิ อวฺสฺสฺตา อวฺสฺสฺตฺสฺส ปุริสํปฺคฺคฺสฺส อธฺกฺกํ
 อุกฺกษานมฺณฺทลํ อามสฺนํ วา ปรามสฺนํ วา คหณํ วา นุปนํ
 วา ปฏฺวิปฺพินํ วา สาทิเยยฺย, อยฺมํปํ ปาราชิกา โหติ อลฺวสา
 อุกฺกษานมฺณฺทลิกาติ.

ยะ ปนาติ: ยะ ยาทิสฺสา ยถายุตฺตา ยถาชฺจํจา ยถานามา
 ยถาโคตฺตา ยถาสีลา ยถาวิหารินี ยถาโคจรา เถรา ว นวา ว
 มฺชฺฉนิมา วา, เอสา วุจฺจติ ยะ ปนาติ. กัถฺขนิติ: กัถฺขกาติ
 กัถฺขนิ, กัถฺขาริยํ อชฺชณฺุปกฺคาติ กัถฺขนิ, กิณฺณปฏฺฐราติ
 กัถฺขนิ, สมฺมณฺเวย กัถฺขนิ, ปฏฺวิณฺเวย กัถฺขนิ, เขหิ กัถฺขนิติ
 กัถฺขนิ, ตีหิ สรณคมเนหิ อุลลํบํณฺนาติ กัถฺขนิ, ภาทฺราติ กัถฺขนิ,^{*}
 สาราติ กัถฺขนิ,^๑ เสกฺกขาติ กัถฺขนิ,^๒ อเสกฺกขาติ กัถฺขนิ,^๓ สมฺมคฺเคน
 อุกฺกโตลฺลํเขน ฅตฺติจตฺตฺเถน กัมเมเนน อุกุปฺเปเน จานารเหเน
 อุลลํบํณฺนาติ กัถฺขนิ; ตตฺตร ยายํ กัถฺขนิ สมฺมคฺเคน อุกฺกโตลฺลํเขน
 ฅตฺติจตฺตฺเถน กัมเมเนน อุกุปฺเปเน จานารเหเน อุลลํบํณฺนา,
 อญํ อิมํสํมํ อตฺเถน อธิปฺเปตา กัถฺขนิติ. อวฺสฺสฺตา นาม สารตฺตา
 อเปกฺกขวติ^{*} ปฏฺวิพฺพทฺธจิตฺตา. อวฺสฺสฺโต นาม สารตฺโต อเปกฺกขวา
 ปฏฺวิพฺพทฺธจิตฺโต. ปุริสํปฺคฺคฺโล นาม มนุสฺสํปฺริโล, น ยักฺโข

* ย. พ. ภาทฺรา กัถฺขนิ. ๑ ย. พ. สารา กัถฺขนิ.

๒ เสชา กัถฺขนิ. ๓ อเสชา กัถฺขนิ. ๔ ย. พ. อเปกฺกขวา

น เปโต น ตีรจฺฉานคโต, วิณฺญฺ ปฏฺวิโฬ กายลํสํคํ สฺมาปชฺชิตฺ.
 อธกัชกัณฺตี: เหฏฺฐจกัชกั. อุพฺภชานุมณฺฑลนฺตี: อุปฺริชานุมณฺฑล.
 อามสํ นาม อามฺภฺจฺมัตตํ. ปฺรามสํ นาม อิตฺถิจิตฺจ สลฺโยปนํ.
 คหณํ นาม คหิตมัตตํ. นุปนํ นาม นุภฺจฺมัตตํ. ปฏฺวิบิฬิณํ วา
 สาทิเยยฺยาคิ: อังคํ คเหตุวํ นิบิฬิณํ สาทิยติ. อยฺมบิฬิ:
 ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ. ปาราชิกา โหติติ: เสยฺยถาปํ นาม
 ปุริโส ลีลจฺฉินฺโน อภัพฺโพ เตน สรียณฺโณเนน ชีวิตฺ, เขวเมว
 ภิกฺขุณี อวลฺลุตฺตา อวลฺลุตฺตลฺล ปุริสฺสคฺคลฺลลฺล อธกัชกั
 อุพฺภชานุมณฺฑลํ อามสํ วา ปฺรามสํ วา คหณํ วา นุปนํ วา
 ปฏฺวิบิฬิณํ วา สาทิยนฺตี, อลฺลสมณฺโณ โหติ อลฺลภยิตฺตา; เตน
 วุจฺจติ ปาราชิกา โหติติ. อลฺลวาสาคิ: ลํวาโส นาม: เอกกัมฺม
 เอกุทฺเทโส สมสํกขาตา, เอโส ลํวาโส นาม; โส ตาย ลทฺธิ
 นฺตี, เตน วุจฺจติ อลฺลวาสาคิ.

อุกโต อวลฺลุตฺเต อธกัชกั อุพฺภชานุมณฺฑลํ กาเยน กายํ
 อามสติ, อาปัตติ ปาราชิกลฺล. กาเยน กายปฏฺวิพัทฺธํ อามสติ,
 อาปัตติ อุลลจฺจยลฺล. กายปฏฺวิพัทฺธเณ กายํ อามสติ, อาปัตติ
 อุลลจฺจยลฺล. กายปฏฺวิพัทฺธเณ กายปฏฺวิพัทฺธํ อามสติ, อาปัตติ
 ทุกกฏลฺล. นิสลลคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปัตติ ทุกกฏลฺล.
 นิสลลคฺคิเยน กายปฏฺวิพัทฺธํ อามสติ, อาปัตติ ทุกกฏลฺล.
 นิสลลคฺคิเยน นิสลลคฺคิเยน อามสติ, อาปัตติ ทุกกฏลฺล.

อุพฺพกัฏฐกํ อโหसानุมนัฏเฐลํ กาเยน กายํ อามสฺสตี, อาบัตฺตํ จ.
 ฤตฺถํ จยฺยสฺส. กาเยน กายปฏฺฐิพฺพัตถํ อามสฺสตี, อาบัตฺตํ ตุกฺกัฏฐสฺส.
 กายปฏฺฐิพฺพัตถเอน กายํ อามสฺสตี, อาบัตฺตํ ตุกฺกัฏฐสฺส. กายปฏฺฐิพฺพัตถเอน
 กายปฏฺฐิพฺพัตถํ อามสฺสตี, อาบัตฺตํ ตุกฺกัฏฐสฺส. นิสฺสัคคํ คิเยน
 กายํ อามสฺสตี, อาบัตฺตํ ตุกฺกัฏฐสฺส. นิสฺสัคคํ คิเยน กายปฏฺฐิพฺพัตถํ
 อามสฺสตี, อาบัตฺตํ ตุกฺกัฏฐสฺส. นิสฺสัคคํ คิเยน นิสฺสัคคํ คิยํ อามสฺสตี,
 อาบัตฺตํ ตุกฺกัฏฐสฺส.

เอกโต อวิสสุเต อธิกัมมํ อุกกัสนันนํจลํ กาเย ๘ กายํ
 อามสติ, อาปัตตํ, อุกกัสนันนํจลํ, กาเย, กายปฏิพัทธํ, อามสติ,
 อาปัตตํ, อุกกัสนันนํจลํ, กายปฏิพัทธํ, กายํ, อามสติ, อาปัตตํ,
 อุกกัสนันนํจลํ, กายปฏิพัทธํ, กายปฏิพัทธํ, อามสติ, อาปัตตํ,
 อุกกัสนันนํจลํ, นิลลัคคิเยน, กายํ, อามสติ, อาปัตตํ, อุกกัสนันนํจลํ,
 นิลลัคคิเยน, กายปฏิพัทธํ, อามสติ, อาปัตตํ, อุกกัสนันนํจลํ,
 นิลลัคคิเยน, นิลลัคคิเยน, อามสติ, อาปัตตํ, อุกกัสนันนํจลํ

อูพักกัชฌัก อโธซานุมนัณฑล กาเยน กายัม ขามสติ, ขาบัตติ
 ทุกักกัชฌัก. กาเยน กายปฏัพพัชฌ อามสติ, ขาบัตติ ทุกักกัชฌัก.
 กายปฏัพพัชฌเณ กายัม อามสติ, ขาบัตติ ทุกักกัชฌัก. กายปฏัพพัชฌเณ
 กายปฏัพพัชฌอ อามสติ, ขาบัตติ ทุกักกัชฌัก. นิสัณห์คิเยน กายัม อามสติ,
 ขาบัตติ ทุกักกัชฌัก. นิสัณห์คิเยน กายปฏัพพัชฌ อามสติ, ขาบัตติ
 ทุกักกัชฌัก. นิสัณห์คิเยน นิสัณห์คิเยน อามสติ, ขาบัตติ ทุกักกัชฌัก.

บุรโตะ ขวี่ลัเต ยักขลัเต ภา เปตลัเต ภา มัณทักลัเต ภา
 ตัรจันนาคตมมุลลวิคคัลลล ภา อธักขกั อุกกษานมุนทล ภาเยน
 ภายม อามลติ, อาบัตติ มุลลัจจยลล. ภาเยน ภายปฏิพัทธ
 อามลติ, อาบัตติ ทุกกวลล. ภายปฏิพัทธเณ ภายม อามลติ,
 อาบัตติ ทุกกวลล. ภายปฏิพัทธเณ ภายปฏิพัทธ อามลติ,
 อาบัตติ ทุกกวลล. นิลลัคคิเยน ภายม อามลติ, อาบัตติ
 ทุกกวลล. นิลลัคคิเยน ภายปฏิพัทธ อามลติ, อาบัตติ
 ทุกกวลล. นิลลัคคิเยน นิลลัคคิยม อามลติ, อาบัตติ ทุกกวลล.

อุพพัฏฐกัมม อโธฆานุมุณเฑาะหล กายเณ กายํ อามสติ, อาปัตติ
 ทุกุกกวัสส. กายเณ กายปฏิปัตถํ อามสติ, อาปัตติ ทุกุกกวัสส.
 กายปฏิปัตถเณ กายํ อามสติ, อาปัตติ ทุกุกกวัสส. กายปฏิปัตถเณ
 กายปฏิปัตถํ อามสติ, อาปัตติ ทุกุกกวัสส. นิสสัคคิเยน กายํ อามสติ,
 อาปัตติ ทุกุกกวัสส. นิสสัคคิเยน กายปฏิปัตถํ อามสติ, อาปัตติ
 ทุกุกกวัสส. นิสสัคคิเยน นิสสัคคิโย อามสติ, อาปัตติ ทุกุกกวัสส.

เอกโต อวิสสฺส เต อธกัณฺโฑ อพฺภะชาณมฺหานิ ตลฺ กาเยน กายํ
 อามสฺสติ, อาปัตตติ ทุกฺกัณฺฐัสส. กาเยน กายปฺปฏิพัทฺธํ อามสฺสติ,
 อาปัตตติ ทุกฺกัณฺฐัสส. กายปฺปฏิพัทฺธเณน กายํ อามสฺสติ, อาปัตตติ
 ทุกฺกัณฺฐัสส. กายปฺปฏิพัทฺธเณน กายปฺปฏิพัทฺธํ อามสฺสติ, อาปัตตติ
 ทุกฺกัณฺฐัสส. นิสฺสัสสํ คเณน กายํ อามสฺสติ, อาปัตตติ. ทุกฺกัณฺฐัสส.

นิสสัคคิเยน กายปฏิพัทธํ อามสติ, อาบัตติ ทุกกฐัสส.

นิสสัคคิเยน นิสสัคคิโย อามสติ, อาบัตติ ทุกกฐัสส.

อุพพัทฺถกํ อโธซานมฺมจฺจํทลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาบัตติ
ทุกกฐัสส. กาเยน กายปฏิพัทธํ อามสติ, อาบัตติ ทุกกฐัสส.

กายปฏิพัทธเณน กายํ อามสติ, อาบัตติ ทุกกฐัสส. กายปฏิพัทธเณน

กายปฏิพัทธํ อามสติ, อาบัตติ ทุกกฐัสส. นิสสัคคิเยน กายํ อามสติ,

อาบัตติ ทุกกฐัสส. นิสสัคคิเยน กายปฏิพัทธํ อามสติ, อาบัตติ

ทุกกฐัสส. นิสสัคคิเยน นิสสัคคิโย อามสติ, อาบัตติ ทุกกฐัสส.

อนาปัตติ: อถฺวํจิจฺจ อสติยา อชานนฺติยา อสํทียนฺติยา
อุมมัตติกาเยน ชิตฺตจิตฺตกาเยน เวทณฺฐกาเยน อาทิกมฺมิกาเยน.

ปจฺมปาราชิกํ นิฏฺฐจิตํ.

ทุตฺติยปาราชิกํ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิโย วิหริติ เชตฺวเน
อนาถบิณฑิกัสส อารามे.

เตน โข ปณ สมฺเยน สุนฺทรินฺนํทา ภาติกุญฺชิ สาเพฺหฺน

นิคฺคานํตฺตุนา คัพฺปนิ โหติ. ยาว คัพฺปโก ตฺรฺโณ อโหสิ, ตาว

ฉาเทสิ. ปวิปฺกเก คัพฺปโก วิทฺถมิตฺวา วิชายิ. ภาติกุญฺชิโย กุสฺลณฺนํทํ

ภาติกุญฺชิ อेतฺตวโจ “ สุนฺทรินฺนํทา โข อัยเย อจิริวิพฺภันตา

วิชาตา. กัจจิ โน สา ภาติกุญฺชเวย สมนานา คัพฺปนิติ. “ เหว

อัยเยติ. “ กัสส ปณ ธีโร อัยเย ชานํ ปาราชิกํ อัมม

อัมมัยันนํ ภิกขุณี เหว อตฺตนา ปฏฺิจฺเจเตสํ น คณัสส
 อาโรเจสฺสตี. “ โย เอตฺถิสฺสา อวัณฺโณ, มัยฺเหโส อวัณฺโณ;
 ยา เอตฺถิสฺสา อภิกฺขิ, มัยฺเหโส อภิกฺขิ; โย เอตฺถิสฺสา อยโส,
 มัยฺเหโส อยโส; โย เอตฺถิสฺสา อลาโภ, มัยฺเหโส อลาโภ.
 กียาหํ อัมมัยันนํ อตฺตโน อวัณฺณํ อตฺตโน อภิกฺขิ อตฺตโน อยสํ
 อตฺตโน อลาภํ ปเรสํ อาโรเจสฺสามีติ. ตา ยา ภิกขุณีโย
 อัมมัยันนํ ๗ เป ๗ ตา อัมมัยันนํ ชีวันติ วิปาเจนตี
 “ กถํ หิ นาม อัมมัยันนํ อตฺตนํ ชานํ ปาราชิกํ อัมมัยันนํ
 ภิกขุณี เหว อตฺตนา ปฏฺิจฺเจเตสํ น คณัสส อาโรเจสฺสตีติ.
 อถ โข ตา ภิกขุณีโย ภิกขุณํ เอตมฺหํ อาโรเจสฺส. ภิกขุ ภควโต
 เอตมฺหํ อาโรเจสฺส. อถ โข ภควา เอตมฺหํ นิทานเ เอตมฺหํ
 ปกรเวณ ภิกขุสํว สันนิปาตาเปตฺวา อัมมัยันนํ กถํ กิตฺวา ภิกขุ
 ปฏฺิจฺเจตฺวา “ สจฺจํ กิณ ภิกขเว อตฺตนํ ชานํ ปาราชิกํ
 อัมมัยันนํ ภิกขุณี เหว อตฺตนา ปฏฺิจฺเจเตสํ น คณัสส
 อาโรเจสฺสตี ” สจฺจํ ภควาติ. วิรทฺติ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ
 นาม ภิกขเว อตฺตนํ ชานํ ปาราชิกํ อัมมัยันนํ
 ภิกขุณี เหว อตฺตนา ปฏฺิจฺเจเตสํ น คณัสส อาโรเจสฺสตี. เนตํ
 ภิกขเว อัมมัยันนํ วา ปสาทาย ปสฺสณานํ วา ภิกขเวภาวาย
 อถ ชวํ ภิกขเว อัมมัยันนํ ปสฺสณานํ วา ปสาทาย ปสฺสณานํ

เอกรัจจาณิ ชันณเณตัตถาชาโร. ๆ เป ๆ เหวอจ ปน ภิกขเว ภิกขุณियो
 อิมิ ลิกขาปทํ อุตฺตลิคฺชนํ “ ยะ ปน ภิกขุณี ชานํ ปาราชิกํ
 ธัมมํ อชฺฌมาปັນนํ ภิกขุณี เหว อตฺตนา ปฏฺฐิโจทยฺย น คณัสส
 อาโรเจยฺย; ยทา จ สํ จิตฺตา วา อัสส จุตฺตา วา นาสิตา วา
 อวสฏฺฐา วา, สํ มัจฺฉา เหว วเทยฺย “ ปุพฺเพ วาหํ อัยเย
 ชันณเณตํ เอตํ ภิกขุณี “ เหวรูปา จ เหวรูปา จ สํ ภคินีติ,
 โน จ โน อตฺตนา ปฏฺฐิโจเทสฺส น คณัสส อาโรเจสฺสลิคฺชนํ;
 อิมํ ปาราชิกา โหติ อสํวาสา วชฺชปฏฺฐิจฺฉาทิกาทิ.

ยะ ปณาทิ: ยะ ยานิสสา ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๆ เป ๆ อัย อิมํธมฺมํ อตฺต
 อธิปเปตฺตา ภิกขุณีติ. ชานาติ นาม: สํวํ วา ชานาติ, อังณเณ วา
 คณัสสา อาโรเจณฺติ, สํ วา อาโรเจติ. ปาราชิกํ ธัมมํ
 อชฺฌมาปັນนํติ: อฏฺฐจันนํ ปาราชิกานํ อังณเณตํ ปาราชิกํ
 อชฺฌมาปັນนํ. เหว อตฺตนา ปฏฺฐิโจทยฺยชาติ: น สยํ โจทยฺย.
 น คณัสส อาโรเจยฺยชาติ: น อังณเณตํ ภิกขุณีนํ อาโรเจยฺย.

ยทา จ สํ จิตฺตา วา อัสสชาติ: จิตฺตา นาม สลึงเค จิตฺตา
 วุจฺจติ. จุตฺตา นาม กาลกตา วุจฺจติ. นาสิตา นาม สยํ วา
 วิทกฺกณฺติ: โหติ อังณเณตํ วา นาสิตา. อวสฏฺฐา นาม ติตฺถายคณ
 ลึงกณฺติกา วุจฺจติ.

วชฺชปฏฺฐิจฺฉาทิกาทิ อัมหากํ มติ.

ม. พ. กาลกตา อังณเณตํ อัมหากํ ชนฺติ.

สา บัจฉา เหว วเทยัย “ ปุฬเพ วาหิ อัยเย อัมบาสี
เอภิ ภิกขุณี “เอวรูปา จ เอวรูปา จ สา ภคินีติ. โน จ โข
อัตตนา ปฏิจาเทสสันติ: น สยิ โจเทสส. น คณัสส อโรเจสสันติ:
น อัมบาสี ภิกขุณีนํ อโรเจสส.

อัมมปิตี: ปริมาโย อุปาทาย วุจจติ. ปาราชิกา โหติติ:
เสยัยถาปี นาม ปันทุปลาโส พันธนา ปวตโต อภัพโพ
หริตตตาย, เอวเมว ภิกขุณี ชานํ ปาราชิกํ อัมมํ อัมมายนันนํ
ภิกขุณี เนว อัตตนา ปฏิจาเทสสามิ น คณัสส อโรเจสสามิติ
อูริ นิภชิตตมัตเต อัสสมณิ โหติ อสภยธิตา; เตน วุจจติ
ปาราชิกา โหติติ. อสวาสาติ: สวาโส นาม เอกกัมมํ เอกกเทโส
สมลิกขาตา. เอโส สวาโส นาม; โส ตาย สัทธิ นัตถิ, เตน
วุจจติ อสวาสาติ.

อเนปตติ: “ สัมมัสส ภันทนํ วา กลโห วา วิสัคโห วา
วิวาโท วา ภวิสสตีติ นาโรเจติ, “ สัมภะโท วา สัมภะชิ วา ภวิสสตีติ
นาโรเจติ, “ อยํ กักขลา ฆรุสา ชีวิตันตรายํ วา พหัมภะยัตตรายํ
วา ภวิสสตีติ นาโรเจติ, อัมบะ ปฏิจูปา ภิกขุณิโย อปัสสันติ
นาโรเจติ, น ฉาเตตุกามา นาโรเจติ, “ ปันณายัสสติ สเกน
กัมเมนาติ นาโรเจติ. อัมมัตติกาย, ฉาทิกัมมิกายาติ.

ทศิยปาราชิกํ นิฐจติ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvātthi viharati cetvare
อนาถปณฺธิกัลลํ อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี สมัคเคน ลฺเขน
อุกฺกชิตฺตํ อริยฺวํ ภิกฺขุ คณฺธพาทิปปํ อนุวัตตติ. ยะ ตา ภิกฺขุณีโย
อํบิยํ ๑ เป ๑ ตา อุชฺฌายันฺติ ชยันฺติ วิปาเจนฺติ “ กถํ หิ
นาม อํยยา อุลลนฺนทา สมัคเคน ลฺเขน อุกฺกชิตฺตํ อริยฺวํ ภิกฺขุ
คณฺธพาทิปปํ อนุวัตตติสสํติ. ๑ เป ๑ “ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี สมัคเคน ลฺเขน อุกฺกชิตฺตํ อริยฺวํ คณฺธพาทิปปํ
อนุวัตตติ. “ สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ
นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี สมัคเคน ลฺเขน อุกฺกชิตฺตํ อริยฺวํ
คณฺธพาทิปปํ อนุวัตตติสสํติ. เนตํ ภิกฺขเว อํบิยํ นานํ วา ปสาทาย
๑ เป ๑ เขวํจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสันตุ
“ ยะ ปน ภิกฺขุณี สมัคเคน ลฺเขน อุกฺกชิตฺตํ ภิกฺขุ อํมฺเณ
วินเยน ลิตฺถํ ลาสเนน อนาถโร อํบิยํ อกตสหายํ ตมนุวัตเตยฺย;
สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ เขวมัสสํ วณฺเณยา “ เอโส โข อํยเย
ภิกฺขุ สมัคเคน ลฺเขน อุกฺกชิตฺโต อํมฺเณ วินเยน ลิตฺถํ ลาสเนน
อนาถโร อํบิยํ อกตสหาโย. มายฺเย เขตํ ภิกฺขุ อนุวัตตติ;
เขวํจ สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ วุจฺจมานา ตเถว ปัตตํเนหํ, สา
ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ ยาวตติยํ สมนุภาสิตฺทพา ตัลลํ ปญฺนิสฺสัคคํ;
ยาวตติยํ สมนุภาสิยมานา ตํ ปญฺนิสฺสัคคํ, อิจฺเจตํ กุสลํ;

โน เจ ปฏินิสสัชชเยย, อัมมบี ปาราชิกา โหติ อลฺวสา
อุกฺกชิตฺตานุวัตฺตติกาติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ อยํ อิมัสฺมี อตฺเถ อธิปเปตา
ภิกฺขุณฺตี. สมฺมคฺโค นาม สฺโฆ สมานลฺวสโก สมานสฺมาภํ จิโต.
อุกฺกชิตฺโต นาม อาปตฺตติยา อทฺธสฺสเน วา อปัปฺปิกัมเม วา
อปัปฺปนิสสคฺโค วา อุกฺกชิตฺโต, อัมเมน วินเยนาติ: เยน อัมเมน
เยน วินเยน. สตฺถุ สาสเนนาติ: ชินฺสาสเนน พุทฺธสาสเนน. อนาถโร
นาม ลฺลวํ วา ปุคฺคํ วา กัมมํ วา นาทิยติ. อปัปฺปิกาโร นาม
อุกฺกชิตฺโต อโนสาริโต. อกตสหาโย นาม: สมานลฺวสกา ภิกฺขุ
วุจฺจันตี สหาया, โส เตหิ สทฺธึ นตฺถิ, เตน วุจฺจติ อกตสหาโยติ.
ตมฺนุวัตเตยฺยาติ; ยตฺถิ จิโก โส โหติ ยจฺฉนฺตีโก ยวฺจโก,
สาบี ตตฺถิ จิกา โหติ ตจฺฉนฺตिका ตวฺจิกา.

สา ภิกฺขุณฺตี: ยา सा อุกฺกชิตฺตานุวัตฺตติกา ภิกฺขุณี. ภิกฺขุณฺตีหิ:
อภินฺนาหิ ภิกฺขุณฺตี. ยา บัลลันตี ยา สุนฺนตี, ตาหิ วัตตัพพะ
“เอโส โข อัยเย ภิกฺขุ สมฺมคฺเคน ลฺลวเนน อุกฺกชิตฺโต อัมเมน
วินเยน สตฺถุ สาสเนน อนาถโร อปัปฺปิกาโร อกตสหาโย. มายเย
เขตฺติ ภิกฺขุ อนุวัตตติ. พุติยัมมบี วัตตัพพะ, ตติยัมมบี วัตตัพพะ.

๒. ยุโรปปีมรम्मโปตฺถเกสุ อิเม ปาจา ตติยาวิภตฺติวเสน กตา.

“โส ยตฺถิ จิโกติ เอวํ กเมน ภวตฺตัพพะ.

สเจ ปฏิณิสสัสซชติ, อังเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏิณิสสัสซชติ, อาบัตติ
 ทุกกกุสฺสํ. สุตฺวา น วทฺนํติ, อาบัตติ ทุกกกุสฺสํ. ส่า ภิกฺขุณี
 สัมมชฌนํ อากัทฺธมิตฺวา วัตตัพพา “เอโส โข อัยเย ภิกฺขุ
 สัมคฺเคน สัมเนน อุกฺกชิตฺโต ธัมเมน วินเยน สัตถุ สาสเนน อนาทร
 อปัฏฺฐการโ อกตสหาโย. มายฺเย เอตํ ภิกฺขุ อนุวัตตติ. ทุตยัมปิ
 วัตตัพพา, ทุตยัมปิ วัตตัพพา. สเจ ปฏิณิสสัสซชติ, อังเจตํ กุสลํ;
 โน เจ ปฏิณิสสัสซชติ, อาบัตติ ทุกกกุสฺสํ.

ส่า ภิกฺขุณี สมนุภาสิตัพพา. เอวํเบจ ปน ภิกฺขเว สมนุภาสิตัพพา.
 พยัตตาย ภิกฺขุณียา ปฏิพลาย สโม ณาเปตัพพะโว “สุณาทู เม
 อัยเย สโม: อปํ อิตถันนํมา ภิกฺขุณี สัมคฺเคน สัมเนน อุกฺกชิตฺตํ
 ภิกฺขุ ธัมเมน วินเยน สัตถุ สาสเนน อนาทรํ อปัฏฺฐการํ อกตสหายํ
 ตมนุวัตตติ. ส่า ตํ วัตถุ นํปิปฏิณิสสัสซชติ. ยถิ สัมมัสสํ ปัตตกัลลํ,
 สโม อิตถันนํมา ภิกฺขุณี สมนุภาเสยฺย ตัสส วัตถุสฺส ปฏิณิสสัคคํ.
 เอสา เบตติ. สุณาทู เม อัยเย สโม: อปํ อิตถันนํมา ภิกฺขุณี
 สัมคฺเคน สัมเนน อุกฺกชิตฺตํ ภิกฺขุ ธัมเมน วินเยน สัตถุ สาสเนน
 อนาทรํ อปัฏฺฐการํ อกตสหายํ ตมนุวัตตติ. ส่า ตํ วัตถุ
 นํปิปฏิณิสสัสซชติ. สโม อิตถันนํมา ภิกฺขุณี สมนุภาสติ ตัสส
 วัตถุสฺส ปฏิณิสสัคคํ. ยัสสา อัยยาย ขมติ อิตถันนํมาย
 ภิกฺขุณียา สมนุภาสนา ตัสส วัตถุสฺส ปฏิณิสสัคคํ, ส่า ตุน्हัสสํ
 ยัสสา นํกขมติ, ส่า ภา.สยฺย. ทุตยัมปิ เอตมัตถํ วทามิ.

តតិយបារាទិក៍.

១២៧

។ បេ ។ តតិយ័បី ខេត្តម័ក្ខំ វហាមិ. ។ បេ ។ សមណុក្ខត្ថា
តំឃេន វិក័ត្តន័ណាមា វិក័ត្តន័ វត្ថុត្ថ វត្ថុត្ថ ប្បវិទ្យាត្ថត្ថត្ថ
ឃតិ ត្ថត្ថត្ថ. ត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថ. ខេត្តមេត្ថ ឆារយាមិ.

ឈត្ថតិយា ពុក្ខត្ថ, វិវិទិ ក្នុងវាហាមិ ពុត្ថត្ថត្ថត្ថ,
ក្នុងវាហាបរិយោសានេ ឆាប័ត្តតិ បារាទិក៍ត្ថ.

ឧប័ត្ថតិ: បុរិមាបិ ឧបាហាយ វុទ្ធភិ. បារាទិកា ត្ថត្ថត្ថ:
តេត្ថត្ថត្ថ ឈាម បុត្តត្ថត្ថ តេត្ថត្ថ វិក័ត្ត ឧប័ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថ,
ខេត្តមេ វិក័ត្តន័ ឃាតត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ឧប័ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ,
ត្ថត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, តេន វុទ្ធភិ បារាទិកា ត្ថត្ថត្ថ.
ឧត្ថត្ថត្ថត្ថ: ត្ថត្ថត្ថ ឈាម: តេត្ថត្ថត្ថ តេត្ថត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ,
តេត្ថ ត្ថត្ថត្ថ ឈាម, ត្ថត្ថ តាម ត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថ, តេន វុទ្ធភិ ឧត្ថត្ថត្ថត្ថ.

ត្ថត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ឧប័ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, ឆាប័ត្តតិ
បារាទិក៍ត្ថ. ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ឆេតិកា ឧប័ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, ឆាប័ត្តតិ
បារាទិក៍ត្ថ. ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ឧត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ឧប័ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ,
ឆាប័ត្តតិ បារាទិក៍ត្ថ. ឧត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, ឆាប័ត្តតិ
ពុក្ខត្ថត្ថត្ថ. ឧត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ឆេតិកា, ឆាប័ត្តតិ ពុក្ខត្ថត្ថត្ថត្ថ. ឧត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ
ឧត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, ឆាប័ត្តតិ ពុក្ខត្ថត្ថត្ថត្ថ.

ឆាប័ត្តតិ: ឧត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, ប្បវិទ្យាត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ, ឧប័ត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ,
ឆាតិក្នុង វិកាមាតិ.

តតិយបារាទិក៍ វិទ្យា វិទ្យា.

จตุตถปาราคี กิ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvātthiyā vīhriti cetvane
อนาถปณฺธิกัลลส อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ฉัพพัคฺคิยา ภิกฺขุณิโย อวสฺสตุตฺถสฺส
ปฺริสฺสปุคฺคัลลสฺส หัตถคฺคหณฺนํ สาทิยฺนํติ, สํฆาฏิกณฺณ
คหณฺนํ สาทิยฺนํติ, สันตฺติฏฺฐจันตฺติยํ, สัลลปฺนํติยํ, สังกตฺตํ
คัจฉนํติ, ปฺริสฺสสฺสํ อพฺภากมณํ สาทิยฺนํติ, นนฺนํ,
อนุปวิสฺสํติ, กายํ ตทตฺตถาย อฺปสฺสหรณํติ, เอตฺถสฺส อลฺลทฺธมฺมสฺส
ปฺฏิเสวณตฺตถาย. ยะ ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปํยจฺฉา ๆ เป ๆ ตา
อฺชฌายนํติ ขิยฺนํติ วิปาเจนํติ “กถํ หิ นาม ฉัพพัคฺคิยา
ภิกฺขุณิโย อวสฺสตุตา อวสฺสตุตฺถสฺส ปฺริสฺสปุคฺคัลลสฺส หัตถคฺคหณฺนํ
สาทิยฺสสันตฺติ, สํฆาฏิกณฺณคหณฺนํ สาทิยฺสสันตฺติ, สันตฺติฏฺฐจิสฺสันตฺติยํ,
สัลลปฺสสันตฺติยํ, สังกตฺตํ คัจฉิสฺสันตฺติ, ปฺริสฺสสฺสํ อพฺภากมณํ
สาทิยฺสสันตฺติ. นนฺนํ อนุปวิสฺสสันตฺติ, กายํ ตทตฺตถาย
อฺปสฺสหริสฺสันตฺติ. เอตฺถสฺส อลฺลทฺธมฺมสฺส ปฺฏิเสวณตฺตถายติ. ๆ เป ๆ
“ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฉัพพัคฺคิยา ภิกฺขุณิโย อวสฺสตุตา
อวสฺสตุตฺถสฺส ปฺริสฺสปุคฺคัลลสฺส หัตถคฺคหณฺนํ สาทิยฺนํติ, สํฆาฏิกณฺณคหณฺนํ
สาทิยฺนํติ, สันตฺติฏฺฐจันตฺติยํ, สัลลปฺนํติยํ, สังกตฺตํ คัจฉนํติ,

• สันตฺติจิสฺสันตฺติยํติ อมฺหากํ มติ.

ปฐักขณิ อัมภากมนิ สาวิญญิติ, ฉนฺนํปิ อนุปวิสฺสนิติ, กายํปิ
 ตทตฺถาย อุปสํหริสฺสนิติ, เอตฺสส อสํกัธมมัสส ปฏิสเววณตฺถายาติ.
 “ สจฺจํ ภควาติ. วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว ฉนฺตํคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ อวสฺสตา อวสฺสตัสส ปุริสปุคฺคัสส
 หตฺถคฺคณฺปิ สาทิยิสฺสนิติ, สํฆากฺกณฺณคฺคณฺปิ สาทิยิสฺสนิติ,
 สันตฺติญฺจิสฺสนิตฺติ, สจฺเจกํปิ คจฺจณฺนิติ, ปุริสสฺส อัมภากมนิ
 สาทิยิสฺสนิติ, ฉนฺนํปิ อนุปวิสฺสสฺสนิติ, กายํปิ ตทตฺถาย
 อุปสํหริสฺสนิติ, เอตฺสส อสํกัธมมัสส ปฏิสเววณตฺถาย. เนตํ
 ภิกฺขเว อมฺปิปลนฺนํ วา ปลสาทาย ๆ เป ๆ เอวํจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนิตฺตุ “ ยา ปน
 ภิกฺขุณี อวสฺสตา อวสฺสตัสส ปุริสปุคฺคัสส หตฺถคฺคณฺ วา
 สาทิเยยฺย, สํฆากฺกณฺณคฺคณฺ วา สาทิเยยฺย, สันตฺติญฺจเยยฺย วา
 สลลเปยฺย วา, สจฺเจกํ วา คจฺจเยยฺย, ปุริสสฺส วา อัมภากมนิ
 สาทิเยยฺย, ฉนฺนํ วา อนุปวิเสยฺย, กายํ วา ตทตฺถาย อุปสํหเรยฺย,
 เอตฺสส อสํกัธมมัสส ปฏิสเววณตฺถาย; อมฺมํปิ ปาโมกฺขา โหติ
 อสฺวาสา อจฺฉวตฺถกาติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ ภิกฺขุณฺนิติ: ๆ เป ๆ อมฺ
 อิมสฺสํ อตฺถเ อธิมฺปิเตสา ภิกฺขุณฺนิติ. อวสฺสตา นาม สารตฺตา
 อเปกฺขวตี ปฏิจฺฉตฺถจิตฺตา. อวสฺสโต นาม สารตฺโต อเปกฺขวา

ปฏิพัทธจิตโต. ปุริสปุคฺคโล นาม มนุสฺสปุริโส น ยักโข น
 เปโต น ตีรจฺฉานโต, วิมฺบุ ปฏฺวิโต กายสํสัคคํ สมาปฺปชฺชิตุ.
 ทัตฺถคฺคณํ วา สาทิเยยฺยยาติ: ทัตฺถโก นาม กัปปุริ อฺปาทาย
 ยาว อคฺคณฺชา. เอตฺถลล อสํทํมมํสํส ปฏฺวิเสวณํตํถาย อฺพภักขกํ
 อโรชานุมณฺทลํ คฺคณํ สาทิยติ, อาปตฺติ ฤตฺถจฺจยฺสํส.
 สํชาวฺภิกณฺณคฺคณํ วา สาทิเยยฺยยาติ: เอตฺถลล อสํทํมมํสํส
 ปฏฺวิเสวณํตํถาย ธีวตฺถํ วา ปารุตํ วา คฺคณํ สาทิยติ, อาปตฺติ
 ฤตฺถจฺจยฺสํส. สํยติวฺภุเรยฺย วาติ: เอตฺถลล อสํทํมมํสํส
 ปฏฺวิเสวณํตํถาย ปุริสํสํ ทัตฺถปาเส ติวฺจติ, อาปตฺติ ฤตฺถจฺจยฺสํส.
 สํตลเปยฺย วาติ: เอตฺถลล อสํทํมมํสํส ปฏฺวิเสวณํตํถาย ปุริสํสํ
 ทัตฺถปาเส จิตฺตา สํตลปติ, อาปตฺติ ฤตฺถจฺจยฺสํส. สํเกตํ วา
 ศจฺเจยฺยยาติ: เอตฺถลล อสํทํมมํสํส ปฏฺวิเสวณํตํถาย ปุริเสน
 “ อิตถันนํ โอภาสํ อาศจฺฉาติ วุตฺตา ศจฺฉติ, ปเท ปเท
 อาปตฺติ ทฺวเกวฺยํสํส; ปุริสํสํ ทัตฺถปาสํ โอภกัณฺทมตฺเต อาปตฺติ
 ฤตฺถจฺจยฺสํส. ปุริสํสํ วา อํภกมฺนํ สาทิเยยฺยยาติ: เอตฺถลล
 อสํทํมมํสํส ปฏฺวิเสวณํตํถาย ปุริสํสํ อํภกมฺนํ สาทิยติ,
 อาปตฺติ ทฺวเกวฺยํสํส; ทัตฺถปาสํ โอภกัณฺทมตฺเต อาปตฺติ ฤตฺถจฺจยฺสํส.
 ฌนฺนํ วา อญฺปิเสยฺยยาติ: เอตฺถลล อสํทํมมํสํส ปฏฺวิเสวณํตํถาย
 เยน เกนจิ ปฏฺวิจฺฉนฺนํ โอภาสํ ปวฺวฺจจฺมตฺเต อาปตฺติ ฤตฺถจฺจยฺสํส.
 กายํ วา ทตฺถถาย อฺปสํหเวยฺยยาติ: เอตฺถลล อสํทํมมํสํส

ປຼູເສວນັດຕາຍ ປຼືສັສ ກັດຕາເສ ຈິຕາ ກາຍ ອຸປັສຮວຕິ
ອາບັດຕິ ດຸລັລັຈຈຍັສສ.

ອຍ໌ມັບັຕິ: ປຼືມາໂຍ ອຸປາທາຍ ວຸຈັຈຕິ. ປາຣາຊິກ ໂຫຕິຕິ:
ເສຍ໌ຍຄາບີ ນາມ ຕາໂລ ມັດຕັກັຈຸນິໂນ ອກັ໌ໂຟ ປຸນວິຸຜິ໌ຮິຍາ,
ເອວເມວ ກິກັຟຸນີ ອັງ໌ຈຸມັ ວັດຖຸ ປຼືປຸເຣນັຕິ, ອັສສັມນີ ໂຫຕິ
ອລັກຍິອິຕາ; ເຕນ ວຸຈັຈຕິ ປາຣາຊິກ ໂຫຕິຕິ. ອລັວາສາຕິ: ລັວາໂສ
ນາມ: ເອກັກັມມີ ເອກຸ໌ໂຕໂສ ສມລິກັຟາຕາ, ເອໂສ ລັວາໂສ ນາມ;
ໂສ ຕາຍ ລັກັຮິ ນັດຕິ, ເຕນ ວຸຈັຈຕິ ອລັວາສາຕິ.

ອນາບັດຕິ: ອລັບັຈິຈັ, ອລຕິຍາ, ອຮານັຕິຍາ, ອລາທິຍັ໌ຕິຍາ,
ອຸມັມັດຕິກາຍ, ຂີດຕັຈິດຕາຍ, ເວເນ໌ຟຼຽກາຍ, ອາທິກັມມິກາຍາຕິ.

ຈຕຸຕັດປາຣາຊິກ ນິຟຼັຈິຕັ.

ອຸ໌ທິຟຼັຈາ ໂໂ ອຍ໌ຍາໂຍ ອັງ໌ຈ ປາຣາຊິກ ອັມມາ; ເຢສ
ກິກັຟຸນີ ອັບັບຕຣີ ວາ ອັບັບຕຣີ ວາ ອາບັຊັຊິຕັວາ ນ ລກຕິ
ກິກັຟຸນີຮິ ລັກັຮິ ລັວາສັ, ຍຄາ ປຸເຣ, ຕຄາ ບັຈັຟາ, ປາຣາຊິກ ໂຫຕິ
ອລັວາສາ. ຕັດຕັຍ໌ຍາໂຍ ປຸຈັຟາມີ: ກັຈັຈິຕັ ປຼືສຸ໌ຮາ? ທຸຕິຍ໌ມັບັ
ປຸຈັຟາມີ: ກັຈັຈິຕັ ປຼືສຸ໌ຮາ? ຕຕິຍ໌ມັບັ ປຸຈັຟາມີ: ກັຈັຈິຕັ
ປຼືສຸ໌ຮາ? ປຼືສຸ໌ຮາເອຕັຍ໌ຍາໂຍ, ຕັສັມາ ຕຸນັຮິ. ເອວເມຕັ ອາຣາຍາມີຕິ.

ປາຣາຊິກກັຣັທັ ນິຟຼັຈິຕັ.

ลัทธิตรรกิกนิทาน.

นิเม โข ปณัฏฺเฐน ปณัฏฺเฐน สัมมาทิเลสา อัมมา อุตฺเทส อัจฉินฺติ.

ปจฺจิมลัทธิลัทธิ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวเน
อนาถปณฺธิกัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมฺเยน อัมมตโร อุตฺตโม ภิกฺขุณิสมฺมตโร
อุตฺตโม ตตฺถา กาลกโต โหติ, ตสฺส เทว ปุตฺตา โหนฺติ,
เอโก อัสสทฺโธ อัมมตโร, เอโก สทฺโธ ปณฺธิโน. เต
เปตฺติกํ สาปเตยฺยัง วิหริสฺส. อถ โข โส อัสสทฺโธ อัมมตโร ตํ
สทฺธํ ปณฺธินํ เอตทวโจ “อัมมทํ อุตฺตโม, ตํ ภาเชมาติ.”
เอวํ อุตฺโต โส สทฺโธ ปณฺธิโน ตํ อัสสทฺธํ อัมมตโร เอตทวโจ
“มหายโย เอวํ อว, อัมมทํ อุตฺตโม ภิกฺขุณิสมฺมตโร ติณฺโนติ.
ตติยัมปิ โข อัสสทฺโธ อัมมตโร ตํ สทฺธํ ปณฺธินํ เอตทวโจ
“อัมมทํ อุตฺตโม, ตํ ภาเชมาติ. อถ โข โส สทฺโธ ปณฺธิโน
ตํ อัสสทฺธํ อัมมตโร เอตทวโจ “มหายโย เอวํ อว, อัมมทํ
อุตฺตโม ภิกฺขุณิสมฺมตโร ติณฺโนติ. ตติยัมปิ โข โส อัสสทฺโธ
อัมมตโร ตํ สทฺธํ ปณฺธินํ เอตทวโจ “อัมมทํ อุตฺตโม,
ตํ ภาเชมาติ. อถ โข โส สทฺโธ ปณฺธิโน “สเจ มยฺหํ ภวิสฺสติ,

อหัง กิณฺณุสํวสฺสํ ทสฺสํสาวิทิตํ อสฺสํกัณฺโณ อหังปณฺณํ เอตทวโจ
 “ภาเซมาติ. อถโข โส อหังโกลิตโต เตหิ ภาณียมาโน ทสฺสํ
 อสฺสํกัณฺโณ อหังปณฺณํทสฺสํ ปาปุณฺนิ.” อถโข โส อสฺสํกัณฺโณ
 อหังปณฺณํโน กิณฺณุณฺโณ อปฺปลังกมิตฺวา เอตทวโจ “นิกัณฺณมณฺเฑเย,
 อหังหัง อหังโกลิตโตติ. เอวํ วุตฺเต อหังนันทา กิณฺณุณฺโณ ตํ ปุริสํ
 เอตทวโจ “มาณฺเฑโย เอวํ อวจ. ตุมฺหัง ปิตุณา กิณฺณุณฺโณทสฺสํ
 กิณฺณุณฺโณติ. “กัณฺโณโน. น กิณฺณุณฺโณติ โวหาริกเก มหามตฺตเต ปุณฺณํ
 มหามตฺตตา เอวมาหํสุ “โก อหังโย ชานาติ “กิณฺณุณฺโณทสฺสํ
 กิณฺณุณฺโณติ. เอวํ วุตฺเต อหังนันทา กิณฺณุณฺโณ เต มหามตฺตเต เอตทวโจ
 “อหังวณฺเฑเย” ตุมฺหังหิ ทิฏฺฐัง วา สุตํ วา สักกํ จปยิตฺวา กานํ
 ทิณฺณมานํติ. อถโข เต มหามตฺตตา “สจฺจํ โข อหังโย อาหาติ
 ตํ อหังโกลิตํ กิณฺณุณฺโณทสฺสํ อหัง. อถโข โส ปุริโส ปราชิโต
 อหังมาติ ขิยติ วิปาเจติ “อหังมณฺเฑโย อหัง มุณฺเฑยา พณฺณกัณฺโณ,
 กถํ หิ นาม อหังหัง อหังโกลิตํ อหังนันทาเปสฺสํนํติ. อหังนันทา
 กิณฺณุณฺโณ มหามตฺตตานํ เอตมตฺตํ อาโรเจสิ. มหามตฺตตา ตํ ปุริสํ
 ทณฺเฑยาเปสฺ. อถโข โส ปุริโส ทณฺเฑยาติ. กิณฺณุณฺโณทสฺสํ
 อหังวเร อาชีวกเสยฺยํ การายิตฺวา อาชีวกเก อหังโยเซสิ “เอตา

-
- ย. พ. ปาปุณฺณติ
 - ย. พ. อหังโย.
 - ย. พ. ทณฺเฑยาติ.

ภิกขุณีโย อัจฉาเวกตติ. อุลลันนทา ภิกขุณี มหามัตตทาน์ เอตมัตตัง
 อาโรเจสิ. มหามัตตทา ตัง ปุริสํ พันธอาเปสุ. มนุสสา อุษณายันติ
 ชีวันตติ วิปาเจนตติ “ปรณํ” ทิ นาม ภิกขุณีโย อุกทโทสิตัง
 อัจฉิมทาเปสุ, ทุตติยัมปิ กัตถทาเปสุ, ตติยัมปิ พันธอาเปสุ; อิทานิ
 มาตาเปสสันตติ. อัสสโสสุ โข ภิกขุณีโย เตสํ มนุสสานัง
 อุษณายันตานิ ชีวันตานิ วิปาเจตานิ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปัปปัจจา
 ๆเป ๆ ตา อุษณายันติ ชีวันตติ วิปาเจนตติ “กถํ” ทิ นาม
 อปัปปัจจา อุลลันนทา อุตฺตยัมวาทิกา วิหริสฺสตีติ. อถ โข ตา ภิกขุณีโย
 ภิกขุณํ เอตมัตตัง อาโรเจสุ. ๆเป ๆ “สัจจํ” ทิ ภิกขเว
 อุลลันนทา ภิกขุณี อุตฺตยัมวาทิกา วิหริตีติ. “สัจจํ” ทิ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ” ทิ นาม ภิกขเว อุลลันนทา ภิกขุณี
 อุตฺตยัมวาทิกา วิหริสฺสตีติ. เนตํ ภิกขเว อปัปปลันนํ วา ปสาทาย
 ๆเป ๆ เอวํปจ ปณ ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุกททิสฺสันตุ
 “ยา ปณ ภิกขุณี อุตฺตยัมวาทิกา วิหเรยฺย คหปตินา วา
 คหปติปุตฺเตน วา ทาเสณ วา กัมมกเรน” วา, อันทมโส
 สมณปรีฬฺหาชเกนาปี; อयํ ภิกขุณี ปจมาปัตตีกํ อัมมํ อาบับฺบาว
 นิสสารณียํ สัมมาทิสฺสันตติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆเป ๆ ภิกขุณีติ: ๆเป ๆ อยํ

อัมมัสมิ อัตถเด อธิปเปตา ภิกขุณฺณิ. อสุยัยวาทิกา นาม อัญญการิกา.
 วุจจติ. คหปติ นาม โยโกจิ อคาริ อชฌมาวสติ. คหปติปุตโต
 นาม เยเกจิ. ปุตตภาตโร. ทาโส นาม อนนโตชาโต อนนกกโต
 กรรมภาตโต. กัมมกโร นาม ภฏโก อาภฏโก. สมนปริพพาชโก
 นาม ภิกขุณฺณิ ภิกขุณฺณิยํ ลิกขมานนฺยํ สามณเณรณฺยํ สามณเณรณฺยํ
 คหปติ นาม โยโกจิ ปริพพาชกสมาณนฺโน. “อัญญํ กริสสารีติ ทุติยํ วา
 ปิเยสสิ อจฺจนฺติ วา. อาปัตติ ทุกกญฺจลฺลํ; เขยฺยลฺลํ อาโรเจติ.
 อาปัตติ ทุกกญฺจลฺลํ; ทุติยลฺลํ อาโรเจติ, อาปัตติ ทูลลจฺจยลฺลํ;
 อัญญปริโยสานเ อาปัตติ สัมมาทิเสลลลํ.

ปรมาปัตติกัมมิตะ: สห วิตถุชฌมาจจรา อาปัตติยติ อสมนุภาสณาย:
 วิสสารณียนฺติ: สัมมทา วิสสารียติ. สัมมาทิเสลลิตะ: สโฆว ตัสสา
 อาปัตติยา มานนฺตํ เทติ มุลาเย ปฏิกลลลิติ อพฺเพติ, น สัมพะสุลา
 ภิกขุณฺณิโย. ๘. เอกา ภิกขุณฺณิ; เตน วุจจติ สัมมาทิเสลลิติ. ตลลลว
 อาปัตติติกาย นาม กัมมํ อธิวณฺ, เตนปิ วุจจติ สัมมาทิเสลลิติ.

อนาปัตติ: มนุสฺสเสหิ อากกตฺถิยมาเน อจฺจนฺติ. . อารกขํ ยาจติ,
 อนนทิลลํ อจิกกขติ, อุมมัตติกาย, ทาทิกัมมิกายาติ.

* ย. พ. โยโกจิ. * ย. พ. กัมมกาโร.

หุติยลัมมาทีละล.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvaddhiyā vīhriti chetvare
อนาถบิณฑิกัสส อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน เวสาลียัม อัมปนตรัสส ลิงฺขวิสส
ปชาปตี อติจารินี โหติ. อถ โข โส ลิงฺขวี ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ
“ สาธุ วิรมาหิ, อนัตถํ โข เต กริสฺสสามิติ.” เอวํปิ สา
วุจฺจมานา น อากิยิ. เตน โข ปน สมเยน เวสาลียัม^{*} ลิงฺขวิคฺโค
สํนํนิปติโต โหติ เกณจิเทว ภณฺเณน. อถ โข โส ลิงฺขวี เต
ลิงฺขวิโน เอตทโวจ “ เอกํ เม อัยฺยา” อิตฺถิ อนุชานาถาติ.
“ กา นาม สาติ. ” เอยํหิ ปชาปตี อติจริ, ํ มาเตสฺสสามิติ.
“ ชานาหิติ. อัสสโสสิ โข สา อิตฺถิ ” สามิโก กิร มํ
มาเตสุกาโมติ วรภณฺฑํ ขาทย สāvaddhi คณฺฑวํ ติตฺถิเย
อุปลังกมิทฺวา บัพฺพชฺชํ ยาจิ. ติตฺถิยา น ลิงฺขนิสฺส บัพฺพชาเชตุ.
ภิกฺขุณีโย อุปลังกมิทฺวา บัพฺพชฺชํ ยาจิ. ภิกฺขุณีโยปิ น ลิงฺขนิสฺส
บัพฺพชาเชตุ. กุลลนํนํทํ ภิกฺขุณี อุปลังกมิทฺวา ภณฺฑกํ ทสฺสโสสิทฺวา
บัพฺพชฺชํ ยาจิ. กุลลนํนํทา ภิกฺขุณี ภณฺฑกํ คเหตฺวา บัพฺพชาเชติ.
อถ โข โส ลิงฺขวี ตํ อิตฺถิ คเวสํนํโต สāvaddhi คณฺฑวํ
ภิกฺขุณีสุ บัพฺพชิตํ ทิสฺวา, เยน ราชา บัตฺตเสนทํ โกสโล,

* ย. พ. กริสฺสสามาติ. ย. พ. เวสาลิยา. ย. พ. อัยโย.

เตนุปลังกมิ; อุปลังกมิตฺวา ราชานํ บัสน์เสนทํ โกสลํ เขตตทโว
 “ ปชาปตี เม เทว วรณํทํ อาทาย สํวตฺถํ อนุปัตตทา,
 ตํ เทโว อนุชานาตุติ. “ เตนทํ ภาณํ วิจินิตฺวา อาจิณฺชาติ.
 “ ทิฏฐิจา เทว ภิกฺขุณฺสีสุ บัพฺพชิตาติ. “ สเจ ภาณํ ภิกฺขุณฺสีสุ
 บัพฺพชิตา, น สํสา ลัพฺภา กิณฺจ กาทุ; สํวากฺขาโต ธมฺโม,
 จรตุ พหฺมจฺริยํ สํมา ตุกฺขสฺส อันตกิริยาयाติ. อถโข โส
 ลิจฺฉวี อุชฺฌายติ ชียติ วิปาเจติ “ กถํ ทิ นาม ภิกฺขุณฺนิโย
 โจริ บัพฺพชาเชตฺตํติ. อัสสโสสุโข ภิกฺขุณฺนิโย ตสฺส ลิจฺฉวิสฺส
 อุชฺฌายันตสฺส ชียันตสฺส วิปาเจตสฺส. ยาทา ภิกฺขุณฺนิโย
 อปัปฺปจฺจา ๆ เป ๆ ตา อุชฺฌายันติ ชียันติ วิปาเจติ “ กถํ
 ทิ นาม อัยยา อุลลนฺนํทา โจริ บัพฺพชาเชตฺตํติ. อถโข ตา
 ภิกฺขุณฺนิโย ภิกฺขุณฺนิ เอตมตฺถํ อาโรเจสุ. ๆ เป ๆ “ สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว อุลลนฺนํทา ภิกฺขุณฺนิ โจริ บัพฺพชาเชตฺตํติ. “ สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ ทิ นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนํทา ภิกฺขุณฺนิ
 โจริ บัพฺพชาเชตฺตํติ. เนตํ ภิกฺขเว อปัปฺปจฺจํ นานํ วา ปสาทาย
 ๆ เป ๆ เอวํจ ปณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺนิโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺธิสฺสํตุ
 “ ยาทา ปณ ภิกฺขุณฺนิ ชานํ โจริ วัชฺฌมวทิตํ อนปฺโลเกตฺวา ราชานํ วา
 สํมํ วา คณํ วา ปุคฺคํ วา เสณํ วา อปัปฺปจฺจํ กัปปํ วา วุฏฺฐาเปยฺย; อายมฺปิ
 ภิกฺขุณฺนิ ปจฺมาปัตตํติกํ ธมฺมํ อาปณฺนา นิสฺสํวณฺนํ สํมาทิสฺสํติ.

ยา ปณาคิ: ยา ยาพิสา ๑ เป ๑ ธิกษุณีติ: ๑ เป ๑ อย
 อิมัสมี อตฺเต อธิปเปตา ธิกษุณีติ. ซาพาติ นาม. ลาม วา
 ซาพาติ, อังโณ วา คัสสา อาโรเจติ, ลา วา อาโรเจติ.
 โจโร นาม: ยา ปณิมาสกั วา อภิเวกปัณิมาสกั วา อังคณ. อทินัน
 เถยยสัชาต อาทิยติ, เอสา โจโร นาม. รัชณา นาม ยั กัตถวา
 รัชณูปัชัตา โหติ. รัชณา นาม อังโณติ มนุสเสติ ฌาตา โหติ
 รัชณา เอสาติ. อนปโตเกตฺวาติ: อนาปฺจณา. ราชานาม:
 ยัตถ ราชานาม. อนุสาสติ, ราชานาม. อปโตเกตฺฟโฟ. สัโฆ นาม
 ธิกษุณีสัโฆ จุจติ, ธิกษุณีสัโฆ อปโตเกตฺฟโฟ. คโณ นาม:
 ยัตถ คโณ อนุสาสติ. คโณ อปโตเกตฺฟโฟ. ปุโณ นาม: ยัตถ
 ปุโณ อนุสาสติ, ปุโณ อปโตเกตฺฟโฟ. เสณิ นาม: ยัตถ
 เสณิ อนุสาสติ, เสณิ อปโตเกตฺฟโฟ. อังคณ. กัปปาติ: จเปตฺวา
 กัปปิ. กัปปิ นาม: เทว กัปปาติ: ติตฺติเยสุ วา ปัพพชิตา
 โหติ, อังคณ. วา ธิกษุณีสั ปัพพชิตา. “อังคณ. กัปปา
 จุจจาเปสสามีติ คณ วา อารินิ วา ยัตถ วา จิวร วา ปริเยสติ
 สิม วา สัมมัตติ, อายัตติ. อุกกัณฺฐัสส; วัชฺฐิยา อุกกัณฺฐ; วัชฺฐิ
 กัมมวาจาหิ อุลลัสสจฺจา; กัมมวาจาปรีโยสาเน อุกกัณฺฐายา อายัตติ
 สัชาติเสสัสส; คณัสส จ อารินิยา จ อายัตติ อุกกัณฺฐัสส.

อิมัสมีติ: ปุริม อุกกัณฺฐา จุจติ. ปจมาปัตติกัณฺธิ: สห
 ธิกษุณีสั อายัตติ อสมนุภาสณาย. นิสฺสารณิยัณฺธิ สัมมัตติ

นิสสาวิภกิ. สัมมาทิเลโสติ. ๗ เป ๗ เตนเป ๗ จุจติ สัมมาทิเลโสติ.

โจริยา โจริสัณณา อังณัตร์ กัปปา รุญจาเปติ, อาบัตติ
 สัมมาทิเลโสติ. โจริยา เวมตिका อังณัตร์ กัปปา รุญจาเปติ,
 อาบัตติ ทุกกัณฐัสส. โจริยา อโจริสัณณา อังณัตร์ กัปปา
 รุญจาเปติ, อาบัตติ. อโจริยา โจริสัณณา, อาบัตติ ทุกกัณฐัสส.
 อโจริยา เวมตिका, อาบัตติ ทุกกัณฐัสส. อโจริยา อโจริสัณณา, อาบัตติ.

อนาปัตติ: อชานันตี รุญจาเปติ, อปโถเกตวา รุญจาเปติ,
 กัปปกัม รุญจาเปติ, อุมมัตติยา, อาทิกัมมิกาयाติ.

ตติยลัมมาทิเลโส.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวักคิโย วิหริติ เขตวเน
 อนาถบิณฑิกัสส อารามे.

เตน โข ปน สมเยน ภัททาย กายลานิยา อันเตวาลินี
 ภิกขุณีหิ สัทธี ภันทิติว่า ความเก^๑ ภาติกุล^๒ อคมาลี. ภัททา
 กายลานิ ตं ภิกขุณี อปัสสเนติ ภิกขุณีโย ปรุจติ “ กหิ อิตถันนมา
 น นิสัสสิติ. “ ภิกขุณีหิ สัทธี อัยเย ภันทิติว่า น นิสัสสิติ.
 “ อัมมา อมุกัสมี ความเก^๑ เอติลล^๓ ภาติกุล^๒, ตตถ สันตวา วิจินถาติ.
 ภิกขุณีโย ตตถ สันตวา ตं ภิกขุณี ปัสสติว่า เอตทโวจ^๔ “ นิสัส
 สติว อัยเย เอกิกา อาคตา, กัจจิลิ อปัปอสิทาติ. “ อปัปอสิตัมหิ

^๑ ย. พ. อันเตวาลิกา. ^๒ ย. พ. ความก.

ภิกขุ ภควโต เอตมัตถัง ทาโณเรสุ. ๆเปฯ “สัจจํ ภิกขเว
 ภิกขุณี เอกา นทีปารํ คัจฉนัสสตี. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ ชุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี เอกา นทีปารํ คัจฉนัสสตี.
 เนตํ ภิกขเว อปัปสัณฺณานํ วา ปสาทาย ๆเปฯ เอวํจ ปน
 ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺตติสฺสํตฺตํ “ยา ปน ภิกขุณี
 เอกา วา คามันฺตรํ คัจฉนฺย. เอกา วา นทีปารํ คัจฉนฺย; อปัมฺปิ
 ภิกขุณี ปจฺมาบัตตํกํ อมฺมํ อาบັນฺนา นิสฺสํสารณียํ สํฆาทิสฺสณฺตี.
 เอวํจิทํ ภควตา ภิกขุณีนํ ลิกขาปทํ ปัลลวตฺตํ โหติ.

เตน โข ปน สมเยน สัมพัทฺตา ภิกขุณีโย โกสเลสุ ชนปฺเภสุ
 สาวตฺถิ คัจฉนฺตี” สาขํ อวัณฺตรํ คามํ อปคัจฉนฺตุ. ตตฺถ อวัณฺตฺรา
 ภิกขุณี อภิรุปา โหติ ทสฺสณียา ปาสาทิกา. อวัณฺตโร ปุริโส
 ตสฺสสา ภิกขุณียา สห ทสฺสเนน ปฏฺวิพทฺธจิตฺโต โหติ. อตฺโข โส
 ปุริโส ตาสํ ภิกขุณีนํ เสยฺยํ ปันเณวาเปนฺโต ตสฺสสา ภิกขุณียา
 เสยฺยํ เอกมฺนัตถํ ปันเณวาเปสิ. อตฺโข สา ภิกขุณี สลฺลลํกเฑว
 “ปริยญฺจํจิตฺโต อปํ ปุริโส; สเจ รัตติ อากัจฉนัสสตี, วิสฺสโร เม
 ภวิสสตีติ ภิกขุณีโย อนาปุจฺจนา อวัณฺตรํ กุลํ คณฺตีวํ เสยฺยํ
 กปฺเปสิ. อตฺโข โส ปุริโส รัตติ อากณฺตีวํ ตํ ภิกขุณี คเวสฺสนฺโต
 ภิกขุณีโย ฌญฺเฐสิ. ภิกขุณีโย ตํ ภิกขุณี อปัลลนฺตีโย เอวมาหํตฺตํ
 “นิสฺสํสยํ โข สา ภิกขุณี ปุริเสน สทฺธิํ นิกขณฺตีติ. อตฺโข สา

ภิกขุณี คัสสา รัตติยา ขัจจเยน, เยน ตา ภิกขุณีโย, เตนูปลังกมิ.
 ภิกขุณีโย คัม ภิกขุณี เอตทโวจุ “กิสส ตวั อัยเย ปุริเสน สัทธ
 นิกขันตาติ. “นาหัง อัยเย ปุริเสน สัทธ นิกขันตาติ ภิกขุณีนัง
 เอตมัตถัง อาโรเจสิ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปัปฺปิจฺฉา ๆเป ๆ ตา
 อุชฌายันตี ขิยฺนันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม ภิกขุณี เอกา
 รัตติ วิปฺปวสสิสสตีติ. ๆเป ๆ “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี เอกา
 รัตติ วิปฺปวสตีติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี เอกา รัตติ วิปฺปวสสิสสตี. เนตํ ภิกขเว
 อปัปฺปสันฺนํ วา ปสาทาย ปสันฺนํ วา ภิกขโสภาวาย ๆเป ๆ
 เอวํปิ ปณ ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อุกกิสันตุ “ยา
 ปณ ภิกขุณี เอกา วา คามันฺตรํ คัจฉิเยย, เอกา วา นทีปารุ
 คัจฉิเยย, เอกา วา รัตติ วิปฺปวเสย, อयัมปิ ภิกขุณี
 ปจฺจมาปคฺคิตํ อิมํ อายันฺนํ นิสสารณียํ สงฺขาหิเสถนฺตี. เอวํปิ จิตํ
 ภควตา ภิกขุณีนัง สิกขาปทํ ปัลลวตฺตํ โหติ.

เตน โข ปณ สมเยน สัมพยุตา ภิกขุณีโย โกสเสส
 ชนปเทสุ สวตฺถิ อัทธานมคฺคปฏฺฐันนํ โหนตี. ตตถ อัมมตฺวา
 ภิกขุณี วัจฺเจน ปิพิตา เอกิกา โอหิยิตฺวา ปิจฺฉา อคฺมาสิ. มนุสฺสา
 คัม ภิกขุณี บัลลิตฺวา หุเสตุ. อถ โข ส่า ภิกขุณี, เยน ตา
 ภิกขุณีโย, เตนูปลังกมิ. ภิกขุณีโย คัม ภิกขุณี เอตทโวจุ “กิสส
 ตวั อัยเย ปุริเสน สัทธ นิกขันตาติ. “นาหัง อัยเย ปุริเสน สัทธ นิกขันตาติ. “นาหัง อัยเย ปุริเสน สัทธ นิกขันตาติ. “นาหัง อัยเย ปุริเสน สัทธ นิกขันตาติ.

ฮั้วเยติ. ยา ตา ภาณุนิโย ฮั้วเยติ ๗ เป่ ๆ ตา อู๋ฉ่ายนัติ
 ชี้นัติ วิปาเจนติ “กถึ หึ นาม ภาณุนี เอกา คณัมหา
 โอหิยัลลิตติ. ๗ เป่ ๆ “ลัจจํ กิร ภาณเว ภาณุนี เอกา คณัมหา
 โอหิยัลลิตติ.” “ลัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถึ หึ นาม
 ภาณเว ภาณุนี เอกา คณัมหา โอหิยัลลิตติ. เนตํ ภาณเว ฮั้วปลันน่าน วา
 ปลาทาย ๗ เป่ ๆ เอวัณจ ปน ภาณเว ภาณุนิโย อิมํ ลิกขาปทํ
 อุตฺถิสันตุ “ยา ปน ภาณุนี เอกา วา คามันตรํ คัจฉะยฺย;
 เอกา วา นทีปารํ คัจฉะยฺย, เอกา วา รัตติ วิบฺบวเสยฺย;
 เอกา วา คณัมหา โอหิเยยฺย; อยัมปิ ภาณุนี ปจฺมาปัตติกํ
 ธัมมํ อาบํณฺนา นิสฺสารณียํ ลัทธิเตสฺสันติ.

ยา ปนาติ. ยา ยาทิสสา ๗ เป่ ๆ ภาณุนีติ: ๗ เป่ ๆ ออ อิมัสมิ
 อตฺเถ อธิปเปตา ภาณุนีติ. เอกา วา คามันตรํ คัจฉะยฺยาคิ:
 ปริกฺขิตตลลํ คามลลํ ปริกฺขเป ปจฺมํ ปาทํ อติกกามาเนตฺติยา
 อาปัตติ อุลลัจจยลลํ; ทุตฺติยํ ปาทํ อติกกามาเนตฺติยา อาปัตติ
 ลัทธิเตสฺลล. อปริกฺขิตตลลํ คามลลํ อูปารํ ปจฺมํ ปาทํ
 อติกกามาเนตฺติยา อาปัตติ อุลลัจจยลลํ; ทุตฺติยํ ปาทํ อติกกามาเนตฺติยา
 อาปัตติ ลัทธิเตสฺลล. เอกา วา นทีปารํ คัจฉะยฺยาคิ: นที นาม
 ติมันทลํ ปฏิจฺฉาเทคฺวา ยตฺถกตฺถจิ อุตฺตรนัติยา ภาณุนิยา

ขันธรวาสโก เตมียติ. ปรมิ ปาหิ อุตฺตาเรณฺติยา อาบัตฺติ
 อุลลัจฺจยัสส; กุติยิ ปาหิ อุตฺตาเรณฺติยา อาบัตฺติ สํฆาติเสสฺส.
 เอกา วา วัตฺติ วิปฺปวเสยฺยาติ: สห อรุณฺคฺคมนา กุติยิกาย
 ภาิกขุณฺยา หัตถปาลิ วิชหฺนฺติยา อาบัตฺติ อุลลัจฺจยัสส; วิชหิตะ
 อาบัตฺติ สํฆาติเสสฺส. เอกา วา คณฺหมหา โอหิเยยฺยาติ: อคามาเก
 อรัณเณ กุติยิกาย ภาิกขุณฺยา ทสฺสนฺนุปราริ วา สวณฺนุปราริ วา
 วิชหฺนฺติยา อาบัตฺติ อุลลัจฺจยัสส; วิชหิตะ อาบัตฺติ สํฆาติเสสฺส.

อัมมํบติ: ปริมาโย อูปาทาย วุจฺจติ. ปจฺมาบัตฺติกัณฺติ: สห
 วัตฺถุณฺณาจาวา อาบัตฺติ อสฺมนุภาสณาย. นิสฺสํวารณฺณติ: ลัมมํหา
 นิสฺสํวาริติ. สํฆาติเสสฺสติ: ๆเป ๆ เตนปี วุจฺจติ สํฆาติเสสฺสติ.

ยนาบัตฺติ: กุติยิกา ภาิกขุณฺนี บักกัณฺตา วา โหติ วิพฺภันฺตา วา
 กาลกตา วา บักกัณฺตักัณฺตา วา, อาปทาสุ, อุมมัตฺติกา, อาติกัมมิกายาติ.

จตุตถลัมมาทิเลลล.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริติ เทตวเน
 อนาถปณฺธิกัณฺตัสส ทารามะ.

เณ โข ปน สมเยน จันฺตกาสิ ภาิกขุณฺนี ภันฺตนากริกา
 โหติ กะหกริกา วิวาทกริกา ภัสสกริกา สัมเข อธิกรณกริกา.
 อุลลันนํทา ภาิกขุณฺนี ตัสสา กัมมํ กยิรมาเน ปฏิกโกสติ. เตน โข
 ปน สมเยน อุลลันนํทา ภาิกขุณฺนี คามกํ อคมาสิ เณจิทเว
 กรณเณ. อถ โข ภาิกขุณฺนีสํโห “อุลลันนํทา ภาิกขุณฺนี บักกัณฺตาติ

จันทกาลิ ภิกขุณี อาปัตติยา อทัสสเน อุกกขิปปิ. อุลลันนิกา
 ภิกขุณี คามเก ตํ ภริยํ ตีเรตฺวา ปุณฺเทว สāvaddhi บัจฉัจฉนิ.
 จันทกาลิ ภิกขุณี อุลลันนิกาย ภิกขุณียา อาจัจฉนฺติยา เหว
 อาสนํ บัณเฑาะเปสฺสิ, น ปาโททกํ ปาทบิโจ ปาทกถลิกํ อุนนิกขิปปิ,
 น บัจจุคคฺฉนฺตฺวา บัตตจิวรํ ปฏฺฐิคฺคเหสฺสิ, น ปานีเยน อาปุจฺจนิ.
 อุลลันนิกา ภิกขุณี จันทกาลิ ภิกขุณี เอตทโวจ “กิสฺส ตฺว
 อัยเย มยิ อาจัจฉนฺติยา เหว อาสนํ บัณเฑาะเปสฺสิ, น ปาโททกํ
 ปาทบิโจ ปาทกถลิกํ อุนนิกขิปปิ, น บัจจุคคฺฉนฺตฺวา บัตตจิวรํ
 ปฏฺฐิคฺคเหสฺสิ, น ปานีเยน อาปุจฺจนิติ. “เอวํโหตํ อัยเย โหติ,
 ยถาคํ อนาถายาติ. “กิสฺส ปน ตฺว อัยเย อนาถาติ. “อิมา มํ
 อัยเย ภิกขุณิโย “อโย อนาถา อัยมํบวฺวณฺตา, นัตถิ อิมิสฺสา
 กาจิ ปติวตฺตทาติ อาปัตติยา อทัสสเน อุกกขิปปิตฺติ. อุลลันนิกา
 ภิกขุณี “พาลา เอตา, อพยัตตา เอตา, เนตา ชานนฺติ กัมมํ วา
 กัมมโทสํ วา กัมมวิปัตตํ วา กัมมสम्मปัตตํ วา. มยํ โข ชานาม
 กัมมํปิ กัมมโทสํปิ กัมมวิปัตตํปิ กัมมสम्मปัตตํปิ, มยํ โข อกตํ วา
 กัมมํ กเวยฺยาม, กตํ วา กัมมํ โกเปยฺยามาติ ลหุ ลหุ
 ภิกขุณิสฺสํ สันนิปาเตตฺวา จันทกาลิ ภิกขุณี โอสาเวสฺสิ. ยา ता
 ภิกขุณิโย อัยมํบวฺวณฺตา ๆเป ๆ ता อชฺชวณฺณนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ हि นาม อัยยา อุลลันนิกา สมฺมคฺคเณ สํเวณ อุกกขิตฺตํ
 ภิกขุณี ธัมเมเน วินเยเน สัตตฺถุสสาสเนเน อนปโลเกตฺวา การกสฺสํ

“ ย. พ. อทัสสเนน.

อนัณเฑาะพ คณัสส นันท์ โยสาเวสสตีติ. ๆเป่ ๆ “สัจจ กิร
 วิกัชเว ฤตถนันทา วิกัชุนี สมันคโคเน สัมเมน ฤกัชิตถ วิกัชุนี
 ธัมเมน วินเยน สัตถุสาสเนน อนปโธเกตวา การกลัสมิ อนัณเฑาะพ
 คณัสส นันท์ โยสาเวสสตีติ.” “สัจจ ภควาติ. วิสวหิ พุทโธ
 ภาว “กถิ ภิ นาม วิกัชเว ฤตถนันทา วิกัชุนี สมันคโคเน
 สัมเมน ฤกัชิตถ วิกัชุนี ธัมเมน วินเยน สัตถุสาสเนน อนปโธเกตวา
 การกลัสมิ อนัณเฑาะพ คณัสส นันท์ โยสาเวสสตีติ. เนต วิกัชเว
 ธัมมปัสสันนาเน วา ปสาหยา ๆเป่ ๆ เขวัจจ ปน วิกัชเว
 วิกัชุนิโย อิมิ สิกขาปท ฤกัชิตถ “ยา ปน วิกัชุนี
 สมันคโคเน สัมเมน ฤกัชิตถ วิกัชุนี ธัมเมน วินเยน สัตถุสาสเนน
 อนปโธเกตวา การกลัสมิ อนัณเฑาะพ คณัสส นันท์ โยสาเวสสตีติ;
 อัมมปิ วิกัชุนี ปจมาปัตตีกิ ธัมมิ อายันนา นิสสารณิย
 กุมาทิสสันตีติ.

ยา ปนาทิ: ยา ยทิสสา ๆเป่ ๆ วิกัชุนีติ: ๆเป่ ๆ กถิ อิมัสสิ
 อุตถเ อธิปเปตา วิกัชุนีติ. สมันคโค นาม สัมโฆ สมานถวาตโก
 สมานถิมาย จิโต. ฤกัชิตถา นาม ธัมมิกิยา อภัสสเน” วา
 ธัมมปฐิกัมเม” วา ธัมมปฐินิสสันตีติ” วา ฤกัชิตถ. ธัมเมน

• ย. พ. โยสาเวสสตีติ.

• ย. พ. ปุทโธเกตสุ อิมเ ปาชา ตติยาวิภัตติวเสน กตา.

เตน ส้มแขม พุทฺธิ โธ ภควา สำนัถฺถิณํ วิหริติ เขตตวเม
 มนาคปิตฺตเจทิกัลลิตฺถ อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน สุนทรินันทา ภิกขุณี อภิรูปา โหติ
 ทัสสเนยา ปาสาทิกา. มนุสสา ภัตตัสสเค สุนทรินันตา ภิกขุณี
 บัณฑิตวา อวัสสุตา อวัสสุตาย สุนทรินันตาย ภิกขุณียา อัคคัมภีคานิ
 โภชนานิ เทนตี. สุนทรินันตา ภิกขุณี ยาวภัตตัม ภุชชติ. อังวะนา
 ภิกขุณิโย น จิตฺตรูปํ ลภันตี. ยา ता ภิกขุณิโย อปัปฺปจฺจา
 ๆเป ๆ ตา อชฺชฌายันตี ชีษันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม อัยยา
 สุนทรินันตา อวัสสุตา อวัสสุตัสส ปุริสปุคฺคัสส หัตถโต ชาตณียํ
 โภชนียํ สหัตถา ปฏิกคเหตฺวา ขาทิสฺสติ ภุชฺชิสฺสตีติ. ๆเป ๆ
 “สจฺจํ กิร ภิกขเว สุนทรินันตา ภิกขุณี อวัสสุตา อวัสสุตัสส
 ปุริสปุคฺคัสส หัตถโต ชาตณียํ โภชนียํ สหัตถา ปฏิกคเหตฺวา
 ขาทติ ภุชฺชตีติ. “สจฺจํ ภควาภิ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 หิ นาม ภิกขเว สุนทรินันตา ภิกขุณี อวัสสุตา อวัสสุตัสส
 ปุริสปุคฺคัสส หัตถโต ชาตณียํ โภชนียํ สหัตถา ปฏิกคเหตฺวา
 ขาทิสฺสติ ภุชฺชิสฺสติ. เนกํ ภิกขเว อปัปฺปณฺณํ วา ปสาทาย,
 ๆเป ๆ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺถิสฺสันตุ
 “ยา ปน ภิกขุณี อวัสสุตา อวัสสุตัสส ปุริสปุคฺคัสส หัตถโต
 ชาตณียํ วา โภชนียํ วา สหัตถา ปฏิกคเหตฺวา ขาเทยฺย วา
 ภุชฺเชยฺย วา, อยฺมํปิ ภิกขุณี ปจฺมาปัตติกํ อมฺมํ อาบณฺณา
 นิสฺสารณียํ สํขาทิสฺสณฺตีติ.

ยา ปณาติ: ยา ยาติสา ๆเป ๆ ภิกขุณีติ: ๆเป ๆ อยํ อิมํลมิ

ชัตเต อธิปัตเตกา วิกัชฌิตี. อวิสสุตา นาม สารีตฺตา อเปกฺขวตี*
 ปฏิพัทธจิตฺตา. อวิสสุโต นาม สารีตฺโต อเปกฺขวา ปฏิพัทธจิตฺโต.
 ปุริสปุคฺคโล นาม มนุสฺสปุริโส, น ยักโข น เปโต
 น ตีรจฺฉานคโต, วิณฺญ ปฏฺวิโล สารัชชิตฺตุ. ขาถนียํ นามะ
 บัณฺจ โภชนานิ อุตฺกทนต์โปณํ รเปตฺวา อวเสสํ ขาถนียํ นาม.
 โภชนียํ นาม บัณฺจ โภชนานิ: โอตโน กุมฺมาโส สัตฺต มัจฺฉโน
 มตฺ. “ขาถิสฺสามิ กุณฺวีชิสฺสามีติ ปฏฺวิคฺคณฺเฬหติ, อาบัตฺติ
 ฤลลจฺจยัสฺส, อชฺโฌหาเร อชฺโฌหาเร อาบัตฺติ ลํขาทีเสสฺส.

อภิมฺบตี: ปุริมาโย อฺปาทาย วุจฺจติ. ปจฺมาบัตฺติกนฺตี: สห
 วัตฺถุชฌามารวา อาบชฺชติ อสฺมนุภาสณาย. นิสฺสสารณียนฺตี: ลํขมฺหา
 นิสฺสสารียติ. ลํขาทีเสโสติ: ๆเป ๆ เตนปี วุจฺจติ ลํขาทีเสโสติ.
 อุตฺกทนต์โปณํ ปฏฺวิคฺคณฺเฬหติ, อาบัตฺติ ฤกฺกฏฺส.

เอกโต อวิสสุเต “ขาถิสฺสามิ กุณฺวีชิสฺสามีติ ปฏฺวิคฺคณฺเฬหติ,
 อาบัตฺติ ฤกฺกฏฺส; อชฺโฌหาเร อชฺโฌหาเร อาบัตฺติ ฤลลจฺจยัสฺส.
 อุตฺกทนต์โปณํ ปฏฺวิคฺคณฺเฬหติ, อาบัตฺติ ฤกฺกฏฺส; เอกโต อวิสสุเต
 ยักชฺส วา เปตฺส วา บันฺนทกฺส วา ตีรจฺฉานคตฺมนุสฺสวีกฺคหฺส
 วา หัตถโต “ขาถิสฺสามิ กุณฺวีชิสฺสามีติ ปฏฺวิคฺคณฺเฬหติ; อาบัตฺติ
 ฤกฺกฏฺส. อชฺโฌหาเร อชฺโฌหาเร อาบัตฺติ ฤลลจฺจยัสฺส.
 อุตฺกทนต์โปณํ ปฏฺวิคฺคณฺเฬหติ, อาบัตฺติ ฤกฺกฏฺส. เอกโต

อวัสสุเต “ชาภิสสัมมิ ภุณฺณิสสัมมิติ ปฏิคฺคัณฺหาติ, อาบัตฺติ
 กุกฺกัณฺฐัสส; อัสสโณหาเร อัสสโณหาเร อาบัตฺติ กุกฺกัณฺฐัสส.
 อุกกณฺตโปณํ ปฏิคฺคัณฺหาติ, อาบัตฺติ กุกฺกัณฺฐัสส.

อนาปัตติ: กุกฺกโต อนวัสสุตา โหนฺติ, “อนวัสสุโตติ ชานฺนํติ
 ปฏิคฺคัณฺหาติ, อุมฺมัตติกาย, อาทิกัมมิกาयाติ.

ฉฐฺยจลฺลมาทิเลลล.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvātthi วิหริติ เขตฺวเน
 ขนาดปฺปณฺธิกัณฺธส อารามะ.

เตน โข ปณฺ สมเยน สุนฺทรีนํนํทา วิกัณฺฐิ อภิรุปา
 โหติ ทัสสณิยา ปาสาทิกา. มนุสฺสสา ภัตตคฺคเค สุนฺทรีนํนํ
 วิกัณฺฐิ บัลลิตฺวา อวัสสุตา สุนฺทรีนํนํทาย วิกัณฺฐินิยา
 อคฺคัมคฺคานิ โภชนานิ เทนฺติ. สุนฺทรีนํนํทา วิกัณฺฐิ กุกฺกัณฺจายนฺติ
 นํปฺปฏิกัณฺหาติ. อนนฺนํวิกิ กวิกัณฺฐิ สุนฺทรีนํนํทํ วิกัณฺฐิ เขตฺตวโจ
 “กิสฺส คีวํ อัสสเย นํปฺปฏิกัณฺหาติ. “อวัสสุโต อัสสเยติ. “คีวํ
 ปณฺ อัสสเย อวัสสุตาติ. “นันทิ อัสสเย” อวัสสุตาติ. “กินฺเต อัสสเย
 เอโส ปุริสปุคฺคโล กวิสฺสติ อวัสสุโต วา อนวัสสุโต วา, ยโต
 คีวํ อนวัสสุตา. อัสสเย ปณฺเต เอโส ปุริสปุคฺคโล เทติ ขาทนํ
 วา โภชนนํ วา, ตํ คีวํ สหิตฺตา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาท วา ภุณฺช
 วาติ. ยา ตา วิกัณฺฐินิโย อัสสิจฺฉา ๆเป ๆ ตา อุชฺฌายนฺติ ชยฺนํติ

* ม. ป. ปุคฺคเกสุ อปฺป ปาโจ นตฺถิ.

วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณี เหวํ วักขตฺติ “กิณฺเต อัยฺเย
 เอโส ปุริสปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา, ยโต ตํ
 อนวสฺสตา. อัยฺเย ยันฺเต เอโส ปุริสปุคฺคโล เทติ ชาทณฺียํ วา
 โภชณฺียํ วา, ตํ ตํ สหตฺถา ปฏฺฐคฺคเหตฺวา ชาท วา ภุณฺช
 วาติ. ๆ เป ๆ “สจฺจํ ภิกฺขเว ภิกฺขุณี เหวํ วเทตฺติ
 “กิณฺเต อัยฺเย เอโส ปุริสปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสโต วา
 อนวสฺสโต วา, ยโต ตํ อนวสฺสตา. อัยฺเย ยันฺเต เอโส ปุริสปุคฺคโล
 เทติ ชาทณฺียํ วา โภชณฺียํ วา, ตํ ตํ สหตฺถา ปฏฺฐคฺคเหตฺวา
 ชาท วา ภุณฺช วาติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณี เหวํ วักขตฺติ “กิณฺเต อัยฺเย เอโส
 ปุริสปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา, ยโต ตํ
 อนวสฺสตา. อัยฺเย ยันฺเต เอโส ปุริสปุคฺคโล เทติ ชาทณฺียํ วา
 โภชณฺียํ วา, ตํ ตํ สหตฺถา ปฏฺฐคฺคเหตฺวา ชาท วา ภุณฺช วาติ.
 เนตฺติ ภิกฺขเว อัยฺยปสฺสณฺานํ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวณฺจ ปณ
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโຍ อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํ “ยา ปณ ภิกฺขุณี
 เหวํ วเทยฺย “กิณฺเต อัยฺเย เอโส ปุริสปุคฺคโล กริสฺสติ
 อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา, ยโต ตํ อนวสฺสตา. อัยฺเย ยันฺเต
 เอโส ปุริสปุคฺคโล เทติ ชาทณฺียํ วา โภชณฺียํ วา, ตํ ตํ สหตฺถา
 ปฏฺฐคฺคเหตฺวา ชาท วา ภุณฺช วาติ. อัยฺยํ ภิกฺขุณี ปจฺมาปตฺตํ

ธัมมํ อาปัตตนา นิสสํวณีนํ สํวาทิสสํนํติ.

ยา ปมาทิ: ยา ปาภิสสา. ๆเป ๆ วิกัษุณินิ: ๆเป ๆ อญํ อิมัสสํ
 อัสสํ อธิปัตตา วิกัษุณินิ. เอวํ วเทยฺยาคิ: “กีนํเต อัยเย เอโส
 ปุริสปุคฺคโล กริสฺสํติ อวัสฺสํโต วา อณวัสฺสํโต วา, ยโต ตํวํ อณวัสฺสํตา.
 อัยเย ยํเต เอโส ปุริสปุคฺคโล เทติ ขาพณีนํ วา โภชนีนํ วา
 ตํ ตํวํ สหัตถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาพ วา ภูมฺช วาติ อญฺโยเชติ,
 อาปัตตํ ทุกกฺกฺกฺกฺกฺก; ตสฺสํ วาเนน “ขาทิสฺสํมิ ภูมฺชิสฺสํมิติ
 ปฏิคฺคณฺหาติ, อาปัตตํ ทุกกฺกฺกฺกฺก; อัสสํโณหาเร อัสสํโณหาเร
 อาปัตตํ อุตฺตํจํยํสฺส; โภชนปริโยสานเ อาปัตตํ สํวาทิสสํสฺส.
 อญฺมํนิ: ปุริมาโย อูปาทาย วุจฺจติ. ปรมายัตตํกํนิ: สห
 วตฺถุจฺจมาจมา อาปัตตํติ อสมนุภาสณาย. นิสสํวณีนํนิ: สํมํหา
 นิสสํวณินิ. สํวาทิสสํนิ: ๆเป ๆ เตนํ วุจฺจติ สํวาทิสสํนิ.
 “อุกกํนํตโปณํ ปฏิคฺคณฺหาติ อญฺโยเชติ, อาปัตตํ ทุกกฺกฺกฺกฺก.
 ตสฺสํ วาเนน “ขาทิสฺสํมิ ภูมฺชิสฺสํมิติ ปฏิคฺคณฺหาติ, อาปัตตํ
 ทุกกฺกฺกฺกฺก.

เอกโต อวัสฺสํเต “ยํกํยํสฺส วา เปตํสฺส วา ปันนํกํสฺส วา
 ติรฺรํจณคตบมฺสฺสํวิคฺคหํสฺส วา หัตถโต ขาพณีนํ วา โภชนีนํ วา
 ขาพ วา ภูมฺช วาติ อญฺโยเชติ, อาปัตตํ ทุกกฺกฺกฺกฺก; ตสฺสํ
 วาเนน “ขาทิสฺสํมิ ภูมฺชิสฺสํมิติ ปฏิคฺคณฺหาติ, อาปัตตํ
 ทุกกฺกฺกฺกฺก; อัสสํโณหาเร อัสสํโณหาเร อาปัตตํ ทุกกฺกฺกฺกฺก;

โกชนปรีโยธานะ อาปัตติ อุลลัจฉยัสส. “อุทกกันตโปณํ ปฏิคฺคณฺหาติ
อุยฺโยเชติ, อาปัตติ อุลลัจฉยัสส; ตัสสา วะเนน “ชาลีสลามี
อุลลัจฉยัสสํ ปฏิคฺคณฺหาติ, อาปัตติ อุลลัจฉยัสส.

อนาปัตติ: “อนวรัลฺโลตติ ชานันตี อุยฺโยเชติ, “ กุปฺปทา
นํ ปฏิกฺคณฺหาติติ อุยฺโยเชติ, กุลานุกฺคยทาเป “นํ ปฏิกฺคณฺหาติติ
อุยฺโยเชติ. อุมมัตติกาเป, อาลิกมฺมํ นิคาเยติ.

ลัทธิมลัมมาทิเลล.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวรัตฺถิเย วิหริติ อนาถบิณฑิกัสส อารามे.

เตน โข ปณฺ สมเยน จันฺทกาลิ ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ ตักฺกํ ภาณฺทิตฺวา
กุปฺปทา อนัตตมฺนา เหว วเทติ “พุทฺธํ บัจฺจาจิक्ขามิ, อัมมํ บัจฺจาจิक्ขามิ,
สํฆํ บัจฺจาจิक्ขามิ, ลิกฺขํ บัจฺจาจิक्ขามิ; กิณฺณฺมาว สมณฺนิโย, ยา
สมณฺนิโย ลักฺขยธิตโร; สันตฺตณฺวาปี สมณฺนิโย ลัชฺชณฺนิโย กุกฺกัจจิกา
ลิกฺขากามา, ตาสาหํ สันตฺติเก พหฺมจริยํ จริสฺสาลมิติ. ยา ตา
ภิกฺขุณีโย อัมมํ บัจฺจา จาเปฯ ตา อุมมายนฺตี ชินฺนํติ วิปาเจณฺตี
“กถํ หิ นาม อัมมํ จันฺทกาลิ กุปฺปทา อนัตตมฺนา เหว วักขหิ
“พุทฺธํ บัจฺจาจิक्ขามิ, จาเปฯ ลิกฺขํ บัจฺจาจิक्ขามิ; กิณฺณฺมาว
สมณฺนิโย, ยา สมณฺนิโย ลักฺขยธิตโร; สันตฺตณฺวาปี สมณฺนิโย
ลัชฺชณฺนิโย กุกฺกัจจิกา ลิกฺขากามา, ตาสาหํ สันตฺติเก พหฺมจริยํ
จริสฺสาลมิติ. จาเปฯ ตักฺกํ กิร ภิกฺขเว จันฺทกาลิ ภิกฺขุณี กุปฺปทา
อนัตตมฺนา เหว วเทติ “พุทฺธํ บัจฺจาจิक्ขามิ, จาเปฯ ลิกฺขํ บัจฺจาจิक्ขามิ;

สมนุภาลียมานา คัม ปฏินิสสัจจเชยฺย, อิจฺเจกํ กุสลํ; โน เจ
 ปฏินิสสัจจเชยฺย, อัมมํ ปิ ภิกฺขุณี ยาวตฺติยกํ ธัมมํ อานันฺเณ
 นิสสํวเรณํ ลมฺมาทิสลนฺติ.

ยา ปนาตี: ยา ยาทีสา ๆ เป ๆ ภิกฺขุณีติ: ๆ เป ๆ
 ธมฺมํ อัมมํ ปิ ธตฺเต อธิปฺเปทา ภิกฺขุณีติ. กุบีตา อนัตตมนาติ:
 อนภิรทฺธา อาหตจิตฺตา ขิลลสาทา. เอวํ วเทยฺยยาติ: “ พุทฺธ
 บัจฺจาจิภฺขามิ ๆ เป ๆ ลิกฺขํ บัจฺจาจิภฺขามิ; กิณฺณฺมาว สมนฺนิโย,
 ยา สมนฺนิโย ลกฺขณํ อิตโร; สันตคฺคณฺวาปี สมนฺนิโย ลชฺชชีนิโย
 กุกฺกัจจิกา ลิกฺขากามา, ตาสาหํ สันตคฺเค พหฺมจริยํ จริสฺสํมิตฺติ.

สา ภิกฺขุณีติ: ยา สา เอวํวาทีนํ ภิกฺขุณี. ภิกฺขุณีหิตฺติ:
 อคฺคณฺวาหิ ภิกฺขุณีหิ. ยา บัลลันตฺติ, ยา สคฺคณฺตฺติ, ตาหิ
 วตฺตคฺคพา “ มายฺเย กุบีตา อนัตตมนา เอวํ อวจ “ พุทฺธ
 บัจฺจาจิภฺขามิ ๆ เป ๆ ลิกฺขํ บัจฺจาจิภฺขามิ; กิณฺณฺมาว สมนฺนิโย,
 ยา สมนฺนิโย ลกฺขณํ อิตโร; สันตคฺคณฺวาปี สมนฺนิโย ลชฺชชีนิโย
 กุกฺกัจจิกา ลิกฺขากามา, ตาสาหํ สันตคฺเค พหฺมจริยํ จริสฺสํมิตฺติ.
 อภิรมฺมํเย, ลวักขาโต ธัมโม, จร พหฺมจริยํ ลมฺมา
 ทุกฺขลลํ อนตฺตกิริยาयाติ. ทุคฺคิยัมมํ ปิ วตฺตคฺคพา, ตติยัมมํ
 วตฺตคฺคพา. สเจ ปฏินิสสัจจชฺชติ, อิจฺเจกํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสสัจจชฺชติ,
 อานตฺตติ ทุกฺกฏลลํ. ลคฺควา น วณฺณตฺติ, อานตฺตติ ทุกฺกฏลลํ.
 สา ภิกฺขุณี ลมฺมชฺชณฺวาปี อากกคฺคณฺวา วตฺตคฺคพา “ มายฺเย

กุกีตา อนัตตมณา เหว อว “ พุทธัง บัจจาจิักขามิ ๆ เป ๆ ลิกขัง
 บัจจาจิักขามิ; กิณฺณุมาว สมนนิโย, ยา สมนนิโย ลักขณธโร;
 สันตฺถิณณานิ สมนนิโย ลักขณินิโย กุกุกุจจิกา ลิกขากามา, ตาสาหัง
 สันตฺติเก เฬรัมจิริยํ จริสสามิติ. อภิรมมฺเย, สวากขาโต ธัมโม, จร
 เฬรัมจิริยํ ลักขมา กุกกัถลล นันตภิวิยาปาทิ. ทุคฺคิยัมปิ วัคคัพพา,
 ตคฺคิยัมปิ วัคคัพพา. สเจ ปฏฺนิสสสซติ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน
 เจ ปฏฺนิสสสซติ, อาปัตตติ ทุกกฏลล.

สา ภาิกขุณี สมนุภาสิตัพพา. เหววณฺจ ปณ ภาิกขเว
 สมนุภาสิตัพพา. พัยยตาบ ภาิกขุณิยา ปฏฺวิพลาบ สโม ณาเปตัพพะ
 “ สุนาตุ เม อัยเย สโม: อยํ อิตถันนามา ภาิกขุณี
 กุกีตา อนัตตมณา เหว วเทติ “ พุทธัง บัจจาจิักขามิ, ธัมมํ
 บัจจาจิักขามิ, ลักขัง บัจจาจิักขามิ, ลิกขัง บัจจาจิักขามิ; กิณฺณุมาว
 สมนนิโย, ยา สมนนิโย ลักขณธโร; สันตฺถิณณานิ สมนนิโย
 ลักขณินิโย กุกุกุจจิกา ลิกขากามา, ตาสาหัง สันตฺติเก เฬรัมจิริยํ
 จริสสามิติ. สา ตํ วัคคํ นันตปฏฺนิสสสซติ. ยถิ ลักขลล
 ปัตตักลล, สโม อิตถันนามํ ภาิกขุณี สมนุภาเสยฺย ตลล
 วัคคูลล ปฏฺนิสสสคฺคาย. เอสา นัตตติ. สุนาตุ เม อัยเย
 สโม: อยํ อิตถันนามา ภาิกขุณี กุกีตา อนัตตมณา เหว
 วเทติ “ พุทธัง บัจจาจิักขามิ, ธัมมํ บัจจาจิักขามิ, ลักขัง
 บัจจาจิักขามิ, ลิกขัง บัจจาจิักขามิ; กิณฺณุมาว สมนนิโย, ยา

สมณิโย ลักขณิโย, ลักขณิโย สมณิโย ลักขณิโย กุกกัจจิกา
 ลักขณิกามา, ทาสาห์ ลักขณิโย หัรหัมจวิบิ จริสสามิที. ส่า คัม วัตถุ
 นัปปิฏฐินิสสัจจติ. ลักขณิโย อิตถันนมา รากขณิ สมณภาสนา ตัสส
 วัตถุสส ปฏินิสสัจจติ. ยัสสา ชัยยาย ขมติ อิตถันนมา
 รากขณิยา สมณภาสนา ตัสส วัตถุสส ปฏินิสสัจจติ, ส่า
 ทุณห์สส; ยัสสา นกขมติ, ส่า ภาสณิโย. กุติยัมบี
 เอตมัตถิ วทามิ. ๆ เป ๆ ตติยัมบี เอตมัตถิ วทามิ. ๆ เป ๆ
 สมณภาสนา ลักขณิ อิตถันนมา รากขณิ ตัสส วัตถุสส
 ปฏินิสสัจจติ. ขมติ ลักขณิ, ตัสมา ทุณห์. เอวเมกั อารยามิที.
 วัตติยา กุกกัจ, ทวิหิ กัมมวาจาหิ กุสสัจจยา,
 กัมมวาจาปริโยสานเ อาปัตติ ลักขณิ. ลักขณิ
 อัสมาบัสสันติยา วัตติยา กุกกัจ ทวิหิ กัมมวาจาหิ กุสสัจจยา
 ปฏินิสสัจจติ.

อัยมัมบีติ: มุริมาโย อุปาทาย วุจติ. ยาวตติยกันติ:
 ยาวตติโย สมณภาสนาย อาปัตติ, น สห วัตถุชฌาจา.
 นิสสาร์ณิยันติ: ลักขณิ นิสสาร์ณิ. ลักขณิโสติ: ๆ เป ๆ
 เตนบี วุจติ ลักขณิโสติ.
 อัยมัมบีเม อัยมัมบีลลันนา นัปปิฏฐินิสสัจจติ, อาปัตติ
 ลักขณิ. อัยมัมบีเม เวตติกา นัปปิฏฐินิสสัจจติ, อาปัตติ
 ลักขณิ. อัยมัมบีเม อัยมัมบีลลันนา นัปปิฏฐินิสสัจจติ.

อาปัตติ ลัมภาทีเลตฺถสฺส. อธัมมกัมมเม ธัมมกัมมสสเบว, อาปัตติ
 กุกกฏตฺถสฺส. อธัมมกัมมเม เวมสิกา, อาปัตติ กุกกฏตฺถสฺส. อธัมมกัมมเม
 อธัมมกัมมสสเบว, อาปัตติ กุกกฏตฺถสฺส.

อนาปัตติ: อสมนุภาสณฺติยา, ปฏฺนิสฺสชฺชณฺติยา, อุมมัตติกาณ,
 อาทิกัมมิกายาติ.

อฏฺฐจมลัมภาทีเลตฺถ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถํ ติยํ วิหริเต เชตวนเ
 อํนาถปณฺฑิตกิลฺลํ อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน จันฺตกาเล ภิกขุณี กิลฺลํมิว จิเทว
 อธิกรณเ ปจฺจํ กตา กุปฺตา อนตฺตมนา เอวํ วเทติ “ฉนฺตคามินิโย จ
 ภิกขุณีโย, โทสคามินิโย จ ภิกขุณีโย, โมหคามินิโย จ
 ภิกขุณีโย, ภยคามินิโย จ ภิกขุณีโยติ. ยา ตา ภิกขุณีโย
 อํปํปจฺจํ ฯ เป ฯ ตา อชฺฌณายันฺติ ชยันฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ ติ
 นาม อํปยา จันฺตกาเล กิลฺลํมิว จิเทว อธิกรณเ ปจฺจํ
 กตา กุปฺตา อนตฺตมนา เอวํ วทฺชติ “ฉนฺตคามินิโย จ
 ภิกขุณีโย, ฯ เป ฯ ภยคามินิโย จ ภิกขุณีโยติ. “สจฺจํ
 ทิร ภิกขเว จันฺตกาเล ภิกขุณี กิลฺลํมิว จิเทว อธิกรณเ ปจฺจํ
 กตา กุปฺตา อนตฺตมนา เอวํ วเทติ “ฉนฺตคามินิโย จ
 ภิกขุณีโย ฯ เป ฯ ภยคามินิโย จ ภิกขุณีโยติ. “สจฺจํ ภควาติ.

ວິສາມີ ພຸ່ງໂອ ກວາ “ ກໍ່ ທີ່ ນາມ ກິດໄພ ຈັນທະກາດ
 ກິດໄພ ກິດໄພຈິເທວ ອຶກເດນ ບໍ່ຈິດ ກາ ກຸບັດ ອນັດຕະມາ
 ເວີ ວັດທິ “ ຈັນທະກາດໄພ ຈ ກິດໄພໄພ ໆ ເປ ໆ ກາດໄພໄພ ຈ
 ກິດໄພໄພຕິ. ເທົ່ ກິດໄພ ອັບປັດນັດນັ ວາ ປັດທາຍ ໆ ເປ ໆ
 ເວີວັຈ ປນ ກິດໄພ ກິດໄພໄພ ອິມ ດິດໄພປັ ອຸດໄພດິດ “ ຍາ
 ປນ ກິດໄພ ກິດໄພຈິເທວ ອຶກເດນ ບໍ່ຈິດ ກາ ກຸບັດ ອນັດຕະມາ
 ເວີ ວເທຍິ “ ຈັນທະກາດໄພ ຈ ກິດໄພໄພ ໆ ເປ ໆ ກາດໄພໄພ ຈ
 ກິດໄພໄພຕິ. ສາ ກິດໄພ ກິດໄພຕິ ເວມັດ ວນິຍາ “ ມາຍໄພ
 ກິດໄພຈິເທວ ອຶກເດນ ບໍ່ຈິດ ກາ ກຸບັດ ອນັດຕະມາ ເວີ
 ອວ “ ຈັນທະກາດໄພ ຈ ກິດໄພໄພ, ໆ ເປ ໆ ກາດໄພໄພ ຈ
 ກິດໄພໄພຕິ. ອັຍ ໂອ ຈັນທະກາດ ດັດໄພ, ໂອດັດ ດັດໄພ,
 ໂອດັດ ດັດໄພ, ກາດັດ ດັດໄພຕິ. ເວີວັຈ ສາ ກິດໄພ
 ກິດໄພຕິ ວຸຈິມາ ຕເວ ບັດໄພເທຍິ, ສາ ກິດໄພ ກິດໄພຕິ
 ຍາດຕິຍິ ສະນະກາດຕິພາ ດັດ ປຸນິດສັດຕາຍ, ຍາດຕິຍິວັຈ
 ສະນະກາດຕິມາ ຕ ປຸນິດສັດຕາຍ, ອິຈເທ ກຸດ; ໂອ ເຈ
 ປຸນິດສັດຕາຍ, ອັຍ ກິດໄພ ຍາດຕິຍິ ອັຍ ອາດັດ
 ນິດສາດຕິ ສໍາພາບເສດຕິ.

ຍາ ປັດຕິ: ຍາ ຍາດັດ ໆ ເປ ໆ ກິດໄພຕິ: ໆ ເປ ໆ ອັຍ
 ອັຍ ອັດ ອັດ ກິດໄພຕິ. ກິດໄພຈິເທວ ອຶກເດນ:

อธิกรณ์ นาม. จัตตาริ อธิกรณานิ: วิวาทาธิกรณ์ ออนุวาทาธิกรณ์
 อาปัตถาธิกรณ์ กิจจาธิกรณ์. ปัจฉา กถา นาม ปราชิตา รุจจิติ.
 กุปิตา อนัตตมณาติ: อนภิวัธธา อาหตจิตตา ขิลชาตา. เอว
 วเทยฺยาติ: “ฉนฺทคามินิโย จ กิณฑุโย ๑ เป ๑ ภยคามินิโย จ
 กิณฑุโยติ.

สา กิณฑุติ: ยา สา เอววาทีนี กิณฑุ. กิณฑุทีติ:
 อับณานิ กิณฑุที. ยา บัลลันติ, ยา สุนันติ, ทาหิ
 วัตตัพพา “มายเย กิสฺมิณฺจิทฺเทว อธิกรณเ ปัจฉา กถา กุปิตา
 อนัตตมณา เอว อว “ฉนฺทคามินิโย จ กิณฑุโย ๑ เป ๑
 ภยคามินิโย จ กิณฑุโยติ. อัยยา โข ฉนฺทาบิ คัจฉเยย
 ๑ เป ๑ ภยาบิ คัจฉเยยฺยาติ. ทุติยัมปิ วัตตัพพา, ทติยัมปิ
 วัตตัพพา. สเจ ปฏฺฐินิสฺสัชฺชติ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ
 ปฏฺฐินิสฺสัชฺชติ, อาปัตติ ทุกฺกฏฺฐิสฺส. สุกฺวา น วทฺนํติ, อาปัตติ
 ทุกฺกฏฺฐิสฺส. สา กิณฑุ. สมนุภาสิตัพพา. อากัธฺสิตฺวา วัตตัพพา
 “มายเย กิสฺมิณฺจิทฺเทว อธิกรณเ ปัจฉา กถา กุปิตา อนัตตมณา เอว
 อว “ฉนฺทคามินิโย จ กิณฑุโย ๑ เป ๑ ภยคามินิโย จ กิณฑุโยติ.
 อัยยา โข ฉนฺทาบิ คัจฉเยย ๑ เป ๑ ภยาบิ คัจฉเยยฺยาติ.
 ทุติยัมปิ วัตตัพพา, ทติยัมปิ วัตตัพพา. สเจ ปฏฺฐินิสฺสัชฺชติ,
 อิจฺเจตํ กุสลํ, โน เจ ปฏฺฐินิสฺสัชฺชติ, อาปัตติ ทุกฺกฏฺฐิสฺส.

สา. กิณฑุ. สมนุภาสิตัพพา. เอวํจ ปน วิภัง.

สัมมัตถิ วิหริสสันติ ปาปาจมา ปาปสัททา ปาปสิโลกา ภิกขุณีสัมมัตถิ
 วิหริกา อัมมมัมมัตถิสา วัชชปฏิจจาคิตติ. ๆ เปฯ “ สัจจํ กิร
 ภิกขเว ภิกขุณีโย สัมมัตถิ วิหริสสันติ ปาปาจมา ปาปสัททา ปาปสิโลกา
 ภิกขุณีสัมมัตถิ วิหริกา อัมมมัมมัตถิสา วัชชปฏิจจาคิตติ. “ สัจจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ ถมฺหิ นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย
 สัมมัตถิ วิหริสสันติ ปาปาจมา ปาปสัททา ปาปสิโลกา ภิกขุณี
 สัมมัตถิ วิหริกา อัมมมัมมัตถิสา วัชชปฏิจจาคิตติ. เนตํ
 ภิกขเว อัมมมัมมัตถิสา วา ปสาทาย ๆ เปฯ เหวณฺจ ปน
 ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺตมิลินฺตํ “ ภิกขุณีโย
 ปนฺนเว สัมมัตถิ วิหริสสันติ ปาปาจมา ปาปสัททา ปาปสิโลกา
 ภิกขุณีสัมมัตถิ วิหริกา อัมมมัมมัตถิสา วัชชปฏิจจาคิตติ. ตา
 ภิกขุณีโย ภิกขุณีหิ เหวณฺตํ วณฺนิยา “ ภิกขุณีโย โห สัมมัตถิ
 วิหริสสันติ ปาปาจมา ปาปสัททา ปาปสิโลกา ภิกขุณีสัมมัตถิ
 วิหริกา อัมมมัมมัตถิสา วัชชปฏิจจาคิตติ. วิวิจฺจถยฺเย,
 วิเวกฺกณฺเณว ภิกขุณีเน สโห วณฺณนํสํ. เหวณฺจ ตา ภิกขุณีโย
 ภิกขุณีหิ จุจฺจมาเน ตเถว ปัสสํเนนฺทํ, ตา ภิกขุณีโย ภิกขุณีหิ
 ยาวตติยํ สมณฺณาสีจฺจปา ทสฺส ปญฺนิสฺสัคคํ. ยาวตติยณฺเจ
 สมณฺณาสีมาเน ทํ ปญฺนิสฺสัคคํ, อิจฺเจตํ กุสฺลํ; โน เจ
 ปญฺนิสฺสัคคํ, อิมานิ ภิกขุณีโย ยาวตติยํ อัมมํ ยานฺนํ
 นิสฺสํวารณํ สัททิลล.

กิรัชณีโย ปเนวาทิ: อุปสัมบันนาโย วุจฺจติ. สัมมัญจา
 วิหรัณฺตีติ: อนุโลมิเกน กายิกวางฺลิเกน* สัมมัญจา วิหรัณฺตี.
 ปาปาจาทิ: ปาปกเณ อจจาเรน สมฺมัตตาคา. ปาปสัทฺธาติ: ปาปกเณ
 กิตฺติสัทฺเทน ยัถฺกุสฺสาคา. ปาปสิโลกาติ: ปาปกเณ นิจฺจาชเณ
 ชีวิตํ กัมมเปเนติ. กิรัชณีสัมมัตต วิเหสิกาติ: อัมมมัมมณิสฺสา กัมเม
 กิริมมาเน ปญฺญิกโกตฺถเนติ. อัมมมัมมณิสฺสา วัชฺชปญฺญิจฺฉาทิกาติ:
 อัมมมัมมณิ วัชฺชํ ปญฺญิจฺฉาเทเนติ.

ตา กิรัชณีโยติ: ยา ตา สัมมัญจา กิรัชณีโย. กิรัชณีหิติ:
 อัมมณาหิ กิรัชณีหิ. ยา มัตตสันฺธิ, ยา สุนฺธเนติ, ตาหิ วัตฺตัพพะ
 “ภคินีโย โข สัมมัญจา วิหรัณฺตี ปาปาจารา ปาปสัทฺธา ปาปสิโลกา
 กิรัชณีสัมมัตต วิเหสิกา อัมมมัมมณิสฺสา วัชฺชปญฺญิจฺฉาทิกา.
 วิวิจฺจณฺธียเ. วิเวกณฺธเณว ภคินีํ สโฆ วัณฺเณตฺติ. ทฺติยัมปิ
 วัตฺตัพพะ, ทฺติยัมปิ วัตฺตัพพะ. ตเ. ปญฺนิสฺสัชฺชนฺติ, อิจฺเจตํ
 กุสฺสํ, โน เ. ปญฺนิสฺสัชฺชนฺติ, ทาปัตติ ทุคฺกฏฺฐัสส. สุตฺวา
 น มณฺเฑ. ทาปัตติ ทุคฺกฏฺฐัสส. ตา กิรัชณีโย สัมมมัมมณิ
 ยาทักฺขณฺตีวา วัตฺตัพฺพา “ภคินีโย โข สัมมัญจา วิหรัณฺตี
 ปาปาจารา ปาปสัทฺธา ปาปสิโลกา กิรัชณีสัมมัตต วิเหสิกา
 อัมมมัมมณิสฺสา วัชฺชปญฺญิจฺฉาทิกา. วิวิจฺจณฺธียเ, วิเวกณฺธเณว
 ภคินีํ สโฆ วัณฺเณตฺติ. ทฺติยัมปิ วัตฺตัพพะ, ทฺติยัมปิ

* กายิกวางฺลิเกน สัมมัตตเคนาติ ภวิตฺตัพฺ.

วัดคัมภีร. ส.๑ ปฏิบัติสัพพสาสน์, อธิบาย รุส; โน ๑
ปฏิบัติสัพพสาสน์, ขาปัตติ ทุกกฐัต.

ตา ภิกขุณีโย สมณภาสิตัพพา. เอวํจ ปน ภิกขเว
สมณภาสิตัพพา. ภัยัตตยา ภิกขุณียา ปฏิทลยา สโฆ ภาเปตัพโพ
“ สุนาคู เม อัยเย สโฆ: อิตถันนมา ๑ อิตถันนมา ๑
ภิกขุณีโย สัตถุจา วิหรณัถิ ปาปาภมา ปาปลัถา ปาปลิโลกา
ภิกขุณีสัมภัส วิเหสิกา อัมมมัมมิลลสา วัชชปฏิจัจฉาติกา. ตา
คัม วัถถุ นัปปิปฏินิสัถัชนัถิ. ยถิ สัมภัส ปัตถกัลล, สโฆ
อิตถันนมาอัมมจ อิตถันนมาอัมมจ ภิกขุณีโย สมณภาสึถย ตัสส
วัถถุสส ปฏินิสัถัคคา. เอสา ปัตติ. สุนาคู เม อัยเย สโฆ:
อิตถันนมา ๑ อิตถันนมา ๑ ภิกขุณีโย สัตถุจา วิหรณัถิ
ปาปาภมา ปาปลัถา ปาปลิโลกา ภิกขุณีสัมภัส วิเหสิกา
อัมมมัมมิลลสา วัชชปฏิจัจฉาติกา. ตา คัม วัถถุ นัปปิปฏินิสัถัชนัถิ.
สโฆ อิตถันนมาอัมมจ อิตถันนมาอัมมจ ภิกขุณีโย สมณภาสึถิ
ตัสส วัถถุสส ปฏินิสัถัคคา. ยัสสา อัยยาบ ขมถิ อิตถันนมา ๑
อิตถันนมา ๑ ภิกขุณีโย สมณภาสึถา ตัสส วัถถุสส
ปฏินิสัถัคคา. สวา ตุนทัสส; ยัสสา นัทขมถิ, สวา ภาเสถย.
หุติยัมปิ เอตมัตถิ วทามิ. ๑ เป ๑ หุติยัมปิ เอตมัตถิ
วทามิ. ๑ เป ๑ สมณภาสึถา สวเนน อิตถันนมา ๑ อิตถันนมา ๑
ภิกขุณีโย วัถถุ วัถถุสส ปฏินิสัถัคคา. ขมถิ สัมภัส

คัตถมา ตุณ्हี. เอวเมตํ ธารยามิตี.

เนตฺตติยา ทุกฺกภู. ทัฬหี กัมมวาจาหิ อุลลัจฺจยา, กัมมวาจาปริโยสาเน
 อาปัตติ สัมมาทิสเสตฺต. สัมมาทิสเสตฺ อชฺฌมาบฺบชฺฉนํ ตินํ เนตฺตติยา
 ทุกฺกภู ทัฬหี กัมมวาจาหิ อุลลัจฺจยา ปฏิบิบบตฺตมกฺกนํติ. ทัฬห
 ติสโส เอกโต สมนุภาสิตฺตํ, ตตฺตตริ น สมนุภาสิตฺตํ.

อิมานิ ภิกขุณีโยติ: ปุริมาโย อูปาทาย วุจฺจันติ. ยาวตตฺยกนํติ:
 ยาวตตฺย สมนุภาสณาย อาบฺบชฺฉนํติ, น สห วัตถุชฺฌมาจารา.
 นิสสารณียนํติ: สัมมํหา นิสสาริยติ. สัมมาทิสโสติ: ๗ เป ๗
 เตนํ วิจติ สัมมาทิสโสติ.

อัมมกัมมเม อัมมกัมมสัลลเภา นํ ปิปฏินิตฺตชฺชชฺฉนํติ, อาปัตติ
 สัมมาทิสเสตฺต. อัมมกัมมเม เวมติกา นํ ปิปฏินิตฺตชฺชชฺฉนํติ, อาปัตติ
 สัมมาทิสเสตฺต. อัมมกัมมเม ออัมมกัมมสัลลเภา นํ ปิปฏินิตฺตชฺชชฺฉนํติ,
 อาปัตติ สัมมาทิสเสตฺต. ออัมมกัมมเม อัมมกัมมสัลลเภา; อาปัตติ
 ทุกฺกภูตฺต. ออัมมกัมมเม เวมติกา. อาปัตติ ทุกฺกภูตฺต. ออัมมกัมมเม
 ออัมมกัมมสัลลเภา, อาปัตติ ทุกฺกภูตฺต.

อนาปัตติ: อสมนุภาสณํ ตินํ, ปฏินิตฺตชฺชชฺฉนํ ตินํ, อุมมัตติกาณํ
 ฆิตฺตจิตฺตทานํ, เวทณฺฏฺฏานํ, อาทิกมฺมิกานนํติ.

ทศมลิมาทีเลล.

เตน สมนเณ พุทโธ ภควา สāvaddhi วิหระติ เขตวเน
อนาถปณิธิกัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมนเณ อุลลันนทา ภิกขุณี สมน
สมนุภักจา ภิกขุณีโย เอว วเทติ “ สลัญจาว อัยโย ตุมเห
วิหระ, มา ตุมเห นานา วิหริตถ. สันติ สมน อัมภาน
ภิกขุณีโย เอวาจามะ เอวสัททา. เอวสิโลกา ภิกขุณีสัมมัลล
วิเหลิกา อัมภานัมภนิสสา วัชชปฏิจจาคิกา, ตา สโม น กิณจิ
อาห, ตุมเห เยว สโม อัมภาน ปรีกเวณ อักขันติยา
เวกัลลสา” ทฬพัลลยา เอวมาห “ ภคินีโย โข สลัญจาว วิหรันติ
ปาปาจามะ ปาปลัททา ปาปสิโลกา ภิกขุณีสัมมัลล วิเหลิกา
อัมภานัมภนิสสา วัชชปฏิจจาคิกา. วิวิจจยโย วิเวกัมเบว
ภคินี สโม วัณเณตติ. ยะ ตา ภิกขุณีโย อัมภินิจจา ๆ เป ๆ
ตา อชฌายันติ ชัยันติ วิปาเจนติ “ กถํ หิ นาม อัยยา
อูลลันนทา สมน สมนุภักจา ภิกขุณีโย เอว วักขติ “ สลัญจาว
อัยโย ตุมเห วิหระ, มา ตุมเห นานา วิหริตถ. ๆ เป ๆ
วิวิจจยโย วิเวกัมเบว ภคินี สโม วัณเณตติ. ๆ เป ๆ

๑. ย. พ. เวกัลลียา. เอว สัพพัตถ ภาตัพพ.

“ สัจจํ กิร กัถฺขเว อุลลนฺนํตา กัถฺขุณี สํเขน สมณุกฺกัจ
 กัถฺขุณฺโณ เอวํ วเทติ “ สลฺลํจาว อัยเย ตุมฺเห วิหรณ,
 มา ตุมฺเห นานา วิหริตฺถ. ๆ เป ๆ วิวิจฺจํอัยเย, วิเวกํณฺเณว
 ภคินีํ สํโฆ วัณฺณเนตฺติ. “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถ
 หิ นาม กัถฺขเว อุลลนฺนํตา กัถฺขุณี สํเขน สมณุกฺกัจ
 กัถฺขุณฺโณ เอวํ วทฺชหิ “ สลฺลํจาว อัยเย ตุมฺเห วิหรณ,
 มา ตุมฺเห นานา วิหริตฺถ. ๆ เป ๆ วิวิจฺจํอัยเย, วิเวกํณฺเณว
 ภคินีํ สํโฆ วัณฺณเนตฺติ. เนตํ กัถฺขเว อํปฺปสํนํนํ ว
 ปสาทาย ๆ เป ๆ เอวํจ ปณ กัถฺขเว กัถฺขุณฺโณ อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุกฺกัถฺสํนํตํ “ ยา ปณ กัถฺขุณี เอวํ วเทยฺย “ สลฺลํจาว
 อัยเย ตุมฺเห วิหรณ, มา ตุมฺเห นานา วิหริตฺถ. สันตํ
 สํเข อํณฺเณวปํ กัถฺขุณฺโณ เอวาจมา เอวสํตํตา เอวสํโลกา
 กัถฺขุณฺโณลลํสํส วิเหสิกา อํณฺณมํณฺณลลํสํส วัชฺชปฏิจฺฉาติกา,
 ตา สํโฆ น กิณฺจิ อาท, ตุมฺเห เยว สํโฆ อุมฺณาย
 ปริกเวณ อักขณฺติยา เวกฺกํสํสํ พุทฺธํสํสํ เอวมาท “ ภคินี
 โย สลฺลํจาว วิหรณํติ ปาปาจมา ปาปสํตํตา ปาปสํโลกา
 กัถฺขุณฺโณลลํสํส วิเหสิกา อํณฺณมํณฺณลลํสํส วัชฺชปฏิจฺฉาติกา.
 วิวิจฺจํอัยเย, วิเวกํณฺเณว ภคินีํ สํโฆ วัณฺณเนตฺติ. ส
 ภคินี กัถฺขุณฺโณ เอวํลลํสํส วณฺณิยา “ มายํโย เอวํ อว
 “ สลฺลํจาว อัยเย ตุมฺเห วิหรณ, มา ตุมฺเห นานา วิหริตฺถ

สันติ สัมเว อัมมณายี ภิกขุณิโย เอวาทา เอวัสัทธา เอวสีโลกา,
 ภิกขุณิสัมภัสส วิหเสกกา อัมมณมณณิสสา วัชชปฏิจจาคา,
 ตา สัมเว น กิณจี อาก, ตุมเห เยว สัมเว อุมมณาย ปริกเวณ
 อัมมณายา เวภัสสา ทุพพัลลียา เอวมาห “ภคินีโย โข
 สัมภุจาว วิหรัตี ปาปาจาว ปาปสัทธา ปาปสีโลกา ภิกขุณิสัมภัสส
 วิหเสกกา อัมมณมณณิสสา วัชชปฏิจจาคา. วิวัจจยเย,
 วิเวกัมมณเณ ภคินี สัมเว วัณณเทติ. เอวัมมจ สภา ภิกขุณิ
 ภิกขุณิหิ วุจจมาวา ตเถว บัคคณเณหยัง, สภา ภิกขุณิ ภิกขุณิหิ
 ยาวตติยัม สมนุภาสิตัพพา ตัสส ปฏินิสสัคคาย. ยาวตติยัมมจ
 สมนุภาสียมาวา ตัม ปฏินิสสัคคชัยย, อิจฺเจตัม กุสลัม; โน เจ
 ปฏินิสสัคคชัยย, อัมมัมมปิ ภิกขุณิ ยาวตติยัมมจ อัมมัมม อายันนมา
 นิสสการณัม สัมมาติเสถสันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆเป ๆ ภิกขุณิติ: ๆเป ๆ อัม
 อัมมัมม อัมมจ อัมมปิเปตา ภิกขุณิติ. เอว วเทยยาติ: “ สัมภุจาว
 อัมมเย ตุมเห วิหเร, มา ตุมเห นานา วิหริตถ. สันติ
 สัมเว อัมมณายี ภิกขุณิโย เอวาทา เอวัสัทธา เอวสีโลกา
 ภิกขุณิสัมภัสส วิหเสกกา อัมมณมณณิสสา วัชชปฏิจจาคา, ตา
 สัมเว น กิณจี อาก, ตุมเห เยว สัมเว อุมมณายาติ:
 อวมมณาย, ปริกเวนาติ: ปริกัพยตา, อัมมณายาติ: โกเปณ,
 เวภัสสาติ: วิภัสสีกตา, ทุพพัลลียาติ. อัมมณาย, เอวมาห

ตุมฺเห วิหฺรต, มา ตุมฺเห นานา วิหฺรตฺต. สันฺติ สฺเช
 อํวณํภี ภิกฺขุณฺโณ เหวจจฺจา เหวตฺตํภา เหวตฺติโลกา ภิกฺขุณฺโณสํวตฺต
 วิหฺรตฺตา อํวณํภํวณฺตฺตา วัชฺชปฺปฺปจฺฉาตฺตา, ตา สฺโฆ น
 กิณฺจิ อํหา, ตุมฺเห เหว สฺโฆ อํวณํภ ปฺปจฺฉาตฺตา อํกฺกขณฺตฺติยา
 เวกฺกตฺตา ทฺพฺพตฺติยา เหวมาท “ ภคฺคินฺโณ โข สํสํวฺจจา
 วิหฺรตฺติ ๑ เป ๑ วิวิจฺจตฺติโย, วิเวกฺกนฺโณ ภคฺคินฺโณ สฺโฆ
 วัณฺณเจตฺติ. ตา ตํ วัณฺณ นํปฺปจฺฉินฺตฺตํ. ยถิ สํวตฺต
 บัคฺคตฺตํ, สฺโฆ อิตฺถนํมา ภิกฺขุณฺโณ สมนุภาตฺติยา ตตฺต
 วัณฺณตฺตํ ปฺปจฺฉินฺตฺตํ. เหวตา วัณฺณ. สฺมาตฺตา เม อํยโย
 สฺโฆ: อํย อิตฺถนํมา ภิกฺขุณฺโณ สมนุภาตฺติยา ภิกฺขุณฺโณ
 เหว วเทติ “ สํสํวฺจจา อํยโย ตุมฺเห วิหฺรต, มา ตุมฺเห
 นานา วิหฺรตฺต. สันฺติ สฺเช อํวณํภี ภิกฺขุณฺโณ เหวจจฺจา
 เหวตฺตํภา เหวตฺติโลกา ภิกฺขุณฺโณสํวตฺต วิหฺรตฺตา อํวณํภํวณฺตฺตา
 วัชฺชปฺปฺปจฺฉาตฺตา, ตา สฺโฆ น กิณฺจิ อํหา, ตุมฺเห
 สฺโฆ อํวณํภ ปฺปจฺฉาตฺตา อํกฺกขณฺตฺติยา เวกฺกตฺตา ทฺพฺพตฺติยา
 เหวมาท “ ภคฺคินฺโณ โข สํสํวฺจจา วิหฺรตฺติ ปาปาจฺจา
 ปาปจฺฉาตฺตา ปาปจฺฉาตฺตา ภิกฺขุณฺโณสํวตฺต วิหฺรตฺตา อํวณํภํวณฺตฺตา
 วัชฺชปฺปฺปจฺฉาตฺตา. วิวิจฺจตฺติโย, วิเวกฺกนฺโณ ภคฺคินฺโณ สฺโฆ
 วัณฺณเจตฺติ. ตา ตํ วัณฺณ นํปฺปจฺฉินฺตฺตํ. สฺโฆ อิตฺถนํมา
 ภิกฺขุณฺโณ สมนุภาตฺติยา ตตฺต วัณฺณตฺตํ ปฺปจฺฉินฺตฺตํ. ยถิ

อัยยาย ชมติ อิตถันนามาย ภิกขุณียา สมณภาสนา ตัสส
 วัฏฐัสส ปฏินิสสัสสา, สห ตุณ्हัสส; ยัสสา เกกขมติ, สห
 ภาเสยฺย. ทุติยัมปิ เขตมัตถํ วทามิ. ๆ เป ๆ ตติยัมปิ
 เขตมัตถํ วทามิ. ๆ เป ๆ สมณภิกขุจา สมน อิตถันนามา
 ภิกขุณี ตัสส วัฏฐัสส ปฏินิสสัสสา. ชมติ สมนัสส, ตัสมา
 ตุณ्हี. เอวเมตํ ธารยามิติ.

ฉัตติยา ทุกกญฺ, ทั วิหิ กัมมวาทาหิ ฤลลัจจยา,
 กัมมวาทาปริโยสาเน อาปัตติ สัมมาหิเสสัสส. สัมมาหิเสส
 อัสสมานัสสันติยา ฉัตติยา ทุกกญฺ ทั วิหิ กัมมวาทาหิ ฤลลัจจยา
 ปฏิปัตติสสมันติ.

อัยม ปิตะ ปริมาโย อูปาทาย วุจฺจติ. ยาวตติยกันติ:
 ยาวตติยํ สมณภาสนาย อาปัตติ, น สห วัฏฐมาจารา
 นิสสารณียันติ: สมนฺหา นิสสารียติ. สัมมาหิเสโสติ: สโฆว
 ตัสสา อาปัตติยา มานัตถํ เทติ มุลา ย ปฏิกัสสติ อพฺภเกติ,
 น สัมพหุลา, น เอกา ภิกขุณี; เตน วุจฺจติ สัมมาหิเสโสติ.
 กัสสเสว อาปัตติณิกายัสส นาม กัมมํ อธิวณฺ; เตนปิ วุจฺจติ
 สัมมาหิเสโสติ.

อัมมกัมเม อัมมกัมมสัลลยณา นีปปฏินิสสัสสติ, อาปัตติ
 สัมมาหิเสสัสส. อัมมกัมเม เวมตีกา นีปปฏินิสสัสสติ, อาปัตติ
 สัมมาหิเสสัสส. อัมมกัมเม อัมมกัมมสัลลยณา นีปปฏินิสสัสสติ,

อนาปัตติ: ฉลมนุภาสณัตติยา, ปฏินิสสัชชัตติยา, อุมมัทติกาบ,
 ธาติกัมมิกายาติ.

ชุทฺตัญฺจิชา โข อัยยาโย ตัตตฺวส สัมมาทิเสสา ธัมมา, นว
 ปจฺจมาปตฺตติกา, อัญฺจ ยาวตติยา, เยสํ ภิกฺขุณี อังဂวตฺรํ วา
 อังဂวตฺรํ วา อาบชฺชติ, ตาย ภิกฺขุณียา อุกฺกโตสฺสเม ปักฺขมานตฺตํ
 จริตฺตํ; จินฺนมานตฺตํตาย ภิกฺขุณียา* ยตฺถ สียา วิสฺสคฺคิโน
 ภิกฺขุณีสฺสโม, ตตฺถ ส่า ภิกฺขุณี อัสสเกตฺตํ; เอกายมึ เจ อุนโน
 วิสฺสคฺคิโน ภิกฺขุณีสฺสโม ทํ ภิกฺขุณี อัสสเกตฺตํ; ส่า จ ภิกฺขุณี
 อนนฺทํภิตา, ตา จ ภิกฺขุณียา คารยฺยหา. อนนฺทํ ตตฺถ สามิจิ.
 ตตฺถอัยยาโย ปุจฺจามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา? ทฺติยํมึ ปุจฺจามิ:
 กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา? ตติยํมึ ปุจฺจามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา?
 ปริสุทฺธธตฺถอัยยาโย, ตสฺสมา ตุนฺนํ. เอวเมตํ ธาเรยวาทิ.

สัตว์ประหลาด ก้นดำ ภูเขา หิมะ.

๑ อีเม ปาจา ยุโรบัยโปตต์เก “จิณณมานัตตา วิกัชฺฐิ
โสธิตา. ตํ สุโสธิตํ “จิณณมานัตโต วิกัชฺฐิ ปาฬิยา สมิตัตตา.

นิสสัยคัมภีร์กัมมวิภังค์.

อิมะ โข ปณัฏฐาโย ตัสส นิสสัยคัมภีระ ปาจิตติยา ธัมมา
อุกเทส อากัจฉันตี

ปัตตวคคัลล ปจฺมลิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาทถิยํ วิหริตี เชตวนะ
อณาทปณฺธิกัลล อารามะ. เตน โข ปน สมเยน ฉัพพัคคิยา
ภิกขุณิโย พหุปัตเต สันนิจยํ กโรนตี. มนุสฺสา วิหารจาริกํ
อาหิณฺทนต์ตา บัลลิสฺสวา อุษณายันตี ชียันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ
นาม ภิกขุณิโย พหุปัตเต สันนิจยํ กริสฺสณตี, ปัตตวณฺชิชํ วา
ภิกขุณิโย กริสฺสณตี อามตฺตคิกขาปนํวา ปสาเวสฺสณตีติ. อัสสโสสุ
โฆ ภิกขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ อุษณายันฺทานํ ชียันฺทานํ วิปาเจนฺทานํ.
ยา ตา ภิกขุณิโย อปัปฺปจฺจา ฯ เป ฯ ตา อุษณายันตี ชียันตี
วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ปัตตลันนิจยํ
กริสฺสณตีติ ฯ เป ฯ “สจฺจํ ภิกฺขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย
ปัตตลันนิจยํ กโรนตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหี พุทฺโธ ภควา
“กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ปัตตลันนิจยํ
กริสฺสณตี. เนตํ ภิกฺขเว อปัปฺปลันฺนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ
เอวํปจฺ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณิโย อิมํ สิกขาปทํ อสฺสโสมันตุ “ยา
ปน ภิกขุณิ ปัตตลันนิจยํ กเรยฺย, นิสสัยคัมภีระ ปาจิตติยาปทํ.

นิสสัยลียกัณเฑ บัตตวัคคัสสั ปจฺมณิกขาปเก.

๖๖

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๆ เป ๆ อยัม อิมัสมี อัตเต
อริยเปตา ภิกขุณีติ. บัตโต นาม: เมว บัตตา: อโอบัตโต
มัตตिकाบัตโต. ตโย บัตตัสส วัณณา: อุกกัฏโธ บัตโต มัชฌิโม
บัตโต โอมโก บัตโต. อุกกัฏโธ นาม บัตโต อัมมามาฬโทยน:
คณ्हาคิ จตุภาคิ ขาทนียัม ตหุขัยัม พยัณชนัม. มัชฌิโม นาม
บัตโต มาฬโทยน คณ्हาคิ จตุภาคิ ขาทนียัม ตหุขัยัม พยัณชนัม.
โอมโก นาม บัตโต บัตโตทยน คณ्हาคิ จตุภาคิ ขาทนียัม
ตหุขัยัม พยัณชนัม. ตโต อุกกัฏโธ - อบัตโต. โอมโก อบัตโต.
สันนิจยัม กเวปยาติ: อนนิกกัฏโธ อวิกขัยโต. นิสสัยลียโย ไหติ^๑
สท อรุลลัคคมา นิสสัยลียโย ไหติ นิสสัยลียชิตัพพะ สัมมัลล วา
คณ्हัลล วา เขภิกขุณียา วา เอวเมว ปน ภิกขว นิสสัยลียชิตัพพะ.

ต่าย ภิกขุณียา ลัน อุลลังกมิตฺวา เขกัสม์ อุตฺตมาลังคัม กวิตฺวา
จุฑามานัม ภิกขุณีนัม ปาเนจฺจ กิตฺวา อุกกัฏฺถกัม นิสสัยลียวา อัมมชิต
บัคคเหตฺวา เอวมัสส วณ्हิโย “อโย เม อัยเย บัตโต
รัตตาทิกกัณโธ นิสสัยลียโย. อิมาม สัมมัลล นิสสัยลียชามิตฺติ. นิสสัยลียชิตฺวา
อาบัตติ เทเสตัพพะ. พยัตต่าย ภิกขุณียา ปฏฺวิพลาย ขาปัตติ
ปฏฺวิคคเหตัพพะ. นิสสัยลียบัตโต มาตัพพะ โท “สุณาทู เม อัยเย

๑ ย. พ ขาทนั = โอโต ปริ ลัพพัตถ อิตฺถัโธ นิสสัยลีย.

โธ อวิเวโกวิ เวชิตัพพะ. อิตฺถาสา ปาชาณัม มาติกายั อมาคตฺตตา.

สโฆ: อัม ปัตโต อิตถินันนามาย กิถุณนิยา นิสสัคคิโย สัมผัส
นิสสัคคิโย. ยถา สัมผัส ปัตตักสลัง, สโฆ อัม ปัตโต อิตถินันนามาย
กิถุณนิยา ทนณันติ.

ทาย กิถุณนิยา สัมมชุลล กิถุณนิโย อุลลังกมิตฺวา เขกัสม
อุตฺตวาลังค กริตฺวา อชฺชวณํ กิถุณนิโย ปาเย กัมมิตฺวา อุกกฏิก
นิสสิทิตฺวา อัมเบชลิ ปัคคเหตฺวา เขวมัสส วณียะ. “อัม เม อัยยาโย
ปัตโต รัตตาคิกกัณโธ นิสสัคคิโย, อิมาม อัยยานํ นิสสัคชามิติ.
นิสสัคชชิตฺวา อาปัตติ เทเสตฺตัพพา. พยัตตทาย กิถุณนิยา ปฏิพทาย
อาปัตติ ปฏิคฺค.เทตฺตัพพา. นิสสัคฺจปัตโต ทาทัพพะ “สุณฺณตฺ
เม อัยยาโย: อัม ปัตโต อิตถินันนามาย กิถุณนิยา นิสสัคคิโย
อัยยานํ นิสสัคคิโย. ยถา อัยยานํ ปัตตักสลัง, อัยยาโย อัม ปัตโต
อิตถินันนามาย กิถุณนิยา ทนณันติ.

ทาย กิถุณนิยา เขกั กิถุณี อุลลังกมิตฺวา เขกัสม อุตฺตวาลังค
กริตฺวา อุกกฏิก นิสสิทิตฺวา อัมเบชลิ ปัคคเหตฺวา เขวมัสส วณียะ
“อัม เม อัยเย ปัตโต รัตตาคิกกัณโธ นิสสัคคิโย, อิมาม
อัยยาย นิสสัคชามิติ. นิสสัคชชิตฺวา อาปัตติ เทเสตฺตัพพา. ทาย
กิถุณนิยา อาปัตติ ปฏิคฺค.เทตฺตัพพา. นิสสัคฺจปัตโต ทาทัพพะ
“อัม ปัตโต อัยยาย กัมมิตฺวา.

รัตตาคิกกัณโธ อติกกัณฺถสัลลภณาย, นิสสัคคิโย ปาจิตฺตียะ
รัตตาคิกกัณโธ เวมตฺติกาย, นิสสัคคิโย ปาจิตฺตียะ. รัตตาคิกกัณโธ

อนตักกัณเฑสสณนา, นิสสัยคัมภีร์ ปาจิตตีย์. อนนัญญุจเจเต อนนัญญุจเจสสณนา,
นิสสัยคัมภีร์ ปาจิตตีย์. อวิกัมปะเต วิกัมปะทิสสณนา, นิสสัยคัมภีร์
ปาจิตตีย์. อวิสัสสชิตเต วิสัสสชิตสสณนา, นิสสัยคัมภีร์ ปาจิตตีย์.
อนัญญเจ นัญญสสณนา, ... อนนัญญเจ นนัญญสสณนา, ... อภินเน
ภินเนสสณนา, ... อวิรุตเต วิรุตตสสณนา, นิสสัยคัมภีร์ ปาจิตตีย์.

นิสสัยคัมภีร์ ปัตตัมภีร์ อนิสสัยชิตวา ปริกฤษติ, อาบัตติ ทุกกฤษัสส.
รัตตันทิกกัณเฑเต อวิกัณเฑสสณนา, อาบัตติ ทุกกฤษัสส. รัตตันทิกกัณเฑเต
เวมตีกา, อาบัตติ ทุกกฤษัสส. รัตตันทิกกัณเฑเต อนตักกัณเฑสสณนา,
อนาปัตติ.

อนาปัตติ: อังโตะอณเฑ อนนัญญุจเจเต วิกัมปะเตเต วิสัสสชิตเต, นิสสัย
วินิสสัยคัมภีร์ วิกัสสชิตเต, อังคณเฑสสณนา คณเฑสสณนา, วิสัสสชิตเต คณเฑสสณนา,
อุมมัตติกา, อาตักกัณเฑสสณนา.

เตน โข ปณ สมนเน นัพพัตติยา ภิกขุณีโย นิสสัยจัตตัม
น เทนติ. ภควโต เอตมัตตัม ภควโต. “ น ภิกขเว ภิกขุณียา
นิสสัยจัตตัมโต น ทาตัพพะ; ยา น ทาตัพพะ. อาบัตติ ทุกกฤษัสส.

ปัตตัมภีร์ ทุติยสิกขาบท.

เตน สมนเน พุทโธ ภควา สวัตถิโย วิหริเต เขตวเน
อนาถปัทธิกัสส อามเม.

เตน โข ปณ สมนเน สัมพพลา ภิกขุณีโย สวาทวาเส วัธล
วุธกา สวาทวาเส ออมลุ วัธลสัมปนเน อวิยาปถสัมปนเน ทุกโจลา

“ ย่า ปณ วิกข์นิ อกาลจัวร์ ” กาลจัวร์นี้คือ อธิฐจหิดว่า ภาษาเป๋ยบ,
นิสส์คคิย ปาจิตตียันติ.

ย่า ป๋นาคี: ย่า ยาทิส่า ๆ เป่ ๆ ภิักขุณีติ: ๆ เป่ ๆ อัย
 อิมล์มี อัดเต อธิยี่เปตา ภิักขุณีติ. อกาลจีวร๋ นาม อนัตต์เต กจิเน
 เอกาทสฺมาเส อูบ์บั้นน์, อัดเตเต กจิเน ลัตต์ตมาเส อูบ์บั้นน์,
 กาเลบี่ อาทิสล์ ทินน์, เอก์ อกาลจีวร๋ นาม. กาดจีวร๋นัตติ
 อธิญฺจหิตฺวา ภาชาเปติ, ปโยเค ทุกฺกัฏฐํ; ปฏฺฐิตาเณ นิสฺสัคคิยํ
 โหติ นิสฺสัคชิตฺตัพพะ ลัมบัสส วา คณัสส วา เอกภิักขุณิยา วา.
 เอวํลัจ ปน ภิักขเว นิสฺสัคชิตฺตัพพะ. ๆ เป่ ๆ “ อิทํ เม อัยเย
 อกาลจีวร๋ “ กา จีวร๋นัตติ อธิญฺจหิตฺวา ภาชาปิตํ นิสฺสัคคิยํ, อิม่าหํ
 ลัมบัสส นิสฺสัคชามิติ ๆ เป่ ๆ ทเทยฺยมาติ. ๆ เป่ ๆ ทเทยฺยุนัตติ.
 ๆ เป่ ๆ อัยยาย ทัมมีติ.

อกาลจีวเร อกาลจีวรสัณฺหา “ กาลจีวรัณฺติ อธิฐฺจหิตฺวา
 ภาชาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตํ. อกาลจีวเร เวมตฺติกา “ กาลจีวรัณฺติ
 อธิฐฺจหิตฺวา ภาชาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตํ. อกาลจีวเร
 กาลจีวรสัณฺหา “ กาลจีวรัณฺติ อธิฐฺจหิตฺวา ภาชาเปติ, นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺตํ. กาลจีวเร อกาลจีวรสัณฺหา, อาบัตฺติ ทุกฺกภูตฺส. กาลจีวเร
 เวมตฺติกา, อาบัตฺติ ทุกฺกภูตฺส. กาลจีวเร กาลจีวรสัณฺหา, อาบัตฺติ.

อนาปัตติ: อกาลจิรํ อกาลจิรฉัลลนา ภาชาเปติ, กาลจิรํ
กาลจิรฉัลลนา ภาชาเปติ, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกาयाติ.

ปัตตวักคัลล ตติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvaddhiyā viharti sethame
อนาถบิณฑิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อุลลันนทา ภิกฺขุณี อลฺลิตฺตํ ภาณํ ภาณานิยา สทฺธิ
จิวรํ ปรีวฏฺเฐตฺวา* ปรีภุชติ. อถ โข สา ภิกฺขุณี ตํ จิวรํ สหริตฺวา^๓
นิภิชฺชิตฺวา. อุลลันนทา ภิกฺขุณี ตํ ภิกฺขุณี เอตทโวจ “ยฺนํเต อัยเย มया
สทฺธิ จิวรํ ปรีวฏฺเฐตฺวา, กทํ ตํ จิรํ ติ. อถ โข สา ภิกฺขุณี ตํ
จิวรํ สหริตฺวา อุลลันนทา ภิกฺขุณิยา ทลฺลิตฺวา. อุลลันนทา ภิกฺขุณี
ตํ ภิกฺขุณี เอตทโวจ “หฺนํหํ ตฺยํ จิวรํ, อหํ เม ตํ จิวรํ,
ยํ ตฺยํหํ ตฺยํหเมเวตํ, ยํ มัยํหํ มัยํหเมเวตํ, อหํ เม ตํ, สกํ
ปจฺจจฺหาตฺติ อจฺฉินฺตี. อถ โข สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณินํ เอตมฺตํ
อาโรเจสฺส. ยถา ตา ภิกฺขุณิโย. อปฺปํ ปจฺฉา ๆ เป ๆ ตา อุชฺฌายันตี
ชียันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม อัยยา อุลลันนทา ภิกฺขุณิยา
สทฺธิ จิวรํ ปรีวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺตีลลิตฺวา. อถ โข ตา ภิกฺขุณิโย
ภิกฺขุณินํ เอตมฺตํ อาโรเจสฺส. ภิกฺขุ ภควโต เอตมฺตํ อาโรเจสฺส.
ๆ เป ๆ “สจฺจํ ภิกฺขเว อุลลันนทา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณิยา สทฺธิ
จิวรํ ปรีวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺตีลลิตฺวา. “สจฺจํ ภควาติ. วิรหิ พุทฺโธ

* ย. พ. อลฺลิตฺตํ ๓ สทฺธิปตฺตํ ปรีวฏฺเฐตฺวาติ ลลิตฺวา.

๓ ย. สหริตฺวา.

นิสสัยคดียัง ปาจิตตียันติ. ๑๖๖

ภิกขุ “กถํ หิ นาม ภิกขเว จุลลันตีภา ภิกขุณี ภิกขุณียา สัทธํ จีวรํ
ปรีวัญญุเตว อัจฉินฺทิสฺสตี. เมตํ ภิกขเว ยํปสันนํ นว
ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวณฺจ ปน ภิกขเว ภิกขุณียอ อิมํ
สีกขาปทํ อุกกิสฺสํตํ “ยา ปน ภิกขุณี ภิกขุณียา สัทธํ จีวรํ
ปรีวัญญุเตว ตา บัจฺจมา เหว วเทยฺย “หันทฺตฺยเย ตฺยํ หิ จีวรํ,
อาหระ เมตํ จีวรํ, ยํ ตฺยํ หิ ตฺยํ หเมเวตํ, ยํ มยฺยํ หิ มยฺยํ หเมเวตํ,
อาหระ เมตํ, สํ บัจฺจมาหระตี อัจฉินฺทเทยฺย นว อัจฉินฺทาเปยฺย นว,
นิสสัยคดียํ ปาจิตตียันติ.

ยา ปนาตี: ยา ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภิกขุณียิต: ๆ เป ๆ อยํ อิมัสฺสํ
อิตฺเต อธิปฺเปตา ภิกขุณียิต. ภิกขุณียา สัทธํอิตฺติ: อธิณฺนาย ภิกขุณียา
สัทธํ. จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรํ อธิณฺนตฺร จีวรํ วิกัปปนุปกํ บัจฺจิม.
ปรีวัญญุเตวต: ปรีตฺเตน นว วิปฺลํ วิปฺเลน นว ปรีตฺตํ
ปรีวัญญุเตว. อัจฉินฺทเทยฺยต: สยํ อัจฉินฺทตี. นิสสัยคดียํ โหติ
อัจฉินฺทาเปยฺยต: อธิณฺ อาณาเปติ, อาบัตตติ ทุกฺกฏสฺส
สํกํ อาณตฺตา พหุคํบิ อัจฉินฺทตี, นิสสัยคดียํ โหติ นิสสัยชิตฺตํ
สํวสฺส นว คณฺวสฺส นว เอกภิกขุณียา นว. เหวณฺจ ปน ภิกขเว
นิสสัยชิตฺตํ. ๆ เป ๆ “อิทํ เม อยฺเย จีวรํ ภิกขุณียา สัทธํ
ปรีวัญญุเตว อัจฉินฺนํ นิสสัยคดียํ, อิมานํ สํวสฺส นิสสัยชามิต.
ๆ เป ๆ เทยฺยต. ๆ เป ๆ เทยฺยณฺตี. ๆ เป ๆ อยฺยาย ทมฺมมิต.

สัพพัตถ นิสสัยคดียํ ปาจิตตียันติ นิสสัยค.

อุปลัมภ์นนาย อุปลัมภ์นสัลลวณ จีวร ปริวัฏฏเฐว อัจฉินท์ติ วา
 อัจฉินทาเปติ วา, นิสสัคคิย ปาจิตติย. อุปลัมภ์นนาย เวมตिका
 จีวร ปริวัฏฏเฐว อัจฉินท์ติ วา อัจฉินทาเปติ วา, นิสสัคคิย
 ปาจิตติย. อุปลัมภ์นนาย อุปลัมภ์นสัลลวณ จีวร ปริวัฏฏเฐว
 อัจฉินท์ติ วา อัจฉินทาเปติ วา, นิสสัคคิย ปาจิตติย. อัมม
 ปริกขาร ปริวัฏฏเฐว อัจฉินท์ติ วา อัจฉินทาเปติ วา, อาปัตติ
 ทุกกฐัสส. อุปลัมภ์นนาย สัทธ จีวร วา อัมม วา ปริกขาร
 ปริวัฏฏเฐว อัจฉินท์ติ วา อัจฉินทาเปติ วา, อาปัตติ
 ทุกกฐัสส. อุปลัมภ์นนาย อุปลัมภ์นสัลลวณ, อาปัตติ ทุกกฐัสส.
 อุปลัมภ์นนาย เวมตिका, อาปัตติ ทุกกฐัสส. อุปลัมภ์นนาย
 อุปลัมภ์นสัลลวณ, อาปัตติ ทุกกฐัสส.

อนาปัตติ: ส่า วา เทติ, ตัสสา วา วิสสาเสนตี คณหาติ,
 อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกาयाติ.

ปัตตวคคิลล จตุตถลิกขาปหิ.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริติ เชตวเน
 อนาถปัททิกัสส อาราม.

เตน โข ปน สมเยน อุลลันนทา ภิกษุณี วิธานา โหติ.
 อโธ อัมมโตโร อูปาสโก, येन อุลลันนทา ภิกษุณี เตนปลังกมิ,
 อุปาสกมิทวา อุลลันนทา ภิกษุณี เขตทโว “กิตฺเต อัมมเย ขมาสุ,
 อหริยวติ:” สัพฺปํ นาม เม อวโส อตฺถโกติ อโธ โส

นิสัสคคิยกันเฑ บัตตวิคคัสส จตุตถสิกขาปท. เวตา

อุปาสโก อัมมตรัสส อาปณิกัสส ขมา กหาปณัสส สัมมัย
อาหริตฺวา อุลลนฺนํทาย ภิกขุณียา อทาสี. อุลลนฺนํทาย ภิกขุณิ
เอวมาห “ น เม อาวโส สัมมัยนา อตฺตโก, เตเจณ
เม อตฺตโกติ. ธนฺนํ โส อุปาสโก, เยน โส อาปณิกโก,
เตนุปลํกมิ; อุปลํกมิตฺวา ตํ อาปณิกํ เอตทโวจ “ น ภิกขัณ
อัยยาย สัมมัยนา อตฺตโก, เตเจณ อตฺตโก. หันตํ เต สัมมัย, เตส
เม เทหิตี. “ สเจ มยํ อัยย ” วิกกํกํ ภันทํ ปุณฺณ ชาติยิตฺตาม,
กทา อัมมํทกํ ภันทํ วิกกายิสฺสตี. สัมมัยสฺส กเขณ
สัมมัย ภูฏ, เตสสฺส กยํ อามร, เตสํ ทวิสสตีติ.
ธนฺนํ โส อุปาสโก อชฺฌมายติ ขียติ วิปาเจติ “ กถํ ทิ
นาม อัยยยา อุลลนฺนํทาย อัมมํ วิณฺณาเปตฺวา อัมมํ
วิณฺณาเปตฺสตีติ. อตฺตโก โส โข ภิกขุณิโย ตสฺส อุปาสกัสส
อชฺฌายันตสฺส ขียันตสฺส วิปาเจตฺสส. ยถา ตา ภิกขุณิโย
อัมมํจจา ๑ เป ๑ ตา อชฺฌายันตํ ขียันตํ วิปาเจนํ “ กถํ
ทิ นาม อัยยยา อุลลนฺนํทาย อัมมํ วิณฺณาเปตฺวา อัมมํ
วิณฺณาเปตฺสตีติ. ธนฺนํ ตา ภิกขุณิโย ภิกขุณํ เอตมํตํ อาโรเจตุ.
ภิกขุ ภควโต เอตมํตํ อาโรเจตุ. ๑ เป ๑ “ สจฺจํ ภิก

๑. อิทํ ปาททวํ ย. ม. ปโตถเกตุ น ทิสฺสตี.

๒. ย. พ. ภิกขัณโย. ๓. ย. พ. อัยโย.

ภิกขเว อุลลันถา ภิกขุณี อังโณ วิณณาเปตฺวา อังโณ
 วิณณาเปตฺติ. “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ
 เท นาม ภิกขเว อุลลันถา ภิกขุณี อังโณ วิณณาเปตฺวา
 อังโณ วิณณาเปสฺสตี. เนตํ ภิกขเว อปัปฺสณฺณานํ วา ปสาทาย
 ๆ เป ๆ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุกฺกิสฺสํ “ ยา ปน ภิกขุณี อังโณ วิณณาเปตฺวา อังโณ
 วิณณาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ.

ยา ปนาติ: ยา ยาหิสสา ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๆ เป ๆ อยํ
 อิมัสฺมํ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ. อังโณ วิณณาเปตฺวาติ: ยํ
 กิลฺลิจิ วิณณาเปตฺวา. อังโณ วิณณาเปยฺยาติ: ตํ จเปตฺวา
 อังโณ วิณณาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํ; ปฏฺฐาเกน นิสฺสัคคิยํ โหติ
 นิสฺสัคชชิตฺัพพะ ลมฺภัสสํ วา คณฺหัสสํ วา เอกภิกขุณียา วา. เอวํจ
 ปน ภิกขเว นิสฺสัคชชิตฺัพพะ ๆ เป ๆ “ อิทํ เม อัยเย อังโณ
 วิณณาเปตฺวา อังโณ วิณณานํ นิสฺสัคคิยํ, อิมานํ ลมฺภัสสํ
 นิสฺสัคชชามิตฺิ. ๆ เป ๆ ทเทยฺยาติ. ๆ เป ๆ ทเทยฺยุนฺติ. ๆ เป ๆ
 อัยยาย ทมฺมมิตฺิ.

อัญเณ อังโณลลเณ อังโณ วิณณาเปติ, นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺติยํ. อัญเณ เวมตฺิกา อังโณ วิณณาเปติ, นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺติยํ. อัญเณ อนังโณลลเณ อังโณ วิณณาเปติ, นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺติยํ. อนังเณ อังโณลลเณ, อานตฺติ ทุกฺกฏัสสํ. อนังเณ

เวมตिका, อาบัตติ กุกกฏัสส. อนันฺเณ อนันฺณลลนา, อนาบัตติ.
 อนาบัตติ: ตณฺเจะ วิณฺณาเปติ อังณฺณจ วิณฺณาเปติ,
 อานิสฺสํ ทสฺสเสตฺวา วิณฺณาเปติ, อุมฺมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

ปัตตวัคคัลล บัณฺเฑมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวักกัณฺเณ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปณฺธิกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน กุลลนฺนทา ภิกฺขุณี คิลานา โหติ.
 อถ โข อังณตโร อูปาสโก, เยน กุลลนฺนทา ภิกฺขุณี, เตนุปลังกมิ;
 อูปปลังกมิตฺวา กุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี เอตทโวจ “ กัจจิจิ อัยเย
 ขมนิยํ กัจจิจิ ยापณิยํ นติ. “ น เม อาวุโส ขมนิยํ น
 ยापณิยํ นติ. “ อมุกัลล อัยเย อาปณิกัลล ขเว กหาปณํ
 นิกฺขิปัสสามิ, ตโต ยํ อิจฺฉเยยาสิ ตํ อาหาราเปยฺยาสิติ.
 กุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อังณตโร ลิกฺขมานํ อาณาเปติ “ คัจฉ ลิกฺขมานเ
 อมุกัลล อาปณิกัลล ขเว กหาปณัสส เตลํ อาหาราติ. อถ โข ส
 ลิกฺขมานา ตสฺส อาปณิกัลล ขเว กหาปณัสส เตลํ อาหริตฺวา
 กุลลนฺนทาย ภิกฺขุณิยา อทาสิ. กุลลนฺนทา ภิกฺขุณี เอวมาห “ น
 เม ลิกฺขมานเ เตเลน อตฺโถ, สํยํ น เม อตฺโถติ. อถ โข ส
 ลิกฺขมานา, เยน โส อาปณิกโก, เตนุปลังกมิ; อูปปลังกมิตฺวา ตํ
 อาปณิกํ เอตทโวจ “ น กิร อาวุโส อัยยาย เตเลน อตฺโถ,

๑. อิทํ ปาจทวํ ย. ม. โปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ.

นิสสัยคิยักคัลโล นัตถะวักคัลล นัจจุจลิกขาปท.

๗๗

นิสสัยคิยักคัล. ๆ เป ๆ “ อิก เม อัยเย อังโณ เจตาเปตฺวา
อังโณ เจตาปฺก นิสสัยคิยํ, อิมามํ สัมภัสส นิสสัยชาวิทฺติ. ๆ เป ๆ
ทเทยฺยชาติ. ๆ เป ๆ ทเทยฺยญฺติ, ๆ เป ๆ อัยยาย ทมฺมมิตฺติ.

อัมมโณ อัมมณสฺสณฺวา อัมมโณ เจตาเปติ, นิสสัยคิยํ
ปาจิตฺติยํ. อัมมโณ เวมตฺติกา อัมมโณ เจตาเปติ, นิสสัยคิยํ ปาจิตฺติยํ.
อัมม.ณ อัมมณสฺสณฺวา อัมมโณ เจตาเปติ, นิสสัยคิยํ ปาจิตฺติยํ.
อัมมโณ อัมมณสฺสณฺวา, อามตฺติ ทุกกภูสฺส. อัมมโณ เวมตฺติกา,
อามตฺติ ทุกกภูสฺส. อัมมโณ อัมมณสฺสณฺวา, อนามตฺติ.

อนามตฺติ: ตณฺจเว เจตาเปติ อัมมณฺจ เจตาเปติ,
อานิสฺสํ ทสฺสเสตฺวา เจตาเปติ, อุมมตฺติกา, จาทิกมฺมิกายาติ.

ปัตตวักคัลล นัจจุจลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวเน
อนาถบิณฑิกัสส อารามे.

เตน โข ปน สมเยน อูปาสกา ภิกฺขุณิสฺสวสฺส จีวรตฺถาย ฉนฺตํ
สํวรตฺวา อัมมณตฺรสฺส ปาวาริกัสส ชเว ปริกฺขารํ นิกฺขิยตฺวา
ภิกฺขุณิโย อูปาสกมิตฺวา เอตตวโจ “ อมุกัสส อัยเย ปาวาริกัสส ชเว
จีวรตฺถาย ปริกฺขารํ นิกฺขิตฺโต. ตโต จีวรํ อามราเปตฺวา
ภาเชถาติ. ภิกฺขุณิโย เตน ปริกฺขารเณ สยํ เกสฺสชฺช เจตาเปตฺวา
ปริภุณฺชิสฺสุ. อูปาสกา ชานิตฺวา อชฺฌมายนฺติ ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ

แต่ ภิกขเว อปัปสัณฺณานิ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวฬัง ปน
 ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺตริสํ ตู “ครุปาปุรณํ” ปน
 ภิกขุณียา เจตาเปณฺติยา จตุกกัสมฺม เจตาเปตฺตัพพํ, ตโต เจ
 อุตฺตริ^๒ เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ นติ.

ครุปาปุรณํ นาม ยํ ภิกขุ ลิตกฺกาเล ปาปุรณํ^๓ เจตาเปณฺติยาติ:
 วิณฺญาเปณฺติยา. จตุกกัสมฺม เจตาเปตฺตัพพํ นติ. โสฬสฺสกาปณฺตฺตํ
 เจตาเปตฺตัพพํ. ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺยาติ: ตตฺตตฺตริ วิณฺญาเปติ,
 ปโยเค ทุกฺกฏฺ; ปฏฺฐาเกน นิสฺสัคคิยํ โหติ นิสฺสัคคิยํ
 สํวัสส วา คณฺสส วา เอกภิกขุณียา วา. เหวฬัง ปน
 ภิกขเว นิสฺสัคคิยํ. ๆ เป ๆ “อิทํ เม อัยเย ครุปาปุรณํ
 ขตฺติเรจตุกกัสมฺม เจตาเปตฺตํ นิสฺสัคคิยํ, อิมาทํ สํวัสส นิสฺสัคคิยา มติ.
 ๆ เป ๆ ททฺเหยยาติ. ๆ เป ๆ ททฺเหยยฺยํ นติ. ๆ เป ๆ อัยยาย
 ทมํ นติ.

ขตฺติเรจตุกกัสมฺม ขตฺติเรกสํวณฺญา เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 ขตฺติเรจตุกกัสมฺม เวมตฺติกา เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 ขตฺติเรจตุกกัสมฺม อุนกสํวณฺญา เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 อุนกจตุกกัสมฺม ขตฺติเรกสํวณฺญา, อาปัตตติ ทุกฺกฏฺส. อุนกจตุกกัสมฺม
 เวมตฺติกา, อาปัตตติ ทุกฺกฏฺส. อุนกจตุกกัสมฺม อุนกสํวณฺญา, อาปัตตติ.

อาปัตตติ: จตุกกัสมฺม เจตาเปติ, อุนกจตุกกัสมฺม เจตาเปติ,

นิลลัคคิยกันเฑ จีวรวัคคัลล ทุติยสิกขาปท.

๕๖

ฌาตกานํ, ปวาริตานํ, อัมมัลลัคคิยา, อัตตโน ฌเนน, มหัคคัม
เจตาเปตูกามัลล อัมมัลลัม เจตาเปติ, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

จีวรวัคคัลล ทุติยสิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวัตถิโย วิหริติ เชตวันเ
อนาถบิณฑิกัลล อารามเ.

เตน โข ปณ สมเยน อุลลันนทา ภิกขุณี พหุสสุตา โหติ ภานิกา วิสารทา
ปัญจา อัมมิมิ ถถิ กาคุ. อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อญฺเฐกาเล
มหัคคัม โขมํ ปารุชฺชิตวา, เยน อุลลันนทา ภิกขุณี, เตนุปลังกมิ;
อปลังกมิตวา อุลลันนทํ ภิกขุณี อภิวาเทตวา เอกมณฺฑํ นิสิติ.
เอกมณฺฑํ นิสินฺนํ โข ราชานํ ปเสนทํ โกสลํ อุลลันนทา
ภิกขุณี อัมมิมิยา กถาย สันทลลสิ สมาทเปสิ สมุตเตเชสิ
ลัมปทลสิ. อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อุลลันนทาย
ภิกขุณิยา อัมมิมิยา กถาย สันทลลสิโต สมาทปฺปิโต สมุตเตชิโต
ลัมปทลสิโต อุลลันนทํ ภิกขุณี เอตทโวจ “ วเทยฺยาสิ อัยเย,
เยน อตฺถโกติ. “สเจ เม ตวํ มหาราช ทาทูกาโมสิ, อิมํ โขมํ
เทหิติ. อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อุลลันนทาย ภิกขุณิยา
โขมํ ทตฺวา อญฺเฐายาสนา อุลลันนทํ ภิกขุณี อภิวาเทตวา
ปทักขิณํ กตฺวา ปักกามิ. มนุสฺสา อุษณฺณันติ ชียฺนติ
วิปาเจนฺติ “ มหิจฺฉา อิมา ภิกขุณิโย อลันตฺตฺวา. ถถิ ทิ
นาม ราชานํ โขมํ วิณฺณาเปสฺสณฺนํ ติติ. อลฺลสฺสํ โข ภิกขุณิโย

เตสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายันฺตํ ชยันฺตํ วิปาเจนฺตํ. ยถา ตา
 ภิกขุณีโย อปัปฺปจฺจา ฯ เปฯ ตา อชฺชฌายันฺติ ชยันฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ ทิ นาม อปัปฺปจฺจา อชฺชฌายันฺตา ราชาเน โขมํ วิภังเณสฺสตีติ.
 ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว อชฺชฌายันฺตา ภิกขุณี ราชาเน โขมํ
 วิภังเณสฺสตีติ.” “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 ทิ นาม ภิกขเว อชฺชฌายันฺตา ภิกขุณี ราชาเน โขมํ วิภังเณสฺสตี.
 เนตํ ภิกขเว อปัปฺปจฺจํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํจ ปน
 ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสํตํ “ลหุปาปุรณํ”
 ปน ภิกขุณียา เจตาเปณฺติยา อชฺชฌายันฺตํ เจตาเปตฺตํ
 ตโต เจ อุตฺตรํ เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียันฺติ.

ลหุปาปุรณํ นาม ยํ กิณฺจ อุนฺหกาเล ปาปุรณํ.
 เจตาเปณฺติยาติ: วิภังเณสฺสตีติ. อชฺชฌายันฺตํ เจตาเปตฺตํ
 เทสกหาปณฺตํเจตาเปตฺตํ. ตโต เจ อุตฺตรํ เจตาเปยฺยาติ:
 เตหุตฺตรํ วิภังเณสฺสตี, ปโยเค ทุกฺกฏ; ปฏฺฐาเน นิสฺสัคคิยํ
 โหติ นิสฺสัคคิตฺตํ ลมฺภิสฺส วา คณฺถสฺส วา เอกภิกขุณียา วา.
 เอวํจ ปน ภิกขเว นิสฺสัคคิตฺตํ. ฯ เปฯ “อิทํ เม
 อปัปฺปจฺจา ลหุปาปุรณํ อติเรกชฺชฌายันฺตํ เจตาเปตฺตํ นิสฺสัคคิยํ,
 อิมํ ลมฺภิสฺส นิสฺสัคคิยํ. ฯ เปฯ เทเตยฺยาติ. ฯ เปฯ
 เทเตยฺยันฺติ. ฯ เปฯ อปัปฺปจฺจา ทมฺมํ.

อติเรกอัทธมเตยฺยกํเส อติเรกสัณฺญา เจตาเปติ, นิสสัยคัมภี
 ปาจิตฺตียํ. อติเรกอัทธมเตยฺยกํเส เวมติกา เจตาเปติ, นิสสัยคัมภี
 ปาจิตฺตียํ. อติเรกอัทธมเตยฺยกํเส อุนกสัณฺญา เจตาเปติ, นิสสัยคัมภี
 ปาจิตฺตียํ. อุนกอัทธมเตยฺยกํเส อติเรกสัณฺญา, อาบัตฺติ ทุกกัณฺฐัสส.
 อุนกอัทธมเตยฺยกํเส เวมติกา, อาบัตฺติ ทุกกัณฺฐัสส. อุนกอัทธมเตยฺยกํเส
 อุนกสัณฺญา, อนาบัตฺติ.

อนาบัตฺติ: อัทธมเตยฺยกํสปรมํ เจตาเปติ, อุนกอัทธมเตยฺยกํสปรมํ
 เจตาเปติ, ญาตกานํ, ปวาริตานํ; อังคณสัณฺสกาย, อัตตโน
 ธเนน, มหัคฺขํ เจตาเปตุกามัสส อัยยัคฺขํ เจตาเปติ, อุมมัตติกาย,
 อาทิกัมมิกายาติ.

อุกฺกัณฺฐจา โข อัยยาโย ตัส นิสสัยคัมภี ปาจิตฺตียา
 ธัมมา. ตตฺถอัยยาโย ปุจฺฉามิ: กัจจัตถ ปริสุทฺธา? ทุติยัมปิ
 ปุจฺฉามิ: กัจจัตถ ปริสุทฺธา? ตติยัมปิ ปุจฺฉามิ: กัจจัตถ ปริสุทฺธา?
 ปริสุทฺธเชตฺถอัยยาโย, ตัสมา ตุนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามีติ.

นิสสัยคัมภี ปาจิตฺตียา นิฏฺฐจิตา.*

* ย. พ. ตัส นิสสัยคัมภี นิฏฺฐจิตํ.

ปัตตวัคคัลล อัญจัมลิกขาปท

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริติ เขตฺวเน
อณาณปิตฺตักัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อังณตฺรัลล มุคัลล ปวิเวณวาสิกา
ภิกฺขุณีโย ยาคุยา กิสฺมันฺติ. อถ โข โส ปุโค ภิกฺขุณีโน ยาคุธตฺถาย
ฉนฺทกํ สัมมิตฺวา อังณตฺรัลล อาปณิกัลล ขเร ปริกฺขารํ นิภฺชิตฺวา
ภิกฺขุณีโย อุตฺถลภิตฺวา เอตทโวจ “อมุคัลล อัยเย อาปณิกัลล
ขเร ยาคุธตฺถาย ปริกฺขารํ นิภฺชิตฺโต. ตโต ตันนํกุเล ยาทมาเปตฺวา
ยาคุ ปจฺจเปตฺวา ปริกฺกมฺภชเกหิ. ภิกฺขุณีโย เจน ปริกฺขารเณ เภสฺสัชชี
เจตฺทาเปตฺวา ปริกฺกมฺภชิตฺวา โส ปุโค ชานิทฺวา อุตฺถมายติ ชียติ
วิปาเจติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย อังณตฺตํทิกเณ ปริกฺขารเณ
อังณตฺตํทิกเณ มหาชนิกเณ อังณํ เจตฺทาเปตฺตํทิตฺติ. ยัสฺส โสสุ
โข ภิกฺขุณีโย ตัลล อุตฺถลภิตฺวา อุตฺถมายนตัลล ชียนตัลล
วิปาเจนตัลล. ยํ ตา ภิกฺขุณีโย อัยยํปิจฺจมา ๆ เป ๆ ตา
อุตฺถมายนติ ชียนติ วิปาเจนติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย
อังณตฺตํทิกเณ ปริกฺขารเณ อังณตฺตํทิกเณ มหาชนิกเณ อังณํ
เจตฺทาเปตฺตํทิตฺติ. ๆ เป ๆ “สัจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
อังณตฺตํทิกเณ ปริกฺขารเณ อังณตฺตํทิกเณ มหาชนิกเณ อังณํ
เจตฺทาเปตฺตํทิตฺติ. “สัจฺจํ ภควาติ. วิหริติ พุทโธ ภควา “กถํ หิ
นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อังณตฺตํทิกเณ ปริกฺขารเณ อังณตฺตํทิกเณ

५७

५७

५७

५७

นิสสัยคัมภีร์กัมมเท นวมสิกขาปท.

๗๕

อัมมัญชิตติโกณ มหาชนิกณ สัมมัจฉิกณ อัมม เจตทาเปตฺตํคิ.
ๆ เป่ ๆ “ สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย อัมมทตฺตติโกณ
ปริกขารณ อัมมัญชิตติโกณ มหาชนิกณ สัมมัจฉิกณ อัมม
เจตทาเปตฺตํคิ. “ สัจจํ ภควาติ. วิตรหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ
ณาม ภิกขเว ภิกขุณีโย อัมมทตฺตติโกณ ปริกขารณ
อัมมัญชิตติโกณ มหาชนิกณ สัมมัจฉิกณ อัมม เจตทาเปตฺตํคิ.
เนตํ ภิกขเว อัมมปสฺสณํ วา ปสฺสทาย ๆ เป่ ๆ เหวจ
ปม วิทฺธเว ภิกขุณีโย อัมม สิกขาปทํ อุมฺมคิ. “ ยมา ปม
ภิกขุณี อัมมทตฺตติโกณ ปริกขารณ อัมมัญชิตติโกณ มหาชนิกณ
สัมมัจฉิกณ อัมม เจตทาเปตฺตํคิ. นิสสัยคัมภีร์ ปาจิณคัมภีร์.

ยมา ปมาติ: ยมา ยมาติลา ๆ เป่ ๆ ภิกขุณีคิ: ๆ เป่ ๆ ยม
อัมมคัมภีร์ อัมม คุติเปตฺตา ภิกขุณีคิ. อัมมทตฺตติโกณ ปริกขารณ
อัมมัญชิตติโกณาคิ: อัมมตตฺตคัมภีร์ ทินน. มหาชนิกณาคิ:
คณคัมภีร์คัมภีร์, น สัมมตฺต, น. เอกภิกขุณียา. สัมมัจฉิกณาคิ: สบ
ยมาจิตฺวา. อัมม เจตทาเปตฺตํคิ: ยม อตฺตคัมภีร์ ทินน, ตํ จเปตฺตวา
อัมม เจตทาเปตฺตํคิ. ปโยค. อัมมคัมภีร์, ปโยค. นิสสัยคัมภีร์ โหติ
นิสสัยคัมภีร์คัมภีร์ สัมมตฺต วา คณคัมภีร์ วา เอกภิกขุณียา วา. เหวจ ปม
ภิกขเว นิสสัยคัมภีร์คัมภีร์. ๆ เป่ ๆ “ อิทํ เม อัมม อัมมทตฺตติโกณ
ปริกขารณ อัมมัญชิตติโกณ มหาชนิกณ สัมมัจฉิกณ อัมม
เจตทาเปตฺตํคิ. นิสสัยคัมภีร์, อัมมคัมภีร์ สัมมตฺต นิสสัยคัมภีร์. ๆ เป่ ๆ

ทเทยฺยชาติ. ๆ เป ๆ ทเทยฺยญฺติ. ๆ เป ๆ อัยฺยาย ทมฺมํมีติ.

อัมมวทตฺตติเก อัมมวทตฺตติกลสฺสวณฺา อัมมว เจตาเปติ, นิสฺสํสํคิยฺ
 ปาจิตฺตํ. อัมมวทตฺตติเก เวมตฺติกา อัมมว เจตาเปติ, นิสฺสํสํคิยฺ
 ปาจิตฺตํ. อัมมวทตฺตติเก อัมมวทตฺตติกลสฺสวณฺา อัมมว เจตาเปติ,
 นิสฺสํสํคิยฺ ปาจิตฺตํ. นิสฺสํสํจํ ปฏฺฐิตํวา ยถาทาเน อุมฺปนตฺตํ.
 อัมมวทตฺตติเก อัมมวทตฺตติกลสฺสวณฺา, อามตฺตํ ทุกฺกฏฺสํ.
 อัมมวทตฺตติเก เวมตฺติกา, อามตฺตํ ทุกฺกฏฺสํ. อัมมวทตฺตติเก
 อัมมวทตฺตติกลสฺสวณฺา, อามตฺตํ.

อามตฺตํ: เสสํ อุมฺปนตฺตํ, สํมิเก อปฺโตเกตฺวา อุมฺปนตฺตํ,
 อามทาสฺ, อุมฺมตฺตํ, อามทํมิ นิกายาติ.

ปฏฺฐิตํคํคํลลํ ทลฺลํลิกฺขาปทํ.

เตน สมนฺเณ พุทฺโธ ภควา สํวตฺตํ วิหริตี เชตวนเ
 ยมณฺเณทิกํลลํ อารามเ.

เตน โข ปณฺ สมนฺเณ อุลลนฺนํทา ภิกฺขุณี พุทฺธํคํ หิตํ
 ภณฺณิกา วิสารทา ปฏฺฐิตํ อัมมํ กถํ กาคํ. พุทฺธํ มนุสฺสํ อุลลนฺนํทํ
 ภิกฺขุณี ปยฺยูปาสนํติ. เตน โข ปณฺ สมนฺเณ อุลลนฺนํทํ
 ภิกฺขุณียา ปรีเวณํ อุกฺกมิตฺติ. มนุสฺสํ อุลลนฺนํทํ ภิกฺขุณี อหํวาจํ
 “กิลฺลิตํ เต” อัยเย ปรีเวณํ อุกฺกมิตฺติ. “นํทํวาจํ ทายกา
 เทติ การกาติ. อตฺตํ เต มนุสฺสํ อุลลนฺนํทํ ภิกฺขุณียา

ปริเวณัตถาย ถันท์กั สัมปริตฺวา อุลลนฺนํทาย ภิกฺขุณฺเีย ปริกฺขารํ อทฺธํ.
 อุลลนฺนํทาย ภิกฺขุณฺเีย เตม จ ปริกฺขารเณ สยํปํ ยาจิตฺวา เกสฺสํชํ เจตาเปตฺวา
 ปริกฺกัณฺธิ. มนุสฺสา ชานิตฺวา อชฺชวณฺณํติ ชีณํติ วิปาเจนฺติ
 “ กถํ หิ นาม อัยฺยา อุลลนฺนํทาย อํวณฺทตฺตติเกน ปริกฺขารเณ
 อํวณฺทตฺตติเกน ปุคฺคตฺติเกน สํวณฺจิกเณ อํวณํ เจตาเปตฺตติ.
 ๆ เป ๆ “ สจฺจํ กิเม ภิกฺขเว อุลลนฺนํทาย ภิกฺขุณฺเีย อํวณฺทตฺตติเกน
 ปริกฺขารเณ อํวณฺทตฺตติเกน ปุคฺคตฺติเกน สํวณฺจิกเณ อํวณํ
 เจตาเปตฺติ. “ สจฺจํ ภควาติ: วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ
 นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนํทาย ภิกฺขุณฺเีย อํวณฺทตฺตติเกน ปริกฺขารเณ
 อํวณฺทตฺตติเกน ปุคฺคตฺติเกน สํวณฺจิกเณ อํวณํ เจตาเปตฺตติ. เนตํ
 ภิกฺขเว อํปํปสฺสํนํนํ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เอวํจ ปน ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณฺเีย อิมํ สีกฺขาปคํ อภฺทิสฺสํตํ “ ยา ปน ภิกฺขุณฺเีย
 อํวณฺทตฺตติเกน ปริกฺขารเณ อํวณฺทตฺตติเกน ปุคฺคตฺติเกน สํวณฺจิกเณ
 อํวณํ เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ ภิกฺขุณฺเียติ: ๆ เป ๆ อยํ
 อิมํสํมํ อตฺเถ อธิปํเปตา ภิกฺขุณฺเียติ. อํวณฺทตฺตติเกน ปริกฺขารเณ
 อํวณฺทตฺตติเกนาติ: อํวณฺทตฺตติเกน ทินฺเนน. ปุคฺคตฺติเกนาติ:
 เขเวริกฺขุณฺเีย อทฺธํ, นํ อํวณฺทตฺ. น คณฺทตฺ. สํวณฺจิกเณนาติ:
 สยํ ยาจิตฺวา. อํวณํ เจตาเปยฺยวาติ: ยํ อทฺธํ ทินฺนํ, ตํ
 เจตาเปตฺวา อํวณํ เจตาเปตฺติ, ปโยเก อภฺทิตฺวา, ปริกฺขารเณ นิสฺสัคคิย

โหติ นิสัสซชิตัพพะ ลัมภัสส วา อณัสส วา เหาวิภังขนิยา วา.
 เฮอร์วัจ ปน ภิกขเว นิสัสซชิตัพพะ. ๆ เป ๆ .. อัง เม อัมมเย
 อัมมกัตถิโกเม ปภังขาเม อัมมกัตถิโกเม ปภังขาเม สัมมวาจโกเม
 อัมมัม เจตาบัตถิ นิสัสสคิยัม, อิมามัง ลัมภัสส นิสัสซชามิติ. ๆ เป ๆ
 ทเทยฺยมาติ. ๆ เป ๆ ทเทยฺยมนฺติ. ๆ เป ๆ อัมมียาย กัมมิมิ.

อัมมกัตถิโก อัมมกัตถิโกลัมบิมา อัมมัม เจตาเปติ, นิสัสสคิยัม
 ปาจิตติยัม. อัมมกัตถิโก เวมติกา อัมมัม เจตาเปติ, นิสัสสคิยัม
 ปาจิตติยัม. อัมมกัตถิโก อัมมกัตถิโกลัมบิมา อัมมัม เจตาเปติ,
 นิสัสสคิยัม ปาจิตติยัม. นิสัสสญฺจํ ปฏฺฐิตภิกฺขว ยถาทาเน อูปเนตฺตัม.
 อัมมกัตถิโก อัมมเย กัตถิโกลัมบิมา, อาบัตติ ทุกฺกญฺสัสส. อัมมกัตถิโก
 เวมติกา, อาบัตติ ทุกฺกญฺสัสส. อัมมกัตถิโก อัมมกัตถิโกลัมบิมา,
 อนาปัตติ.

อนาปัตติ: เสสํ อูปเนติ, สามีเก อปฺโตเกทฺวา อูปเนติ,
 อาปทาสุ, อุมมัตติกาเย, อาติกัมมิกายาติ.

จีวรวัคคัลล ปจฺมลิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวคฺคิยํ วิหรติ เขตฺตวเน
 อนาถบิณฑิกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี พุทฺธสุตา
 โหติ ภานิกา วิสารทา ปญฺ्ञา อัมมัม กถํ มาตุ. อลฺโฆ
 ราชา ปเสนทํ โกสโล สิตกาเล มหคฺคัม กัมพลํ ปาสุปิตฺวา.

เยน อุลลนันทา ภิกขุณี, เตนุปลงฺกมิ; อุปลงฺกมิตฺวา
 อุลลนันทํ ภิกขุณี อภิวาเทตฺวา เขมฺมํตํ นิสฺสิติ. เขมฺมํตํ นิสฺสนํ
 โข ราชานํ ปเสนทึ โกสโล อุลลนันทา ภิกขุณี ธัมมียา กถาย
 สันตัสสเสสิ สฺมาทเปสิ สฺมุตฺเตเชสิ สัมปทฺเสสิ. ขณฺโฆ ราชา ปเสนทึ
 โกสโล อุลลนันทาย ภิกขุณียา ธัมมียา กถาย สันตัสสสิโต
 สฺมาทปฺปิโต สฺมุตฺเตชิตฺโต สัมปทฺสิโต อุลลนันทํ ภิกขุณี เอตทโวจ
 “ วเทยฺยาลิ อัยฺเย, เยน อตฺถโกตฺติ. “ สจฺเจ เม ตํ มหาราช
 ทาตุกาโมสิ, อิมํ กัมพลํ เทหิตฺติ. ขณฺโฆ ราชา ปเสนทึ โกสโล
 อุลลนันทาย ภิกขุณียา กัมพลํ ทตฺวา อญฺ्ञาจาสาสนา อุลลนันทํ
 ภิกขุณี อภิวาเทตฺวา ปทักฺขิณํ กตฺวา ปักกามิ. มนุสฺสา อุษณฺณนฺติ
 ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “ มหิจฺฉา อีมา ภิกขุณิโย ขสฺนัตฺถุจฺจา. กถํ หิ
 นาม ราชานํ กัมพลํ วิณฺณาเปสฺสสันตฺติ. อัสสโสสุ โข ภิกขุณิโย
 เตสํ มนุสฺसानํ อุษณฺณนฺตานํ ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา
 ภิกขุณิโย อปัปฺปิจฺฉา ๆ เป ๆ ตา อุษณฺณนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “ กถํ หิ นาม อัยฺยา อุลลนันทา ราชานํ กัมพลํ วิณฺณาเปสฺสสันตฺติ.
 ๆ เป ๆ “ สจฺจํ กิร ภิกขเว อุลลนันทา ภิกขุณี ราชานํ กัมพลํ
 วิณฺณาเปตฺติ. “ สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ
 นาม ภิกขเว อุลลนันทา ภิกขุณี ราชานํ กัมพลํ วิณฺณาเปสฺสสันตฺติ.

เมตัง กักขเว อัยยัสสันนัง วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เขวัญจ ปน
 กักขเว กักขณโย อิมัง ลักขาปทัง อุตฺตริสํ ตู “ครุปาปุรณ” ปน
 กักขณียา เจตาเปณฺติยา จตุกกัสสปมํ เจตาเปตฺตัพพํ; ตโต เจ
 อุตฺตริ^๑ เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียันติ.

ครุปาปุรณํ นาม ยํ กิณฺจ ลิตฺถาเล ปาปุรณ.^๒ เจตาเปณฺติยาติ:
 วิภังเภาเปณฺติยา. จตุกกัสสปมํ เจตาเปตฺตัพพันติ. โสฬสฺสหาปณฺคิชนกํ
 เจตาเปตฺตัพพํ. ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺยาติ: ตตฺตฺตริ วิภังเภาเปติ,
 ปโยเค ทุกฺกญฺ; ปฏฺฐาเณ นิสฺสัคคิยํ โหติ นิสฺสชฺชิตฺตัพพํ
 สํวัสส วา คณฺสส วา เอกกักขณียา วา. เขวัญจ ปน
 กักขเว นิสฺสชฺชิตฺตัพพํ. ๆ เป ๆ “อิทํ เม อัยเย ครุปาปุรณํ
 อติเรกจตุกกัสสปมํ เจตาปิตํ นิสฺสัคคิยํ, อิมานํ สํวัสส นิสฺสชฺชามติ.
 ๆ เป ๆ ทเทยฺยาติ. ๆ เป ๆ ทเทยฺยุนฺติ. ๆ เป ๆ อัยยาย
 ทมฺ มติ.

อติเรกจตุกกัสส อติเรกสํวณฺา เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 อติเรกจตุกกัสส เวมตฺติกา เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 อติเรกจตุกกัสส อุนกสํวณฺา เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 อุนกจตุกกัสส อติเรกสํวณฺา, อานตฺตติ ทุกฺกญฺสส. อุนกจตุกกัสส
 เวมตฺติกา, อานตฺตติ ทุกฺกญฺสส. อุนกจตุกกัสส อุนกสํวณฺา, อานตฺตติ.
 อานตฺตติ: จตุกกัสสปมํ เจตาเปติ, อุนกจตุกกัสสปมํ เจตาเปติ,

นิลลัคคิยกันเฑ จีรวรวัคคัลล ทุติยลิกขาปทံ.

๕๖

ญาคานัน, ปวาริตานัน, อัมมัสลัตถาย, อัตตโน ธเนน, มหัคฆ
เจตาเปตูกามัลล อัมมัคฆ เจตาเปติ, อุมมัตตติกาย, อาติถัมมิกายาติ.

จีรวรวัคคัลล ทุติยลิกขาปทံ.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวัตถิยัง วิหริติ เขตวเน
อนาถบิณฑิกัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมเยน อุลลันนทา ภิกขุณี พหุสสุตา โหติ ภานิกา วิสารทา
ยัญจา อัมมิมิ ถถ กาคุ. อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อญฺเฐกาเด
มหัคฆ โขมํ ปารุบัติวา, เยน อุลลันนทา ภิกขุณี, เตนุปลังกมิ;
อฺปลังกมิตวา อุลลันนทํ ภิกขุณี อภิวาเทตวา เอกมณฺตํ นิสิติ.
เอกมณฺตํ นิสินฺนํ โข ราชานํ ปเสนทํ โกสลํ อุลลันนทา
ภิกขุณี อัมมิมิยา กถาย สันทลฺลเสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ
ลัมปหฺเสสิ. อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อุลลันนทาย
ภิกขุณิยา อัมมิมิยา กถาย สันทลฺลสิโต สมาทปฺปิโต สมุตฺเตชิโต
ลัมปหฺสิโต อุลลันนทํ ภิกขุณี เอตทโวจ “ วเทยฺยาสิ อัยเย,
เยน อตฺถโกติ. “สเจ เม ตวํ มหาราช ทาคูกาโมสิ, อิมํ โขมํ
เทหิติ. อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อุลลันนทาย ภิกขุณิยา
โขมํ ทตฺวา อญฺเฐายาสนา อุลลันนทํ ภิกขุณี อภิวาเทตวา
ปทักขิณํ กตฺวา ปักกามิ. มนุสฺสา อุชฺฌายันฺติ ชียันฺติ
วิปาเจนฺติ “ มหิจฺฉา อิมา ภิกขุณิโย อลันตฺตฺวา. ถถ พิ
ฬาม ราชานํ โขมํ วิณฺณาเปสฺสณฺติติ. อตฺถโสสุ โข ภิกขุณิโย

เตสํ มนุสฺสํ อชฺชฌายันฺตํ ชยันฺตํ วิปาเจนฺตํ. ยถา ตา
 ภิกขุณีโย อปัฏฺฐิตา ฯ เปฯ ตา อชฺชฌายันฺติ ชยันฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ ทิ นาม อปัฏฺฐิตา อชฺชฌายันฺตา ราชาเน โขมํ วิภังเณสฺสตีติ.
 ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว อชฺชฌายันฺตา ภิกขุณี ราชาเน โขมํ
 วิภังเณสฺสตีติ.” “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 ทิ นาม ภิกขเว อชฺชฌายันฺตา ภิกขุณี ราชาเน โขมํ วิภังเณสฺสตีติ.
 เนตํ ภิกขเว อปัฏฺฐิตานํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํจ ปน
 ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺตมํ “ลหุปาปุณฺณ”
 ปน ภิกขุณียา เจตาเปณฺติยา อตฺตมเตยฺยํกสฺสปรํ เจตาเปตฺตัพพํ;
 ตโต เจ อุตฺตรํ เจตาเปยฺยํ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียันฺติ.

ลหุปาปุณฺณ นาม ยํ กิณฺจ อุนฺหกาเล ปาปุณฺณ.
 เจตาเปณฺติยาติ: วิภังเณสฺสตีติ. อตฺตมเตยฺยํกสฺสปรํ เจตาเปตฺตัพพณฺตี:
 เทสกหาปณฺณํกํ เจตาเปตฺตัพพ. ตโต เจ อุตฺตรํ เจตาเปยฺยาติ:
 ตตฺตตฺตรํ วิภังเณสฺสตีติ, ปโยเค ทุกฺกฏํ; ปฏฺฐิตาเนน นิสฺสัคคิยํ
 โหติ นิสฺสัคคิยํ ตตฺตตฺตํ วา คณฺณํ วา เอกภิกขุณียา วา.
 เอวํจ ปน ภิกขเว นิสฺสัคคิยํ. ฯ เปฯ “อิทํ เม
 อปัฏฺฐิตา ลหุปาปุณฺณ อติเรกอตฺตมเตยฺยํกสฺสปรํ เจตาเปตฺตํ นิสฺสัคคิยํ,
 อิมํ ลิกฺขาปทํ นิสฺสัคคิยํ. ฯ เปฯ เทยฺยยาติ. ฯ เปฯ
 เทยฺยยาติ. ฯ เปฯ อปัฏฺฐิตา ตตฺตตฺตํ.

อติเรกัฏฐมเตยฺยกัมเส อติเรกัลลวณฺหา เจตาเปติ, นิสสัยคัมภี
 ปาจิตฺตียํ. อติเรกัฏฐมเตยฺยกัมเส เวมติกา เจตาเปติ, นิสสัยคัมภี
 ปาจิตฺตียํ. อติเรกัฏฐมเตยฺยกัมเส อุนกัลลวณฺหา เจตาเปติ, นิสสัยคัมภี
 ปาจิตฺตียํ. อุนกัฏฐมเตยฺยกัมเส อติเรกัลลวณฺหา, อาบัตฺติ ทุกฺกัฏฐัสส.
 อุนกัฏฐมเตยฺยกัมเส เวมติกา, อาบัตฺติ ทุกฺกัฏฐัสส. อุนกัฏฐมเตยฺยกัมเส
 อุนกัลลวณฺหา, อาบัตฺติ.

อนาปัตติ: ัฏฐมเตยฺยกัมสปรมฺ เจตาเปติ, อุนกัฏฐมเตยฺยกัมสปรมฺ
 เจตาเปติ, ญาตกานํ, ปวาริตานํ; อับบัสสัสสํธาย, อัดฺดโน
 ธเนน, มหฺคัฆํ เจตาเปตุกามัสส อับบักฺขํ เจตาเปติ, อุมฺมัตติกาย,
 อาทิกัมมิกาयाติ.

อุมฺมัตติกายา โข อัยยาโย ตัส นิสสัยคัมภี ปาจิตฺตียา
 ัฏฐมา. ตัดฺถัยยาโย ปุญฺณามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธา? ทุติยัมปิ
 ปุญฺณามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธา? ตติยัมปิ ปุญฺณามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธา?
 ปริสุทฺธเธตฺถัยยาโย, ตัสมา ตุนฺหิ. เอวเมตํ ธารยามิตี.

นิสสัยคัมภี ปาจิตฺตียา นิฏฺฐจิตา."

• ย. พ. ตัสนิสสัยคัมภี นิฏฺฐจิตํ.

ปาจิตติยกัณฑ์.

อิม โข ปณัฏฺเฐน โส สจฺจํ จิสฺสา ปาจิตฺติยา ธัมมา
อุทฺทลํ อาคัจฉนฺติ.

ลลฺุณวคฺคัลล ปจฺมลิเกฺขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวนเ
อนาถปณฺธิกัลล ขารามเ.

เตน โข ปน สมเยน อภิเวตฺตวเณ อุปาสเกณ ภิกฺขุณิสฺสโย ลลฺุณเณ
ปวาริตโต โหติ “ ยาลํ อัยยานํ ลลฺุณเณ อตฺถโก, อหํ ลลฺุณเณนาติ.
เขตฺตปาโล จ อาณคฺโต โหติ “ สเจ ภิกฺขุณิโย อาคัจฉนฺติ, เอกเมกาย
ภิกฺขุณิยา เทวํ ตโย ภณฺทิเก เทหิติ. เตน โข ปน สมเยน สวตฺถิโย
อุลลสฺสโว โหติ. ยถาภตํ ลลฺุณํ ปริกฺขยํ อคฺมาสิ. ภิกฺขุณิโย
ตํ อุปาสกํ อุปสํกมิตฺวา เขตฺตวโจ “ ลลฺุณเณ อาวุโส อตฺถโกติ.
“ นตฺถยฺเย, ยถาภตํ ลลฺุณํ ปริกฺขยํ, เขตฺตํ คจฺฉนฺตาติ.
อุลลนฺนทา ภิกฺขุณิ เขตฺตํ คณฺถวํ น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ
ลลฺุณํ หราเปสิ. เขตฺตปาโล อุชฺฌายติ ขิยติ วิปาเจติ “ กถํ
หิ นาม ภิกฺขุณิโย เขตฺตํ คณฺถวํ น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ
ลลฺุณํ หราเปสฺสณฺตีติ. อตฺถโสสุ โข ภิกฺขุณิโย เขตฺตปาถัลล
อุชฺฌายนฺตัลล ขิยนฺตัลล วิปาเจนฺตัลล. ยถา ตา ภิกฺขุณิโย
อัยยจฺฉา ฯ เป ฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “ กถํ

หิ นาม อัยยา อุลลันนทา น มัตตัง ชานิตฺวา พหุ ลลัน
 ทราเปสฺสตีติ. ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกฺขเว อุลลันนทา ภิกฺขุ
 น มัตตัง ชานิตฺวา พหุ ลลัน ทราเปตีติ.” “สัจจํ ภควาติ.
 วิสฺวหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุลลันนทา
 ภิกฺขุ น มัตตัง ชานิตฺวา พหุ ลลัน ทราเปสฺสตีติ. เนตํ
 ภิกฺขเว อัยยปสันฺณานํ วา ปสาทาย ปสันฺณานํ วา ภิกฺโขภาวาย.
 อถเชวตํ ภิกฺขเว อัยยปสันฺณานํวโจว อัยยปสาทาย ปสันฺณานํวโจ
 เขกัจจันนํ อังณณตฺตยาติ.

อถโข ภควา อุลลันนทา ภิกฺขุเน อเนกปริยาเยน วิสฺวหิตฺวา
 ภิกฺขุเน ตทญฺจจวิกํ ตทญฺจโลมิกํ อัมมํ กถํ กัตถวา ภิกฺขุ
 อามันเตสิ “ภูตปุพฺพํ ภิกฺขเว อุลลันนทา ภิกฺขุเน อังณณตฺตัสส
 พหุหิมณฺสส ปชาปตี อโหสิ. ติสฺโส จ อิตฺโธ นันทา นันทวติ
 สุนฺทรีนันทา. อถโข ภิกฺขเว โส พหุหิมโน กาลํ กัตถวา
 อังณณตฺตํ หิสโยนี อุปปชฺชติ. ตสฺส สทฺทพโสวณฺณมยา บัตถา
 อเหตุ. โส ตาสํ เขเกกํ บัตถํ เทติ. อถโข ภิกฺขเว
 อุลลันนทา ภิกฺขุเน “อโย หังโส อัมมํหากํ เขเกกํ บัตถํ เทตฺติ
 ตํ หังสราชํ คเหตฺวา นิยฺยบัตถํ อกาลิ. ตสฺส ปุณฺ ชายมานา
 บัตถา เสตา สัมปชฺชชฺช. ตทาหุ ภิกฺขเว อุลลันนทา ภิกฺขุ
 อติโลเกน ลุวณฺณา ปรีहिณา, อิทานิ ลลันนา ปรีหาวิสสตีติ.

ยํ ลัทธํ, เตน ตุฏฺฐัพพํ, อติโลโก हि ปาปโก.

หังสราชํ คเหตฺวาน สฺวณฺณา ปริหาณนติ.

อชโฆ ภควา อุลลนฺนํ ภัทฺฐนํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
 ๕ เปฯ เถวณฺจ ปน ภัทฺฐเว ภัทฺฐนินฺโโย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุตฺทิสฺสํ “ยา ปน ภัทฺฐนํ ลลฺลํ ขาเทยฺย, ปาจิตฺตียันฺติ.

ยา ปนาตี: ยา ยาทีสา ๕ เปฯ ภัทฺฐนินฺติ: ๕ เปฯ ทยํ
 อิมํ ลลํ อตฺถอ อธิปฺเปตา ภัทฺฐนินฺติ. ลลฺลํ นาม มาคธิกํ
 วุจฺจติ. “ขาทีสฺสามีติ ปฏิกคฺคณฺหาติ, อาบตฺติ ทุกฺกฏลฺลํ; อชฺ โฉหาเร
 อชฺ โฉหาเร อาบตฺติ ปาจิตฺตียลฺลํ.

ลลฺลํ ลลฺลนฺตํ ขาเทยฺย, อาบตฺติ ปาจิตฺตียลฺลํ. ลลฺลํ
 เวตติกา ขาเทยฺย, อาบตฺติ ปาจิตฺตียลฺลํ. ลลฺลํ อลลฺลนฺตํ
 ขาเทยฺย, อาบตฺติ ปาจิตฺตียลฺลํ. อลลฺลํ ลลฺลนฺตํ, อาบตฺติ
 ทุกฺกฏลฺลํ. อลลฺลํ เวตติกา, อาบตฺติ ทุกฺกฏลฺลํ. อลลฺลํ
 อลลฺลนฺตํ, อนาบตฺติ.

อนาบตฺติ ปลนฺทเก, ภาวชนเก, หริตเก, จาปลลฺลํ, สุปปลํ, ๕
 มํสํ, เตลลํ, สาลิเว, อุตฺตรวิภังเก, อุมมตฺติกา, ๕
 อาทิกมฺมิกายาติ.

ลลฺลนฺตํ ทุกฺกฏลฺลํ ทุกฺกฏลฺลํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริ เชตวนเ
 ๕ อนาถปณฺธิกํ อาราม.

เตม โข ปณ สมนเยน จัप्พัคคิยา ภิกขุณฺโณ สัมพาธะ โฉมํ สหฺราเปตฺวา
 ขจิรวคฺคิยา นทฺคิยา เวลียาหิ สํกัธํ นคฺคา เอกคิตฺเต นหายนฺตี.
 เวลียา อุชฺฌายันฺตี ชีปนฺตี วิปาเจนฺตี “กถํ หิ นาม ภิกขุณฺโณ
 สัมพาธะ โฉมํ สหฺราเปตฺตฺถนํ, เสยฺยถาปํ คิหิณฺโณ กามโกคฺคิณฺโณติ.

ธัสสโสสุ โข ภิกขุณฺโณ ตาถ เวลียาณํ อุชฺฌายันฺตีณํ ชีปนฺตีณํ
 วิปาเจนฺตีณํ ยา ตา ภิกขุณฺโณ อํบิเปตฺวา ฯ เปฯ ตา อุชฺฌายันฺตี
 ชีปนฺตี วิปาเจนฺตี “กถํ หิ นาม จัप्พัคคิยา ภิกขุณฺโณ สัมพาธะ
 โฉมํ สหฺราเปตฺตฺถนํติ ฯ เปฯ “ธัสสํ กิร ภิกฺขเว จัप्พัคคิยา
 ภิกขุณฺโณ สัมพาธะ โฉมํ สหฺราเปตฺตฺถนํติ. “ธัสสํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จัप्พัคคิยา
 ภิกขุณฺโณ สัมพาธะ โฉมํ สหฺราเปตฺตฺถนํติ. เนกํ ภิกฺขเว อํบิเปตฺตฺถนํ
 วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํปิ ปณ ภิกฺขเว ภิกขุณฺโณ อิมํ
 สิกขาปทํ อุตฺถิสฺสันตฺตุ “ยา ปณ ภิกขุณฺโณ สัมพาธะ โฉมํ
 สหฺราเปยฺย, ปาจิตฺติยํติ.

ยา ปณาคิ: ยา ยาติสา ฯ เปฯ ภิกขุณฺนิติ: ฯ เปฯ อยํ
 อิมัสสํมํ อตฺถเก อธิเปตฺวา ภิกขุณฺนิติ. สัมพาธะ นาม อุโภ อุปกัจฉกา
 มุตฺตकरणํ. สหฺราเปยฺยาคิ: เอกํปิ โฉมํ สหฺราเปติ, อาปัตตติ
 ปาจิตฺติยัลล. พหุเกปิ โฉमे สหฺราเปติ, อาปัตตติ ปาจิตฺติยัลล.

วินยบัญญัติ ภัทฺฐนิวัฏฺโธ.

อนาปัตติ อาพาธ อัมมัตติกา, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

ลลณวัคคัลล ตติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvātthi วิหริ เชตวนเ
อนาถปณฺฑิตกัลล อาราม.

เตน โข ปณ สมเยน เทว ภัทฺฐนิโย อนภริตยา มปีตา โอวรก
ปวิสิทฺวา ตลฆาตกํ กโรนฺติ. ภัทฺฐนิโย เตน สทฺเทน อุปธāvītva
ตา ภัทฺฐนิโย เอตทโวจํ “กิสฺส ตุมฺเห อัยเย ปุริเสน สทฺธี
ปทุสฺสธาคิ.” “น มย อัยเย ปุริเสน สทฺธี ปทุสฺสธามาติ.” ภัทฺฐนิโน
เอตมฺมคํ อาโรเจสฺส. ยถา ตา ภัทฺฐนิโย อัมมิจฺฉา ฯ เปฯ ตา
อุชฺฌายันฺติ ชียันฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฺฐนิโย ตลฆาตกํ
กโรนฺติ. ฯ เปฯ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว ภัทฺฐนิโย ตลฆาตกํ
กโรนฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
หิ นาม ภัทฺฐเว ภัทฺฐนิโย ตลฆาตกํ กโรนฺติ. แล
ภัทฺฐเว อัมมปฺลันฺนํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํจ ปณ ภัทฺฐเว
ภัทฺฐนิโย อิมํ ลิกขาปทํ กุทฺติสฺสํ “ตลฆาตเก ปาจิตฺตียันฺติ.

ตลฆาตกํ นาม สัมมัสสํ สาทิยันฺติ อันตมโส อัมมปฺลนฺตเตนบี
มุกฺตกรเน ปหารํ เทติ, อายตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

อนาปัตติ อาพาธ อัมมัตติกา, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

• ย. พ. สัมปทุสฺสธาคิ. • สัมปทุสฺสธามาติ.

ลลูนวักคัลล จตุตถลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สार्वถियं วิหริติ เชตวนเ
อนาถบิณฑิกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน อัมभवตโร ปุราณนาโชนโรโธ ภิกขุณิสุ
บัพพะชิตो โหติ. อัมभवตวา ภิกขุณี อนภิรติยา ปิฬิตา, येन सा
ภิกขुणी तेनुปลङ्गमि; उपलङ्गमित्वा तं भิกखुणी ऐतทवोจ “राजा षो
अय्ये तुमेह जिवाजिं कज्जति. गळं तुमेह आरेणाति. “चत्तुम्मज्जकेन
अय्येति. “किं ऐतं अय्ये चत्तुम्मज्जकंति. ओओ सा भिकखुणी तस्सा
भिकखुण्या चत्तुम्मज्जकं आजिक्खि. ओओ सा भिकखुणी चत्तुम्मज्जकं
आतिथित्वा ओरित्तिं विस्सित्त्वा येनम्मं कम्मं केलि. भिकखुण्यो
मक्खिकाहि तम्मंपरिकिञ्चं पत्तित्त्वा ऐवमाहुं “कस्सित्तिं तम्मंति.
सा ऐवमाह “मय्हितं तम्मंति. या ता भिकखुण्यो अय्येयिणा
अपेअ ता ओअमान्ति चियंति विपाजेत्ति “गळं हि नाम भिकखुणी
चत्तुम्मज्जकं आतिथित्ति. अ पेअ “सज्जं गिर भिकखेव भिकखुणी चत्तुम्मज्जकं
आतिथित्ति. “सज्जं भक्वात्ति. विहरति पुट्ठो ओ भक्वा “गळं हि नाम भिकखेव
भिकखुणी चत्तुम्मज्जकं आतिथित्ति. नेतं भिकखेव अय्येयिणानं
वा पलातय अ पेअ ऐवमज्ज पन भिकखेव भिकखुण्यो इमं
लिकखापत्तं ओत्तित्तंत्तु “चत्तुम्मज्जकेन पाजित्तियंति.

चत्तुम्मज्जकं नाम चत्तुमयं गज्जम्मयं पियम्मयं मत्तंतिगामयं.

• य. प. आतिथित्ति.

ธัมมัสสํ อภิชณฺตี ธัมมโต อပ္ปตฺตัมปิ มุตฺตกรณํ ปเวเสติ,
อาปัตติ ปาจิตฺตียสฺส.

อนาปัตติ กาพาธํปฺปํจยา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

ลลฺุณวคฺคัสสํ ปณฺจมลิทฺทวาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สกฺกเกสุ วิหริติ กปฺปิตฺตํมํ
นิโครธารามะ.

อลฺโฆ มหาปชาปที โคตฺมี, เยเน ภควา, เตนุปลังกมิ;
อุปลังกมิทฺวา ภวณฺทํ อภิเวทฺทวา อโธวาเต อัญฺจาสี “ทุคฺคณฺโธ
ภควา มาตุลาโมหิ. อลฺโฆ ภควา “อาทิสฺสํ โข ภิกฺขุณีโย
อุทกสุทฺธํ อิกฺกณฺตี มหาปชาปตี โคตฺมี ธัมมึยา กถาย สันทิตฺตํเสลลํ
สมาทเปถิ สมุทฺเตเสลลํ สกฺกเกเสลลํ. อลฺโฆ มหาปชาปตี โคตฺมี
ภควตา ธัมมึยา กถาย สันทิตฺตํเสลลํ สมาสสิทา สมุตฺเตเสลลํ
ธัมมํเสลลํ ภวณฺทํ อภิเวทฺทวา ปทกฺกํชณฺทํ กิเภา ปกฺกามิ.
อลฺโฆ ภควา เขตฺตํมํ นิภาเน เขตฺตํมํ ปกรณํ ธัมมํ กถํ กิตฺวา
ภิกฺขุ อามันตฺเตสิ “อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณีเน อุทกสุทฺธํ อิกฺกณฺตี.

เตน โข ปณฺ สมเยน อณฺโณตฺรา ภิกฺขุณี “ภควตา
อุทกสุทฺธํ อิกกา อณฺโณตฺราติ อติคัมภีโร อุทกสุทฺธํ อิกกํ อาทิสฺสํ
มุตฺตกรณํ วณฺ อกาสิ. อลฺโฆ สภา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีเน อตฺมมตฺตํ
อาโรเจสิ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อธิคัมภีโร ฯ เป ฯ ตา อุตฺตมมตฺตํ
ชียณฺตี วิปาเจณฺตี “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณี อติคัมภีโร อุทกสุทฺธํ อิกกํ

อาทิสัสสตีติ. ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี อติคัมภี
 อุตทสฺสํ อิกํ อาทิสตีติ.” “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี อติคัมภี อุตทสฺสํ อิกํ อาทิสัสสตีติ.
 เนตํ ภิกขเว ชยฺหํ ปณฺณํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํ จ ปณ
 ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อภฺทิสันตํ “อุตทสฺสํ อิกํ
 ปณ ภิกขุณียา อาทิสมานาย ทวํจลฺลปฺพปรมํ อาทาตฺตํ, ตํ
 อติคกามาเนตฺติยา ปาจิติติยํตีติ.

อุตทสฺสํ อิกํ นาม มุคฺตกรณํ สัสสํ โธวมา วุจฺเจติ. อาทิสมานายาติ:
 โธวํตีติยา. ทวํจลฺลปฺพปรมํ อาทาตฺตํตีติ: สัสสํ อังคสฺสํ
 เทวํ ปัพพปมา อาทาตฺตํ. ตํ อติคกามาเนตฺติยาติ: สัมมัสสํ สาทิสันตํ
 อันตมโต เกตฺตคัมภีตมํ อติคกามาเนติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยํตีติ.

อติเรกทวํจลฺลปฺพ อติเรกสํญญา อาทิสตี, อาบัตฺติ ปาจิติติยํตีติ.
 อติเรกทวํจลฺลปฺพเพ เวเมติกา อาทิสตี, อาบัตฺติ ปาจิติติยํตีติ.
 อติเรกทวํจลฺลปฺพเพ อุนกสํญญา อาทิสตี, อาบัตฺติ ปาจิติติยํตีติ.
 อุนกทวํจลฺลปฺพเพ อติเรกสํญญา, อาบัตฺติ ทุกฺกฏํตีติ. อุนกทวํจลฺลปฺพเพ
 เวเมติกา, อาบัตฺติ ทุกฺกฏํตีติ. อุนกทวํจลฺลปฺพเพ อุนกสํญญา, อาบัตฺติ.

อนาปัตฺติติ: ทวํจลฺลปฺพปรมํ อาทิสตี, อุนกทวํจลฺลปฺพปรมํ
 อาทิสตี, อาทาตฺตํ ปณฺณํ, อุมมัตฺติกา, อติคัมภีมิกา.

ลลูนวักคัลล ฌฎุจลิกขาปท.

เตน สมเณ พุทโธ ภควา สาวัตถิโย วิหริติ เขตวนเน
อนาถปณฺฑิตกัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมเณ อาโรหณฺโต นาม มหามตฺโต
ภิกฺขุสุ บัพฺพชิตโต โหติ. ตัสส ปุราณทุตติกา ภิกฺขุณฺโณ
บัพฺพชิตา โหติ. เตน โข ปณ สมเณ โส ภิกฺขุ
ตัสสา ภิกฺขุณฺยา สันตติเก ภตฺตวิธัสสํ กโรติ. อถ โข สา
ภิกฺขุณี ตัสส ภิกฺขุโน ภุณฺชณฺทสฺส ปาณีเยน จ วิรูปเนน จ
อุปติฏฺฐจิตฺวา เกลสิตถกํ กเลมิ อัจฺจาวหติ. อถ โข โส ภิกฺขุ
ตํ ภิกฺขุณี อปสาเทติ “มา ภคินี เอวรูปํ อภาสิ, เนตํ กัมมํ ปิสีติ.
“บุพฺเพ มํ ตํว เอวณฺจ เอวณฺจ กโรสิ, อิทานิ เอตฺตํ น
สทฺธิติ ปาณียถาลกํ มคฺชเก ยาจุมฺภิสฺสวา วิรูปเนน เปหารํ
อภาสิ. ยะ ตา ภิกฺขุณฺโณ อัมมํ อัจฺจา ะ เปฯ ตา อุชฺฌนภยฺนํติ
ชยฺนํติ วิปาเนนํติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณี ภิกฺขุสฺส เปหารํ
ทสฺสตีติ. ะ เปฯ “ลจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี ภิกฺขุสฺส เปหารํ
เทตีติ.” “ลจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว ภิกฺขุณี ภิกฺขุสฺส เปหารํ ทสฺสตี. เนตํ ภิกฺขเว
อัมมํ สันนํ นานํ วา ปสาทาย. ะ เปฯ เอวณฺจ ปณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ
อัมมํ ลิกขาปทํ อุทฺทิสฺสํตํ “ยะ ปณ ภิกฺขุณี ภิกฺขุสฺส ภุณฺชณฺทสฺส
ปาณีเยน วา วิรูปเนน วา อุปติฏฺฐเจยฺย, ปาจิตฺตียนํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสา ะเปะ ะภิกขุณีติ: ะเปะ ะอัย
อิมัสสมี อัสสเถ อิมัสสเปทา ภิกขุณีติ. ภิกขุสสาทิ อุลลัมภันนัสส.
ภุขันนัสสสาติ: ปันณัม โภชนานัม อन्नตัม โภชนัม ภุขันนัสส.
ปานีเย นาม ยถาจิ ปานีเย. วิรูปเน นาม ยาทาจิ วิชนี.
อุปลิฏฐาติ: หัตถปาเล วิฏฐาติ, อาปัตติ ปาจิตติยัสส.

อุปลัมภันเน อุปลัมภันนัสสวา ปานีเย ะ วิรูปเน ะ
อุปลิฏฐาติ, อาปัตติ ยถาจิ. อุปลัมภันเน เวตติกา
ปานีเย ะ วิรูปเน ะ อุปลิฏฐาติ, อาปัตติ ปาจิตติยัสส.
อุปลัมภันเน อุปลัมภันนัสสวา ปานีเย ะ วิรูปเน ะ
อุปลิฏฐาติ, อาปัตติ ปาจิตติยัสส. หัตถปาเล วิชิต्वा อุปลิฏฐาติ,
อาปัตติ ทุกกัฏฐัสส. ขาตนีเย ขาตน์นัสส อุปลิฏฐาติ, อาปัตติ
ทุกกัฏฐัสส. อุปลัมภันนัสส อุปลิฏฐาติ, อาปัตติ ทุกกัฏฐัสส.
อุปลัมภันเน อุปลัมภันนัสสวา, อาปัตติ ทุกกัฏฐัสส. อุปลัมภันเน
เวตติกา, อาปัตติ ทุกกัฏฐัสส. อุปลัมภันเน อุปลัมภันนัสสวา,
อาปัตติ ทุกกัฏฐัสส.

อนาปัตติ: เทติ, ทาเปติ, อุปลัมภันนัง อาณาเปติ,
อุมมัตติกาเย, อาทิกัมมิกาयाติ:

ลक्षणวัคคัลล สัตตมลี กขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สार्वถीयं विवर्ति चत्वन
अनालोकित्तल्ल आरामे.

เตม โข ปน สมเยน วิกฺขุณฺโณ สัสสกาเล อามกธณฺณํ
 วิณฺณาเปตฺวา นครํ ขภิหรัณฺตี. ทวารวฺฐจาเน “เตลฺยเย
 ภาคณฺตี. ปลิพฺพุตฺติวา. มุณฺจิสฺสุ. อถ โข ตา วิกฺขุณฺโณ
 อุมฺมัสสํ สันตีวา วิกฺขุณฺโณ เอตมฺมตฺถํ อารุโรสุ. ยา ตา วิกฺขุณฺโณ
 อัมมํ ปิณฺดา ๗ เป ๗. ตา อุมฺมณฺยณฺตี. จิณฺตี. วิปาเจณฺตี. “กถํ
 หิ นาม วิกฺขุณฺโณ อามกธณฺณํ วิณฺณาเปตฺตณฺตี. ๗ เป ๗.
 “สจฺจํ กิร วิกฺขุณฺโณ วิกฺขุณฺโณ อามกธณฺณํ วิณฺณาเปตฺตณฺตี.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา. “กถํ หิ นาม
 วิกฺขุณฺโณ วิกฺขุณฺโณ อามกธณฺณํ วิณฺณาเปตฺตณฺตี. เนตํ วิกฺขุณฺโณ
 อัมมํ ปลินฺนํ นาม ๗. ปลาทาย ๗ เป ๗. เอวํ จ ปน วิกฺขุณฺโณ
 วิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตทิสฺสนฺตุ. “ยา ปน วิกฺขุณฺโณ
 อามกธณฺณํ วิณฺณาเปตฺวา ๗. วิณฺณาปาเปตฺวา ๗. ภาชฺชิตฺวา ๗.
 ภาชฺชาเปตฺวา ๗. โภจฺจโกตฺวา ๗. โภจฺจกาเปตฺวา ๗. ปจิตฺวา ๗.
 ปจาเปตฺวา ๗. ภุณฺเชยฺย. ปาจิตฺตยณฺตี.

ยา ปนาติ. ยา ยาทิสฺสา ๗ เป ๗. วิกฺขุณฺตี. ๗ เป ๗. อยํ
 อิมํ สัมมํ อตฺถํ. อตฺถํ เปทา วิกฺขุณฺตี. อามกธณฺณํ นาม สาลิ วิหิ
 ยโว. โคธฺโม. กังค. วรโก. กุทฺตฺรฺสโก. วิณฺณาเปตฺวาติ. สยํ
 วิณฺณาเปตฺวา. วิณฺณาปาเปตฺวาติ. ธณฺณํ. วิณฺณาปาเปตฺวา.

• ย. พ. วิณฺณิตฺวา. • ย. พ. วิณฺณาเปตฺวา.

• ย. พ. โภจฺจโกตฺวา.

ป้าจัตตียกับแม่เรา อยู่ณวัดห้วยด้ย อยู่ริมลำน้ำป่า. ๑๐๕

รัชนีศัพท์วาติ: สยัม รัชนีศัพท์วา. รัชนีชาเปตต์วาติ: ชันฉฉ รัชนีชาเปตต์วา.
 โทฏฐุทตต์วาติ: สยัม โทฏฐุทตต์วา. โทฏฐุทตต์วาติ: ชันฉฉ
 โทฏฐุทตต์วา. ปจิจตต์วาติ: สยัม ปจิจตต์วา. ปจิจตต์วาติ: ชันฉฉ
 ปจิจตต์วา. ฤคฉฉฉฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉ, ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉ;
 ฉฉฉฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉ.

อนาปัตติ: อาพาธบัจจยา, อปวัณณิ วิธนาเปกิ, อุมัตติคาย,
อาทิกัมมิ กายาติ.

ลลเนวคคัลล อภิรมลิกขาปท.

เตน ส้มเยน พุทฺโธ ภควา สวาทฺธิยํ วิหริติ เชตวนเน
อนาถบิณฑิกัสส อารามะ.

เตน โข ปณ สมนเณ อัมมตโร พรหมโน นิพพิฏฐราชกโฏ
 “ ตัณเณว ภฏปถิ ปาจิสังคามิถิ สีส นหาบิตวา ภิกขุณุปัสสยิ นิธสาย
 ราชกุลิ สัจจติ. อัมมตโร ภิกขุณิ กฐาเห วัจจ กัตถวา ตโรกุกาเท
 นัทเทนตี ตัสส พรหมนัสส มัตถเก อาสุมภิ. อถโฆ โส พรหมโน
 อุมายติ ขียติ วิปาเจติ “ อัสสมณโย อิมา มุนเฑา พันธกนิโย.
 “ กถิ หิ นาม ชุกกฐาหิ มัตถเก อาสุมภิสสันติ. อิมาส
 อุปัสสยิ ฉา.เปสสังคามิถิ อุมมุกิ คเหตวา อุปัสสยิ ปวิสติ.
 อัมมตโร อูปาสโก อุปัสสยา นิกขมน์โต ยัทธส ตม พรหมน
 อุมมุกิ คเหตวา อุปัสสยิ ปวิสณัถ; ทิสวาน ตม พรหมน
 เเตวาโร “ กัสส ตัง วิ โภ อุมมุกิ คเหตวา อุปัสสยิ ปวิสติ.

“ อิมมา มิง โภ มุณเฑสา เสาโธถิโย อุนนทฺธาหิ อัดเดเก อาคัมภัสสุ.
 อิมาสฺม อุมฺบัสสยํ นมาเปสฺสสามิตฺติ. “ ศักจัน โภ, มังคละ - เอตํ,
 สหสฺสํ สักจณฺธิ ตันจํ ภฏฺฐปถนํติ. อถโข โส พฺรหฺมโน นีลํ
 นหาปิตฺวา ราชกุลํ คณฺฑีวา สหสฺสํ อตฺตํ ตันจํ ภฏฺฐปถ.
 อถโข โส อุมฺปาสโก อุมฺบัสสยํ ปวิสิตฺวา ภิกษุณีเน อุตฺตมํ
 อาโรเจตฺวา ปรีภาสิ. ยา ตา ภิกษุณีโย อัมมํ ปิจฺฉา ๆ เป ๆ
 ตา อุมฺมายนํติ ชียนํติ วิปาเจนํติ “ กถํ หิ นาม ภิกษุณีโย
 อุมฺจารํ ติโรกฺขทฺเท นตฺตํเทสฺสนํติ. ๆ เป ๆ “ สักจํ กิร ภิกษเว
 ภิกษุณีโย อุมฺจารํ ติโรกฺขทฺเท นตฺตํเทนํติ. “ สักจํ ภควาภี.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกษเว ภิกษุณีโย
 อุมฺจารํ ติโรกฺขทฺเท นตฺตํเทสฺสนํติ เอตํ ภิกษเว อัมมํ ปสฺสนํ นามํ
 ปสาทาย ๆ เป ๆ เอตํจํ ปน ภิกษเว ภิกษุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุมฺมํทิสฺสนํติ “ ยา ปน ภิกษุณี อุมฺจารํ วา ปัสสํ วา ลํการํ วา
 วิฆาณํ วา ติโรกฺขทฺเท วา ติโรปาการํ วา นตฺตํเทนํ วา
 นตฺตํทาเปนํ วา, ปาจิตฺตียนํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภิกษุณีติ: ๆ เป ๆ อ.
 อิมํสํม อัดเดเก อธิปเปตา ภิกษุณีติ. อุมฺจารํ นาม คฺคุโธ วุจฺจติ.
 ปัสสํวา นาม มุตฺตํ วุจฺจติ. ลํการํ นาม กจจํ วุจฺจติ. วิฆาณํ
 นาม จลกานิ วา อัมมํจิกานิ วา อุมฺมํจิกานิ วา วุจฺจติ.”

ข. ค. ปาฐะเดิม ข. วิสัณณํ ปาฐะ.

ปาจิติติยกันเฑ ลลฺลณวักคัลลํ นวมลิกขาปทํ.

๑๐๗

กุกฺกัฏโฏ นามะ ตโย กุกฺกัฏา อัญญากุกฺกัฏโฏ สิลากุกฺกัฏโฏ
ทารุกฺกัฏโฏ. ปากาโร นามะ ตโย ปาการา อัญญากปากาโร
สิลापากาโร ทารูปากาโร. ติโรกุกฺกัฏเทตฺติ: กุกฺกัฏทัลลํ ปฺรโต:
ติโรปากาเรตฺติ: ปากาทัลลํ ปฺรโต. ลัทธิทเวปฺปยาหิ: สยํ ฉัทธเทตฺติ,
อานัตฺติ ปาจิติติยัลลํ. ลัทธิทเวปฺปยาหิ: อัมมํ อานาเปตฺติ, อายัถฺติ
มุกฺกัฏทัลลํ; สกึ อานัตฺตา มหกกัฏ ฉัทธเทตฺติ, อายัถฺติ ปาจิติติยัลลํ.
อนายัถฺติ: โอโลเกตฺวา ฉัทธเทตฺติ, อวลลเนเช ฉัทธเทตฺติ,
อุมมัตติกาย อาตักกัมมิกายาติ.

ลลฺลณวักคัลลํ นวมลิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
อนาถบิณฑิกัลลํ อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน อัมมตรัลลํ พหิรมณัลลํ
ภิกฺขุณฺณัลลํ นิสฺสาบ ยวเชตฺตํ โหติ. ภิกฺขุณฺโณ อุกฺกัฏบิ
นัลลํ ลักการบิ วิฆาณบิ เขตเต ฉัทธเทตฺติ. อถโข
โส พหิรมโน อุกฺกัณายติ ขียติ วิปาเจติ “กถํ ทิ นาม
ภิกฺขุณฺโณ อัมมิกํ ยวเชตฺตํ มุเสตฺตณฺตีติ. อลฺลํ โข
ภิกฺขุณฺโณ ตัลลํ พหิรมณัลลํ อุกฺกัณายนฺตัลลํ ขียนฺตัลลํ
วิปาเจนฺตัลลํ. ยิ ตา ภิกฺขุณฺโณ อัมมิกํ ยวเชตฺตํ มุเสตฺตณฺตีติ.
อุกฺกัณายนฺตํ ขียนฺตํ วิปาเจนฺตํ “กถํ ทิ นาม ภิกฺขุณฺโณ
อุกฺกัฏบิ นัลลํ ลักการบิ วิฆาณบิ หวิเต ฉัทธเทตฺตณฺตีติ.

ฯ เปฯ “สัจจํ กิร กิกขเว กิกขันนิโย อุจจาร์บี บัลล่าวบี
 สการบี วิมาลบี หริเต ฉัทเทสน์ติติ. “สัจจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม กิกขเว กิกขันนิโย
 อุจจาร์บี บัลล่าวบี สการบี วิมาลบี หริเต ฉัทเทสน์ติ.
 เนตํ กิกขเว อปัปสัณฺณานํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํจ
 ปน กิกขเว กิกขันนิโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสันฺตุ “ยา ปน
 กิกขันนิ อุจจาร์ วา บัลล่าว วา สการ วา วิมาล วา
 หริเต ฉัทเทยฺย วา ฉัททาเปยฺย วา, ปาจิตฺติยํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสา ฯ เปฯ กิกขันนิตี: ฯ เปฯ อยํ
 อิมํลํมํ ชัตถเ อธิปเปตา กิกขันนิตี. อุจจาโร นาม कुโธ
 วุจฺจติ. บัลล่าว นาม มุตฺตํ วุจฺจติ. สการํ นาม กจวรํ วุจฺจติ.
 วิมาลํ นาม จลกานิ วา อฏฺฐจิกานิ วา อุจฺฉิฏฺฐโจทกํ วา
 วุจฺจติ. หริตํ นาม ปุพฺพพัณฺณํ อปรพัณฺณํ ยํ มนุสฺสํ
 อุปฺภอคปริภอคํ โรปิํ. ฉัทเทยฺยยาติ: สยํ ฉัทเทติ, อาบัตฺติ
 ปาจิตฺติยํลล. ฉัททาเปยฺยยาติ: อลฺลํ อาณมาเปติ, อาบัตฺติ
 ทุกกฏลล; สกํ อาณตฺตา พหุกบี ฉัทเทติ, อาบัตฺติ
 ปาจิตฺติยํลล.

หริเต หริตลฺลํวา ฉัทเทติ วา ฉัททาเปติ วา, อาบัตฺติ
 ปาจิตฺติยํลล. หริเต เวมติกา ฉัทเทติ วา ฉัททาเปติ วา,
 อาบัตฺติ ปาจิตฺติยํลล. หริเต อหริตลฺลํวา ฉัทเทติ วา

นัพพัคคิยา ภาณุนิโย นัจจันตี คัตถันตี วาติคัตถันตี ทัลลสณาย
คัจฉนัตถันตี. เนค ภาณุนว อัมมัสสันนานิ วา ปสาทาย ๗ เป ๗
เอวัณจ ปน ภาณุนว ภาณุนิโย อัมม ลิกขาปทํ อัมมัสสันตํ
.. ยาน ปน ภาณุนิ นัจจันตี วา วิคคํ วา วาติคํ วา ทัลลสณาย
คัจฉนัตถันตี, ปาจิตตียันตี.

ยาน ปนาติ: ยาน ยาทิสสา ๗ เป ๗ ภาณุนิตี: ๗ เป ๗ อัม
อัมมัสสันตํ - อตฺเถ อธิปฺเปตา ภาณุนิตี. นัจจันตี นาม ยักกัณจ
นัจจันตี. คัตถันตี นาม ยักกัณจ คัตถันตี. วาติคัตถันตี นาม ยักกัณจ
วาติคัตถันตี. ทัลลสณาย คัจฉนัตถันตี, อาปัตตติ ทุกกัณฐัลล; ยัตถ จิตา
ปัตตติ วา สุนาติ วา, อาปัตตติ ปาจิตตียัลล. ทัลลสณูปการ
วิชิตฺวา ปุณฺณํ ปุณฺณํ ปัตตติ วา สุนาติ วา, อาปัตตติ ปาจิตตียัลล.
เอกเมกํ ทัลลสณาย คัจฉนัตถันตี, อาปัตตติ ทุกกัณฐัลล; ยัตถ จิตา
ปัตตติ วา สุนาติ วา, อาปัตตติ ปาจิตตียัลล. ทัลลสณูปการ
วิชิตฺวา ปุณฺณํ ปุณฺณํ ปัตตติ วา สุนาติ วา, อาปัตตติ ปาจิตตียัลล.

อนาปัตตติ อารามเม จิตา ปัตตติ วา สุนาติ วา, ภาณุนิยา
จิโตกาสํ วา นิสินฺโนกาสํ วา นิบันฺโนกาสํ วา อาคณฺฑ์วา
นัจจันตี วา คายันตี วา วาเทณตี วา. ปฏิปถํ คัจฉนัตถันตี
ปัตตติ วา สุนาติ วา, สติ กรณเณ คณฺฑ์วา ปัตตติ วา
สุนาติ วา, อาปทาสุ, อุมมัตติกาย, อาติกัมมิกายาติ.

ลลฺลสณวคฺโค ปจโม.

อนันตการวัดศีล ปังมลักขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvaddhi วิหริ เชตวนเ
อนาถปิตฺทิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ภทฺทาย กาบฺลานิยา อันตฺวาสนิยา
ภิกฺขุณิยา ฌาตโก ปุริโส คามกา สāvaddhi อคฺมาสิ
เกณฺหิเทว กรณิเยน. ตถ โข สา ภิกฺขุณี เตน ปุริเสน
ลทฺธิ รัตตํธการะ อปฺปทีเป เอเกเนกา สันตติญฺจิสฺสตี สัลลปติบี.
ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ะ เป ะ ตา อุชฺฌายันตี
ชียฺมตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณี รัตตํธการะ อปฺปทีเป
ปุริเสน ลทฺธิ เอเกเนกา สันตติญฺจิสฺสตี สัลลปติบีติ. ะ เป ะ
“ลจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี รัตตํธการะ อปฺปทีเป ปุริเสน
ลทฺธิ เอเกเนกา สันตติญฺจิสฺสตี สัลลปติบีติ. “ลจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณี
รัตตํธการะ อปฺปทีเป ปุริเสน ลทฺธิ เอเกเนกา สันตติญฺจิสฺสตี
สัลลปติบีติ. เณภํ ภิกฺขเว อปฺปัสสเนนํ วา ปสาทาย ะ เป ะ
เอวํภจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺถิสฺสิตฺตุ
“ยา ปน ภิกฺขุณี รัตตํธการะ อปฺปทีเป ปุริเสน ลทฺธิ
เอเกเนกา สันตติญฺจิสฺสตี วา สัลลเปยฺย วา, ปาจิตฺตียันตี.

ยา ปนาติ: ยา ยาหิสสา ะ เป ะ ภิกฺขุณีติ: ะ เป ะ อย

พ. อันตฺวาสนิยา.

อิมัสสํ มํ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภาิกขุณีติ. รัตตํธกาเรติ: โอคฺคเต
 สุริเย. อธิปฺเปติ: อณาโลเก. ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น
 ยักโข น เปโต น ตีรจฺฉานคโต, วิณฺญํ ปฏฺวิโฬ สันตติญฺจิตฺ
 สลฺลปติ. สทฺธิณฺติ: เอกโต. เอกเณกาติ: ปุริโส เจว โหติ
 ภาิกขุณี จ. สันตติญฺจเยยฺย วาติ: ปุริสฺสลฺล หัตถปาเส ติฏฺฐจติ,
 อาบัตติ ปาจิตฺตียสฺส. สลฺลเปยฺย วาติ: ปุริสฺสลฺล หัตถปาเส
 จิตา สลฺลปติ, อาบัตติ ปาจิตฺตียสฺส. หัตถปาโส วิชหิตฺวา
 สันตติญฺจติ วา สลฺลปติ วา. อาบัตติ ทุกฺกฏสฺส. ยักเชน วา
 เปเตน วา ปณฺทเกน วา ตีรจฺฉานคตมฺนุสฺสวิคฺคฺเตน วา สทฺธิ
 สันตติญฺจติ วา สลฺลปติ วา, อาบัตติ ทุกฺกฏสฺส.

อนาปัตติ: ยากาจิ วิณฺญํ ทฺติยา^๑ โหติ, อรโหเปกฺขา
 ยันเณววิหิตา สันตติญฺจติ วา สลฺลปติ วา, อุมมัตติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อนฺธการวคฺคัลล ทฺติยลิกฺขาปทํ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปณฺทิกสฺส อารามे.

เตน โข ปณฺ สมฺเยน รัทฺทาย กบฺปิตานิยา ยันเตวาณินิยา
 ภาิกขุณิยา ฌาตโก ปุริโส กามกา สวตฺถิ อธฺมาสี เกณจิเทว
 กรณิเยน. อถโข สทฺธิ ภาิกขุณี “ภควตา ปฏฺวิจิตฺตํ รัตตํธกาเร
 อธิปฺเปเต ปุริเสน สทฺธิ^๑ เอกเณกา สันตติญฺจิตฺ สลฺลปติ^๒ ติ

ปาจิตติยกถา อรรถการวิภังค์ ทุติยสิกขาบท. ๑๑๓

เตเนว ปุริเสน สัทธี ปุจฉันโน โอภาเส เอเกเนกา สันติฏฐิจิปี
สัลลปติปี. ยะ ตา ภิกขุโน อปัปฺปจฺจา ฯ เป ฯ ตา ชุฉลาปฺนํติ
ชียํติ วิปาเจนํติ “กถํ หิ นาม ภิกขุโน ปุจฉันโน โอภาเส
ปุริเสน สัทธี เอเกเนกา สันติฏฐิจิปี สัลลปฺสตีติ. ฯ เป ฯ
“สัจจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุโน ปุจฉันโน โอภาเส ปุริเสน สัทธี
เอเกเนกา สันติฏฐิจิปี สัลลปฺหิปีติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ
พฺพุโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกขุโน ปุจฉันโน
โอภาเส ปุริเสน สัทธี เอเกเนกา สันติฏฐิจิปี สัลลปฺสตีติ.
เนตํ ภิกฺขเว อปัปฺปจฺจนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํปิ ปน
ภิกฺขเว ภิกขุโน อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺถิสฺสํติ “ยะ ปน ภิกขุโน
ปุจฉันโน โอภาเส ปุริเสน สัทธี เอเกเนกา สันติฏฐิจิปี วา
สัลลปเยยฺย วา, ปาจิตติยํติ.

ยะ ปณาติ: ยะ ยาทิสสา ฯ เป ฯ ภิกขุโนติ: ฯ เป ฯ อยํ
อิมัสสํ อคฺคเธ อธิปฺเปตา ภิกขุโนติ. ปุจฉันโน นาม โอภาโส
กฺขุโชน วา กวาเลชน วา กิลฺลเชน วา สานิปากาเรน วา
รุกฺเชน วา ถมฺมเกชน วา โกฏฺฐพิกาย* วา เยนเกนจิ
ปุจฉันโน โหติ. ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น ยักโข น
เปโต น ทิรจฺฉานคโต, วิณฺญู ปุริโส สันติฏฐิจิปี สัลลปติ.

* ย. พ. โกฏฐพิกายา.

สัทธินิหิตะ เอกโต. เณเณนาภะ ปุริโส เจว โหติ ภิกขุณี จ.
 สันติฏฐเจยยะ วาติ: ปุริสัสส หัตถปาเส ติฏฐจติ. อาปัตติ
 ปาจิตติยัสส. สัลลเปยยะ วาติ: ปุริสัสส หัตถปาเส จิตา
 สัลลปติ, อาปัตติ ปาจิตติยัสส. หัตถปาเส วิชหิตวา
 สันติฏฐจติ วา สัลลปติ วา, อาปัตติ ทุกกฏัสส. ยักเขน วา
 เปเตน วา ปันนิกเกน วา ตีรจณาคคมุขี วา สัทธี
 สันติฏฐจติ วา สัลลปติ วา, อาปัตติ ทุกกฏัสส.

อนาปัตติ: ยากาจิ วิณญุ ทุตติยา โหติ, อรโหสัชชา อลันนาวิหิตะ
 สันติฏฐจติ วา สัลลปติ วา, อุสมัตติกา, อาหิรัณมิกา, ยาคี.

อนันการวิกคัสส ตติยถิกขาปะกั.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริเต เชตวัน
 อนาถปันนิกัสส อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ภักทาย กายลันนิยา อันเตวาสินิยา
 ภิกขุณิยา ฆาตโก ปุริโส ความกา สāvātthi อมาลี เกนจิเทว
 กรณิเยน. อตโธ สว ภิกขุณี “ ภควตา ปญฺญิกขิตต
 ปญฺญิจฉินเน โธกาเส ปุริเสน สัทธี เณเณกา สันติฏฐจิตุ
 สัลลปิตุเตน เทเนว ปุริเสน สัทธี อรัโณกาเส เณเณกา
 สันติฏฐจิตึ สัลลปิตึ. ยะ ตา ภิกขุณิโย อปัปฺปจฺฉา
 ๆ เป ๆ ตา อรัณณียันติ จิณฺณติ วิปาเจนติ “ กถํ หิ นาม
 ภิกขุณี อรัโณกาเส ปุริเสน สัทธี เณเณกา สันติฏฐจิตึ สัลลปิตึ

ปาจิตติยกันเฑ อ้นัการวัคคัสส ตติยสิกขาปท. ๑๕

ลลลปัสสตีปติ. ฯ เป ฯ “ ลัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี อัสโฌกาเส
ปุริเสน ลัทธึ อเภเนกา สันตัญญิจิตฺติ ลลลปติปติ. “ ลัจจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกขเว
ภิกขุณี อัสโฌกาเส ปุริเสน ลัทธึ อเภเนกา สันตัญญิจิตฺติ
ลลลปัสสตีปติ. เนตํ ภิกขเว อปัปตฺตึนํ นานํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ
เอวํ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อุตฺตํ สันตํ
“ ยา ปน ภิกขุณี อัสโฌกาเส ปุริเสน ลัทธึ อเภเนกา
สันตัญญุเจยฺย วา ลลลเปยฺย วา, ปาจิตติยันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ฯ เป ฯ ภิกขุณีติ: ฯ เป ฯ อยํ
อิมัสสํมํ อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ. อัสโฌกาโส นาม
อปัปฺปจฺฉันโน โหติ กุทฺเตน วา กวาเณน วา กิลฺลเชน วา
สาณิปากาเรน วา รุกฺขเชน วา ถมฺมเกน วา โกฏฺฐฬิกาย วา
เยนเกนจิ อปัปฺปจฺฉันโน โหติ. ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส,
น ยักโข น เปโต น ตีรจฺฉานคโต, วิธญฺญุ ปฏฺวิโธ
สันตัญญุจิตฺตุ ลลลปติ. ลัทธินฺติ: อเภโต. อเภเนกาติ: ปุริโส
เจว โหติ ภิกขุณี จ. สันตัญญุเจยฺย วาติ: ปุริสัสส หัตถปาเส
ติญฺจติ, อาปัตติ ปาจิตติยัสส. ลลลเปยฺย วาติ: ปุริสัสส
หัตถปาเส จิตา ลลลปติ, อาปัตติ ปาจิตติยัสส. หัตถปาลํ
วิชหิตฺวา สันตัญญุจติ วา ลลลปติ วา, อาปัตติ ทุกฺกฏัสส.
ยักขเณน วา เปเตน วา ปันนํ เกน วา ตีรจฺฉานคตมฺนุสฺสวิคฺคเณน วา

อานาปัตติ: ยากาจิ วิณญุ ทุติยา โหติ, อรโหเปกขา
 อลันนาวิหิตา สันตติฏฺฐจติ วา สัลลปติ วา, อุมมัตติกาเย,
 ขาทิกัมมิกายาติ.

อนันตการวคคัลล จตุตถลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เขตฺตวเน
 อนาถปิ่นทิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา ภัทฺฐน วิยาเย
 พฺยฺเหบี สัมมาญเภบี ปุริเสน สัตถิ อเเกเนกา สันตติฏฺฐจติบี
 สัลลปติบี นิกกณฺณกบี ชยฺเปติ ทุติยกบี ภัทฺฐน อุมฺโยเชติ.
 ยา ตา ภัทฺฐนโย อัมมิจฺฉา ๆ เป ๆ ตา อุมฺมายนฺติ
 ชยฺนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อัมมยา อุลลนฺนทา
 วิยาเย พฺยฺเหบี สัมมาญเภบี ปุริเสน สัตถิ อเเกเนกา
 สันตติฏฺฐจติบี สัลลปติบี นิกกณฺณกบี ชยฺเปติ ทุติยกบี
 ภัทฺฐน อุมฺโยเชตฺติ. ๆ เป ๆ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐน
 อุลลนฺนทา ภัทฺฐน วิยาเย พฺยฺเหบี สัมมาญเภบี ปุริเสน
 สัตถิ อเเกเนกา สันตติฏฺฐจติบี สัลลปติบี นิกกณฺณกบี ชยฺเปติ
 ทุติยกบี ภัทฺฐน อุมฺโยเชตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐน อุลลนฺนทา ภัทฺฐน วิยาเย
 พฺยฺเหบี สัมมาญเภบี ปุริเสน สัตถิ อเเกเนกา สันตติฏฺฐจติบี

ปาจิตติยกัณเฑ ฌณการวรัคคัสส จกุตตลิกขาปท. ๑๑๗

ลัลลปัคคตัม นิกกัณณิกัม ชัยปัคคตัม ทุตติยกัม ภิกขุณี อุษโยเชตฺติ.
เนตฺ ภิกขเว อชัยปัสสันนํ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เหววัจ
ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสันตฺตํ “ ยะ ปน
ภิกขุณี รติยาย วา พฺยเห วา ลีฆาญเเก วา ปุริเสน สัทธํ
เอเกเนกา สันตฺติญฺเจยฺย วา ลัลลเปยฺย วา นิกกัณณิกํ วา
ชัยเปยฺย ทุตติยกํ วา ภิกขุณี อุษโยเชยฺย, ปาจิตฺติยัณฺติ.

ยะ ปนาติ: ยะ ยาทิสํ ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๆ เป ๆ อัย
อิมัสสํม อตฺเถ อธิปเปตา ภิกขุณีติ. รติยา นาม รัจฉา วุจฺจติ.
พฺยหํ นาม เยเนว ปวิสันติ เตเนว นิกขมณฺติ. ลีฆาญโก
นาม จัจจํ วุจฺจติ. ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น ยักโข น
เปโต น ตีรจฺฉานคโต, วิณฺญ ปฏฺวิโล สันตฺติญฺจิตฺตํ ลัลลปัคฺ.
ลัทธินฺติ: เอกโต. เอเกเนกาติ: ปุริโส เจว โหติ ภิกขุณี จ.
สันตฺติญฺเจยฺย วาติ: ปุริสัสส หัตถปาเส ตฺติญฺจติ, อาบัตติ
ปาจิตฺติยัสส. ลัลลเปยฺย วาติ: ปุริสัสส หัตถปาเส จิตา
ลัลลปติ, อาบัตติ ปาจิตฺติยัสส. นิกกัณณิกํ วา ชัยเปยฺยาติ:
ปุริสัสส อุกกัณณเเก อาโรเจติ, อาบัตติ ปาจิตฺติยัสส. ทุตติยกํ วา
ภิกขุณี อุษโยเชยฺยาติ: อนาจารํ อจาริตุกามา ทุตติยกํ ภิกขุณี
อุษโยเชติ, อาบัตติ ทุกกัณฺทัสส. ทลฺลนฺนุปรารํ วา สวณฺนุปรารํ วา
วิชหณฺติยา, อาบัตติ ทุกกัณฺทัสส; วิชหิตเ อาบัตติ ปาจิตฺติยัสส.
หัตถปาสิ วิชหิตฺวา สันตฺติญฺจติ วา ลัลลปติ วา, อาบัตติ

ทุกกัณฐัสส. ยักเขน วา เปเตน วา บัณฑิตเกน วา
 ติรัจฉานคตมณฺธัสสวัคคเหน วา สัทธึ สันตติญฺจติ วา สัลลปติ วา,
 อาปัตติ ทุกกัณฐัสส.

อนาปัตติ: ยากาจิ วิณฺญู ทฺธิยา โหติ. อรโห:เปกฺขา อับบิเวหิตา
 สันตติญฺจติ วา สัลลปติ วา, น อนาจาริ อางวิตุกามา สติ กรณียะ
 ทฺธิยิกํ ภัทฺตวินยํ อุมฺมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อเนกการวิคคัลล บัณฑิตลิเกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวัดฺธิยํ วิหริติ เชตวนะ
 อนาถบิณฑิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อับบิตรา ภัทฺตวินยํ อับบิตรัลล
 กุลลัสส กุลฺลิกา โหติ นิจฺจภัตติกา. อถ โข สา ภัทฺตวินยํ
 ปุพฺพัตถสสมยํ นิวาเสตฺวา ปัตตจิวรมาทาย, เยเน ตํ กุลลํ,
 เตนุปลังกมิ; อุนุปลังกมิตฺวา อาสเน นิสีทิตฺวา สามิเก
 อนาปุจฺจา ปักกามิ. ตลล กุลลัสส ทาลี ขวรํ
 สัมมชฺชณฺติ ตํ อาสนํ ภาชนันฺตริกาย ปักกิมิ. “มณฺธสฺสา ตํ
 อาสนํ อปัลลันตา ตํ ภัทฺตวินยํ เอตทโวจํ “กหณฺตํ อัยเย
 อาสนันฺติ. “นาหณฺตํ อาวุโส อาสนํ ปัลลามีติ. “เทหฺยเย ตํ
 อาสนันฺติ ปริภาสิตฺวา นิจฺจภัตตํ บัจฺฉินฺทิสฺสุ. อถ โข เต
 มณฺธสฺสา ขวรํ โสเธนฺตา ตํ อาสนํ ภาชนันฺตริกาย ปัลลิตฺวา ตํ
 ภัทฺตวินยํ ขมาเปตฺวา นิจฺจภัตตํ บัฏฺฐาเปสฺสุ. อถ โข สา ภัทฺตวินยํ

ปาจิตติยกถเน อรรถการวัคคัสส บัณจิมลิกขาปท. ๑๑๖

ภิกขุณีเน เอตมัตถิ อาโรเจสิ. ยะ กา ภิกขุณีโย อปัปฺปิจฺฉา
ฯ เปฯ ตา อชฺชฌายันฺติ ชียันฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
ภิกขุณี ปุเรภัตตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺติวํ สามิเก
อณาปุจฺฉา บั๊กกมิสฺสตีติ. ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี
ปุเรภัตตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺติวํ สามิเก อณาปุจฺฉา
บั๊กกมตีติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกขเว ภิกขุณี ปุเรภัตตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺติวํ
สามิเก อณาปุจฺฉา บั๊กกมิสฺสตีติ. เนตํ ภิกขเว อปัปฺปณฺณํ วา
ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํปิ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ
อุทฺทิสฺสณฺตุ “ยะ ปน ภิกขุณี ปุเรภัตตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา
อาสเน นิสิตฺติวํ สามิเก อณาปุจฺฉา บั๊กกเมยฺย, ปาจิตติยันฺติ.

ยะ ปนาติ: ยะ ปนาติฯ ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ อปั
อิมัสสํมํ อตฺเถ อปัเปตา ภิกขุณีติ. ปุเรภัตตํ นาม อรุณคฺคฺมณฺเ
อุปาทาย ยาวมชฺชณฺนํติกา. กุลํ นาม จัตตาริ กุลานิ ชัตติยกุลํ
พฺรหฺมณกุลํ เวสฺสกุลํ สุกฺตกุลํ. อุปสงฺกมิตฺวาติ: ตตฺถ คณฺถวํ.
อาสนํ นาม บัลลํกัลลํ โอภาโส วุจฺจติ. นิสิตฺติวํติ: ตสฺสํ
นิสิตฺติวํ. สามิเก อณาปุจฺฉา บั๊กกเมยฺยาติ: โย ตตฺถํมํ กุเล
มณฺุสฺโส สามิโก ทาตุํ* ตํ อณาปุจฺฉา. อโนวสฺสํลิกํ อติกกมณฺณติยา

* ย. พ. อรุณคฺค. = สัพพัตถ วิปฺปติ ทิสฺสตี. ตํ ปน
ปรโต วักขมาเนหิ ปทภาชนิเยหิ น สเมติ.

อาบัตติ ปาจิตตียัสส. อัสโณกาเส อุปจารี อติกกมน์ตียา
อาบัตติ ปาจิตตียัสส.

อนาปุจฺจิตเต อนาปุจฺจิตตสฺสเณวา บั๊กกมฺติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส.
อนาปุจฺจิตเต เวมทิกา บั๊กกมฺติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส. อนาปุจฺจิตเต
อนาปุจฺจิตตสฺสเณวา บั๊กกมฺติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส. บัลลลังกัลล
อโนกาเส อาบัตติ ทุกฺกฏัสส. อาปุจฺจิตเต อนาปุจฺจิตตสฺสเณวา,
อาบัตติ ทุกฺกฏัสส. อาปุจฺจิตเต เวมทิกา, อาบัตติ ทุกฺกฏัสส.
อาปุจฺจิตเต อาปุจฺจิตตสฺสเณวา, อนาบัตติ.

อนาบัตติ: อาปุจฺจนา กัจฉติ, อสฺสหาริเม, คิลานาย, อาปทาสุ,
อุมมัตติกาเย, อาทิกมน์มิกายาติ.

อนัธการวคคัลล ญฺญจฺลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวเน
อนาถปณฺธิกัลล อารามे.

เตน โข ปณ สมเยน อุลลนฺนทา ภิกขุณี บัจฉาภัตตํ กุลานิ
อุปสงฺกมิทฺวา สามิเก อนาปุจฺจนา อาสเน อภินิสฺสิตฺติยํ อภินิบัชฺชิตฺติยํ.
มนุสฺสสา อุลลนฺนทํ ภิกขุณี หิริยมานา อาสเน เนา อภินิสฺสิตฺตํ
น อภินิบัชฺชิตฺติ. มนุสฺสสา อูชฺฉวณฺณํ ชียณฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ ทิ นาม
อัยยา อุลลนฺนทา บัจฉาภัตตํ กุลานิ อุปสงฺกมิทฺวา สามิเก อนาปุจฺจนา
อาสเน อภินิสฺสิตฺตํ อภินิบัชฺชิตฺตํ. อัสโสโก โข ภิกขุณีโย
เตสํ มนุสฺสานํ อูชฺฉวณฺณานํ ชียณฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยะ”

ภิกขุณีโย อัยยัจฉา ๆ เป ๆ ตา อชฺฌมาณัฏฺฐิ ชยัณฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม อัยยมา อุลลันถา บัจฉาภัตตํ กุลานิ อุลลङ्กมิทฺวา
สามิเก อมาปฺปจฺฉา อาสเน อภินิสฺสีทิสฺสติปิ อภินิบัชฺชิสฺสติปิติ.
ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว อุลลันถา ภิกขุณี บัจฉาภัตตํ
กุลานิ อุลลङ्กมิทฺวา สามิเก อมาปฺปจฺฉา อาสเน อภินิสฺสีทิสฺสติปิ
อภินิบัชฺชิสฺสติปิ. “สัจจํ ภควาติ. วิคฺวหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
หิ นาม ภิกขเว อุลลันถา ภิกขุณี บัจฉาภัตตํ กุลานิ
อุลลङ्กมิทฺวา สามิเก อมาปฺปจฺฉา อาสเน อภินิสฺสีทิสฺสติปิ
อภินิบัชฺชิสฺสติปิ. เนตํ ภิกขเว อัยยปฺปณฺณํ วา ปสาทาย
ฯ เปฯ เหวฬัง ปณฺ ภิกขเว ภิกขุณีโย โยํ สิกขาปทํ
อภฺทิสฺสัณฺตุ “ยา ปณฺ ภิกขุณี บัจฉาภัตตํ กุลานิ อุลลङ्กมิทฺวา
สามิเก อมาปฺปจฺฉา อาสเน อภินิสฺสีเทยฺย วา อภินิบัชฺชเยฺย วา,
ปาจิตรียัณฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยทิสฺสา ๆ เป ๆ ภิกขุณฺตี: ๆ เป ๆ อัย
อิมัสสึมฺ อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกขุณฺตี. บัจฉาภัตตํ นาม มัชฌันฺติเก
วิทิวตฺเต ยาว อตฺถวสฺสเน สฺสุริเย. กุลํ นาม จัตถาริ กุลานิ
ชัตตียกุลํ พฺรหฺมณฺณกุลํ เวสฺสํกุลํ สฺสุทฺธกุลํ. อุลลङ्กมิทฺวาติ: ตตฺถ
คณฺธวา. สามิเก อมาปฺปจฺฉาติ: โย ตสฺสมี กุเต มนุสฺสโล สามิโก
หาตุ ตํ อมาปฺปจฺฉา อาสนํ นาม บัลลङ्กัณฺทํ โอภาโส วุจฺจติ.

อภินิสิตยาธิ: ศัสสิ อภินิสิตทติ, อาปัตติ ปาจิตตียัสส.

อภินิสิตชยยาธิ: ศัสสิ อภินิสิตชติ, อาปัตติ ปาจิตตียัสส.

อนาปุจฺจิตเต อนาปุจฺจิตตสํวเน อาสเน อภินิสิตทติ वा
 อภินิสิตชติ वा, อาปัตติ ปาจิตตียัสส. อนาปุจฺจิตเต เวเมตिका อาสเน
 อภินิสิตทติ वा อภินิสิตชติ वा, อาปัตติ ปาจิตตียัสส. อนาปุจฺจิตเต
 อาปุจฺจิตตสํวเน อาสเน อภินิสิตทติ वा อภินิสิตชติ वा, อาปัตติ
 ปาจิตตียัสส. มัลลङ्गัสส อโนกาเส อาปัตติ ทุกฺกภูตัสส. อาปุจฺจิตเต
 อนาปุจฺจิตตสํวเน, อาปัตติ ทุกฺกภูตัสส. อาปุจฺจิตเต เวเมตिका,
 อาปัตติ ทุกฺกภูตัสส. อาปุจฺจิตเต อาปุจฺจิตตสํวเน, อนาปัตติ.

อนาปัตติ: อาปุจฺจมา อาสเน อภินิสิตทติ वा อภินิสิตชติ वा,
 อุมฺมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อณฺธการวิคัลล ลัตตมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สारตฺถิโย วิหริ เชตวเน
 อนาถบณฺฑิกัลล ชาราม.

เตน โข ปน สมเยน สัมพัหุลา ภิกฺขุโน โกสเลสุ
 ชนปเทสุ สारวถิ คัจฉนฺตา สาบํ อับบตฺรํ คามํ อุปคັນตีวา
 อับบตฺรํ พหฺมาหฺมณฺณํ อุปคังมิวา โธกาสิ ยจฺจุ. ธนฺโต
 พหฺมาหฺมณิ ตา ภิกฺขุโน เอตทโวจ “อาคเมถ อัยเย, ยาว
 พหฺมาหฺมणे อาคจฺจติติ ภิกฺขุโน “ยาว พหฺมาหฺมणे อาคจฺจติติ
 เติยฺย สันนโรตีวา เอกจฺจา นิสินฺตฺตุ เอกจฺจา นิปฺปชฺชิสฺสุ.

ปาจิ ตียกัณเฑ ยัณัการวิคัคัสส ลัตตมลิ กขาปท. ๑๒๓

ออโห โส พริหัมโณ รัตติ อคันธวา ตํ พริหัมณิ เอตทโว
 “กา อิมาคิ. “ ภิกขุณิโย ชัยยาติ. “ นิกัฑฒน อิมา มุณฺหา
 พฺนัณณิโยติ ชรโต นิกัฑฒาเปสิ. ออโห ตา ภิกขุณิโย
 สวตฺถิ คันธวา ภิกขุณิโน เอตมตฺถํ อาโรเจสฺ. ยา ตา ภิกขุณิโย
 อปัปฺปจฺเณ ฯ เป ฯ ตา อชฺฌณายันฺติ ชัยันฺติ วิปาเจนฺติ “ กถํ
 หิ นาม ภิกขุณิโย วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกมิทฺวา สามิก
 อนาปุจฺเณ เสยฺยํ สันนโรติทฺวา วา สันนโรเปทฺวา วา อภินิสฺสีทิสฺสันติปฺ
 อภินิพฺปชฺชิสฺสันติปฺติ. ฯ เป ฯ “ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณิโย
 วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกมิทฺวา สามิกอ อนาปุจฺเณ เสยฺยํ สันนโรติทฺวา
 วา สันนโรเปทฺวา วา อภินิสฺสีทิสฺสันติปฺ อภินิพฺปชฺชิสฺสันติปฺติ. “ สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ภิกขุณิโย วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกมิทฺวา สามิกอ อนาปุจฺเณ เสยฺยํ
 สันนโรติทฺวา วา สันนโรเปทฺวา วา อภินิสฺสีทิสฺสันติปฺ อภินิพฺปชฺชิสฺสันติปฺ.
 เนตํ ภิกฺขเว อปัปฺปจฺเณ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อทฺทิสฺสันตุ “ ยถา ปน ภิกขุณิ
 วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกมิทฺวา สามิกอ อนาปุจฺเณ เสยฺยํ สันนโรติทฺวา
 วา สันนโรเปทฺวา วา อภินิสฺสีทิสฺสันติปฺ วา อภินิพฺปชฺชิสฺสันติปฺติ.

ยา ปมาติ: ยา ยาติสา ะ เปฯ ภิกขุโนติ: ะ เปฯ อญ
อิมัสมี อตฺเถ อธิปเปตา ภิกขุโนติ. วิกาโล นาม ชัตตังสเท
สฺวิเย ยาว อรรณฺธสมมา. กุลํ นาม จัตตาริ กุลานิ ชัตตียกุลํ

พราหมณ์ณกุล เวสัสกุล สุทฺถกุล. อุปสังกมิตฺวาติ: ตตฺถ คันถฺวา.
 สามิเก อมาปฺจมาติ: โย ตัสฺมี กุเล มนุสฺสโส สามิโก ทาตุ
 ตํ อมาปฺจมา. เสยฺยํ นาม อันทมโส บัณฺณสัณฺธาโรปิ. สันฺนริตฺวาติ:
 สยํ สันฺนริตฺวา. สันฺนราเปตฺวาติ: อับฺบํ สันฺนราเปตฺวา. อภินิสฺสเทยฺยาติ:
 ตัสฺมี อภินิสฺสทฺติ, อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อภินิষฺชเชยฺยาติ: ตัสฺมี
 อภินิষฺชชฺติ, อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

อมาปฺจนิเต อมาปฺจนิตสัณฺหา เสยฺยํ สันฺนริตฺวา วา
 สันฺนราเปตฺวา วา อภินิสฺสทฺติ วา อภินิষฺชชฺติ วา, อาบัตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส. อมาปฺจนิเต เวเมติกา เสยฺยํ สันฺนริตฺวา วา
 สันฺนราเปตฺวา วา อภินิสฺสทฺติ วา อภินิষฺชชฺติ วา, อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
 อมาปฺจนิเต อมาปฺจนิตสัณฺหา เสยฺยํ สันฺนริตฺวา วา สันฺนราเปตฺวา
 วา อภินิสฺสทฺติ วา อภินิষฺชชฺติ วา, อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อมาปฺจนิเต
 อมาปฺจนิตสัณฺหา, อาบัตฺติ กุกกฺกฺสฺส. อมาปฺจนิเต เวเมติกา,
 อาบัตฺติ กุกกฺกฺสฺส. อมาปฺจนิเต อมาปฺจนิตสัณฺหา, อมาบัตฺติ.

อมาบัตฺติ: อมาปฺจนา เสยฺยํ สันฺนริตฺวา วา สันฺนราเปตฺวา วา
 อภินิสฺสทฺติ วา อภินิষฺชชฺติ วา, คิณาย, อาปทาสุ, อุมมัสสิจกาย,
 อาทิกัมมิกายาติ.

อนฺธการวคคัสส อญฺ्ञิมลิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ

อมาตบิณฺฑิกัสส อารามเ.

ปาจิติยิกัลลเห อโธการวิคัลลสิ อัญจมสิกขาปท. ๑๒๕

เตน โข ปน สมเยน ภักทาย กามีนานิยา อันเตवासินี
ภิกขุณี ภักท กามีนานี สักกัจจํ อุပ္ภุเจติ. ภักทา กามีนานี
ภิกขุณีโย เขตตโวจ “อโย มํ อัยเย ภิกขุณี สักกัจจํ
อุပ္ภุเจติ, อิมิสสาหํ จีวรํ ทัสสามีติ. ธนโข สทา ภิกขุณี
ทุคฺคหิตেন ทูปธาริตেন ปริ อุชฺฌมาเปติ “อหํ กิริยเย อัยย
น สักกัจจํ อุပ္ภุเจมิ, น กิร เม อัยยา จีวรํ ทัสสตีติ.
ยา ตา ภิกขุณีโย อัยยัจฉา ฯ เป ฯ ตา อุชฺฌมายันตี ชียันตี
วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม ภิกขุณี ทุคฺคหิตেন ทูปธาริตেন
ปริ อุชฺฌมาเปสฺสตีติ. ฯ เป ฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี
ทุคฺคหิตেন ทูปธาริตেন ปริ อุชฺฌมาเปตีติ. “สัจจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี ทุคฺคหิตেন
ทูปธาริตেন ปริ อุชฺฌมาเปสฺสตีติ. เนตํ ภิกขเว อัยยปัสสันนํ วา
ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ
อุทฺทิสฺสันตุ “ยา ปน ภิกขุณี ทุคฺคหิตেন ทูปธาริตেন ปริ
อุชฺฌมาเปยฺย, ปาจิตฺติยันตี.

ยา ปนาติ: ยา ยาทีสา ฯ เป ฯ ภิกขุณีติ: ฯ เป ฯ อโย
อิมัสมี อตฺถเก อธิปเปตา ภิกขุณีติ. ทุคฺคหิตเณนาติ: อโณณดา
คหิตเณ. ทูปธาริตเณนาติ: อโณณดา อุปธาริตเณ. ปริณตี: อุปัสมบฺบันนํ
อุชฺฌมาเปติ, อายตฺติ ปาจิตฺติยัลลสิ.

วินยบัญญัติ ภาทกฺขนีวักโก.

อุปลัมภันณาย อุปลัมภันณสัลลวณา ชุชฌาเปติ, อามัตตติ
ปาจิตตियัลล. อุปลัมภันณาย เวมติกา ชุชฌาเปติ, อามัตตติ
ปาจิตตियัลล. อุปลัมภันณาย อนุปลัมภันณสัลลวณา ชุชฌาเปติ,
อามัตตติ ปาจิตตियัลล. อนุปลัมภันณ ชุชฌาเปติ, อามัตตติ
ทุกกฏัลล. อนุปลัมภันณาย อุปลัมภันณสัลลวณา, อามัตตติ ทุกกฏัลล.
อนุปลัมภันณาย เวมติกา, อามัตตติ ทุกกฏัลล. อนุปลัมภันณาย
อนุปลัมภันณสัลลวณา, อามัตตติ ทุกกฏัลล.

อนามัตตติ อุมมัตตติกาเย อาทิกัมมิกายาติ.

อนัธการวคคัลล นวมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวตถิโย วิหริติ เชตวเน
อนาถปณฺธิกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน ภาทกฺขนีโย อตฺตโน ภณฺฑกํ
อปลฺลันตฺติโย จณฺฑกาลี ภาทกฺขนี เอตทโวจํ “อปลฺลเย อัมหากํ
ภณฺฑกํ ปลฺลเสยฺยาลีทิ. จณฺฑกาลี ภาทกฺขนี ชุชฌายติ ขียติ
วิปาเจติ “อหเมว นุน โจรี, อหเมว นุนาลลฺลชีนี; ยา
อปลฺลเย อตฺตโน ภณฺฑกํ อปลฺลันตฺติโย, ตา มํ เอวมาหํ
“อปลฺลเย อัมหากํ ภณฺฑกํ ปลฺลเสยฺยาลีทิ. สจจปลฺลเย ตุมหากํ
ภณฺฑกํ คณฺฑคามิ, อลฺลสมณี โหมิ พหฺมจริยา จวามิ นิรยํ
อุปลชฺชามิ; ยา ปน มํ อญฺเตน เอวมาห, สจจ อลฺลสมณี
โหตุ พหฺมจริยา จวตุ นิรยํ อุปลชฺชตฺติ. ยา ตา ภาทกฺขนีโย

ปาจิตติยกัณเฑาะ อัมมการวัคคัสส นวมลิกขาปท. ๑๒๗

อัมมปัสสา ช เปฯ ตา อัมมายนันติ จิณันติ วิปาเจนนติ “ กถ
หิ นาม อัมมยา จันตทกาลิ อัตตทานันนํ ปรัมบิ นินเณนํ พหัมมจริเณนํ
อภิสปัสสตีติ. ช เปฯ “ สจจํ กิร ภิกขเว จันตทกาลิ ภิกขุณิ
อัตตทานันนํ ปรัมบิ นินเณนํ พหัมมจริเณนํ อภิสปติ. “ สจจํ ภควาติ.
วิวรหิ พุทโธ ภควา “ กถ หิ นาม ภิกขเว จันตทกาลิ ภิกขุณิ
อัตตทานันนํ ปรัมบิ นินเณนํ พหัมมจริเณนํ อภิสปัสสตีติ. เนตํ ภิกขเว
อัมมปัสสนันนํ วา ปสาทาย ช เปฯ เหววัจจ ปน ภิกขเว ภิกขุณิโย
อิมํ ลิกขาปทํ อุกทิสันตํ “ ยา ปน ภิกขุณิ อัตตทานํ วา ปรัม วา
นินเณน วา พหัมมจริเณน วา อภิสเปยฺย, ปาจิตติยันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทีสา: ช เปฯ ภิกขุณิตี: ช เปฯ ชย
อิมัสสํ อัตเต อธิปเปตา ภิกขุณิตี. อัตตทานันนํ: บัจจัตต. ปรัมตติ:
อุปัสสมันนํ นินเณน วา พหัมมจริเณน วา อภิสปติ, อาบัตติ
ปาจิตติยัสส.

อุปัสสมันนํ นินเณน วา พหัมมจริเณน วา อภิสปติ, อาบัตติ ปาจิตติยัสส. อุปัสสมันนํ นินเณน วา
พหัมมจริเณน วา อภิสปติ, อาบัตติ ปาจิตติยัสส. อุปัสสมันนํ นินเณน
วา พหัมมจริเณน วา อภิสปติ, อาบัตติ ปาจิตติยัสส. ตีรจันตทโยนิยา วา
ปัตติวิสเยน วา มนุสสโตภัสเสน วา อภิสปติ, อาบัตติ ทุกกฏัสส.
อนุปัสสมันนํ อภิสปติ, อาบัตติ ทุกกฏัสส. อนุปัสสมันนํ นินเณน
วา พหัมมจริเณน วา อภิสปติ, อาบัตติ ทุกกฏัสส.

อนุปัสัมบันนาย เวมทิกา, อาบัตติ ทุกกฏัสส. อนุปัสัมบันนาย
อนุปัสัมบันนัลลวณ, อาบัตติ ทุกกฏัสส.

อนาปัตติ: อตฺถปุเรกขาราย, ธัมมปุเรกขาราย, อนุสาสนีปุเรกขาราย,
อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อนัธการวคฺคัลล ทลฺมลิทฺชาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวเพ
อนาถบิณฑิกัลล อาราม.

เตน โข ปน สมเยน จันฺทกาลิ ภัทฺทขุณี ภัทฺทขุณีหิ ลทฺธํ ภณฺทิตฺวา
ขัตตนา วธิตฺวา วธิตฺวา โรหิติ. ยา ตา ภัทฺทขุณิโย อปัปฺปจฺจนา
ฯ เปฯ ตา อุชฺฌายันฺติ ขิยฺนติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
อัยยา จันฺทกาลิ อตฺตทานํ วธิตฺวา วธิตฺวา โรหิสฺสตีติ. ฯ เปฯ
“ ลจฺจํ กิร ภัทฺทขเว จันฺทกาลิ ภัทฺทขุณี อตฺตทานํ วธิตฺวา
วธิตฺวา โรหิตีติ. “ ลจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
“ กถํ หิ นาม ภัทฺทขเว จันฺทกาลิ ภัทฺทขุณี อตฺตทานํ วธิตฺวา
วธิตฺวา โรหิสฺสตีติ. เนทํ ภัทฺทขเว อปัปฺปสํนํ นํ วา ปสาทาย
ฯ เปฯ เอวํปจฺ ปน ภัทฺทขเว ภัทฺทขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสํตฺ
“ ยา ปน ภัทฺทขุณี อตฺตทานํ วธิตฺวา วธิตฺวา โรหิเยย, ปาจิตฺตียันฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ฯ เปฯ ภัทฺทขุณิตี: ฯ เปฯ อยํ
อิมัสสํ อตฺถเ อธิปฺเปตา ภัทฺทขุณิตี. อตฺตทานันฺตี: ปจฺจจตฺต. วธิตฺวา
วธิตฺวา โรหิติ. ปาจิตฺตียันฺติ. วธิตฺวา โรหิติ, ยาทิส

ปาจิตติยกัณเฑ นัคควัคคัลล ปจฺมสิกขาปท.

๑๒๔

ทุกกัณเฑ. โรทติ น วรติ, อาบัตติ ทุกกัณเฑ.

อนาปัตติ: ฌิปปยสเนน วา โภคัพยสเนน วา โรคัพยสเนน วา
มุญฺจา โรทติ น วรติ. อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อโนการวคฺโค ทฺติโย.

นัคควัคคัลล ปจฺมสิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหรติ เชตวนเ
อนาถปณฺฑิตกัลล อารามเ.

เตน โข ปม สมเยน สัมพหุลา ภิกฺขุณีโย อจฺรวติยา
นติยา เวลียาหิ สัตถิ นัคคา เอกภิตฺเถ นหายันฺติ.
เวลียา ตา ภิกฺขุณีโย อุมฺมณฺเฑสุ “ กิณฺนุโข นาม
อัยเย ตุมฺหากํ ททราณํ พริหัมจริยํ จินฺเนน? นนุ นาม กามา
ปริภุญฺชิตฺตฺวา? ยทา ชินฺณา : วิสฺสธ, ตทา พริหัมจริยํ จริสฺสธ.
เอวํ ตุมฺหากํ อุกา อตฺถา ปรีคฺคหิตา ภวิสฺสณฺตติ. ภิกฺขุณีโย
เวลียาหิ อุมฺมณฺฑิยมาณา มังกุ อเหสุ. อถ โข ตา ภิกฺขุณีโย
อุมฺมสฺสยํ คณฺถฺวา ภิกฺขุณีนํ เขตมฺมตฺถํ อาโรเจสุ. ภิกฺขุณีโย ภิกฺขุ
เขตมฺมตฺถํ อาโรเจสุ. ภิกฺขุ ภควโต เขตมฺมตฺถํ อาโรเจสุ. อถ โข
ภควา เขตฺถมฺมํ นิทฺทาเน เขตฺถมฺมํ ปกรเณ ธมฺมมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
ชามันฺโตสิ “เตนปิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณีนํ สิสิกขาปทํ ปณฺเณเปสฺสสามิ ทส
อตฺถวเส ปฏิจฺจ: สัมมสุภฺจฺจาย ฯ เป ฯ วินยานุคฺคหาย. เอวณฺจ

ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลีกขาปทํ อุตฺตทิสฺสํตํ “ ยะ ปน
ภิกขุณี นัคฺคํ นหาเยยฺย, ปาจิตฺตียนฺตี.

ยะ ปนาคิ: ยะ ยะวิสา ะ เป ะ ภิกขุณีติ: ะ เป ะ อยํ อิมํสํมํ
อฺตฺถํ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ. นัคฺคา นหาเยยฺยาคิ: อนิวัตฺตา วา อปารุตา
วา นหาเยยฺย. ปโยเค อุกฺกฏํ; นหณปรีโยคานะ อานตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

อนานตฺติ อจฺฉินฺนจิวริกาย วา, นจฺฉจิวริกาย วา, ฅาปทาสุ,
อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาคิ.

นัคควักคัลลํ ทุตฺติยลีกขาปทํ.

เตน สมนเยน พุทฺโธ ภควา สาวธณฺธิ วิหริ ฅตฺวเน
อนาถปณฺธิกัลลํ อารามะ.

เตน โข ปน สมนเยน ภควตา ภิกขุณีนํ อุตฺทสาฎฺฐิกา
อนุณฺณาตา โหติ. นัคฺคพัคฺคิยา ภิกขุณีโย “ ภควตา อุตฺทสาฎฺฐิกา
อนุณฺณาตาคิ อธิปฺมานิกาโย อุตฺทสาฎฺฐิกาโย ฅาเรสุ, ปุรโตนฺนํ
บัจฉโตนฺนํ อากัธตฺถนฺนํตา อากิณฺทนฺนํตา. ยะ ตา ภิกขุณีโย
อธิปฺบัจฉา ะ เป ะ ตา อุชฺฌายนฺตี ขิยฺนํติ วิปาเจนฺตี “ กถํ หิ
นาม นัคฺคพัคฺคิยา ภิกขุณีโย อธิปฺมานิกาโย อุตฺทสาฎฺฐิกายะ
ฅาเรสฺสํนฺตี. ะ เป ะ “ สจฺจํ กิร ภิกขเว นัคฺคพัคฺคิยา ภิกขุณีโย
อธิปฺมานิกาโย อุตฺทสาฎฺฐิกายะ ฅาเรนฺตี. “ สจฺจํ ภควติ. วิหริ
พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ ะ ะ ภิกขเว นัคฺคพัคฺคิยา ภิกขุณีโย
อธิปฺมานิกาโย อุตฺทสาฎฺฐิกายะ ฅาเรสฺสํนฺตี. เนตํ ภิกขเว อธิปฺปสฺสํนํนํวา

ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวัจจ ปน ภิกขเว วิกัณเณโย วิม
สิกขาปท อุตฺตมัสสตุ “ อุกกสาฎิกัม ปน ภิกขุณิยา การมมานาย
ปมาณิกา การเรตัพพา. ตตฺตริทํ ปมาณํ: ทิชโส จตฺตโส วิกัณเณโย
สุตตวิทฺธติยา, ติริยํ เทว วิทฺธติโย. ตํ อติกกามาเนตฺติยา เจตนกํ
ปาจิติติยํ นติ.

อุกกสาฎิกา นาม ยาย นิวัตฺถาย* นหายติ. การมมานายาติ:
กโรนติยา วา การาเปนติยา วา ปมาณิกา การเรตัพพา. ตตฺตริทํ
ปมาณํ: ทิชโส จตฺตโส วิทฺธติโย สุตตวิทฺธติยา, ติริยํ เทว
วิทฺธติโย. ตํ อติกกามาเนตฺตวํ กโรติ วา การาเปติ วา, ปโยเค
ทุกฺกฏฺฐ; ปฏฺฐิตาเกน ฉินฺทิตฺตวํ ปาจิติติยํ เทเสตัพพ.

อตฺตนา วิบีปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยัสส.
อตฺตนา วิบีปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยัสส. ปเรหิ
วิบีปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยัสส. ปเรหิ
วิบีปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยัสส. อัมมัสสตัถาย
กโรติ วา การาเปติ วา, อาบัตฺติ ทุกฺกฏฺฐัสส. อัมมเณน กตํ
ปฏฺฐิตถิตฺตวํ ปริภุชฺชติ, อาบัตฺติ ทุกฺกฏฺฐัสส.

อนาบัตฺติ: ปมาณิกัม กโรติ, อุนกัม กโรติ, อัมมเณน กตํ
ปมาณาคิกกัณฺทํ ปฏฺฐิตถิตฺตวํ ฉินฺทิตฺตวํ ปริภุชฺชติ, วิตานํ วา
ภุมมัตถรณํ วา สาณปาการํ วา ภิสํ วา เพิมโพหนํ วา กโรติ,

อุมมัตตํ ติกาย, อาทิกัมมํ มิกายาติ.

นัคควัคคัลลํ ตติยลิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvātṭhiyā วิหริติ เชตวนเ
ขนาถปรัทิกัลลํ อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน อัมมตริสสา ภัทฺฐนียา มหัคเข
จิวรํทุสฺเส จิวรํ ทุกกตํ โหติ ทุสฺสิฬฺพิตํ. อุลลันนทา
ภัทฺฐนึ ตํ ภัทฺฐนึ เอตทโวจ “สฺนฺทโร โข อิทฺถนเต อัยเย
จิวรํทุสฺสํ, จิวรํบจ โข ทุกกตํ ทุสฺสิฬฺพิตํ. “วิสิฬฺเพมิ
อัยเย, สิฬฺเพสฺสสิติ. “ชามํอัยเย สิฬฺเพสฺสสามิติ. อตโฆ ส่า ภัทฺฐนึ
ตํ จิวรํ วิสิฬฺเพตฺวา อุลลันนทาย ภัทฺฐนียา ขทาสี. อุลลันนทา
ภัทฺฐนึ “สิฬฺเพสฺสสามิ สิฬฺเพสฺสสามิติ เเนว สิฬฺพิตํ น สิฬฺพาปนาย
อัสสุกกํ กโรติ. อตโฆ ส่า ภัทฺฐนึ ภัทฺฐนินํ เอตมตฺถํ ชาโรเจสิ.
ยา ตา ภัทฺฐนียो อัยยิจฺฉา ๆเป ๆ ตา อชฺฌมานันฺติ ชียันฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อัยยิยา อุลลันนทา ภัทฺฐนียา จิวรํ
วิสิฬฺพาเปตฺวา เเนว สิฬฺเพสฺสสิติ น สิฬฺพาปนาย อัสสุกกํ กริสฺสสิติ.
···เป ๆ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว อุลลันนทา ภัทฺฐนึ ภัทฺฐนียา จิวรํ
วิสิฬฺพาเปตฺวา เเนว สิฬฺพิตํ น สิฬฺพาปนาย อัสสุกกํ กโรติติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิอรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว
อุลลันนทา ภัทฺฐนึ ภัทฺฐนียา จิวรํ วิสิฬฺพาเปตฺวา เเนว สิฬฺเพสฺสสิ
น สิฬฺพาปนาย อัสสุกกํ กริสฺสสิติ. เณตํ ภัทฺฐเว อัยยิปฺปณฺณํ วา

ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวฬัง ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ
 อุตฺตทิสันตฺตํ “ ยะ ปน ภิกขุณี ภิกขุณียะ จีวรํ วิสีฬเพตฺตวํ วา
 วิสีฬพาเปตฺตวํ วา, สะ บัจฉะ อนันตฺตรายิกินี เนว สีฬเพยฺย น
 สีฬพาปนาย อุลลุลุกกํ กเรยฺย; อลฺลฉัตฺตํ จตุหฬญฺจาทา ปาจิตฺติยํ นติ.

ยะ ปนาติ: ยะ ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๆ เป ๆ อยํ
 อิมัสสํ มี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ. ภิกขุณียาติ: อลฺลฉาย
 ภิกขุณียะ. จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อลฺลฉตฺตํ จีวรํ. วิสีฬเพตฺตวาติ:
 สยํ วิสีฬเพตฺตวํ. วิสีฬพาเปตฺตวาติ: อลฺลฉํ วิสีฬพาเปตฺตวํ. สะ
 บัจฉะ อนันตฺตรายิกินีติ: อสติ อนันตฺตวเ. เนว สีฬเพยฺยยาติ: น
 สยํ สีฬเพยฺย. น สีฬพาปนาย อุลลุลุกกํ กเรยฺยยาติ: น อลฺลฉํ
 อาณาเปยฺย. อลฺลฉัตฺตํ จตุหฬญฺจาทาติ: จเปตฺตวํ จตุหฬญฺจาทํ.
 “ เนว สีฬพิสฺสามิ น สีฬพาปนาย อุลลุลุกกํ กริสฺสามิติ อรุ
 นิกฺขิตตมตฺเต อาปัตติ ปาจิตฺติยัสส.

อุปสम्मํภันนาย อุปสम्मํภันนลฺลฉา จีวรํ วิสีฬเพตฺตวํ วา วิสีฬพาเปตฺตวํ
 วา สะ บัจฉะ อนันตฺตรายิกินี เนว สีฬเพติ น สีฬพาปนาย
 อุลลุลุกกํ กโรติ, อลฺลฉัตฺตํ จตุหฬญฺจาทา อาปัตติ ปาจิตฺติยัสส.
 อุปสम्मํภันนาย เวมตฺติกา จีวรํ วิสีฬเพตฺตวํ วา วิสีฬพาเปตฺตวํ วา สะ
 บัจฉะ อนันตฺตรายิกินี เนว สีฬเพติ น สีฬพาปนาย อุลลุลุกกํ
 กโรติ, อลฺลฉัตฺตํ จตุหฬญฺจาทา อาปัตติ ปาจิตฺติยัสส. อุปสम्मํภันนาย
 อนุปสम्मํภันนลฺลฉา จีวรํ วิสีฬเพตฺตวํ วา วิสีฬพาเปตฺตวํ วา สะ

บัจฉา อนันต์รายิกินี เนว ลีฬพะติ น ลีฬพาปนาย อุลลุกกั กโรติ,
 อัมเบตฺร จตุหัมเบจหา อาบัตติ ปาจิตติยัสส. อัมเบ ปริกขาร
 วิลีฬเพตฺวา วา วิลีฬพาเปตฺวา วา สา บัจฉา อนันต์รายิกินี เนว
 ลีฬพะติ น ลีฬพาปนาย อุลลุกกั กโรติ, อัมเบตฺร จตุหัมเบจหา
 อาบัตติ ทุกฺกภูสฺส. อนุปสัมบันฺนาย จีวรํ วา อัมเบ วา ปริกขาร
 วิลีฬเพตฺวา วา วิลีฬพาเปตฺวา วา สา บัจฉา อนันต์รายิกินี เนว
 ลีฬพะติ น ลีฬพาปนาย อุลลุกกั กโรติ, อัมเบตฺร จตุหัมเบจหา
 อาบัตติ ทุกฺกภูสฺส. อนุปสัมบันฺนาย อุปสัมบันฺนสํณฺวา, อาบัตติ
 ทุกฺกภูสฺส. อนุปสัมบันฺนาย เวมดิกา, อาบัตติ ทุกฺกภูสฺส. อนุปสัมบันฺนาย
 อนุปสัมบันฺนสํณฺวา, อาบัตติ ทุกฺกภูสฺส.

อนาปัตติ: สติ อนันตราเย, ปวิเยสสิตฺวา น ลภติ, กโรนฺตี
 จตุหัมเบจหา อติกกามาติ, คิลานาย, อาปทาสุ, อุมมัตติกาย,
 อาทิกัมมิกายาติ.

นัคควคคัลล จตุตถลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวนเ
 อนาถปณฺธิกัลล อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโง ภิกฺขุณฺโง หัตถเ
 จีวรํ นิกฺขิปิตฺวา สันตฺรุตฺตเวน ชนปทจาริกํ ปักกมณฺตี.
 ตานิ จีวรานิ จีรํ นิชิตฺตานิ กณฺณณิกิตานิ โทหนฺติ. ตานิ
 ภิกฺขุณฺโง โรคาเปณฺตี. ภิกฺขุณฺโง ตา ภิกฺขุณฺโง เขตฺตโวจํ

“ กัสสิมานิ อัยเย จีวรานิ กัณณกิตานีติ. ธาโช ตา ภิกขุณियो
 ภิกขุณีนํ เอตมัตถํ อารโหเส. ยา ตา ภิกขุณियो อัยยิกัจฉา ๆ เปฯ
 ตา อชฺฌมานันฺติ ขิยฺณันติ วิปาเจนฺติ “ กถํ หิ นาม ภิกขุณियो
 ภิกขุณีนํ หัตถेณ จีวรํ นิภกขิปิตฺวา สันตฺรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ
 บั๊กกมิลลันตฺติ. ข เปฯ “ สจฺจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณियो ภิกขุณีนํ
 หัตถेณ จีวรํ นิภกขิปิตฺวา สันตฺรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ บั๊กกมิลลันตฺติ.
 “ สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกขเว
 ภิกขุณियो ภิกขุณีนํ หัตถेณ จีวรํ นิภกขิปิตฺวา สันตฺรุตฺตเรน ชนปทจาริกํ
 บั๊กกมิลลันตฺติ. เนตํ ภิกขเว อัยยปสันนํ วา ปสาทาย ๆ เปฯ
 เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณियो อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสันตุ “ ยา
 ปน ภิกขุณี บัณฺฑาหิกํ สฆาฏิวารํ” อติกกามะยฺย, ปาจิตติยฺนติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา. ๆ เปฯ ภิกขุณีติ: ๆ เปฯ อัย
 อิมัสสํมํ อตฺถेณ อธิปเปตา ภิกขุณีติ. บัณฺฑาหิกํ สฆาฏิวารํ
 อติกกามะยฺยาติ: บัณฺฑมํ ทิวสํ บัณฺฑํ จีวรานิ เนว นิวาเสติ
 น ปารุเปติ น โอตาเปติ บัณฺฑมํ ทิวสํ อติกกามะติ, อาปัตติ
 ปาจิตติยฺสส.

บัณฺฑาหาติกกัณฺเเต อติกกัณฺตลลณฺวา, อาปัตติ ปาจิตติยฺสส.
 บัณฺฑาหาติกกัณฺเเต เวมตฺก. อาปัตติ ปาจิตติยฺสส. บัณฺฑาหาติกกัณฺเเต
 อนติกกัณฺตลลณฺวา. อาปัตติ ปาจิตติยฺสส. บัณฺฑาหาติกกัณฺเเต

อติกกัณฐ์สัณเฑาะ, อาบัตติ ทุกกัณฐ์สั. บัณฺฑาหันทิกกัณเฑ เวมติกา,
อาบัตติ ทุกกัณฐ์สั. บัณฺฑาหันทิกกัณเฑ อนนิกกัณฐ์สัณเฑ, อนาบัตติ.

อนาบัตติ: บัณฺฑมํ ทิวสํ บัณฺฑํ จีวรานิ นีวาเสติ वा ปารุปติ वा
โธตาเปติ वा, คิลานาย, อาปทาสุ, อุหมัตติกาย อาติกัมมิกายาติ.

นัคควคคัลล บัณฺฑมลิขาทิ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvattiyā vihari setvane
อนาถบัณฺฑิกัลล ชารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อับบตฺตา ภิกขุณี บัณฺฑาย จริตฺวา
ขัลลจีวรํ บัตถจริตฺวา วิหารํ ปาวิสี. อับบตฺตา ภิกขุณี ตํ จีวรํ
ปารุปัตฺวา คามํ บัณฺฑาย ปาวิสี. ส่า นิกขมิตฺวา ภิกขุณีโย
ปุจฺฉิ “อปปียะ มัย्हิ จีวรํ บัลลเสยฺยาถาติ. ภิกขุณีโย ตัลลสา
ภิกขุณียา เอตมัตถํ อาโรเจสฺสุ. อถ โข ส่า ภิกขุณี อุชฺฌายติ
ชียติ วิปาเจติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณี มัย्हิ จีวรํ อนาปุจฺฉา
ปารุบัสสตีติ. อถ โข ส่า ภิกขุณี ภิกขุณีนํ เอตมัตถํ อาโรเจสฺสิ. ยา
ตา ภิกขุณีโย อปัปฺปจฺฉา ๆเปฯ ตา อุชฺฌายันตี ชียันตี วิปาเจนตี
“กถํ หิ นาม ภิกขุณี ภิกขุณียา จีวรํ อนาปุจฺฉา ปารุบัสสตีติ-
ๆเปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี ภิกขุณียา จีวรํ อนาปุจฺฉา
ปารุปตีติ.” “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกขเว ภิกขุณี ภิกขุณียา จีวรํ อนาปุจฺฉา ปารุบัสสตี. เนต

ปาจิตติยกัมมเท อโลคณียสส นโมจิมนสิลาปะโก.

๖๓๖

ภิกขเว อัมมัสสันนานิ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เอวัญจ ปน ภิกขเว
ภิกขุณियो อัมมัสสันนานิ อัมมัสสันนัง “ยา ปน ภิกขุณี
จิวรสังกมณีนํ ธาเรยฺย, ปาจิตติยัมมเท.

ยา ปณาติ: ยา ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๆ เป ๆ ยม
อัมมัสสันนํ อตฺตเว อตฺตัมเปตฺวา ภิกขุณีติ. จิวรสังกมณีนํ นาม
อุปตัมมัสสันนํ มัจฉันนํ จิรวานํ อัมมัตตํ จิวร. ตสฺสว วา
อภินันฺ ตํ วา อณาปุจฺฉา นีวาเสติ วา ปารุเปติ วา, อายตฺติ
ปาจิตติยัสส.

อุปตัมมัสสันนํ อุปตัมมัสสันนํ จิวรสังกมณีนํ ธาเรติ, อายตฺติ
ปาจิตติยัสส. อุปตัมมัสสันนํ เวมตฺติกา จิวรสังกมณีนํ ธาเรติ อายตฺติ
ปาจิตติยัสส. อุปตัมมัสสันนํ อ.อุปตัมมัสสันนํ จิวรสังกมณีนํ
ธาเรติ, อายตฺติ ปาจิตติยัสส. อ.อุปตัมมัสสันนํ จิวรสังกมณีนํ ธาเรติ,
อายตฺติ ทุกฺกภูตฺส. อ.อุปตัมมัสสันนํ อุปตัมมัสสันนํ ธาเรติ, อายตฺติ
ทุกฺกภูตฺส. อ.อุปตัมมัสสันนํ เวมตฺติกา, อายตฺติ ทุกฺกภูตฺส.
อ.อุปตัมมัสสันนํ อ.อุปตัมมัสสันนํ ธาเรติ, อายตฺติ ทุกฺกภูตฺส.

อณาปัตติ: สว วา เทว, ตํ วา อณาปุจฺฉา นีวาเสติ วา ปารุเปติ วา;
อจฺฉิณฺนํ จีวรกาย, นัจฺจ จีวรกาย, อปาหาสุ, อัมมัตตํ ติกาย;
อากิณฺมํ มิกายาติ.

นักควักคัลล์ ญิฏฐิลิกขาปท.

เคน สมเณ พุทโธ ภควา สาวัตถิย์ วิหริติ เชตวนเ
อนาถบิณฑิกัสส, อารามเ.

เคน โข ปณ สมเณ อุลลันนทา ย ภิักขุณิยา อุกัฏฐาจากกุล
อุลลันนทา ภิักขุณิ เอตทโวจ “ภิักขุณิสลัทธิส อัยเย จีวร
ทัสสามาติ. อุลลันนทา ภิักขุณิ “ตุเมหิ พหุกิจจา พหุกรณียาติ
อันทราย อกาลิ. เคน โข ปณ สมเณ คัลล์ กุลลัสส พว
ทียหติ. เค อชฌายันติ ชียันติ วิปาเจนติ “กถิ หิ นาม
อัยยา อุลลันนทา อัมหาก เทยธัมม อันทราย กริสสติ.
อุกเยนัมหิ ปริพาหิรา โภเคหิ จ ปุณเณน จาติ. อัสสโลสุ โข
ภิักขุณิโย เตลล มนุสสานิ อชฌายันตานิ ชียันตานิ วิปาเจนตานิ.
ยา ตา ภิักขุณิโย อปัปฺปิจจา ฯ เป ฯ ตา อชฌายันติ ชียันติ
วิปาเจนติ “กถิ หิ นาม อัยยา อุลลันนทา คณัสส จีวรลาภ
อันทราย กริสสติ. ฯ เป ฯ “ลัจจ กิร ภิักขเว อุลลันนทา
ภิักขุณิ คณัสส จีวรลาภ อันทราย กโรตติ. “ลัจจ ภควาติ.
วิหริติ พุทโธ ภควา “กถิ หิ นาม ภิักขเว อุลลันนทา ภิักขุณิ
คณัสส จีวรลาภ อันทราย กริสสติ. เนถ ภิักขเว อปัปฺปินฺนานิ วา
ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํจ ปณ ภิักขเว ภิักขุณิโย อิม ลิกขาปท
อุทฺทิสันตุ “ยา ปณ ภิักขุณิ คณัสส จีวรลาภ อันทราย กเรยฺย,
ปาจิรจันนัง.

5515

อนามัตตติ: อานิสังข์ หัสเสถวมา นิวาเรติ, อุมมัตตติกาป,
 ขาทิกัมม นิภายาติ.

นักคิดคคิลล์ สัตตมลิกขาปท.

เตน โข ปน สมเขน ภิกขุณีธัมมัสส อกาลจิรวํ อุกัสมันนํ
โหติ. อถโข ภิกขุณีธัมมัสส เต จีรวํ ภาเชตุกาโม ตันนํนิปติ.

๑. พ. ยัมเศวตฉิกิโกชิโย. ๓. พ. ปฏิปาหติ.

ອຣັມມິເກ ອຣັມມິກລັບຣາ, ອນາຍັດຕິ.

ອນາຍັດຕິ ອານິສັສ ເດັສເດັສ ປຣິທາທິ, ອຸມັກລິກາຍ,
ສາທິກັມມິກາຍາຕິ.

ພຸດທະກິດສັດ ອຸກະມະລິກະຂາປທໍ.

ເຕນ ສມເຍນ ພຸດໂອ ກຸວາ ສາວັດຕິຍ໌ ວິຫຣຕິ ເສຕວເນ
ອນາຍັດຕິກິດສັດ ອາຣາເມ.

ເຕນ ໂຂ ປເ ສມເຍນ ອຸລຸລະນັທາ ກິກະຊຸນີ ນຸຊານັບ ນຸຊານັບ
ຄໍຣິການັບ ໂສກະຣມາຍິການັບ ກຸມກອນິການັບ ສມວຈິວຣ໌ ເທຕິ
“ ມັຍ໌ ປຣິສຕິ ວັລະນ໌ ກາສຕາຕິ. ນຸຊານັບ ນຸຊານັບ ຄໍຣິການັບ
ໂສກະຣມາຍິການັບ ກຸມກອນິການັບ ອຸລຸລະນັທາ ກິກະຊຸນີ ປຣິສຕິ
ວັລະນ໌ ກາສຕິ “ ອັຍຍາ ອຸລຸລະນັທາ ພຸດທະສຸຕາ ກາລິກາ ວິລາຣາ
ນັຊັກ ອັມມິ ຄລ໌ ກາຕິ. ເທດ ອັຍຍາຍ ກໂຣ ອັຍຍາຍາຕິ.
ຍາ ຕາ ກິກະຊຸນີ ອັຍຍິຈັດາ ໆ ເປ ໆ ຕາ ອຸລຸລະນັທິ ອັຍຍິຕິ
ວິປາເຈນຕິ “ ກລ໌ ທິ ນາມ ອັຍຍາ ອຸລຸລະນັທາ ອາຣາກິດສັດ
ສມວຈິວຣ໌ ກິດສັຕຕິ. ໆ ເປ ໆ “ ສັຈຈ໌ ກິຣ ກິກະຂເວ ອຸລຸລະນັທາ
ກິກະຊຸນີ ອາຣາກິດສັດ ສມວຈິວຣ໌ ເທຕິຕິ. “ ສັຈຈ໌ ກຸວາຕິ. ວິຫຣຕິ
ພຸດໂອ ກຸວາ “ ກລ໌ ທິ ນາມ ກິກະຂເວ ອຸລຸລະນັທາ ກິກະຊຸນີ
ອາຣາກິດສັດ ສມວຈິວຣ໌ ກິດສັຕຕິ. ເນຕ໌ ກິກະຂເວ ອັຍຍິປັດຕິນ໌ ວາ
ປລາທາຍ ໆ ເປ ໆ ເວວັຍຈ໌ ປເ ກິກະຂເວ ກິກະຊຸນີ ອັມມິ ກິດຂາປທໍ

ອັມມິກລັບຣາ ປາໂຈ.

อุปัชฌาย์ “ ยะ ปณ ภัทฺฐนีนี อาสาริกัลล วา ปริพพาชกัลล วา
ปริพพาชิกาย วา สมณจีวรํ ทเทยย, ปาจิตตียันตฺติ.

ยะ ปณาคิ: ยะ ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภัทฺฐนีนิตะ: ๆ เป ๆ ธมฺม
ฉินฺตํมิตฺติ อังโณ ธมฺมเปตฺตา ภัทฺฐนีนิติ. อาสาริกโก นาม โยโกจิ
อสารํ อัสสมารสฺส. ปริพพาชโก นาม ภัทฺฐนฺจ สามณเวิณฺจ
จเปตฺวา โยโกจิ ปริพพาชกสมานันโน. ปริพพาชิกา นาม
ภัทฺฐนฺจ สิกฺขมานนฺจ สามณเวิณฺจ จเปตฺวา ยากาจิ
ปริพพาชกสมานันโน. สมณจีวรํ นาม กัปปกตํ วุจฺจติ. เทติ,
อาปัตตํ ปาจิตตียัลล.

อนาปัตตติ: มาตยาปัตตํ เทติ, คาวกาลีกํ เทติ, อุมมัตติกาย,
อาทิกัมมิกายาติ.

นัคคฺวคฺคัลล นวมลิกฺขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวัตถิโย วิหริ เชตวนเ
อนาถปณฺธิกัลล อารามเ.

เตน โข ปณ สมเยน อุลลนฺนํทาย ภัทฺฐนียา อุบฺบํจากุลํ
อุลลนฺนํทํ ภัทฺฐนีนี เอตทโวจ “ สเจ มยฺหํ อัยเย สกโกม,
ภัทฺฐนีสัมมัลล จีวรํ ทลฺลสามาติ. เตน โข ปณ สมเยน วัลล
วุตฺถา ภัทฺฐนियो จีวรํ ภาเชตฺตุกามา สันนิปตฺตุ. อุลลนฺนํทํ ภัทฺฐนีนี
ทา ภัทฺฐนियो เอตทโวจ “ อาคเมถ อัยเย, อตฺถิ ภัทฺฐนีสัมมัลล
จีวรนํจาสาติ. ภัทฺฐนियो อุลลนฺนํทํ ภัทฺฐนีนี เอตทโวจ “ คจฺจอัยเย

ตํ จีวรํ ชานาเทติ. อุลลันนํทา ภิกฺขุณฺโณ, เยเน ตํ กุลํ, เทนุปลังกมิ
 อุลปลังกมิทฺวา เต มนุสฺสเส เขตฺตวโร “เทถาคุโล ภิกฺขุณฺโณสํวรัลล
 จีวรํเทติ. “น มํ ชัยเย ลักโกม ภิกฺขุณฺโณสํวรัลล จีวรํ ทาตุณฺติ.
 อุลลันนํทา ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ เขตฺมัตถํ ทาโรเจสิ. ยา ตา
 ภิกฺขุณฺโณ ชัยยํจํ ๗เป ๗ ทา อวิธามํติ ชัยยํติ วิปาเจนํติ
 “กถํ ทิ นาม ชัยยา อุลลันนํทา ทุฬฺพลจีวรํบัจจํสาขาย
 จีวรกาลสมํ อภิกกามาเลลลํติ. ๗เป ๗ “ลัจจํ ทิ ภิกฺขเว
 อุลลันนํทา ภิกฺขุณฺโณ ทุฬฺพลจีวรํบัจจํสาขาย จีวรกาลสมํ อภิกกามาเลลลํ.”
 “ลัจจํ ภควาติ. วิครหิ ทุฬฺโธ ภควา “กถํ ทิ นาม
 ภิกฺขเว อุลลันนํทา ภิกฺขุณฺโณ ทุฬฺพลจีวรํบัจจํสาขาย จีวรกาลสมํ
 อภิกกามาเลลลํ. เนตํ ภิกฺขเว ชัยยํปลันนํ วา ปลสาทาย ๗เป ๗
 เหวํจํ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ ลักขาปํ อุตฺตลันตํ
 “ยา ปน ภิกฺขุณฺโณ ทุฬฺพลจีวรํบัจจํสาขาย จีวรกาลสมํ อภิกกามาเลลลํ,
 ปาจิติติยํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๗เป ๗ ภิกฺขุณฺโณติ: ๗เป ๗ ชัย
 อิมํลลํ ชัยเย อธิปํเปตา ภิกฺขุณฺโณติ. ทุฬฺพลจีวรํบัจจํสา นาม
 “สเจ มํ ลักโกม, ทลลํสา กริลลํสามาติ วาหา ภินฺนา โหติ.
 จีวรกาลสมํ นาม อนัตถเต กจิเน วลลํลลํ บัจจํมาโล, มาโล,
 ชัยเย กจิเน บัจจํมาโล. จีวรกาลสมํ อภิกกามาเลลลํติ: อนัตถเต

กจิเน วัสถานัสส บัจฉิมํ ทิวสํ อติกกามาติ, อาบัตติ
 ปาจิตตียัสส. อัถเต กจิเน กจินุทธารทิวสํ อติกกามาติ, อาบัตติ
 ปาจิตตียัสส.

อุพฺพลจีวเร อุพฺพลจีวรลัณเภา จีวรกาลสมยํ อติกกามาติ,
 อาบัตติ ปาจิตตียัสส. อุพฺพลจีวเร เวมติกา จีวรกาลสมยํ
 อติกกามาติ, อาบัตติ อุทฺถกัณฺฐัสส. อุพฺพลจีวเร อุพฺพลจีวรลัณเภา
 จีวรกาลสมยํ อติกกามาติ, อาบัตติ. อุพฺพลจีวเร อุพฺพลจีวรลัณเภา,
 อาบัตติ อุทฺถกัณฺฐัสส. อุพฺพลจีวเร เวมติกา, อาบัตติ อุทฺถกัณฺฐัสส.
 อุพฺพลจีวเร อุพฺพลจีวรลัณเภา, อาบัตติ.

อนาปัตติ: อานิสฺสํ ทสฺสเสตฺวา นิวาเรติ, อุมฺมัตติกาเย,
 อาทิกัมมิกายาติ.

นัคควคคัลล ทลฺมลิกราปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
 ฆนาถบิณฑิกัลล อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน อัมเบตเรน อุปาสเคน สัมมํ อุทฺธิสฺส
 วิหารเ การายิตโต โหติ. โส ทสฺส วิหารสฺส มเห อุภโตสम्मัสส
 ยกาลจีวรํ ทาทุกาโม โหติ. เตน โข ปน สมเยน อุภโตสम्मัสส
 กจินํ อัถตํ โหติ. อถ โข โส อุปาสโก สัมมํ อุปัสสมิทฺวา
 กจินุทธารํ ยาจิ. ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจตุ. อถ โข ภควา
 เอตสํ มํ นิทานเ เอตสํ มํ ปกรเณ สัมมํ มํ ทสฺส วิทฺธู

五

อามันโตส “ กุณชานามิ ภิกขเว กจิมนุ อุนธโร. เหว้งโง ปณ
 ภิกขเว กจิมนุ อุนธโร. พยัตเตน ภิกขุณา ปฏูปเพณ สโม
 ณาเปตัพโพ “ สุนาตุ เม ภันเต สโม: ยถิ สัมภัสส บัตตกัลล,
 สโม กจิมนุ อุนธโร. เสงสา ญัตติ. สุนาตุ เม ภันเต สโม:
 สโม กจิมนุ อุนธโร. ยัสสา ยลัมโต) ขมทิ กจิมนัส อุนธโร,
 โส กุนหัสส, ยัสส นกขมทิ, โส ภาเสยฺย. อุนธโร สเมน
 กจิมน. ขมทิ สัมภัสส, ตัสมา ตุนนํ. เหว้งโง อามันโต.

อดโย โธ อูปาสโก ภิกขุณีโย อุมมังคะติว กจินุทธาร
 ยาจิ. อุลลันนทา ภิกขุณี “จิวร อัมหากัง ภวิสสตีติ กจินุทธาร
 ปฏีพาทิ. อดโย โธ อูปาสโก อุมมังคะติ ชีปติ วิปาเจติ “กถ
 ติ นาม ภิกขุณีโย อัมหากัง กจินุทธาร น ทัสสัจฉีติ. อัธโส
 โข ภิกขุณีโย ตัสส อูปาสกัสส อุมมังคะตัสส ชีปนตัสส
 วิปาเจตัสส. ขา ขา ภิกขุณีโย อัมมังคะติ ะเป ะเป ขา
 อุมมังคะติ ชีปนติ วิปาเจติ “กถ ติ นาม อัมมา อุลลันนทา
 อัมหากัง กจินุทธาร ปฏีพาทิสตีติ. ะเป ะเป “สัจจํ กิร ภิกขเว
 อุลลันนทา ภิกขุณี อัมหากัง กจินุทธาร ปฏีพาทิสตีติ. “สัจจํ
 ภควาติ. วิสรมิ อัมโธ ภควา “กถ ติ นาม ภิกขเว อุลลันนทา
 ภิกขุณี อัมหากัง กจินุทธาร ปฏีพาทิสตีติ. เนตํ ภิกขเว
 อัมมังคะตํ วา ปสาทาย ะเป ะเป เหววัจ ะเป ภิกขเว

ภิกษุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อุตฺตริสํสํ “ยา ปน ภิกษุณี ธัมมิกํ
กจินฺตฺถารํ ปฏฺฐาเหยฺย, ปาจิตฺติยํ”ติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสา ฯ เปฯ ภิกษุณีติ: ฯ เปฯ อยํ
อิมํสํสํ อุตฺตโร อธิปฺเปตา ภิกษุณีติ. ธัมมิกโก นาม กจินฺตฺถาโร
สมํสโร ภิกษุณีสํโฆ สันนิปตฺติวํ อุตฺตรติ. ปฏฺฐาเหยฺยาติ: “กถํ
อิมํ กจินฺตฺถํ อเรยฺยาติ ปฏฺฐาหติ, อาบัตฺติ ปาจิตฺติยํ”ติ.

ธัมมิกโก ธัมมิกสํญานา ปฏฺฐาหติ, อาบัตฺติ ปาจิตฺติยํ”ติ. ธัมมิกโก
เวมตिका ปฏฺฐาหติ, อาบัตฺติ ทุกฺกฏฺฐํ”ติ. ธัมมิกโก อธัมมิกสํญานา
ปฏฺฐาหติ, อาบัตฺติ. อธัมมิกโก ธัมมิกสํญานา, อาบัตฺติ ทุกฺกฏฺฐํ”ติ.
อธัมมิกโก เวมตिका, อาบัตฺติ ทุกฺกฏฺฐํ”ติ. อธัมมิกโก อธัมมิกสํญานา,
อาบัตฺติ.

อาบัตฺติ: อานิสํสํ ทสฺสเสตฺวา ปฏฺฐาหติ, อุมมตฺติกาเย,
อาทิสํสํ วิทายาติ.

นัสสวํสโร ตติโย.

ตุวัญญวํคํคัลลํ ปจฺมสิกขาปทํ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตฺวาเน
อนาถบิณฑิกัลลํ อารามे.

เตน โย ปน สมฺเยน ภิกษุณีโย เทวํ เอกมณฺเฑ ตวัญญวณฺติ.
มณฺุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺทนต์ตา ปสฺสตีตฺวา อชฺฌายณฺติ ชยณฺติ
วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม ภิกษุณีโย เทวํ เอกมณฺเฑ

ປາຈິດຕິຍັດນັດ ສຸວັງໂພຍັດຕິ ປຣມສິກຂາປທ໌.

໑໑໑

ສຸວັງໂພຍັດຕິ. ເອກມັດຕິ ກິດທິໂຍ ກາມກິດທິໂຍຕິ. ຍັດໂສສຸ
ໂຍ ກິດທິໂຍ ເອກມັດຕິ ມຸດສັດທາ ສຸວັງໂພຍັດຕິ ສິນທິ
ວິປາເຈດຕິ. ຍາ ຕາ ກິດທິໂຍ ຍັດໂສສຸ ອຸປັມນິ
ສຸວັງໂພຍັດຕິ ສິນທິ ວິປາເຈດຕິ “ຄຳ ທີ ນາມ ກິດທິໂຍ ເອກມັດຕິ
ເອກມັດຕິ ສຸວັງໂພຍັດຕິ. ອຸປັມນິ “ສັຈຈິ ກິດ ກິດທິ
ກິດທິໂຍ ເອກມັດຕິ ສຸວັງໂພຍັດຕິ. “ສັຈຈິ ກິດທິ ກິດທິ
ພຸດໂຫ ກິດທິ “ຄຳ ທີ ນາມ ກິດທິໂຍ ກິດທິໂຍ ເອກມັດຕິ
ສຸວັງໂພຍັດຕິ. ເອກມັດຕິ ກິດທິໂຍ ອັດໂສສຸ ວາ ປສາທາຍ ອຸປັມນິ
ເອກມັດຕິ ປຣມ ກິດທິໂຍ ກິດທິໂຍ ອິມ ສິກຂາປທ໌ ສຸວັງໂພຍັດຕິ “ຍາ
ປຣມ ກິດທິໂຍ ເອກມັດຕິ ສຸວັງໂພຍັດຕິ, ປາຈິດຕິຍັດຕິ.

ຍາ ປຣມຕິ: ຍາ ຍາຕິສາ ອຸປັມນິ ກິດທິໂຍຕິ: ສຸວັງໂພຍັດຕິ
ວຸຈຈັດຕິ. ເອກມັດຕິ ສຸວັງໂພຍັດຕິ: ເອກາຍ ນິບັດຕິ
ອຸປາ ນິບັດຕິ, ອາບັດຕິ ປາຈິດຕິຍັດຕິ. ອຸໂກ ວາ ນິບັດຕິ,
ອາບັດຕິ ປາຈິດຕິຍັດຕິ. ສຸວັງໂພຍັດຕິ ປຣມຕິ ນິບັດຕິ, ອາບັດຕິ
ປາຈິດຕິຍັດຕິ.

ອາບັດຕິ: ເອກາຍ ນິບັດຕິ ອຸປາ ນິບັດຕິ. ອຸໂກ ວາ
ນິບັດຕິ. ສຸວັງໂພຍັດຕິ. ອາບັດຕິຍັດຕິ.

ຍຸ. ພ. ເອກມັດຕິຍັດຕິ ຍຸໂກຍັດຕິ ນິບັດຕິ. ປຣມຕິຍັດຕິ
ປຣມ ອິເວ ນິບັດຕິ, ນິບັດຕິຍັດຕິ.

ศุวัญญุวัคคัลล ทุติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvaddhiyā viharati cetvame
อนาถบิณฑิกัลล อาราม.

เตน โข ปณ สมเยน ภิกขุณิโย เทว เอกัตถรณปาปุรณา
ศุวัญญุณัตติ. มนุสสา วิหารจาริกā āhinaññā pāṭiṭṭhā
อุชฌายันัตติ ชียันัตติ วิปาเจนัตติ “กถā hi namā bhikkhuniyo tēva
เอกัตถรณปาปุรณา ศุวัญญุสสันัตติ, เสยฺยถาปิ คิหิณิโย
กามโกคิณิโยติ. อัสสัสสุ โข ภิกขุณิโย เตสā มนุสสานā
อุชฌายันัตตานā ชียันัตตานā วิปาเจนัตตานā. ยā ตā ภิกขุณิโย
อัสสā จ เประ ตā อุชฌายันัตติ ชียันัตติ วิปาเจนัตติ “กถā
hi namā bhikkhuniyo tēva เอกัตถรณปาปุรณา ศุวัญญุสสันัตติ.
” เประ “สัจจā ภิกขเว ภิกขุณิโย เทว เอกัตถรณปาปุรณา
ศุวัญญุณัตติ. “สัจจā ภควาติ. วิครเห พุทโธ ภควา “กถā hi
namā bhikkhवे ภิกขุณิโย เทว เอกัตถรณปาปุรณา ศุวัญญุสสันัตติ.
เนตā ภิกขเว อัสสā ปสันนā วā ปสาทาย ” เประ เอวāปิ
ปณ ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมā ลิกขาปทā อุตฺตลันตฺต “ ยā ปณ
ภิกขุณิโย เทว เอกัตถรณปาปุรณา ศุวัญญุณัตติ, ปาจิตติยันัตติ.

ยā ปณเท: ยā ยāสิลา ” เประ ภิกขุณิโยติ: อุตฺตลันตฺต
อูจฺจันตฺติ. เทว เอกัตถรณปาปุรณา ศุวัญญุณัตติ: อุตฺตลันตฺต

อัญญาหิสังกัสส ปาจิทธิยัมปิโต. อาปัตติติ ปาจิทธิยัมปิโต.

เอกัตถรรณปาปุรณ เอกัตถรรณปาปุรณสัจฉา ตุวัฏฏเฐนัตติ,
อาปัตติติ ปาจิทธิยัมปิโต. เอกัตถรรณปาปุรณ เวมสิกา ตุวัฏฏเฐนัตติ,
อาปัตติติ ปาจิทธิยัมปิโต. เอกัตถรรณปาปุรณ นานัตถรรณปาปุรณสัจฉา
ตุวัฏฏเฐนัตติ, อาปัตติติ ปาจิทธิยัมปิโต. เอกัตถรรณ นานาปาปุรณะ
อาปัตติติ ตุวัฏฏัสส. นานัตถรรณ เอวาปาปุรณะ อาปัตติติ ตุวัฏฏัสส.
นानัตถรรณปาปุรณ เอกัตถรรณปาปุรณสัจฉา, อาปัตติติ ตุวัฏฏัสส.
นानัตถรรณปาปุรณ เวมสิกา, อาปัตติติ ตุวัฏฏัสส. นานัตถรรณปาปุรณ
นานัตถรรณปาปุรณสัจฉา, อาปัตติติ.

อนาปัตติติ: วัฏฏาณิ ทัสเสตังกา นิยัสสวัตติ. อุมมัตติกาณิ,
อาทิกัมมิกาณิ.

ตุวัฏฏเฐนัตติ ตติยลิกขาปทံ.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สววัตถิยัมปิ วิหริติ เขตตวเน
อนาถบิณฑิกัสส อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อุตฺตมโนภา วิภังขณิ พหุสสุตา โหติ
ภาณิกา วิสารทา ปัญญา อัมมิมิ กถา กาคุ. ภาณิกายิ กายีลาณี
พหุสสุตา โหติ ภาณิกา วิสารทา ปัญญา อัมมิมิ กถา กาคุ
อุฬารสัมภาวิตา. มนุสสา “อัยยา ภาณิกา กายีลาณี พหุสสุตา
ภาณิกา วิสารทา ปัญญา อัมมิมิ กถา กาคุ อุฬารสัมภาวิตา

• ย. พ. นานาปาปุรณสัจฉา. • ย. พ. เอกปาปุรณสัจฉา.

ภัทท กามีนานี ปจมนิ ปณิรุปลาตีตมา บัจฉา อุลลันนัท กัณฺฐนิ
ปณิรุปลาตีตติ. อุลลันนัททา กัณฺฐนิ อิลลสาปคตา “อิมมา กิร
อัยย บัจฉา สันตญฺจา ปวิวิตตา อลลสฺสญฺจา. ยา อิม
สัลลปคตติคตา วิณฺณคตติคตา อิลลสาปคตา กัณฺฐนิ อิลลสาปคตา
ปุโรโต จังกมตติปิ ตัญญจติปิ นิลลิตติปิ เสยฺยํปิ กัณฺฐนิเปติ อุลลสาปคตติ
อูลลสาปคตติปิ สัลลปคตติปิ กโรติ. ยา ตา กัณฺฐนิโย อัยย บัจฉา
ๆ เป่ ๆ ตา อุลลสาปคตติปิ ชยฺยํปิ วิปาเจนตติ “กถํ ทิ นาม
อัยยมา อุลลันนัททา อัยยมา ภัทททา ย กามีนานียา สัลลปคตติ อิลล
กโรติ. ๆ เป่ ๆ “สัจจํ กิร กัณฺฐนิเว อุลลันนัททา กัณฺฐนิ
ภัทททา ย กามีนานียา สัลลปคตติ อิลล กโรติ. “สัจจํ ภควาติ.
ภควาติ พุทฺธโธ ภควา “กถํ ทิ นาม กัณฺฐนิเว อุลลันนัททา
กัณฺฐนิ ภัทททา ย กามีนานียา สัลลปคตติ อิลล กโรติ. เปตํ
กัณฺฐนิเว อัยยปคตติ นาม ปสาททา ย ๆ เป่ ๆ เหวฬจํ ปณ กัณฺฐนิเว
กัณฺฐนิโย อิมํ ลิกฺขาปคตํ อูลลสาปคตํ “ยา ปณ กัณฺฐนิ กัณฺฐนิยา
สัลลปคตติ อิลล กโรติ, ปาจิตตติยํปิ.

ยา ปณาคติ: ยา ยาทิสสา ๆ เป่ ๆ กัณฺฐนิติ: ๆ เป่ ๆ อัย
อิมํลลํ อิลล กโรติ. กัณฺฐนิติ. กัณฺฐนิยาติ: อิลลสาปคตติ
กัณฺฐนิยา. สัลลปคตติ: ชานนํปิ สัลลปคตติ เปจจํ อภิวิตติตติ
อิลลสาปคตติ. อิลล กโรติ. “อิมินา อิมิลลสา อิลล กโรติ. อิลล
อิลลสาปคตติ ปุโรโต จังกมตติ วา ตัญญจติ วา นิลลิตติ วา เสยฺยํ วา

ج. ۲۵

ก๊วยเป็ก ยุกีนิสตี วา อูห์ทิสาเปติ วา ลัซฌมาย วา กโรติ,
อามัตติ ปาจิทติยัสส.

อุปถัมภ์บิณฑบาต อุปถัมภ์บิณฑบาต สัจจจิ อมาตย์ กโรติ,
 อาบัตติ ปาจิตตียัตถ. อุปถัมภ์บิณฑบาต เวมตिका สัจจจิ อมาตย์
 กโรติ, อาบัตติ ปาจิตตียัตถ. อุปถัมภ์บิณฑบาต อุปถัมภ์บิณฑบาต
 สัจจจิ อมาตย์ กโรติ, อาบัตติ ปาจิตตียัตถ. อุปถัมภ์บิณฑบาต
 อุปถัมภ์บิณฑบาต, อาบัตติ ทุกกัณฐัตถ. อุปถัมภ์บิณฑบาต เวมตिका,
 อาบัตติ ทุกกัณฐัตถ. อุปถัมภ์บิณฑบาต อุปถัมภ์บิณฑบาต, อาบัตติ
 ทุกกัณฐัตถ.

อนาปัตติ: น อมาสุ กัตตุกามา อาปุจจา ปุโรโต จังกมติ वा
 तिष्ठति वा निสีतति वा सेय्यं वा कथं पेति शुभं तिष्ठति वा
 शुभं तिष्ठापेति वा लक्ष्म्यां वा गोवि, शुभं तिष्ठति, वाति कथं मिगायाति.

^๖ตว^๖ภา^๖วคิ^๖ศลล์ จต^๔ตณลิ^๔ธิชาปท.

เตม สมเปณ พุทฺโธ ภควา สจฺจวํถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปณฺณิกัสส อารามเ.

เตน โข ปณ สมนเณ ฤๅลลันนั๓ทา ภิก๑ขุณิ ทุ๑ก๑ขิต๑ สห๑ชี๑วิ๑นึ
 เณ ๒ุ๒ข๑ฐ๑เจ๑ส๑ติ น ๒ุ๒ข๑ฐ๑จา๑ป๑น๑าย ๒ุ๒ส๑ส๑ก๑ก๑ ก๑โร๑ติ. ย๑า ต๑า
 ภิก๑ขุ๒นิ๒โย ๒ั๒ข๑ข๑จ๑ณา. ๒ เป๑ ๒ ต๑า ๒ุ๒ช๑ณ๑าย๑น๑ติ ๒ิ๒ย๑น๑ติ ๒ิ๒ปา๑เจ๑น๑ติ
 “ก๑ถ๑ หิ น๑าม ๒ั๒ย๑ยา ๒ุ๒ล๑ล๑น๑น๑ทา ทุ๑ก๑ขิต๑ สห๑ชี๑วิ๑นึ เณ
 ๒ุ๒ข๑ฐ๑เจ๑ส๑ติ น ๒ุ๒ข๑ฐ๑จา๑ป๑น๑าย ๒ุ๒ส๑ส๑ก๑ก๑ ก๑โร๑ติ. เป๑

ตุวัญญวคคัลล บัณเฑาะลิทสาปท.

เตน สมเณ พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริ เชตวเน
อนาถบิณฑิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเณ ภักททา กายีลानी สาเกตะ วัสสิ
อุปลตา โหติ. สา เกณจิเทว กรณเณน อุลลันนทา ย ภิกขุณียา
สันติเก ทูติ ปาเทสิ “สเจ เม อัยยา อุลลันนทา อุปลัสสย
ทเทยฺย, คัจฉะยฺยยามหิ สāvātthi. อุลลันนทา ภิกขุณี เอวมาห
“อาคัจฉตุ, ทัสสามิติ. อถ โข ภักททา กายีลानी สาเกตะ สāvātthi
อคมาสิ. อุลลันนทา ภิกขุณี ภักททา ย กายีลानीยา อุปลัสสย อทาสิ.
เตน โข ปน สมเณ อุลลันนทา ภิกขุณี พหุสฺสสุตา โหติ
ภาณิกา วิสารทา บัฏฐา อัมมิมิ กถํ กาคุ. ภักททา ย กายีลानी
พหุสฺสสุตา โหติ ภาณิกา วิสารทา บัฏฐา อัมมิมิ กถํ กาคุ
อุฬารสम्मภาวิตา. มนุสฺสา “อัยยา ภักททา กายีลानी พหุสฺสสุตา
ภาณิกา วิสารทา บัฏฐา อัมมิมิ กถํ กาคุ อุฬารสम्मภาวิตาติ
ภักททา กายีลानी ปจฺมํ ปยิริปาสิตฺวา บัฏฐา อุลลันนทา ภิกขุณี
ปยิริปาสิตฺวา. อุลลันนทา ภิกขุณี อัสสาปกตา “อิมา กิร
อัยยิชา สันตฺตฺวา ปวิวิตตา อสฺสัฏฐิชา, ยา อิมา สันตฺตฺวา พุลา
วิธิตฺวา พุลา วิหรันตฺติ กุปิตา อนัตตมณา ภักททา กายีลानी
อุปลัสสยา นิรักกัณโณ. ยา ทา ภิกขุณิโย อัยยิชา ฯ เปฯ ตา

อุชฌายันันติ ชีษันติ วิปาเจนติ “ กถํ หิ นาม อัยยา อุลลันนทา
 อัยยาย ภัททาย กาบัลลานิยา อุษัสสยํ ทัตถวา กุบีตา อนัตตมณา
 นิกกัชฌิมิสสตีติ. ๆ เปฯ “ สัจจํ กิร ภิกขเว อุลลันนทา ภิกขุณี
 ภัททาย กาบัลลานิยา อุษัสสยํ ทัตถวา กุบีตา อนัตตมณา
 นิกกัชฌิมิสสตีติ. “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “ กถํ หิ
 นาม ภิกขเว อุลลันนทา ภิกขุณี ภัททาย กาบัลลานิยา อุษัสสยํ
 ทัตถวา กุบีตา อนัตตมณา นิกกัชฌิมิสสตีติ. เนตํ ภิกขเว อัยยปัสสันนानํ
 วา ปสาทาย ๆ เปฯ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ
 ลิกขาปทํ อุตฺทิสันตํ “ ยา ปน ภิกขุณี ภิกขุณิยา อุษัสสยํ
 ทัตถวา กุบีตา อนัตตมณา นิกกัชฌิเมยฺย วา นิกกัชฌมาเปยฺย วา,
 ปาจิตฺตียันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เปฯ ภิกขุณีติ: ขยํ อิมัสสํ มี
 ชัตเต อธิปเปตา ภิกขุณีติ. ภิกขุณิยาติ: อภินาย ภิกขุณิยา.
 อุษัสสโย นาม กวาดพทฺโธ วุจฺจติ. ทัตถวาติ: สยํ ทัตถวา. กุบีตา
 อนัตตมณาติ: อนภีรทฺธา อาหตจิตฺตา ขิลชาตา. นิกกัชฌิเมยฺยาติ:
 คัพเพว คเหตฺวา ปมุขํ นิกกัชฌิมติ, อาปัตติ ปาจิตฺตียัสส. ปมุขํ
 คเหตฺวา พหิ นิกกัชฌิมติ, อาปัตติ ปาจิตฺตียัสส. เอเกน ปโยเคน
 พหุเกปิ ทฺวาเร อติกกามาติ, อาปัตติ ปาจิตฺตียัสส. นิกกัชฌมาเปยฺยาติ:
 อภินํ อาณาเปติ, อาปัตติ ทุกฺกฏัสส. สกึ อาณตฺตา พหุเกปิ

ท้าวเว อติกกามะติ, อาบัตติ ปาจิตติยัสส.

อุปลัมบันนาย อุปลัมบันนัลลวณา อุปลัสสย ทัตถวา กุบีดา
อนัตตมณา นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ ปาจิตติยัสส.

อุปลัมบันนาย เวมตีกา อุปลัสสย ทัตถวา กุบีดา อนัตตมณา
นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ ปาจิตติยัสส.

อุปลัมบันนาย อนุปลัมบันนัลลวณา อุปลัสสย ทัตถวา กุบีดา
อนัตตมณา นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ ปาจิตติยัสส.

ตัสสา ปริกขารํ นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ
ทุกกัณฐัสส. อกวัตตัทธธา นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ

ทุกกัณฐัสส. ตัสสา ปริกขารํ นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา,
อาบัตติ ทุกกัณฐัสส. อนุปลัมบันนํ กวัตตัทธธา วา อกวัตตัทธธา วา

นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ ทุกกัณฐัสส. ตัสสา
ปริกขารํ นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อาบัตติ ทุกกัณฐัสส.

อนุปลัมบันนาย อุปลัมบันนัลลวณา, อาบัตติ ทุกกัณฐัสส. อนุปลัมบันนาย
เวมตีกา, อาบัตติ ทุกกัณฐัสส. อนุปลัมบันนาย อนุปลัมบันนัลลวณา,
อาบัตติ ทุกกัณฐัสส.

อนาปัตติ: อลัชชนี นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, ตัสสา
ปริกขารํ นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ วา, อุมมัตติกํ นิกกัชฌมติ วา
นิกกัชฌมาเปติ วา, ตัสสา ปริกขารํ นิกกัชฌมติ วา นิกกัชฌมาเปติ
วา, ภาณพณการิกํ ... กลหการิกํ ... วิวาตการิกํ ... ภาสสการิกํ ...

สํเข อภิกรรมการิกํ นิกกัถฺตมตี วา นิกกัถฺตมาเปติ วา, ตัสสา
 ปริกฺขารํ นิกกัถฺตมตี วา นิกกัถฺตมาเปติ วา, อันทฺเววาลีนํ วา
 สักกัธฺวาทินํ วา นสํมามวตฺตณฺตี นิกกัถฺตมตี วา นิกกัถฺตมาเปติ วา,
 ตัสสา ปริกฺขารํ นิกกัถฺตมตี วา นิกกัถฺตมาเปติ วา, อุมมัตติกาย,
 ธาตีกัมมิกายาติ.

ตฺวํภฺตวํคํคัลลํ อภฺตฺวํลิกฺขาปทํ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตฺวเน
 ฌนาถปฺปณฺฑิตกัลลํ อารามะ.

เตน โข ปณฺ สมฺเยน จัณฺทกาลี ภัทฺฐนี สํสํญฺจา วิหริติ
 คหปติณายํ คหปติปุตฺเตนยํ. ยถา ตา ภัทฺฐนียโย อํปํปจฺจา ฯ เปฯ
 ตา อชฺชฌายันฺตี ขิยฺนํตี วิปาเจนฺตี “กถํ หิ นาม อํยฺยา
 จัณฺทกาลี สํสํญฺจา วิหริสฺสตี คหปติณายํ คหปติปุตฺเตนยํตี. ฯ เปฯ
 “สจฺจํ กิร ภัทฺชเว จัณฺทกาลี ภัทฺฐนี สํสํญฺจา วิหริติ คหปติณายํ
 คหปติปุตฺเตนยํตี. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
 นาม ภัทฺชเว จัณฺทกาลี ภัทฺฐนี สํสํญฺจา วิหริสฺสตี คหปติณายํ
 คหปติปุตฺเตนยํ. เนตํ ภัทฺชเว อํปํปสํนํนํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ
 เหวรัญจ ปณฺ ภัทฺชเว ภัทฺฐนียโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสํนํตํ “ยถา
 ปณฺ ภัทฺฐนี สํสํญฺจา วิหเรยฺยํ คหปติณา วา คหปติปุตฺเตน วา.
 สภา ภัทฺฐนี ภัทฺฐนีหิ เอวํสัลลํ วณฺเีย “มายฺเย สํสํญฺจา วิหริ
 คหปติณายํ คหปติปุตฺเตนยํ, วิวิจฺจาหฺยเย, วิเวกฺกณฺเียว ภคินิยา

ปาจิตติยกัณเฑ ทุวัฏฐวัคคัสส นัจจลิกขาปทံ. ๑๘๗

ลโฆ วัณเณตติ. เอวံจ สา ภิกขุณี ภิกขุณีหิ รุจจมานา ตเถว
บัสคัณเฑย, สา ภิกขุณี ภิกขุณีหิ ยาวตติย สมนุภาลิตัพพา ตัสส
ปฏินิสสัคคาย. ยาวตติยเญ สมนุภาลียมานา ตं ปฏินิสสัคชเอย,
อิจเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสสัคชเอย, ปาจิตติยันติ.

ยา ปณาคิ: ยา ยาหิสสา ะเปะ ภิกขุณีติ: ะเปะ ขยิ
อิมัสมี อัตเต อธิยเปตา ภิกขุณีติ. สัสสัจจา นาม ชนฺนุโลมิเกน
ทากิภาวสสิเกน สัสสัจจา. คหปติ นาม โยโกจิ อคารํ อัสสวาสติ.
คหปติปุตโต นาม โยโกจิ ปุตตภาตโร.

สา ภิกขุณีติ: ยา สา สัสสัจจา ภิกขุณี. ภิกขุณีหิติ: อังณาคิ
ภิกขุณีหิ. ยา บัสสันติ, ยา สุนันติ; ตาหิ วัคคัพพา “มายเย
สัสสัจจา วิหริ คหปตินายิ คหปติปุตเตนยิ, วิวิจจาหัยเย, วิเวกัณเณว
ภคินียา ลโฆ วัณเณตติ. ทุติยัมปิ วัคคัพพา, ตติยัมปิ วัคคัพพา.
สเจ ปฏินิสสัคชติ, อิจเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสสัคชติ, อาปัตติ
ทุกกัณฐัสส. สุตฺวา น วทันติ, อาปัตติ ทุกกัณฐัสส. สา ภิกขุณี
ลัมมชฉณปิ อากัธตติว วัคคัพพา “มายเย สัสสัจจา วิหริ
คหปตินายิ คหปติปุตเตนยิ, วิวิจจาหัยเย, วิเวกัณเณว ภคินียา
ลโฆ วัณเณตติ. ทุติยัมปิ วัคคัพพา, ตติยัมปิ วัคคัพพา.
สเจ ปฏินิสสัคชติ, อิจเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสสัคชติ, อาปัตติ
ทุกกัณฐัสส.

สา ภิกขุณี สมนุภาลิตัพพา เอวံจ ปณ ภิกขว สมนุภาลิตัพพา

พฺยัตถาย ภัทฺฐนียา ปฏฺวิพลาเย สโฆ ฌาเปตฺถปิโพ “ สุนาตุ เม
 อัยเย สโฆ: อโย อิตถันนํมา ภัทฺฐนํ สํสํฐํจา วิหริ คหปติณานิ
 คหปติปุตฺเตนปิ. สวา ตํ วัตฺถุ นํปํปฏฺวินิสฺสํชชติ. ยถิ สํชสฺส
 ปัตตกัลลํ, สโฆ อิตถันนํมา ภัทฺฐนํ สมนุภาเสยฺย ตสฺส วัตฺถุสฺส
 ปฏฺวินิสฺสํคคาย. เอสา ฌัตติ. สุนาตุ เม อัยเย สโฆ: อโย
 อิตถันนํมา ภัทฺฐนํ สํสํฐํจา วิหริ คหปติณานิ คหปติปุตฺเตนปิ.
 สวา ตํ วัตฺถุ นํปํปฏฺวินิสฺสํชชติ. สโฆ อิตถันนํมา ภัทฺฐนํ
 สมนุภาสติ ตสฺส วัตฺถุสฺส ปฏฺวินิสฺสํคคาย. ยสฺสา อัยยาย ขมติ
 อิตถันนํมาย ภัทฺฐนียา สมนุภาสณา ตสฺส วัตฺถุสฺส ปฏฺวินิสฺสํคคาย,
 สวา ตุณฺหสฺส. ยสฺสา นกขมติ, สวา ภาเสยฺย. ทฺติยํปิ เอตมตฺถํ
 วทามิ. ๗ เป ๗ ตติยํปิ เอตมตฺถํ วทามิ. ๗ เป ๗ สมนุภักฺฐํจา
 สํเขน อิตถันนํมา ภัทฺฐนํ ตสฺส วัตฺถุสฺส ปฏฺวินิสฺสํคคาย. ขมติ
 สํชสฺส, ตสฺมา ตุณฺหิ. เอวเมตํ อารยามีติ.

ฌัตติยา ทุกฺกญฺ, ทฺ วิหิ กัมมวาทิ ทุกฺกญฺ, กัมมวาทปวิโยसानะ
 ยาทติ ปาจิตฺติยสฺส.

ธัมมกัมเม ธัมมกัมมสัลลวณ นํปํปฏฺวินิสฺสํชชติ, ยาทติ
 ปาจิตฺติยสฺส. ธัมมกัมเม เวมติกา นํปํปฏฺวินิสฺสํชชติ, ยาทติ
 ปาจิตฺติยสฺส. ธัมมกัมเม อธัมมกัมมสัลลวณ นํปํปฏฺวินิสฺสํชชติ,
 ยาทติ ปาจิตฺติยสฺส. อธัมมกัมเม ธัมมกัมมสัลลวณ, ยาทติ
 ทุกฺกญฺส. อธัมมกัมเม เวมติกา, ยาทติ ทุกฺกญฺส. อธัมมกัมเม

ปาจิตติยกัณเฑ คุวัญญวักคัลล สัตตมสิกขาปท. ๑๕๕

อธัมมกัมมัลลนา, อาปัตติ ทุกุกกุสัล.

อนาปัตติ: อสมนุภาสัณติยา, ปฏินิสสัชชัณติยา, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกาปาทิ.

คุวัญญวักคัลล สัตตมสิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวตถิโย วิหริ เชตเว
อนาถปณฺธิกัลล อาราม.

เตน โข ปน สมเยน อัมมโตรัญเญ สาลังกสัมมเต สัมปฏิกเย
อัสสติกกา จาริกัม จรณํติ. อุตฺတာ ทูเลณํติ. ยถา จา ภิกขุณีโย
อัมมิจฺฉา ๗ เป ๗ ตา อชฺฌายันํติ ชยันํติ วิปาเจณํติ “ กถํ ทั
นาม ภิกขุณีโย อัมมโตรัญเญ สาลังกสัมมเต สัมปฏิกเย อัสสติกกา
จาริกัม จรณํสัณฺติ. ๗ เป ๗ “ สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย
อัมมโตรัญเญ สาลังกสัมมเต สัมปฏิกเย อัสสติกกา จาริกัม จรณํติ.
“ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “ กถํ ทั นาม ภิกขเว
ภิกขุณีโย อัมมโตรัญเญ สาลังกสัมมเต สัมปฏิกเย อัสสติกกา
จาริกัม จรณํสัณฺติ. เนตํ ภิกขเว อัมมปสันฺนํ วา ปสาทาย ๗ เป ๗
เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อัมมํ สิกขาปทํ อุตฺทิสันฺตุ “ ยถา
ปน ภิกขุณี อัมมโตรัญเญ สาลังกสัมมเต สัมปฏิกเย อัสสติกกา
จาริกัม จเรยฺย, ปาจิตติยณฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๗ เป ๗ ภิกขุณี: ๗ เป ๗ อัมม
อัมมํ อตฺถํ อัมมิจฺฉา ภิกขุณี อัมมโตรัญเญ: อัสส วิหริ

วิหริติ, ตัสส วัฏฺเฐ. สาสังกํ นาม: ตัสส มํ คเค โจรานิ
 นิวัฏฺเฐ โจกาโส ทิสฺสติ ภูตฺโตกาโส ทิสฺสติ จิตฺกาโส ทิสฺสติ
 นิสฺสโนกาโส ทิสฺสติ นิบันโนกาโส ทิสฺสติ. สปัปฺปฏิภยํ นาม:
 ตัสส มํ คเค โจเรหิ มนุสฺสสา หตา ทิสฺสณฺตี วิลุตฺตา ทิสฺสณฺตี
 อาโกฏิตา ทิสฺสณฺตี. อสฺตติกา นาม วินา สตฺเถน. จาริกํ
 จ.เรยฺยาติ: กุกฺกุฏสฺปาเต คาเม คามันฺตเร คามันฺตเร อาปัตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส. อคฺคามเก อวิณฺเณ อหฺมโยชเน อหฺมโยชเน อาปัตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส.

อนาปัตฺติ: สตฺเถน สห คจฺจติ, เขเม อปัปฺปิกเย คจฺจติ,
 อาปทาสุ, อุมมตฺติกาเย, ยาติกมฺมิกาयाติ.

ตุวฺภูฏวคฺคิสฺส อฏฺฐมลิภักขาปทํ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
 อนนตฺตปณฺธิกสฺส ขารามे.

เตน โข ปน สมฺเยน ภาิกขุณิโย ติโรวัฏฺเฐ สาสังกสम्मเต
 สปัปฺปฏิภเย อสฺตติกา จาริกํ จรณฺตี. อุตฺตา ทูเสนฺตี. ยา ตา
 ภาิกขุณิโย อปัปฺปิจฺฉา ๆเป ๆ ตา อชฺฌายณฺตี ชยณฺตี วิปาเจณฺตี
 “ กถํ หิ นาม ภาิกขุณิโย ติโรวัฏฺเฐ สาสังกสम्मเต สปัปฺปฏิภเย
 อสฺตติกา จาริกํ จริสฺสณฺตีติ. ๆเป ๆ “ สจฺจํ กิร ภาิกขเว
 ภาิกขุณิโย ติโรวัฏฺเฐ สาสังกสम्मเต สปัปฺปฏิภเย อสฺตติกา จาริกํ
 จรณฺตีติ. “ สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม:

ปาจิตติยกัมม.๗. ๑๖๕

ภิกขเว ภิกขุณีโย ติโรวัฏฺเฐ สาลงกสम्मเต สบฺบปฏิภเย อสฺสติกกา
จาริกํ จริสฺสณฺติ. เหน้ ภาิกขเว อํบิปลันนํ ภา ปสาทาย ฆเปฆ
เอวํ ภา ภาิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ
“ภา ภา ภาิกขเว ติโรวัฏฺเฐ สาลงกสम्मเต สบฺบปฏิภเย อสฺสติกกา
จาริกํ จเรยฺย, ภาจิตฺติยํ ติ.

ภา ปนาติ: ภา ภาทิสสา ฆเปฆ ภาิกขุณีติ: ฆเปฆ
อํบิ อิมํสํมํ อตฺเถ อธิปเปตา ภาิกขุณีติ. ติโรวัฏฺเฐติ: ยัสส วิชิตะ
วิหริติ ตํ จเปตฺวา อํบิยัสส วัฏฺเฐ. สาลงกํ นาม ตัสสํ
มคฺเค โจรานํ นิวัฏฺเฐโจกาโส ทิสฺสติ ภูตฺโตกาโส ทิสฺสติ
จิโตกาโส ทิสฺสติ นิสฺสนํโนกาโส ทิสฺสติ นิปนํโนกาโส ทิสฺสติ.
สบฺบปฏิภยํ นาม: ตัสสํมํ มคฺเค โจเรหิ มนุสฺสสา หตา ทิสฺสณฺติ
วิลุคฺตา ทิสฺสณฺติ อาโกฏิตา ทิสฺสณฺติ. อสฺสติกกา นาม วินา
สฺสเถน. จาริกํ จเรยฺยภาติ: กุกฺกุฏสํปาเต คาเม คามันตเร คามันตเร
อาบตฺติ ภาจิตฺติยัสส. อคามาเก อรัณเณ อทฺธมโยชนเณ อทฺธมโยชนเณ
อาบตฺติ ภาจิตฺติยัสส.

อนาปัตติ: สตฺเถน สหิ คจฺจติ, เขเม อํบิปฏิภเย คจฺจติ,
อาปทาสุ, อุมมตฺติกาเย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ตุวัญญวักคัลล นวมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวฬุเน
กถันตกนิวาเป.

เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณิโย อัมโตวัสสํ จาริกํ จรณํติ.
มณฺเฐสา อุมายันฺติ ชีวันฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย
อัมโตวัสสํ จาริกํ จริสฺสณฺติ หริตานิ ตินานิ สัมมัตถันตํ
เชกกันทริยํ ชีวํ วิเหเจนฺตา พนุ ชุทฺตเก ปาเณ สํชาญฺ
อาปาเทนฺตาคติ. อัสสํโสสุ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มณฺเฐสาณํ
อุมายันฺตาณํ ชีวันฺตาณํ วิปาเจนฺตาณํ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย
อัมปํปัจฉา ะเปยฺว ตา อุมายันฺติ ชีวันฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ
นาม ภิกฺขุณิโย อัมโตวัสสํ จาริกํ จริสฺสณฺตติ. ะเปยฺว “สัจจํ
กิริ ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อัมโตวัสสํ จาริกํ จรณํติ. “สัจจํ ภควาติ.
จิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย
อัมโตวัสสํ จาริกํ จริสฺสณฺติ. เนตํ ภิกฺขเว อัมปํปลันนํ นว
ปสาทาย ะเปยฺว เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ
อุมฺภิตันตํ “ยา ปน ภิกฺขุณี อัมโตวัสสํ จาริกํ จเรยฺย,
ปาจิตฺติยํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ะเปยฺว ภิกฺขุณีติ: ะเปยฺว อยํ
อิมัสสํ อัสสํโส อัมปํเปตา ภิกฺขุณีติ. อัมโตวัสสณฺติ: ปุริมํ วา
เตมาสํ ปัจฉิมํ วา เตมาสํ อวลิตฺวา. จาริกํ จเรยฺยยาติ:

ปาจิติติยักโกเท ตุวัฏฏวักคัลล ทลัมลิกขาปท.

๑๖๓

กุกักกุณเณปาเต คาเม คามันตเว คามันตเว อาปัตติ ปาจิติติยักล. อคามา
อวัณโณ อวัณโณโยชเน อวัณโณโยชเน อาปัตติ ปาจิติติยักล.

อนาปัตติ: สัตตาหกรณียน คัจฉติ, เกณจิ อุนฺหาฬิหา คัจฉติ,
อาปทาสุ, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

ตุวัฏฏวักคัลล ทลัมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหริติ เวฬุาเน
กลันตกนิวาเป.

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย ตตฺถเว ราชคเห วัสส
วสันติ ตตฺถ เหมันตํ ตตฺถ คิมฺหิ. มนุสฺสา อุนฺมายันติ
ชีวันติ วิปาเจนติ “อาหุณฺทริกา ภิกขุณีว ทิสสา อ้นฺธการา,
น อิมาสํ ทิสสา ปักขายันตติ. อัสสโสสุ โข ภิกขุณีโย เตสํ
มนุสฺसानํ อุนฺมายันตานํ ชีวันตานํ วิปาเจนตานํ. อถ โข ตา
ภิกขุณีโย ภิกขุเน เอตมฺหํ อาโรเจตุ. ภิกขุ ภควโต เอตมฺหํ
อาโรเจตุ. อถ โข ภควา เอตสํมี นิทานเ เอตสํมี ปกรณ
มมมี กถํ กัตวา ภิกขุ อามันเตสิ “เตนทึ ภิกขเว ภิกขุณีว
ลิกขาปทํ ปัจฉมาเปตฺถสํมิ ทส อัมภวส ปฏิจจํ สัมภูตฺตา
ๆ เปฯ สัมภูตฺตา จิวิยา วินยานุคฺคิยา เหวจ ปน ภิกขเว
ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุกกิสันตุ “ยา ปน ภิกขุณี วัสส
วุตฺตา จาริกํ น ปักกเมยฺย อ้นฺตมโส นีปํ ปัจจโยชณานิปํ,
ปาจิติติยักล.

ปาจิตติยกัมมเห จิตฺตาคารวรัชชีล ปจฺมสิกฺขาปทํ. ๑๖๕

นัฬพัลลิกยา ภิกฺขุณฺโณ จิตฺตาคารํ ทัสฺสนาย คัจฉนฺตฺตติ. ฯ เป ฯ
“ ลัจจํ ภิกฺขเว นัฬพัลลิกยา ภิกฺขุณฺโณ จิตฺตาคารํ ทัสฺสนาย
คัจฉนฺตฺตติ. “ ลัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ ภิ
นาม ภิกฺขเว นัฬพัลลิกยา ภิกฺขุณฺโณ จิตฺตาคารํ ทัสฺสนาย
คัจฉนฺตฺตติ. เนตํ ภิกฺขเว อธิปัสสนํ นว ปสาทาย ฯ เป ฯ
เอวํปิ ปณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตหิสฺสํ
“ ยะ ปณ ภิกฺขุณิ ราชาคารํ วา จิตฺตาคารํ วา อารามํ วา
อุยฺยานํ วา โปกฺขรณิ วา ทัสฺสนาย คัจฉนฺตฺตติ, ปาจิตฺติยํ นติ.

ยะ ปณตติ: ยะ ยาทิสสา ฯ เป ฯ ภิกฺขุณฺนิตติ: ฯ เป ฯ อโย
อิมํลํ อตฺถอ อธิปัสสํ ภิกฺขุณฺนิตติ. ราชาคารํ นาม ยตฺถกตฺถจ
รณฺโณ กิฬิตํ รมิตํ กตํ โหติ. จิตฺตาคารํ นาม ยตฺถกตฺถจ
มนุสฺสํ กิฬิตํ รมิตํ กตํ โหติ. อารามํ นาม ยตฺถกตฺถจ
มนุสฺสํ กิฬิตํ รมิตํ กตํ โหติ. อุยฺยานํ นาม ยตฺถกตฺถจ
มนุสฺสํ กิฬิตํ รมิตํ กตํ โหติ. โปกฺขรณิ นาม ยตฺถกตฺถจ
มนุสฺสํ กิฬิตํ รมิตํ กตํ โหติ. ทัสฺสนาย คัจฉนฺตฺตติ, อาปัตติ
ทุกกฏฺฐํ; ยตฺถ จิตา บัลลติ, อาปัตติ ปาจิตฺติยํ. ทัสฺสนุปจาร
วิหิตฺวา ปุณฺณํ ปุณฺณํ บัลลติ, อาปัตติ ปาจิตฺติยํ. เอกเมก
ทัสฺสนาย คัจฉนฺตฺตติ, อาปัตติ ทุกกฏฺฐํ; ยตฺถ จิตา บัลลติ,
อาปัตติ ปาจิตฺติยํ. ทัสสนุปจาร วิหิตฺวา ปุณฺณํ ปุณฺณํ บัลลติ,
อาปัตติ ปาจิตฺติยํ.

อณาปัตติ: อารามะ จิตา บัลลติ, คัจฉันตี वा आคञ्चनตี वा
 บัลลติ, ลติ กรณิเย คันตวา บัลลติ, อาปทาสุ, อุมมัตติกาย,
 อาทิกัมมิกายาติ.

จิตตาคารวคคัลล ทุตติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvattiyā vihrati setvane
 อนาถปัตติภิกคัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณิโย อาสันนํทึบิ บัลลลังกบิ
 ปริภุณชันตี. มนุสสา วิหารจาริกม อหิณชันตา บัลลติตวา
 อุษณายันตี จิยันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย
 อาสันนํทึบิ บัลลลังกบิ ปริภุณชิสสันตี, เสยฺธณายํ คิหิณิโย
 กายโกณิณิโยคิ. อัสสโธสุ โข ภิกขุณิโย เตสํ มนุสสานํ
 อุชณายันตํ จิยันตํ วิปาเจตํ. ยะ ตา ภิกขุณิโย
 อัสสโธสุ ะเปฯ ตา อุชณายันตี จิยันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ
 นาม ภิกขุณิโย อาสันนํทึบิ บัลลลังกบิ ปริภุณชิสสันตี. ะเปฯ
 “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณิโย อาสันนํทึบิ บัลลลังกบิ ปริภุณชันตี.
 “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว
 ภิกขุณิโย อาสันนํทึบิ บัลลลังกบิ ปริภุณชิสสันตี. เนตํ ภิกขเว
 อัสสปลันนํ วา ปสาทาย ะเปฯ เอวํจ ปน ภิกขเว
 ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ อุกทิสันตุ “ยะ ปน ภิกขุณิ
 อาสันนํทึ วา บัลลลังก วา ปริภุณเชยฺย, ปาจิตติยันตี.

ปาจิติติยัลลส จิตตาคารวคคัลลส ตติยลิกขาปท. ๑๖๗

ยา ปมาติ: ยา ยาทิสสา ะเปะ ภิกขุณิตี: ะเปะ อัม
อิมมัม อัตถเ อธิปเปตา ภิกขุณิตี. อาสันนิกิ นาม อภิกกัณ्हักขีปมาณา
วุจฺจติ. บัลลลังโก นาม อาหริเมหิ วาเลหิ กโต โหติ.
ปริกุกฺขเสยฺยาติ: ตัสสมี อภินิสิตฺติ วา อภินิยฺชชติ วา, อาบัตติ
ปาจิติติยัลลส.

อนาปัตติ: อาสันนิกิยา ปาเท ฉินฺทิตฺวา ปริกุกฺขติ,
บัลลลังกัลลส วาเล ภินฺทิตฺวา ปริกุกฺขติ, อุมมัตติกาณ,
อาทิกัมมิกายาติ.

จิตตาคารวคคัลลส ตติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาทฺธิยํ วิหริตี เชตวนเ
อนาถบฺบัณฺฑิกัลลส อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณิโย สุตฺตํ กัณฺถนฺตี.
มนุสฺสสา วิหารจาริกิ อาหิณฺทณฺตา บัลลลิตฺวา อุชฺฌายันฺตี ชีปนฺตี
วิปาเจนฺตี “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย สุตฺตํ กัณฺถลลันฺตี,
เสยฺยถาปปี คิหิณิโย กามโภคิณิโยติ. อัสสโสสุ โข ภิกขุณิโย
เตสฺ มนุสฺสานํ อุชฺฌายันฺตานํ ชีปนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา
ภิกขุณิโย อัมมิจฺฉา ะเปะ ตา อุชฺฌายันฺตี ชีปนฺตี วิปาเจนฺตี
“กถํ หิ นาม ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณิโย สุตฺตํ กัณฺถลลันฺตีติ.
ะเปะ “สัจจํ กิร ภิกขเว ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณิโย สุตฺตํ กัณฺถนฺตีติ.
“สัจจํ ภควาติ. วิมฺเว พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว

นัตถิ คิยา วิกฺขุณฺโณ สุตํ กัณฺโถสํสํติ. เนตํ วิกฺขเว
 อปัปฺปสํนํ นว ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวํเบจ ปน วิกฺขเว วิกฺขุณฺโณ
 อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกัณฺณํ “ยา ปน วิกฺขุณี สุตํ กัณฺโถสํ,
 ปาจิตฺตียันฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ วิกฺขุณฺนิติ: ๆ เป ๆ อปั
 อิมํสํมํ อตฺเถ อธิปฺเปตา วิกฺขุณฺนิติ. สุตํ นาม: น สุตฺตานิ: โขมํ
 กัณฺโถปาลิกํ โกเสยฺยํ กัณฺโถลํ สานํ ภังคํ. กัณฺโถยฺยาติ: สยํ
 กัณฺโถติ, ปโยเค อุกฺกัณฺณํ, อุชฺชวฺชเว อาบัตฺติ ปาจิตฺตียันฺติ.

อนาปัตฺติ: กัณฺโถสํสํตํ กัณฺโถติ, อุมมัตฺติกาเย, อาติกัณฺโถมิกายาติ.

จิตฺตาการวคฺคัลล จตุตฺถลิกฺขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิเย วิหริติ เชตฺวเน
 อนนตฺตนิทฺทกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน วิกฺขุณฺโณ คิหิเวยฺยวํจจํ กโรนฺติ.
 ยา ตา วิกฺขุณฺโณ อปัปฺปจํ นว เป ๆ ตา อุมมายนฺติ อิมํ
 วิปาเจนฺติ “กถํ ทิ นาม วิกฺขุณฺโณ คิหิเวยฺยวํจจํ กโรสํสํติ.
 ๆ เป ๆ “สจฺจํ กิร วิกฺขเว วิกฺขุณฺโณ คิหิเวยฺยวํจจํ กโรนฺติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิหริติ พุทฺโธ ภควา “กถํ ทิ นาม วิกฺขเว
 วิกฺขุณฺโณ คิหิเวยฺยวํจจํ กโรสํสํติ. เนตํ วิกฺขเว อปัปฺปสํนํ นว
 ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวํเบจ ปน วิกฺขเว วิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุกฺกัณฺณํ “ยา ปน วิกฺขุณี คิหิเวยฺยวํจจํ กโรนฺติ, ปาจิตฺตียันฺติ.

ปาจิติติยภัตโต จิตฺตาคารวคฺคัลล จตุตฺถลิกฺขาปทํ. ๑๖๘

ยา ปณาทิ: ยา ยาติสา ๗ เป ๗ ภิกฺขุณีติ: ๗ เป ๗ ธมฺม
อิมํธมฺม ชัคโค อธิปเปตา ภิกฺขุณีติ. คิหิเวยฺยาวัจจํ นาม:
อาคาวคัลล ยาคู วา ภักฺคํ วา ขาทนียํ วา ปาจิ สาฏกํ วา
เวจนํ วา โอวติ, อาปัตฺติ ปาจิติติยัลล.

อนาปัตฺติ: ยาคูปาน, สิมรํโตะ, เจตฺยปฺปราช, ชัคโค
เวยฺยาวัจจกรัลล ยาคู วา ภักฺคํ วา ขาทนียํ วา ปาจิ สาฏกํ วา
เวจนํ วา โอวติ, อุมมัตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จิตฺตาคารวคฺคัลล ปณฺจมลิกฺขาปทํ.

เตน สมนฺเนน พุทฺโธ ภควา สวตฺตณฺเณ วิหริติ เชตวนเณ
อนาถปณฺธิกัลล อาราม:

เตน โข ปณฺ สมนฺเนน ชันณคฺคา ภิกฺขุณี อุลฺลนฺนํทํ ภิกฺขุณี
อุปฺปลงฺกมิตฺวา เชนนโวร “เอหํยเย อิมํ อธิกรณํ รูปสเมหิติ.
อูลฺลนฺนํทํ ภิกฺขุณี” สาธุติ ปณฺธิกัลลิกา เชน รูปสเมติ น รูปสมาย
อูลฺลนฺนํทํ กโรติ. อวโช สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณินํ เชนมัตถํ
ปาโรเสติ. ยา ทา ภิกฺขุณีโย ยํยํยํ ๗ เป ๗ ทา อุลฺลนฺนํทํ
ชันณคฺคิ วิปาเจนติ “กถํ หิ นาม อัยยา อุลฺลนฺนํทํ ภิกฺขุณีโย
“เอหํยเย อิมํ อธิกรณํ รูปสเมหิติ วุจฺจมานา “สาธุติ
อุปฺปลงฺกมิตฺวา เชน รูปสเมหิติ น รูปสมาย อูลฺลนฺนํทํ กโรติ.
๗ เป ๗ “อัยยา หิ ภิกฺขุณี อุลฺลนฺนํทํ ภิกฺขุณี ภิกฺขุณียา

“เอหิยังฺเฆ อิมํ อธิกรณํ รูปสเมหิตี วุจฺจมานา “สาธุติ ปฏฺฐิสฺสณฺฑิตฺวา
 เนาว รูปสเมหิตี น รูปสมาเย อุตฺตํกํ กโรตฺติติ. “สํวิจฺจ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อนุโลมํเกว ภิกฺขุณี
 ภิกฺขุณียา “เอหิยังฺเฆ อิมํ อธิกรณํ รูปสเมหิตี วุจฺจมานา “สาธุติ
 ปฏฺฐิสฺสณฺฑิตฺวา เนาว รูปสเมหิตี น รูปสมาเย อุตฺตํกํ กโรตฺติติ.
 เนาถ ภิกฺขเว ติปฺปสํมณานิ วา ปสาทาย ๆเป ๆ เอวํจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณียเ อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺตํกํกํ “ยา ปน ภิกฺขุณี
 ภิกฺขุณียา “เอหิยังฺเฆ อิมํ อธิกรณํ รูปสเมหิตี วุจฺจมานา “สาธุติ
 ปฏฺฐิสฺสณฺฑิตฺวา, ตา มัจฺฉา อณฺฑิตฺราธิกัณิ เนาว รูปสเมหิตี น รูปสมาเย
 อุตฺตํกํ กโรตฺติติ; ปาจิตฺตียันตี.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ๆเปฯ ภิกฺขุณินิ: ๆเปฯ ยเ
 อิมํกํมํ อตฺเถ อธิปเปตา ภิกฺขุณินิ. ภิกฺขุณียาติ: ติปฺปนาช
 ภิกฺขุณียา. อธิกรณํ นาม: จัตตาริ อธิกรณานิ: วิวาทาธิกรณํ
 อณฺวาธาธิกรณํ ยาทิตฺตาธิกรณํ กิจจาธิกรณํ. เอหิยังฺเฆ อิมํ อธิกรณํ
 รูปสเมหิตี: เอหิยังฺเฆ อิมํ อธิกรณํ วินิจฺเจหิ. ตา มัจฺฉา
 อณฺฑิตฺราธิกัณินิ: อตฺติ อณฺฑิตฺราเย. เนาว รูปสเมหิตียาติ: น สย
 รูปสเมหิตี. น รูปสมาเย อุตฺตํกํ กโรตฺติติ: น อตฺเตน
 อาณาเปยฺย. “เเนว รูปสเมหิตี น รูปสมาเย อุตฺตํกํ กโรตฺติติ
 อริ นิกฺขิตตมัตเต ยาทิตฺติ ปาจิตฺตียันตี.

อุปลัมภันณาย อุปลัมภันณสฺสณฺฑิตฺวา อธิกรณํ เนาว รูปสเมหิตี

ปาจิทธิยัคคัลล จิตฺตาคารวคฺคัลล ฌฎฺฐิจฺฉิโกขาปท. ๑๓๖

น รูปสมาย อุตฺตํกํ กโรติ, อามตฺติ ปาจิทธิยัคคัลล. ออุปตัมบํนํนาย
เวมกิกา อธิกรณํ เหนว รูปสเมติ น รูปสมาย อุตฺตํกํ กโรติ,
อามตฺติ ปาจิทธิยัคคัลล. ออุปตัมบํนํนาย ออุปตัมบํนํสํวณา อธิกรณํ
เหนว รูปสเมติ น รูปสมาย อุตฺตํกํ กโรติ, อามตฺติ ปาจิทธิยัคคัลล.
ออุปตัมบํนํนาย อธิกรณํ เหนว รูปสเมติ น รูปสมาย อุตฺตํกํ
กโรติ, อามตฺติ อุกกฏัคคัลล. ออุปตัมบํนํนาย ออุปตัมบํนํสํวณา,
อามตฺติ อุกกฏัคคัลล. ออุปตัมบํนํนาย เวมกิกา, อามตฺติ อุกกฏัคคัลล.
ออุปตัมบํนํนาย ออุปตัมบํนํสํวณา, อามตฺติ อุกกฏัคคัลล.

อนามตฺติ: สติ อันทฺราเย, ปริเยสิตฺวา น ลภติ, คิลานาย,
อาปทาสฺ, อุมมตฺติกาเย, อาทิกมฺมิกาเยติ.

จิตฺตาคารวคฺคัลล ฌฎฺฐิจฺฉิโกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวเน
อนิณฺณมยํทิกคัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมเยน อุตฺตํกํกํ ภิกฺขุณี นฏฺฐานํปํ นฏฺฐานํปํ
อํนิทานํปํ โสภณํนิทานํปํ อุมมกฺกนิทานํปํ สกตฺตา ชาวนํปํ โสภณํ
เทติ “มัยํหิ ปริสฺติ วณฺณํ ภาสฺสณฺนิ. นฏฺฐานํ นฏฺฐานํ อํนิทานํ
โสภณํนิทานํปํ อุมมกฺกนิทานํปํ อุตฺตํกํกํ ภิกฺขุณีเย ปริสฺติ วณฺณํ
ภาสฺสณฺนิ “อัยฺยมา อุตฺตํกํกํ พุทฺธสุตฺตา ภณฺนิกา วิสารทฺตา ฌฎฺฐิจา
อัยฺยมา กถํ กถํ. เทถ อัยฺยมา กโรถ อัยฺยมาเยติ. ยะ ตา
ภิกฺขุณีโย อัยฺยมา จา เปฯ ตา อุตฺตํกํกํนิติ อัยฺยณฺติ วิปาเจณฺติ

“กถํ หิ นาม อธิยา อุตฺตมฺมํหา อาคาริกํสํส สหํตฺตา ขาทนียํ
 โภชนียํ ทํสํสํตฺติ. ๆ เปฯ ‘สัจจํ กิร ภิกฺขเว อุตฺตมฺมํหา ภิกฺขุณี
 อาคาริกํสํส สหํตฺตา ขาทนียํ โภชนียํ เทตฺติ. “สัจจํ ภควาหิ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุตฺตมฺมํหา ภิกฺขุณี
 อาคาริกํสํส สหํตฺตา ขาทนียํ โภชนียํ ทํสํสํตฺติ. เนตํ ภิกฺขเว
 อธิปฺปํสํนํนํ วา ปสฺสํทํย ๆ เปฯ เณรํณํ ปนํ ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
 อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตํทิสํมํตฺตํ “ยา ปนํ ภิกฺขุณี อาคาริกํสํส วา
 ปสฺสํทํยํสํส วา ปสฺสํทํยํสํส วา สหํตฺตา ขาทนียํ วา
 โภชนียํ วา ททํยํ, ปาจิตฺตํยํตฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสํสา ๆ เปฯ ภิกฺขุณีติ: ๆ เปฯ อธิ
 อิมํสํมํ อตฺเต อธิปฺปํสํนํนํ ภิกฺขุณีติ. อาคาริกํสํส นาม โยโกจิ
 อคารํ อธิมาวสํติ. ปรีพํพาสโก นาม ภิกฺขุณฺจํ สํมณเณรํณํ
 จเปตฺวา โยโกจิ ปรีพํพาสกสํมํบํนํโน. ปรีพํพาสิกา นาม
 ภิกฺขุณฺจํ สิกฺขํมํนํณํ สํมณเณรํณํ จเปตฺวา ยากาจิ
 ปรีพํพาสกสํมํบํนํ. ขาทนียํ นาม: ปณฺจํ โภชนานิ อุตฺตํทิสํมํตฺตํ
 จเปตฺวา อวเสตํ ขาทนียํ นาม. โภชนียํ นาม: ปณฺจํ โภชนานิ:
 โอทโน กุมฺมาโต สํตฺตํ มํจฺโจ มํสํ. ททํยํยาติ: กาเยน วา
 กายปฏฺฐิพํทํโน วา นิสํสํตฺตํคิเยน วา เทติ, อาบํตฺติ ปาจิตฺตํยํสํส.
 อุตฺตํทิสํมํตฺตํ เทติ, อาบํตฺติ ทํกํกฏฺฐํสํส.

อนาบํตฺติ: ทาเปติ, นเทติ, อุนิภิกฺขิยํตฺวา เทติ, พาหิรํเตปิ
 เทติ, อุมํมํตฺติกาเยน อาทิกํมํมิกาเยน.

จิตตาวารวักคัลล สัตตมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาทถิย วิหริติ เขตวเน
อนาถปณฺฑิตกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน กุสลนฺนทา ภิกฺขุณี อวสถจิวร
อนิสสํชชิตฺวา ปริกฺขณฺชติ. อลฺลวอ อุตฺตุนิโย ภิกฺขุณีโย น
ตภันตฺติ. ยถา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปํบัจจมา ๆ เป ๆ ตา อุตฺตมายนฺตฺติ
ชียนฺตฺติ วิปาเจนฺตฺติ “กถํ หิ นาม อลฺลวอ กุสลนฺนทา อวสถจิวร
อนิสสํชชิตฺวา ปริกฺขณฺชิตฺติ. ๆ เป ๆ “ถจฺจํ กิร ภิกฺขเว
กุสลนฺนทา ภิกฺขุณี อวสถจิวร อนิสสํชชิตฺวา ปริกฺขณฺชติ.
“ถจฺจํ ภควาติ. วิหริติ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
กุสลนฺนทา ภิกฺขุณี อวสถจิวร อนิสสํชชิตฺวา ปริกฺขณฺชิตฺติ.
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปํปลนฺนนานํ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวลฺลจ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ กุสลนฺนทา “ยถา ปน ภิกฺขุณี
อวสถจิวร อนิสสํชชิตฺวา ปริกฺขณฺชเยน, ปาจิตฺตียนฺตฺติ.

ยถา ปนาติ: ยถา ยาทิสสา ๆ เป ๆ ภิกฺขุณีติ: ๆ เป ๆ อยํ
อิมํลลํ อลฺลวอ อธิปฺปเปทา ภิกฺขุณีติ. อวสถจิวร นาม “อุตฺตุนิโย
ภิกฺขุณีโย ปริกฺขณฺชิตฺติ กิณฺนํ โหติ. อนิสสํชชิตฺวา ปริกฺขณฺชเยนยาติ:
เทวํ จิสฺโส วัคฺคปิโย ปริกฺขณฺชิตฺวา จกฺกตฺตปิเยน โหติ. อวสถจิวร
ภิกฺขุณียา วา ลิกฺขาปทา วา ตามณณียา วา อนิสสํชชิตฺวา
ปริกฺขณฺชติ, ยถาภิกฺขุณี ปาจิตฺตียนฺตฺติ.

อนิสฺสํชฺชิตะ อนิสฺสํชฺชิตลํณณา ปริกฺขณชฺชิต. อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
 อนิสฺสํชฺชิตะ เวมทิกา, ปริกฺขณชฺชิต, อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อนิสฺสํชฺชิตะ
 นิสฺสํชฺชิตลํณณา ปริกฺขณชฺชิต, อาบัตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. นิสฺสํชฺชิตะ
 อนิสฺสํชฺชิตลํณณา, อาบัตฺติ ทุกฺกภูตฺส. นิสฺสํชฺชิตะ เวมทิกา,
 อาบัตฺติ ทุกฺกภูตฺส. นิสฺสํชฺชิตะ นิสฺสํชฺชิตลํณณา, อนาปัตฺติ.

อนาปัตฺติ: นิสฺสํชฺชิตวา ปริกฺขณชฺชิต, เปน ปริยาเยน ปริกฺขณชฺชิต,
 ลํณณา อุตฺตุนิโย ภาทฺฐนีนุโย น โทหนฺติ, . อัจฉินฺนจิวริกาย,
 นัจจิวริกาย, อาปทาสุ, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

จิตฺตภาวาวกัณฺโณ อัญญมสฺสีกขาปท.

เตน สมนเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวเน
 อนาถปณฺณิกัสส อารามे.

เตน โข ปน สมนเยน อุตฺตุนิโย ภาทฺฐนีนุโย อาวสํ อนิสฺสํชฺชิตวา
 จาริกํ ปักกามิ. เตน โข ปน สมนเยน อุตฺตุนิโย ภาทฺฐนีนุโย
 อาวสโธ ทัยฺหติ. ภาทฺฐนีนุโย เอวมาหํสุ “ ทันทัยเย ภณฺโณ
 นีหรามาติ. เอภัจจา เอวมาหํสุ “ น มยํ อัยเย นีหริตฺตาม;
 ยํกิลฺล จ นัจจํ, ตัสสํ ทัง อภิชฺชณฺณชฺชิตฺตติ. อุตฺตุนิโย ภาทฺฐนีนุโย
 ปุณฺทเว ทํ อาวสํ บัจจัตถํว ภาทฺฐนีนุโย ปุจฺฉติ “ อภิชฺชณ
 ภณฺโณ นีหริตฺตาติ. “ น มยํ อัยเย นีหริตฺตาติ. อุตฺตุนิโย
 ภาทฺฐนีนุโย อุตฺตุนิโย ชียติ วิปาเจติ “ กถํ ทิ นาม ภาทฺฐนีนุโย
 อาวสเถ ทัยฺหมาเน ภณฺโณ น นีหริตฺตํติ. ยว ตา ภาทฺฐนีนุโย

๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ชัยชัยดา ช.เปะ คำ อุชฌายันตี ชัยนันตี วิปาเจนต์ติ “กถิ
 นาม อัมมมา อุตฺตมณฺเฑชา อวสธํ อนิสฺสํชฺชชิตฺวา จาริกํ ปักกมิตฺตํ.
 ๆ.เปะ “สํวิ วิว ภิกฺขเว อุตฺตมณฺเฑชา ภิกฺขุณี อวสธํ
 อนิสฺสํชฺชชิตฺวา จาริกํ ปักกมิตฺตํ.” “สํวิ ภทฺทวาทิ. วิทฺธมิ พุทฺโธ
 ภควา “กถิ หิ - นาม ภิกฺขเว อุตฺตมณฺเฑชา ภิกฺขุณี อวสธํ
 อนิสฺสํชฺชชิตฺวา จาริกํ ปักกมิตฺตํ. เภทํ ภิกฺขเว อัมมปฺปตฺตํนํ วา
 ปสฺสาทาย ช.เปะ เอวํจ ปณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุกฺกมิตฺตํ. “ยา ปณ ภิกฺขุณี อวสธํ อนิสฺสํชฺชชิตฺวา จาริกํ
 ปักกเมวํ, ปาจิตฺตํชฺชชิตฺวา.

ยา ปมาที: ยา ยานีลา ๆ เป ๆ ภิกขุณีติ: ๑. เป ๆ อ ย
 อิมัสมี อตฺเถ อธิปเปตา ภิกขุณีติ. อาวสโธ นาม กวาดพคฺ โ
 รุจฺจติ. อนิลลํชํชิตฺวา จาริกํ บัถกเมยฺยยาติ: ภิกขุณียา วา
 ธิกขณานาย วา สามณเณรียา วา อนิลลํชํชิตฺวา ปริกํ ชิตฺตํส
 อาวสถํส ปริกํเชปเป อติกรรมนํติยา ๒ อาบัตติ ปาจิตฺตียํส.
 อปริกํชิตฺตํส อาวสถํส อุปจารํ เติกรรมนํติยา อาบัตติ
 ปาจิตฺตียํส.

อนิรัทธีนี.ค. อนิรัทธีนี.ค.อนิ.ค. บัณฑิต, อานัตติ ปาจิตติยัตถ.
อนิรัทธีนี.ค. เวมตिका บัณฑิต, อานัตติ ปาจิตติยัตถ.

๓ ย. พ. บัณฑิต.

อนิสัสชชิตะ นิสัสชชิตถัลลเภา มัคคัมมิ, อาปัตติ ปาจิสังคิยัสส.
 อกวาตพัตถิ อนิสัสชชิตวา มัคคัมมิ, ทาปัตติ ทุกุกกัณฐัสส. นิสัสชชิตะ
 อนิสัสชชิตถัลลเภา, อาปัตติ ทุกุกกัณฐัสส. นิสัสชชิตะ เวมตिका,
 อาปัตติ ทุกุกกัณฐัสส. นิสัสชชิตะ นิสัสชชิตถัลลเภา, อมาปัตติ.

อมาปัตติ: นิสัสชชิตวา มัคคัมมิ, สติ อัมมวเน, ปริเยสสิทวา
 ม ลภติ, ลีลาณาย, อาปกาสุ, อุมมัททิกาย, อาภิตัมมิกายาติ.

จิตตาคารวคคัลล นวมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวัตถิโย วิหริติ เชตวเน
 อนาถบิณฑิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ฉัพพัคคิยา ภิกขุณีโย ตีรจันณวิชัย
 ปริยาปุณณติ. มนุสสา อชัมมานันติ ชีษันติ วิปาเจนติ “กถํ หิ
 นาม ภิกขุณีโย ตีรจันณวิชัย ปาปิเยสสํ, แล่นนํ วิชิโนโย
 กามโกคินีโยติ. อัสสํ โข ภิกขุณีโย เตสํ มนุสสานํ
 อชัมมานันตํ ชีษันตํ วิปาเจนตํ. ยถา ทา ภิกขุณีโย อัมมัททิกา
 ๆ เป ๆ ทา อชัมมานันติ ชีษันติ วิปาเจนติ “กถํ หิ นาม
 ฉัพพัคคิยา ภิกขุณีโย ตีรจันณวิชัย ปริยาปุณณติ. ๆ เป ๆ
 “สัจจํ กิร ภิกขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณีโย ตีรจันณวิชัย
 ปริยาปุณณติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ หิ
 นาม ภิกขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณีโย ตีรจันณวิชัย ปริยาปุณณติ.
 เนตํ ภิกขเว อัมมัททิกานํ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ เหวฬุจ มย

ปาจิติยัตถิ. จิตตาคารวักคัลล นวมลิกขาปท.

ค.พ.พ.

ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปํ อุมํภิกขเว “ ยะ ปะ ภิกขุณิ
ติรจฺจานวิซฺชํ ปริยาปุณณียํ, ปาจิติยัตถิ.

ยะ ปณฺาติ: ยะ ยาทิสสา ะเปฯ ภิกขุณิ: ะเปฯ อุมํ
อิมํสํมํ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณิ. ติรจฺจานวิซฺชา นาม ยํ ภิกขุ
พาหิรํกํ อนตฺถลลํหิตํ. ปริยาปุณณียาติ, ปเทเน ปริยาปุณฺาติ, ปเท
ปเท อาบตฺติ ปาจิติยัลล. อักขราย ปริยาปุณฺาติ, อักขรํกัขราย
อาบตฺติ ปาจิติยัลล.

อนาปัตติ: เดชํ ปริยาปุณฺาติ, ธารณํ ปริยาปุณฺาติ, คุตฺตตฺถาย
ปริตฺตํ ปริยาปุณฺาติ, อุมํยตฺติกาย, อาภิกมํมิกายาติ.

จิตตาคารวักคัลล ทลฺมลิกขาปท.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถบิณฺฑิกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมฺเยน ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณิโย ติรจฺจานวิซฺชํ
วาเจณฺติ มนุสฺสสา อุชฺฌายณฺติ ชียณฺติ วิปาเจณฺติ “ กถํ หิ นาม
ภิกขุณิโย ติรจฺจานวิซฺชํ วาเจสฺสณฺติ. เสบฺบถาปํ คิหิณิโย
กามโกคิณิโยหิ. อลฺลโสสุ โข ภิกขุณิโย เตสํ มนุสฺสํนํ อุชฺฌายณฺตํ
ชียณฺตํ วิปาเจณฺตํ. ยะ ทา ภิกขุณิโย อธิปฺปิจฺจา ะเปฯ ตา
อุชฺฌายณฺติ ชียณฺติ วิปาเจณฺติ “ กถํ หิ นาม ฉัพพัคฺคิยา
ภิกขุณิโย ติรจฺจานวิซฺชํ วาเจสฺสณฺติ. ะเปฯ “ สจฺจํ ภิกขเว

ฉัตถักคฺคิยา กิณฺณนิโย ติรฺจฺจณวิรัชํ วาเจณฺติจิ. “ สจฺจํ ภควาติ-
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม กิณฺณเว ฉัพพัคฺคิยา
 กิณฺณนิโย ติรฺจฺจณวิรัชํ วาเจณฺตณฺติ. เมทํ กิณฺณเว ตํปฺปดํนํ
 วา ปสาทาย ะเปฯ เหวณฺจ ปณ กิณฺณเว กิณฺณนิโย อิมํ
 ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสณฺตํ “ ยะ ปณ กิณฺณนิโย ติรฺจฺจณวิรัชํ วาเจณฺย,
 ปาจิตฺตยณฺติจิ.

ยะ ปนาติ: ยะ ยาทิสสา ะเป ะเป กิณฺณนิติ: ะเป ะ
 ยะ อิมํณฺมํ อตฺถเณ อธิปฺเปตา กิณฺณนิติ: ติรฺจฺจณวิรัชํ นาม ยํ
 กิลฺลิจิ พาทิรํกํ อนตฺถณฺตณฺตํ. วาเจณฺยาคิ: ปเทณ วาเจติ, ปเท
 ปเท อายตฺตติ ปาจิตฺตยณฺติจิ. อักขราย วาเจริ, อักขรํกขราย
 อายตฺตติ ปาจิตฺตยณฺติจิ.

อนายตฺตติ: เลขํ วาเจติ ธารณํ วาเจติ, คุตฺตตฺตํปาย ปริตฺต
 วาเจติ, อุมมตฺตํคิกาย, อาทิกมมํคิกายาติ.

จิตฺตาคารวตฺโค โย บัณฺจโม

อารามวตฺคัลล ปจฺมลิกฺขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สจฺจวตฺตยณฺ วิหริติ เชตวนเ
 อนาถปิตฺตํกัลล อารามเ.

เตน โย ปณ สมเยน สัมพหุลา กิณฺณ คามกาวาเส
 เขกจิรรา จิรรมมํ กโรณฺติ. กิณฺณนิโย อนาปจฺจนา อาราม
 ปวิสิตฺตวา, เยน เท กิณฺณ, เทนุปลงกมฺมํ. กิณฺณ อุตฺตมยณฺติจิ

ป้าจิดติยกันเฑ่ ขารามวัดคัสสิ์ ปจมสิ๊กขาปท. ๑๗๔

ชัยันติ วิปาเจนติ “กถํ หิ นาม ภิกขุโย อมาบุจณา ขารามํ
ปวิสิสสันตติ. ข เป ข “สัจจํ ภิก ขว ภิกขุโย อมาบุจณา
ขารามํ ปวิสันตติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา
“กถํ หิ นาม ภิกขุโย อมาบุจณา ขารามํ ปวิสิสสันตติ. เนถ
ภิกขเว ยัปปัสสันนํ มา ปสาทาย ข เป ข เหว้งจ ปน ภิกขเว
ภิกขุโย อิมํ สิ๊กขาปทํ อุกกิสันตํ “ยา ปน ภิกขุณี อมาบุจณา
ขารามํ ปวิเสยยัง, ป้าจิดติยันติ. เหว้งจิก ภควา ภิกขุณิน
สิ๊กขาปทํ บัณณัตตํ ไทติ.

เตน โข ปน สมเยน เต ภิกขุ ตัมहा ขาวาสา บักกมัสสุ
ภิกขุโย “อัยยา บักกัณตาริ ขารามํ นามมัสสุ. อถโข เต ภิกขุ
ปนเทว ตํ ขาวาสํ บักกัจจัสสุ. ภิกขุโย “อัยยา อาคตาติ
อาบุจณา ขารามํ ปวิสิคฺวา, येन ते ภิกขु, तेनुปลังกมัสสุ;
อุปลังกมิตฺวา เต ภิกขु อภาวเตคฺวา เอกมन्नํ อฏฺฐังสุ. เอกมन्नํ
จิตา โข ता ภิกขุโย เต ภิกขุ เอตทโวจุ “กิสสํ तुเมห
ภคินีโย ขารามํ เหว สัมมัสซัตถ น ปานีเย ปวิโกชนีเย
อุบฺbhัจจัตถาติ. “ภควา อัยยา สิ๊กขาปทํ บัณณัตตํ “น
อมาบุจณา ขารามโ ปวิสิคฺพ ไทติ, เตน มย นามมิมินฺหาติ. ภควโต
เอตมัจจํ อาโมเจสุ. “อนฺขานามิ ภิกขเว สันตํ ภิกขุ อาบุจณา
ขารามํ ปวิสิคฺ. เหว้งจ ปน ภิกขเว ภิกขุโย อิมํ สิ๊กขาปทํ
อุกกิสันตํ “ยา ปน ภิกขุณี สันนํ ภิกขุ อมาบุจณา ขารามํ

ปวิเสยฺย, ปาจิตฺตียันฺติ. เอวัณฺจิทํ ภควตา วิกฺขุณฺนีํ ลิกฺขาปทํ
ปัลลวตฺตํ โหติ.

เตน โข ปน สมฺเยน เต วิกฺขุ ตมฺหา ชาวสา มกฺกมิตฺวา
ปฺนฺเทว ตํ อาวสํ มจฺจาคฺจํ นิสฺสุ. วิกฺขุณฺนีโย “ อัยฺยา มกฺกมิตฺวา
อนาปุจฺฉา อารามํ ปวิสีสุ. ตาสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ “ ภควตา ลิกฺขาปทํ
ปัลลวตฺตํ “ น ลันตํ วิกฺขุ อนาปุจฺฉา อารามํ ปวิสิตฺัพพโหติ,
มยฺ จ ลันตํ วิกฺขุ อนาปุจฺฉา อารามํ ปวิสิมฺหา. กจฺจ จ นฺุโข
มยฺ ปาจิตฺตียํ อาปัตตํ อาปณฺเณนาติ. ภควโต เอตมฺตํ อาโรเจสุ.
เอวัณฺจ ปน วิกฺขเว วิกฺขุณฺนีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสันตุ “ ยา
ปน วิกฺขุณฺนี ชานํ สวิกฺขุกํ อารามํ อนาปุจฺฉา ปวิเสยฺย,
ปาจิตฺตียันฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ฯ เป ฯ วิกฺขุณฺนีติ: ฯ เป ฯ ยย
อิมสฺสํ อตฺเถ อธิปฺปตา วิกฺขุณฺนีติ. ชานํ นาม สามํ วา ชานาติ
อณฺเณ วา ตัสฺสา อาโรเจเนติ เต วา อาโรเจเนติ. สวิกฺขุกํ
นาม อารามํ ยตฺถ วิกฺขุ รุกฺขมฺมฺเณ วสันฺติ. อนาปุจฺฉา อารามํ
ปวิเสยฺยยาติ: วิกฺขุ วา สามเณรํ วา อารามิกํ วา อนาปุจฺฉา
ปริกฺขิตตัสฺส อารามตัสฺส ปริกฺเขปํ อติกกมฺณฺติยา อาปัตตํ
ปาจิตฺตียตัสฺส. อปริกฺขิตตัสฺส อารามตัสฺส อูปจารํ โยกกมฺณฺติยา
อาปัตตํ ปาจิตฺตียตัสฺส.

สวิกฺขุกํ สวิกฺขุกตฺตํ ลันตํ วิกฺขุ อนาปุจฺฉา อารามํ

ปาจิตติยกัณฑ์เท อารามวัคคัลล ปจฺมสลิโกชาปท. ๑๘๑

ปวิสสิ, อาบัตติ ปจิตติบัลล. สภิกขุเก เวมติกา สันตํ ภิกขุ
อนาปุจฺณา อารามํ ปวิสสิ, อาบัตติ ทุกกภูตฺต. สภิกขุเก
อภิกขุกลฺลวณํ สันตํ ภิกขุ อนาปุจฺณา อารามํ ปวิสสิ, อาบัตติ.
อภิกขุเก สภิกขุกลฺลวณํ, อาบัตติ ทุกกภูตฺต. อภิกขุเก เวมติกา,
อาบัตติ ทุกกภูตฺต. อภิกขุเก อภิกขุกลฺลวณํ, อนาบัตติ.

อนาบัตติ: สันตํ ภิกขุ อนาปุจฺณา ปวิสสิ, สันตํ ภิกขุ
อนาปุจฺณา ปวิสสิ, สีสานุโลเกกา คัจฉติ, ยํถา ภิกขุญฺเอย
สันนิปตฺติกา โหนฺติ วัคคัลล คัจฉติ, อารามเมว วัคคัลล โหติ,
คีสานาย, อาปทาสุ, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

อารามวัคคัลล ทุตฺติยสลิโกชาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลิยํ วิหริติ มหาเว
ศุฏาการสาละยํ.

เตน โข ปน สมเยน อายัสสมโต อุปาลิสฺส อุปัชฌาย
ายัสสมา กပ္ปิตโก สุตานเ วิหริติ. เตน โข ปน สมเยน
นฬพัคคิยานํ ภิกขุญฺเณ มหัตฺตมา ภิกขุญฺเ กาลกตา โหติ.
นฬพัคคิยา ภิกขุญฺเย ตํ ภิกขุญฺเ นิหริตฺวา อายัสสมโต กပ္ปิตกัลล
วิหารัลล อวิตุเร ตํ อมาเปตฺวา อุป กัจฉา สันตฺวา คัจฉมิ อุป
โรหนฺติ. อถ โข อายัสสมา กပ္ปิตโก เตน สทฺธเณ อุกฺพาไถหิ ตํ
อุป ภินฺทิตฺวา วิปฺปกิเรสิ. นฬพัคคิยา ภิกขุญฺเ “อิมินา

กัปปิ บัตเตน อัมมิกา อัมมิกาย อูโป ภิกขุโน. หันต
 นี ขาเตมาติ มันเตลฺ. อัมมิกา ภาิกขุณี อายัสสัมโต
 อูปาติสสํ. เขตมัตถํ อารุเจติ. อายัสมา อูปาติ อายัสสัมโต
 กัปปิ บัตถัสสํ. เขตมัตถํ อารุเจติ. ออโข อายัสมา กัปปิ บัตโก
 วิหารา นิกขมิตฺวา นิลิน อัจฉิ. ออโข ฉัพพัคคิยา ภาิกขุณิโย
 เปนายัสสัมโต กัปปิ บัตถัสสํ วิหารา. เตนุปลังกมิตฺสุ; อูปลังกมิตฺวา
 อายัสสัมโต กัปปิ บัตถัสสํ. วิหารา. ปาสาเนหิ ๑. เลทฺตฺหิ ๑
 โยถราเปตฺวา “มโต กัปปิ บัตโกติ นิกกมิตฺสุ. ออโข อายัสมา
 กัปปิ บัตโก ตัสสา วัตติยา อัจฉเยน ปุพฺพพัณฺโสมมํ นิวาเสตฺวา
 บัตตจิวรมาทาย เวสาลิ ปิณฑาย ปาวิสิ. อัมมิกํ โข ฉัพพัคคิยา
 ภาิกขุณิโย อายัสมํนํตํ กัปปิ บัตกํ ปิณฑาย จรณํ; ทิสฺวาน
 เขวมาหํสุ “อโย กัปปิ บัตโก ชีวติ. โก นุโข อัมมิกา มนํตํ
 สหวิตติ. ยถํ โสสุ โข ฉัพพัคคิยา ภาิกขุณิโย “อัยเยน กิร
 อูปาติกา อัมมิกา มนํโต สหวิตติ. ตา อายัสมํนํตํ อูปาติ
 อัมมิกํ “อโย หิ นาม อโย กสาวาญฺญ มลมัชฺฌโน
 นิหีนชฺฉโร อัมมิกา มนํตํ สหวิตติ. ยา ตา ภาิกขุณิโย
 ยปฺปิ ปิจฺฉา ๆ เป ๆ ตา อุชฺฌายันติ ชียันติ วิปาเจนติ “กณ
 หิ นาม ฉัพพัคคิยา ภาิกขุณิโย อัยโย อูปาติ อัมมิกํ สหวิตติ.
 ๆ เป ๆ “สัจจํ กิร ภาิกขเว ฉัพพัคคิยา ภาิกขุณิโย อูปาติ
 อัมมิกํ สหวิตติ. “สัจจํ ภควาติ. วิทฺวา หิ พุทฺโธ ภควา “กณ หิ

ഭവന

ขณาคัตติ: อัจฉริยบุรุษชาตยา, อัจฉริยบุรุษชาตยา, อญฺเฐนิจบุรุษชาตยา,
อญฺเฐนิจชาตยา, อญฺเฐนิจชาตยา.

อารามวัคคัลล ตติยสิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvātthiyā viharati chetvane
อนาถปิ่นทิกัลล อารามे.

เตน โข ปณ สมเยน จันท์ทกาลี ภิกฺขุณี ภักฺชนการิกา โหติ
ทลหการิกา วิวาทการิกา ภัสสการิกา ส.ข. อธิกรณการิกา. อุลลนันทา
ภิกฺขุณี ตัสสา กัมเม กยิรมาเน ปฏิกโกสติ,

เตน โข ปณ สมเยน อุลลนันทา ภิกฺขุณี ความก่ อคมาสิ
เกนจิ เทว กรณิเยน. อถโฆ ภิกฺขุณีสโฆ “อุลลนันทา ภิกฺขุณี
นักรักกันตาคิ จันท์ทกาลี ภิกฺขุณี อาปัตตติยา อทัสสเน อุกฺกขิยิ.
อุลลนันทา ภิกฺขุณี ความเก ตํ กรณิเย ตีเรตฺวา ปุณฺเทว สāvātthi
ปัจจัจฉนิ. จันท์ทกาลี ภิกฺขุณี อุลลนันทาย ภิกฺขุณิยา อาคัจฉนฺตติยา
เนว อาสนํ บัณฺณาเปสิ น ปาโททกํ ปาทบิํ ปาทกถลิกํ
อุปนิกฺกขิยิ น บัจฺจุคฺคินฺตฺวา บัตตจิวรํ ปฏิกคเหสิ น ปานิเยน
อาปุจฺฉนิ. อุลลนันทา ภิกฺขุณี จันท์ทกาลี ภิกฺขุณี เอตทโวจ “กิลฺล
ตฺวํ อัยเย มยิ อาคัจฉนฺตติยา เนว อาสนํ บัณฺณาเปสิ น
ปาโททกํ ปาทบิํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺกขิยิ น บัจฺจุคฺคินฺตฺวา บัตตจิวรํ
ปฏิกคเหสิ น ปานิเยน อาปุจฺฉนิ. “เอวํ เหตํ อัยเย โหติ,
ยถาตํ อนาถายาติ. “กิลฺล ปณ ตฺวํ อัยเย อนาถาติ. “อิมา
มํ อัยเย ภิกฺขุณิโย “อโย อนาถา อัยยัณฺณาตา, นัตถิ อิมิสฺสา
โกจิ ปติวตฺตาคิ อาปัตตติยา อทัสสเน อุกฺกขิยิสฺสุติ. อุลลนันทา

ปาจิตติยกัณเฑ อารามวัคคัสส ตติยสิกขาปท. ๑๘๕

ภิกขุณี “ พาลา เอตา อพฺยัตตา เอตา เนตา ชานันฺติ กัมมํ วา
กัมมโทสํ วา กัมมวิปัตตํ วา กัมมสํปัตตํ วาติ จันฺตีกตา
คณํ ปริภาสติ.” ยา ตา ภิกขุณีโย อํบิํบิํจํจา ฯ เปฯ ตา
อุชฌายันฺติ ชีษันฺติ วิปาเจนฺติ “ กถํ หิ นาม อํยํยา อุลลนฺนํทา
จันฺตีกตา คณํ ปริภาสสิสฺสตีติ. ฯ เปฯ “ สจฺจํ กิร ภิกขเว
อุลลนฺนํทา ภิกขุณี จันฺตีกตา คณํ ปริภาสตีติ.” “ สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกขเว อุลลนฺนํทา ภิกขุณี
จันฺตีกตา คณํ ปริภาสสิสฺสตีติ. เนตํ ภิกขเว อํบิํปสฺสนํ นานํ วา
ปสาทาย ฯ เปฯ เหวญฺจ ปณ ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ
อุทฺทิสฺสณฺตุ “ ยา ปณ ภิกขุณี จันฺตีกตา คณํ ปริภาเสยฺย,
ปาจิตติยันฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ อยํ
อิมัสสํมํ อตฺถเ อธิขฺเปตา ภิกขุณีติ. จันฺตีกตา นาม โกธนา
วุจฺจติ. คโณ นาม ภิกขุณีสฺสโม วุจฺจติ. ปริภาเสยฺยยาติ: “ พาลา
เอตา อพฺยัตตา เอตา เนตา ชานันฺติ กัมมํ วา กัมมโทสํ วา
กัมมวิปัตตํ วา กัมมสํปัตตํ วาติ ปริภาสติ, อาปัตตํ ปาจิตติยัสส.
สํพหุลา ภิกขุณีโย วา เอกภิกขุณี วา อนุปสํบฺบํ นํ วา ปริภาสติ,
อาปัตตํ ทุกฺกณฺตัสส.

• ย. พ. ปริภาส. • ปริภาสตี.

อนาปัตติ: อัตถปุเรกขาราย, อัมมปุเรกขาราย, อนุสาสนีปุเรกขาราย,
อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อารามวักคัลล จตุตถลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริ เชตวนเ
อนาถปณฺฑิตกัลล อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน อโณตโร พฺรหฺมโน ภิกขุณีโย
นิมนฺเตว โภเชติ. ภิกขุณีโย ภุตาวี ปวริตา ฌาติกุลานิ
คณฺธว เอกัจจา ภุชฺชิตฺตฺว เอกัจจา ปันทปาดํ อาทาย อคฺมฺส.
อโช โส พฺรหฺมโน ปฏฺวิสสเก เขตตวอ “ภิกขุณีโย มยา
อัชฺสา สันตํบํ ยิตฺวา. เออ ตฺเมหิยํ สันตํบํเปสฺสํมิตฺติ. เต เอวมาหฺส.
“กํ ทวํ อัชฺชํ อเมหิ สันตํบํเปสฺสํมิตฺติ. ยายิ ตยา นิมนฺติตฺตา,
ตคฺคํ อเมหํ ชฺวานิ อาคณฺธว เอกัจจา ภุชฺชิตฺตฺว เอกัจจา
ปันทปาดํ อาทาย อคฺมฺส. อโช โส พฺรหฺมโน อชฺฌณายติ
ชฺยติ วิปาเจติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย อเมหํ ชฺวเ
ภุชฺชิตฺตฺว อโณตฺรํ ภุชฺชิตฺตฺว. น จาเม ปฏฺวิโส ยาวทตฺถ
ทาตุนฺติ. อสฺสํโส โช ภิกขุณีโย ตสฺส พฺรหฺมณฺสสฺส
อชฺฌณายันตสฺส ชฺยันตสฺส วิปาเจตสฺส. ยา ตา ภิกขุณีโย
อเมหํ ยิตฺวา ๔ เปฯ ตา อชฺฌณายันตติ ชฺยันตติ วิปาเจตติ “กถํ
หิ นาม ภิกขุณีโย ภุตาวี ปวริตา อโณตฺรํ ภุชฺชิตฺตฺว. ๔ เปฯ “สจฺจํ อโช ภิกขุณีโย ภุตาวี ปวริตา อโณตฺรํ

ปาจิติตฺยกันเฑ ขาามักัณเฑ จตุตถสิกขาปทัง ๑๘๗

ภุณฺชนํคิตฺติ. “สัจฺจํ ภควาติ. วิหรนฺติ พุทฺโธ ภควา “อภํ ภิ
นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ ภุตฺตาวี ปวารีตา อภฺยัตถํ ภุณฺชิสฺสํคิตฺติ.
เนตํ ภิกฺขเว อภฺยปฺปณฺณํ วา ปสาทาย ๆเปฯ เหวฬํ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกขาปทํ อุตฺทิสฺสํคิตฺติ “ยา ปน ภิกฺขุณฺ
นิมนฺนํคิตฺตา วา ปวารีตา วา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาเทยํ วา
ภุณฺเชยํ วา, ปาจิติตฺยํคิตฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ๆเปฯ ภิกฺขุณฺนํคิตฺติ: ๆเปฯ อภฺย
อิมํสํมํ อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺนํคิตฺติ. นิมนฺนํคิตฺตา นาม ปภฺยจฺจนํ
โภชนานํ อภฺยณฺตเรณ โภชนेณ นิมนฺนํคิตฺตา. ปวารีตา นาม: อาสนํ
ปภฺยณายติ, โภชนํ ปภฺยณายติ. หัตถปาเส จิตฺตา, อภิหรนฺติ,
ปฏิกฺเขโป ปภฺยณายติ. ขาทนียํ นาม: ปภฺยจฺ โภชนานิ ยาคู
ยามกาลีกํ สัตฺตาทกาลีกํ ยาวสีวิกํ จ.เปตฺตว อวเสสํ ขาทนียํ นาม.
โภชนียํ นาม: ปภฺยจฺ โภชนานิ: โอตโน กุมฺมาโส สัตฺตํ มจฺโจ
มสํ. “ขากิสฺสํมามิ ภุณฺชิสฺสํมามิ ปฏฺฐิสฺสํมามิ, อาบัตฺติ
ทุกฺกภูสฺส. อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาบัตฺติ ปาจิติตฺยํคิตฺติ.

นิมนฺนํคิตฺเต นิมนฺนํคิตฺตํคิตฺตํ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา
ขาทนํ วา ภุณฺชติ วา, อาบัตฺติ ปาจิติตฺยํคิตฺติ. นิมนฺนํคิตฺเต
เวมจิกา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาทนํ วา ภุณฺชติ วา
อาบัตฺติ ปาจิติตฺยํคิตฺติ. นิมนฺนํคิตฺเต อนิมนฺนํคิตฺตํคิตฺตํ ขาทนียํ วา
โภชนียํ วา ขาทนํ วา ภุณฺชติ วา, อาบัตฺติ ปาจิติตฺยํคิตฺติ.

ยามกาลิก สัตตทาหกาลิก ยาวชีวิก อาหารัตถาย ปฏิคคัณหาติ,
 อาปัตติ ทุกกภูสัส. อัสสโมหาเร อัสสโมหาเร อาปัตติ ทุกกภูสัส.

อนาปัตติ: อนิมันติตา, อัมปวาริตา, ยาคู บิวดิ, สามิเก
 อปโตเกตวา ภุณฺชติ, ยามกาลิก สัตตทาหกาลิก ยาวชีวิก สติ
 ยัจเจเย ปริภุณฺชติ, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อารามวคคัสส บัณฺเฑมลิทฺทขาปท.

เตน สมเณ พุทฺโธ ภควา สาวัตถิยํ วิหริติ เชตวเณ
 อุนาณปิณฺฑิกัสส ขารามเณ.

เตน โข ปน สมเณ อัมภตฺวา ภิกขุณี สาวัตถิยํ
 อัมภตฺวีสสา วิชิตาย ปิณฺฑาย จรามา, เณ อัมภตฺวํ กุลํ,
 เทนุปลงฺกมิ; อุปสงฺกมิทฺวา บัณฺเฑตฺเต อาสเน นิสิติ. อถ โข เต
 มนุสฺสสา ตํ ภิกขุณี โภเชทฺวา เขตฺทวโจ “อัมภายี อัมเบ
 ภิกขุณีโย อาคัจฉันตฺติ. อถ โข สา ภิกขุณี “กถํ อัมภ
 ภิกขุณีโย ภาคัจฉะยฺยุนฺตฺติ ภิกขุณีโย อุปสงฺกมิทฺวา เขตฺทวโจ
 “อุมฺกัสสํ อัมเบ โหกาเส วาสา สุนฺหา, จันฺโท พลิตฺทํ โธ,
 จิกฺขัลโล โหกาโส; มา โข ตตฺถ อคฺมิตฺถาติ. อัมภตฺวามิ
 ภิกขุณี ตสฺส วิชิตาย ปิณฺฑาย จรามา, เณ ตํ กุลํ,
 เทนุปลงฺกมิ; อุปสงฺกมิทฺวา บัณฺเฑตฺเต อาสเน นิสิติ. อถ โข
 เต มนุสฺสสา ตํ ภิกขุณี โภเชทฺวา เขตฺทวโจ “กิสฺส อัมเบ
 ภิกขุณีโย น อาคัจฉันตฺติ. อถ โข สา ภิกขุณี เตสํ มนุสฺसानํ

ปาจิตติยกถัมปะ อารามวักคัลลิต์ ฉฐัจฉลิกขาปทัง. ๔๘๘

เขตมัตถัง อาโรเจสิ. มนุสสา อุษณายันตี ขิยันตี วิปาเจนตี
“กถัง ทิ นาม ภิกขุณี กุลัม มัจฉรายัสสตีติ. ฯ เปฯ “สัจจัง ภิก
ภิกขเว ภิกขุณี กุลัม มัจฉรายัสสตีติ. “สัจจัง ภควาติ. วิหริ
พุทโธ ภควา “กถัง ทิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี กุลัม มัจฉรายัสสตีติ.
เนตัง ภิกขเว อธิปัสสันนัง วา ปสาทาย ฯ เปฯ เหวณัง
ปน ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมัง ลิกขาปทัง อุตฺทิสันตุง “ยา ปน
ภิกขุณี กุลมัจฉริณี อัสส, ปาจิตติยันตี.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสา ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ อโย
อิมัสสิมิ อตฺถเก อธิปเปตา ภิกขุณีติ: กุลัม นาม: จัตตาริ กุลานิ:
ชัตติยกุลัม พราหฺมณกุลัม เวสสีกุลัม สุตฺตกุลัม. มัจฉริณี อัสสาติ:
“กถัง ภิกขุณิโย นาคัจฉเณยฺยันตี ภิกขุณีณํ สันตีเก กุลัสส อวณณ
ภาสตี, อายัตตี ปาจิตติยัสส. กุลัสส วา สันตีเก ภิกขุณีณ
อวณณัง ภาสตี, อายัตตี ปาจิตติยัสส.

อณายัตติ: น มัจฉรายันตี สันตึเยว อากึณวํ อากิณชติ,
อุมมัตติกาเย, อากิณมิกายาติ.

อารามวักคัลลิต์ ฉฐัจฉลิกขาปทัง.

เตน สมนเณ พุทโธ ภควา สार्वถิยํ วิหริ เชตวน
อนาถบิณฑิกัสส อารามे.

เตน โข ปน สมนเณ สัมพหุลา ภิกขุณิโย คามกาเวเส
วัสสํ วุตฺตา สार्वถิยํ อภิสฺส. ภิกขุณิโย ตา ภิกขุณิโย เขตทวโจ

“กัถัลยัยาโย วัสสั วุถา, กัจจิ โอวาโต อิตฺโธ อโหสิตฺติ.

“นัตถัลยัเย ตัตถ ภาิกขุ, กุโต โอวาโต อิตฺโธ ภวิสสตีติ. ยา ता

ภาิกขุณิโย อัสสัยัจฺจา ะเปฯ ता อุชฺฌายันตี ชียันตี วิปาเจนตี

“กถํ หิ นาม ภาิกขุณิโย อภาิกขุเก อาวาเส วัสสั วลิสฺสัณตีติ.

ะเปฯ “สัจจํ กิร ภาิกขเว ภาิกขุณิโย อภาิกขุเก อาวาเส วัสสั

วสันตีติ. “สัจจํ ภควาติ. วิธโร พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม

ภาิกขเว ภาิกขุณิโย อภาิกขุเก อาวาเส วัสสั วลิสฺสัณตี. เนตํ

ภาิกขเว อัสสัปลัณฺณํ วา ปสาทาย ะเปฯ เอวํจ ปน ภาิกขเว

ภาิกขุณิโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสัณตุ “ยา ปน ภาิกขุณิ อภาิกขุเก

อาวาเส วัสสั วเสยฺย, ปาจิณฺตียันตี.

ยา ปณาติ: ยา ยาทีสา ะเปฯ ภาิกขุณิวิ: ะเปฯ อยํ

อิมัสสัมี อัสสัเว อธิสฺสัไปตา ภาิกขุณิวิ: อภาิกขุโก นาม อาวาโส

ณ สักกัโก โหติ โอวาทาย วา สัวสาธาย วา คัณฺฑุ. “วัสสั

วลิสฺสัณตีติ เสนาสนํ ปัลลวปาเปติ ปาณิยํ ปรีโกชนียํ อุมฺภุจเปติ

ปรีโชนํ อัมมัสสัณฺทิก, อาปัสสัณฺทิก ทุกฺกัณฺทิสฺส. สห อรฺกณฺคคฺคมนา

อาปัสสัณฺทิก ปาจิณฺตียันตี.

อนาปัสสัณฺทิก: วัสสัอุปฺสทา ภาิกขุ ปักกัณฺธา วา โหนตี

วิภังกัณฺธิก วา กาลกทา วา ปักกัณฺธกัณฺธา วา, อาปทาสุ,

อุมฺภุจคฺคมนา, อาปัสสัณฺทิกายาติ.

อารามวัคคัลล ลักขณลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สารัตถิโย วิหริ เชตวนะ
อนาถปิ่นทิกัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมเยน สัมพยุจาสว ภิกขุณีโย คามกาวาเส
วัสสั วุตถา สารัตถิ อคัมสุ. ภิกขุณีโย ตา ภิกขุณีโย เอตทโวจุ
“กัตถัถยาโย วัสสั วุตถา, กัจจิง ภิกขุสัโม ปวาริตติ. “น
มม อัยเย ภิกขุสัโม ปวารมาติ. ยะ ตา ภิกขุณีโย อัยยัจฉา.
ฯ เปฯ ตา อชฺฌายันตี ชยันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม
ภิกขุณีโย วัสสั วุตถา ภิกขุสัโม นัยปวารเสสสันตติ. ฯ เปฯ
“สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย วัสสั วุตถา ภิกขุสัโม
นัยปวารเสสสันตติ. “สัจจํ ภควาติ. “วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย วัสสั วุตถา ภิกขุสัโม นัยปวารเสสสันตติ.
เนตํ ภิกขเว อัยยัสสันนํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เอวํจ ปณ
ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺถิสันตุ “ยะ ปณ ภิกขุณี
วัสสั วุตถา อุกโตสฺสเม ตีหิ จาเนหิ นัยปวาระเยย ทิฏฺฐเณ วา
สุเตน วา ปริสังกาย วา, ปาจิตติยันตี.

ยะ ปณาคิ: ยะ ยาทิสสา ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ อัย
อิมัสสํ อตฺถเ อธิปเปตา ภิกขุณีติ. วัสสั วุตถา นาม ปุริมํ วา
เตมาสํ ปัจจิมํ วา เตมาสํ วุตถา. “อุกโตสฺสเม ตีหิ จาเนหิ

นัปปาวาเรสสามิ ภาทนีเจเน วา สุตเตน วา ปริสังกาย วาติ ธูร
นิกขิตตมัตเต อาปัตติ ปาจิตติยัสส.

อนาปัตติ: สติ ชันตมาเย, ปวิเเสติว่า น ลภณิ, คิลานาย,
อาปทาสุ, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อารามวักคัสส อัญจิมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สักเกสุ วิหริติ กมัลวัตถุสมี
นิโคธธารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ฉัพพัคคิยา ภิกขุ ภิกขุณฺณัสสย
อุปลังกมิต्วา ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย โอวทนต์ติ. ภิกขุณิโย
ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย เอตทโวจุ “เอถยเย โอวาทํ คมัสสามาติ.
“ ยมฺ ยมฺ อัยเย คัจฉะยยาม โอวาทัสส การณา, อัยยา
ฉัพพัคคิยา อีเชว อาคันถวา อเมห โอวทนต์ติ. ยา ता
ภิกขุณิโย อมฺ ปัจฉา ะ เปฯ ता อุมายันติ ชียันติ วิปาเจนติ
“ กถํ หิ นาม ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย โอวาทํ น คัจฉิสสันทิ.
ฯ เปฯ “ สัจจํ กิร ภิกขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย โอวาทํ น
คัจฉันทิ. “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “ กถํ หิ นาม
ภิกขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย โอวาทํ น คัจฉิสสันทิ. เนต
ภิกขเว อมฺ ปสัณฺณานํ วา ปสาทาย ะ เปฯ เอวํจ ปน ภิกขเว
ภิกขุณิโย อมฺ ลิกขาปทํ อุมฺหิตันตุ “ ยา ปน ภิกขุณิ
โอวาทาย วา ลวสาช วา น คัจฉะย, ปาจิตติยันติ.

ปาจิติตยกันเฑ อารามวัคคัลล นวมลิกขาปท.

๑๔๓

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสา ฯ เป ฯ ภิกขุณีติ: ฯ เป ฯ อญ
ชิมล์ม อัตเต อธิปเปทา ภิกขุณีติ. โอวาโท นาม อัญจ คุรุณฺมา.
ลวาลโส นาม เอกกัมม เอกุทเทโส สมลิกขาตา. “โอวาทาย วา
ลวาลาย วา น คัจฉิสลัมมิตี อูรํ นิกขิตตมฺหเต อาบัตติ ปาจิติตยัลล.

อนาปัตติ: สติ อันตราเย, ปริเยสิทฺวา ทุติยํ ภิกขุ
น ลภาติ, คิลานาย, อาปทาสุ, อุมมัตติกาเย, อาทิกมฺมิกาयाติ.

อารามวัคคัลล นวมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvattiyā viharati settham
อนาถปฺปณฺทิกัลล อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย อูโปสถปฺปี น ปุจฺฉนฺติ
โอวาทปฺปี น ยาจฺนฺติ. ภิกขุ อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หนิ นาม ภิกขุณีโย อูโปสถปฺปี น ปุจฺฉิสสฺนฺติ โอวาทปฺ
น ยาจิสสฺนฺติ. ฯ เป ฯ “ลัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย อูโปสถปฺ
น ปุจฺฉนฺติ โอวาทปฺปี น ยาจฺนฺติ. “ลัจจํ ภควาติ. วิครหิ
พุทฺโธ ภควา “กถํ หนิ นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย อูโปสถปฺ
น ปุจฺฉิสสฺนฺติ โอวาทปฺปี น ยาจิสสฺนฺติ. เนตํ ภิกขเว
อัปฺปสันฺนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย
อิมํ ลิกขาปทํ อุกฺกิสฺสํ “อณฺวาทมมาลํ ปน” ภิกขุณียา

• ย. พ. ปุทฺธเกสุ อญ ปาโจ น โหติ.

ภิกขุสัชนโต เทว ธัมมา บัจจาสลิตัพพา: อุโปสถปุจฉกัณเฬ
โอรากุปลังกมนัณเฬ, ตัม อติกกามาเนตติยา ปาจิตติยัณติ.

อณัวัธมาณัณติ: อณูโปสถิกัม. อุโปสถโก นาม: เทว อุโปสถา:
จาดุททสิโก จ ปันณณสิโก จ. โอรากุ นาม อัญญั จ. ครุธัมมา.
“อุโปสถกัณเฬ น ปุจฉิสลัมมิ โอรากุณเฬ น ยาจิสลัมมิติ อุน
นิกัชิตตัมตเต อาปัตติติ ปาจิตติยัสส.

อนาปัตติติ: สติ อันตรายะ, ปริเยสสิตวา ทุติยิกัม ภิกขุณี
น ลภติ, คิลานาย, อาปทาสุ, อุมมัทติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

อารามวักคัลล ทลมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา ลาวัตถิยัม วิหริติ เชตวนเ
อนาถปณัณทิกัลล อารามเ.

เตน โข ปณ สมเยน อังณตวา ภิกขุณี ปสาเช ชาตัม
คัณเฬ ปุริเสน สักธเ เขเกเนกา เกทาเปสิ. อถโฆ โส ปุริโส ตัม
ภิกขุณี ทูเลตตุ อุกกัมมิ. สวา ภิกขุณี วิสัสมกาสิ. ภิกขุณีโย
อุปธาวิต्วา ตัม ภิกขุณี เอตทโวจ “กิสส ตัง อัยเย วิสัสมกาสิตติ.
อถโฆ สวา ภิกขุณี ภิกขุณีนเ เอตมัตถัม อาโรเจสิ. ยา ตา
ภิกขุณีโย อปัปปัจจา ๆ เป ๆ ตา อุชฌายันติ ชียันติ วิปาเจณติ
“กถิ หิ นาม ภิกขุณี ปสาเช ชาตัม คัณเฬ ปุริเสน สักธเ
เขเกเนกา เกทาเปสัสสิตติ. ๆ เป ๆ “สัจจัม กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย

ปสา.เช ชาต คัณท์ ปุริเสน สัทธี เอเกเนกา เกทาเปตติติ.^๑

“สัจจ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว

ภิกฺขุณี ปสา.เช ชาต คัณท์ ปุริเสน สัทธี เอเกเนกา

เกทาเปตฺตติ. เนตํ ภิกฺขเว อปัปฺสํนํ นํ วา ปสาทาย ะเปะ

เอวัณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกขาปภี อุกฺกัถิสันฺตํ

“ยา ปน ภิกฺขุณี ปสา.เช ชาต คัณท์ วา รุหิตํ วา

อนปฺโลเกทฺวา สํมํ วา คณํ วา ปุริเสน สัทธี เอเกเนกา

เกทาเปยฺยํ วา ฆาสาเปยฺยํ วา โธวาเปยฺยํ วา อาสิมฺปาเปยฺยํ วา

พฺนัธฺาเปยฺยํ วา โมทาเปยฺยํ วา, ปาจิติคิยํติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสํ ะเปะ ภิกฺขุณีติ: ะเปะ อปั

อิมํสํมํ อักเค อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ. ปสา.ชํ นาม อโธนาภิ

อุกฺกัชาณุมันฺทลํ. ชาตฺตํติ: ตตฺถ ชาตํ. คณํโท นาม โยโกจิ

คณํโท. รุหิตํ นาม ยํกัณฺจ วณํ.^๒ อนปฺโลเกทฺวาติ: อนาปุจฺจา.

สํโฆ นาม ภิกฺขุณีสํโฆ วุจฺจติ. คโณ นาม สัมพฺพลา ภิกฺขุณีโย

วุจฺจันติ. ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น ยักโข น เปโต

น ติริจฺฉานคโต, วิณฺญํ ปฏฺิพฺโล ทฺูเสตฺถ. สัทธีนํติ: เอกโต.

เอเกเนกาติ: ปุริโส เจว โหติ ภิกฺขุณี จ. “ภินฺทาติ อาณาเปติ,

อาบัตฺติติ หุคฺกัฏฺฐัสส; ภินฺเน อาบัตฺติติ ปาจิติคิยํสส. “ผาเลหิติ

^๑ ย. พ. เกทาเปตฺตติ. ^๒ ย. พ. ยํกัณฺจ วโน.

โยโกจิ วโนติ ปาเจน ภวิตฺถัพพ.

อานาเปติ, อาบัตติ กุกกฏัสส; ฌาเลเต อาบัตติ ปาจิตติยัสส.
 “โอวาติ อานาเปติ, อาบัตติ กุกกฏัสส; โธเต อาบัตติ
 ปาจิตติยัสส. “อาลิเปติ อานาเปติ, อาบัตติ กุกกฏัสส; อาลิตเต
 อาบัตติ ปาจิตติยัสส. “อัมมธาคิ อานาเปติ, อาบัตติ กุกกฏัสส;
 พัทธเต อาบัตติ ปาจิตติยัสส. “โมเจหิติ อานาเปติ, อาบัตติ
 กุกกฏัสส; มุตเต อาบัตติ ปาจิตติยัสส.

อนาปัตติ: อปโลเกตว เภทาเปติ วา ฌาลาเปติ วา
 โอวาเปติ วา อาลิเปติ วา อัมมธาคิเปติ วา โมจาเปติ วา,
 ยากาจิ วิภังญ กุติยา โหติ, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ:
 อารามวักโค ฉัญโจ.

คัพภิกขุวัคคัลล ปจมลิกขาปท.

เตน สมเณ พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริ เชตวัน
 อณนตปณฺฑิตกัลล อาราม.

เตน โข ปน สมเณ ภิกขุณิโย คัพภิกขุ วุจฺจาเปณฺติ. ส
 ปณฺฑิตาย จรติ. มนุสฺสา เอวมาหุ “ เทถยฺยาบ ภิกขุ, ครุคัพภ
 อัยยาคิ. มนุสฺสา อชฺฌณายันฺติ ขีณฺณํ วิปาเจณฺติ “ กถํ หิ นาม
 ภิกขุณิโย คัพภิกขุ วุจฺจาเปตฺตณฺตีติ: อัสสํ โข ภิกขุณิโย
 เตสํ มนุสฺसानํ อชฺฌณายันฺตานํ ขีณฺณํ วิปาเจณฺตานํ. ยาทา
 ภิกขุณิโย อัยยิกจฺจา เปฯ ตา อชฺฌณายันฺติ ขีณฺณํ วิปาเจณฺติ

ปาจิတ်ติยกันเฑ คัพภินิวัคคัสส ปจฺมสิกขาปทံ. ๑๘๗

“กถํ ภิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ คัพภินิ รุจฺจาเปตฺตํ นํ ติ.
ชฺแปะ “สจฺจํ ภิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ คัพภินิ รุจฺจาเปตฺตํ ติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ ภิ นาม ภิกฺขเว
ภิกฺขุณฺโณ คัพภินิ รุจฺจาเปตฺตํ ติ. เนกํ ภิกฺขเว อธิปตฺตํ นามํ วา
ปสาทาย ชฺแปะ เฮอร์นัง ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกขาปทํ
อตุกฺกิตฺตํ “ยา ปน ภิกฺขุณี คัพภินิ รุจฺจาเปตฺตํ, ปาจิတ်ติยํ ติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ ภิกฺขุณฺนิต: ชฺแปะ อยํ
อิมํ สํมํ อตฺถํ อธิปตฺตํ ภิกฺขุณฺนิต. คัพภินิ นาม อาบํ นนฺตํ ติ
รุจฺจติ. รุจฺจาเปตฺตํ ติ: อุตฺตํ ปาเทยํ. “รุจฺจาเปตฺตํ นาม ติ
คณํ วา อาจริณิ วา บัตตํ วา จีวรํ วา ปริเยสติ สํมํ วา
สํมํ นนฺตํ, อาบัตตํ ทุกฺกฏัสส; นตฺตํ ติ ทุกฺกฏํ, ทวี ติ
กัมมวาจา ติ ทุกฺกฏา, กัมมวาจาปริโยสานเ อุตฺตํ นาม อาบัตตํ
ปาจิတ်ติยัสส; คณํ สํ จ อาจริณิยา จ อาบัตตํ ทุกฺกฏัสส.

คัพภินิยา คัพภินิสํญญา รุจฺจาเปติ, อาบัตตํ ปาจิတ်ติยัสส.
คัพภินิยา เวมตฺติกา รุจฺจาเปติ, อาบัตตํ ทุกฺกฏัสส. คัพภินิยา
อคัพภินิสํญญา รุจฺจาเปติ, อาบัตตํ. อคัพภินิยา คัพภินิสํญญา,
อาบัตตํ ทุกฺกฏัสส. อคัพภินิยา เวมตฺติกา, อาบัตตํ ทุกฺกฏัสส.
อคัพภินิยา อคัพภินิสํญญา, อาบัตตํ.

อาบัตตํ ติ: คัพภินิ อคัพภินิสํญญา รุจฺจาเปติ, อคัพภินิ
อคัพภินิสํญญา รุจฺจาเปติ, อุตฺตํ นาม อาบัตตํ, อาทิกัมมิกายาติ.

~~~~~
ศัพท์วินยวคคัลล ทุตติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สार्वถึถึยึ วิหริติ เชตวเน
อนาถป็นทักคัลล อารามे.

เทณ โข ปณ สมเยน ภิกขุณีโย ปายันตี จุญจาเปณตี.
สา ป็นทาทาย จรติ. มนุสสา เอวมาหंतु “เทถึยึยาย ภิกขุ;
สทुติยา ถึยึยาคิ. มนุสสา อุตถมาयันตี จึยันตี วิปาเจณตี
“กถึ หิ นาม ภิกขุณีโย ปายันตี จุญจาเปสสันตีติ. อัสสโสสุ
โข ภิกขุณีโย เตสึ มนุสसानึ อุตถมาयันตานึ จึยันตานึ
วิปาเจณตานึ. ยา ता ภิกขุณีโย อปัปีจจา ะเปะ ता
อุตถมาयันตี จึยันตี วิปาเจณตี “กถึ หิ นาม ภิกขุณีโย ปายันตี
จุญจาเปสสันตีติ. ะเปะ “สัจจึ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย ปายันตี
จุญจาเปณตีติ. “สัจจึ ภควาติ. วิหริติ พุทโธ ภควา “กถึ หิ
นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย ปายันตี จุญจาเปสสันตี. เนถึ ภิกขเว
อปัปัสเสนานึ वा पलातय ะเปะ เอवंपि पण भिक्षवे भिक्षुणीयो
अमं लिखापं अत्तिस्संतु “या पण भिक्षुणी पายันती जुञ्जापेय्य,
पाजित्तियन्ती.

या पनाति: या यातिसा ะเปะภิกขुणीति: ะเปะ อญ
อิมัสสิมิ อत्तिเอ อธิปเปทา ภิกขุणीติ. ปายันตี นาม มาตา वा
โหติ ธาत्री वा. जुञ्जापेय्याति: उपस्यपाथेय्य. “जुञ्जापेस्सामिति
คณं वा आवणिं वा पत्तं वा जिवं प्रियेस्सति इमं वा

ปาจิத்தியักกันเท คัพภานิวัคคัลล ตติยลิกขาบท. ๑๗๖

สัมมนันติ, อามัตติ ทุกฺกภูตฺส; ฌตฺติยา ทุกฺกภู, เทวํ
กัมมวาจาหิ ทุกฺกภู, กัมมวาจาปริโยสานะ อุมฺมัตติยา อามัตติ
ปาจิத்தียักคัลล; คณฺหคัลล ๑ อากฺขนิยา ๑ อามัตติ ทุกฺกภูตฺส.

ปายันตียา ปายันตีสลฺลณฺวา จุจฺจาเปติ, อามัตติ ปาจิத்தียักคัลล.
ปายันตียา เวมคิกา จุจฺจาเปติ, อามัตติ ทุกฺกภูตฺส. ปายันตียา
อปายันตีสลฺลณฺวา จุจฺจาเปติ, อามัตติ. อปายันตียา ปายันตีสลฺลณฺวา,
อามัตติ ทุกฺกภูตฺส. อปายันตียา เวมคิกา, อามัตติ ทุกฺกภูตฺส.
อปายันตียา อปายันตีสลฺลณฺวา, อามัตติ.

อนามัตติ: ปายันตี อปายันตีสลฺลณฺวา จุจฺจาเปติ, อปายันตี
อปายันตีสลฺลณฺวา จุจฺจาเปติ, อุมฺมัตติกา, อากฺกัมมิกายาหิ.

คัพภานิวัคคัลล ตติยลิกขาบท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถบิณฑิกคัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโง เทวํ วตฺถานิ นตฺถํ อัมมํ
อสิกฺขิตสิกฺขํ ลิกฺขมานํ จุจฺจาเปตฺติ. ตา พาลา โหเนติ
อพฺยัตตา น ชานันติ กยฺมํ ยํ วา อกยฺมํ ยํ วา. ยถา
ภิกฺขุณฺโง อพฺยัตตา ๑ เป ๑ ตา อุมฺมัตติ ชียนฺติ วิปาเจเนติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโง เทวํ วตฺถานิ นตฺถํ อัมมํ
อสิกฺขิตสิกฺขํ ลิกฺขมานํ จุจฺจาเปตฺตึนฺนํ สติ. ๑ เป ๑ “สจฺจํ ภิกฺ
ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง เทวํ วตฺถานิ นตฺถํ อัมมํ อสิกฺขิตสิกฺขํ

สิกขมานา รุฏฐาเปณัตติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ
 อสิกขจิตฺตํ สิกขมานา รุฏฐาเปณัตติ. เหนตุ ภิกขเว อัมมปถันนํ นว
 ปสาทาเย ๖ เปฯ วิครหิตฺวา อัมมํ กถํ กัตถวา ภิกขุ อามันเตสิ
 “อญฺชานามิ ภิกขเว สิกขมานาย เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ
 สิกขาธัมมํ ทาตุ. เอวํญํ ปน ภิกขเว ทาตฺถปฺพา. ตาย
 สิกขมานาย ลมฺภํ อุลลङ्กมิถฺวา เอกํลํ อุตฺตวาลังคํ กวิตฺวา ภิกขุณีนํ
 ปาเท วันนํกิตฺวา อุกฺกฏิกํ นิสีกิตฺวา อัมมํชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวํลล
 วญฺเญโย “อหํ อัมมเย อิตถันนํมา อิตถันนํมาเย อัมมาย สิกขมานา
 ลมฺภํ เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ สิกขาธัมมํ ยาจามิ. ทุตติยัมปิ
 ยาจิตฺถปฺพา, ตติยัมปิ ยาจิตฺถปฺพา. พยัตตํตาย ภิกขุณียา ปฏฺวิพลาย
 ลโฆ ญาเปตฺถปฺโพ “สุณาทุ เม อัมมเย ลโฆ: อญํ อิตถันนํมา
 อิตถันนํมาเย อัมมาย สิกขมานา ลมฺภํ เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ
 สิกขาธัมมํ ยาจติ. ยถิ ลมฺภัสสํ ปตฺตํกัลลํ, ลโฆ อิตถันนํมาเย
 สิกขมานาย เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ สิกขาธัมมํ ทเพยฺย.
 เอสา ณัตติ. สุณาทุ เม อัมมเย ลโฆ: อญํ อิตถันนํมา
 อิตถันนํมาเย อัมมาย สิกขมานา ลมฺภํ เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ
 สิกขาธัมมํ ยาจติ. ลโฆ อิตถันนํมาเย สิกขมานาย เทวํ วสฺสทานิ
 นสุ อัมมเมสุ สิกขาธัมมํ ทติ. ยถฺสา อัมมาย ขมติ อิตถันนํมาเย
 สิกขมานาย เทวํ วสฺสทานิ นสุ อัมมเมสุ สิกขาธัมมํติยา ทา.,

สํ ตุณฺหํสํ; ยํสํสา นกัชมติ, สํ ภาเสยฺยํ. ทินฺนา สํเขน
 อิตฺถํนํมาบ ลิกฺขมานาย เทวํ วสฺสํสา นิสฺสํ อัมมํสํ ลิกฺขาสํมมตติ.
 ขมตติ สํสํสํ, ตํสํมา ตุณฺหํ. เอมเมกํ ภาวยามิตติ สํ ลิกฺขมานา
 “เอวํ วเทหิตติ วักคํพพา “ปาณาติปาตาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสา
 อวิติกกมสํมาทํ สํมาทियามิ, อทินฺนาทํมาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสา
 อวิติกกมสํมาทํ สํมาทियามิ, อพรัหฺมจวิยาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสา
 อวิติกกมสํมาทํ สํมาทियามิ, มุสํสาทํมาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสา
 อวิติกกมสํมาทํ สํมาทियามิ, สุมํเมยฺยํมํชํชปํมาทํจํมาเวรมณํ เทวํ
 วสฺสํสา อวิติกกมสํมาทํ สํมาทियามิ, วิกาลโกชํมาเวรมณํ เทวํ
 วสฺสํสา อวิติกกมสํมาทํ สํมาทियามิตติ. อถโข ภควา ตา
 ภิกฺขุณฺนิโย อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ตุพฺภกรํตาย ะเปะ ะเอวํจ
 ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺนิโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสํนํตํ “ยา ปน
 ภิกฺขุณฺนิ เทวํ วสฺสํสา นิสฺสํ อัมมํสํ อลิกฺกขิตลิกฺกขํ ลิกฺขมานํ
 จุจฺจาเปยฺย, ปาจิตติยํนํติ.

ยา ปณํติ: ยา ยาทิสํ ะเปะ ะภิกฺขุณฺนิตติ: ะเปะ ะอຍ
 อิมํสํมํ อิตฺถํ อธิပ္ပํเปตา ภิกฺขุณฺนิตติ. เทวํ วสฺสํสา นิตติ: เทวํ
 สํวจฺจํราณี. อลิกฺกขิตลิกฺกขา นาม: ลิกฺกขา วา น ทินฺนา โหติ,
 ทินฺนา วา ลิกฺกขา กุပ္ပิตา. จุจฺจาเปยฺยํติ: อပ္ပํสํมํปาเทยฺย.
 “ จุจฺจาเปสํสํมิตติ คณํ วา อจฺจํนี วา ปัตตํ วา จิวํ วา

ប្រិយេតិ សីមា វា សីមាវណិ, ចាប័តិ ពុក្កវ័ស័; ឈត័តិ
 ពុក្កវ័ស័, វិវិ កម្មវាហិ ពុក្កវ័ស័, កម្មវាហិ ប្រិយេសា
 ចុប័តិ ចាប័តិ ឧប័តិ ឧប័តិ, ឧប័តិ ឧប័តិ ឧប័តិ ឧប័តិ
 ចាប័តិ ពុក្កវ័ស័.

ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រ ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រស័ល្លា រុក្ខាបេតិ, ចាប័ត្តិ ឋាទិច្ចតិយ័ស័ត្ត.
 ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រ វេរុតិកា រុក្ខាបេតិ, ចាប័ត្តិ ឋាទិច្ចតិយ័ស័ត្ត. ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រ
 ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រស័ល្លា រុក្ខាបេតិ, ចាប័ត្តិ ឋាទិច្ចតិយ័ស័ត្ត. ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រ
 ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រស័ល្លា, ចាប័ត្តិ ពុក្ខាស័ត្ត. ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រ វេរុតិកា,
 ចាប័ត្តិ ពុក្ខាស័ត្ត. ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រ ឆ័រ្ម័រក័រ្ម័រស័ល្លា, ចាប័ត្តិ
 ពុក្ខាស័ត្ត.

อนามัตตติ: เทว วัสสานิ นตฺ ธัมมเมตฺ สิกขิตสิกขํ สิกขมานํ
 ฐาเนติ, อุมมัตตติกาเย, อากิธัมมิกาयाติ.

คพณวคคัลล จตตถลิ:ขาปท.

เตน สมนเณ พุทฺโธ ภควา สāvaddhiyā vīhriti cetvane
อนาถปัญฑิตกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเณ ภิกขุณีโย เทว วัธสาณิ นลฺล อัมเมสสุ
 สิกขิตสิกขิ สิกขมานิ สเณน อลัมมิตํ วุจฺจยาเปณิติ. ภิกขุณีโย
 เอวมาหิสฺส “เอต สิกขมานา อิมิ ชานาถ อิมิ เทถ อิมิ อาหรวถ
 อิมินา อัตถโก อิมิ กัปปิโย กโรถาติ. ตา เอวมาหิสฺส “น มย
 อัยโย สิกขมานา, ภิกขุณีโย มยฺหิติ. ยา ตา ภิกขุณีโย

อภัย ยัจฉา ฯ เป ฯ กถา อชฺชฌายันนํ วิชฺชํ วิปัสเสนนํ “ กถํ
 นาม ภิกฺขุณีโย เทวํ วัสสานิ ฉลฺ ฐัมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ
 สัมเมน อสम्मํทํ วุญฺจาเปสฺสํนํตติ. ฯ เป ฯ “ สัจจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณีโย เทวํ วัสสานิ ฉลฺ ฐัมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ
 สัมเมน อสम्मํทํ วุญฺจาเปสฺสํนํตติ. “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ ทุพฺโพ
 ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย เทวํ วัสสานิ ฉลฺ
 ฐัมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ สัมเมน อสम्मํทํ วุญฺจาเปสฺสํนํตติ.
 เนตํ ภิกฺขเว อภัยปลันนํนํ วา ปลาทาย ฯ เป ฯ วิครหิตฺวา ฐัมมํ
 กถํ กัตถวา ภิกฺขุ อามันเเตลล “ อนุชานามิ ภิกฺขเว เทวํ วัสสานิ
 ฉลฺ ฐัมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขาย สิกฺขมานาย วุญฺจันสम्मํทํ ทาตุ.
 เอวํญจ ปรํ ภิกฺขเว ทาตัพฺพา. ตาย เทวํ วัสสานิ ฉลฺ ฐัมเมสุ
 สิกฺขิตฺตสิกฺขาย สิกฺขมานาย สัมมํ อပ္ปลังกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสังคํ
 กวิตฺวา ภิกฺขุณีเน ปาเท วันนํกิตฺวา อุกกัฏฺฐิกํ นิสีหิตฺวา อภัยชล
 ปัตตเคตฺวา เอวํสัลล วรฺณีโย “ อหํ อภัยโย อิตถันนํมา
 อิตถันนํมาย อภัยยาย เทวํ วัสสานิ ฉลฺ ฐัมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา
 สิกฺขมานา สัมมํ วุญฺจันสम्मํทํ ยาจามิ. ทตฺติยัมปิ ยาจิตัพฺพา,
 ทตฺติยัมปิ ยาจิตัพฺพา. พยัตถาย ภิกฺขุณียา ปฏฺวิพลาย สโฆ
 ณาเปตัพฺโพ “ สุนาตุ เม อภัยโย สโฆ: อภัย อิตถันนํมา
 อิตถันนํมาย อภัยยาย เทวํ วัสสานิ ฉลฺ ฐัมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา
 สิกฺขมานา สัมมํ วุญฺจันสम्मํทํ ยาจติ. ยถิ สัมภัสสํ ปัตตกัลล,

ลโฆ อิตถันนํมา ย เทวํ วัสสํนิ นลฺล ธัมมํเมลฺล ลิกฺขิตลิกฺขาย
 ลิกฺขมณาย วุญฺจณลัมมํติ ทเทยฺย. เอสา ปัตติ. สุนาตุ เม
 อัยเย ลโฆ. อโย อิตถันนํมา อิตถันนํมา อัยยาย เทวํ
 วัสสํนิ นลฺล ธัมมํเมลฺล ลิกฺขิตลิกฺขา ลิกฺขมณาย ลัมมํ วุญฺจณลัมมํติ
 ยาจติ. ลโฆ อิตถันนํมา ย เทวํ วัสสํนิ นลฺล ธัมมํเมลฺล
 ลิกฺขิตลิกฺขาย ลิกฺขมณาย วุญฺจณลัมมํติ เทติ. ยัสสา อัยยาย
 ขมติ อิตถันนํมา ย เทวํ วัสสํนิ นลฺล ธัมมํเมลฺล ลิกฺขิตลิกฺขาย
 ลิกฺขมณาย วุญฺจณลัมมํติยา ทานํ, สํสา ตณฺหํลลํ; ยัสสา
 นกฺขมติ, สํสา ภาเสยฺย. ทินฺนา ลมฺเณ อิตถันนํมา ย เทวํ
 วัสสํนิ นลฺล ธัมมํเมลฺล ลิกฺขิตลิกฺขาย ลิกฺขมณาย วุญฺจณลัมมํติ.
 ขมติ ลัมมํลลํ, ตัสมา ตณฺหํฮี เอวเมตํ ธารยามีติ. อถโข ภควา
 ตา ภิกฺขุณีโย อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺพรทาย ฯ เปฯ
 เอวํลจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสันตุ “ยา
 ปน ภิกฺขุณี เทวํ วัสสํนิ นลฺล ธัมมํเมลฺล ลิกฺขิตลิกฺขํ ลิกฺขมณํ
 ลมฺเณ อลัมมํตํ วุญฺจาเปยฺย, ปาจิตฺตียันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ฯ เปฯ ภิกฺขุณีติ: ฯ เปฯ อโย
 อิมํลลํ อิตฺถเ อธิปฺเปตก ภิกฺขุณีติ. เทวํ วัสสํนิติ: เทวํ
 ลวํจณานิ. ลิกฺขิตลิกฺขา นาม นลฺล ธัมมํเมลฺล ลิกฺขิตลิกฺขา.
 อลัมมํตา นาม ปัตติทิตฺติเยน กัมมํเน วุญฺจณลัมมํติ น ทินฺนา
 โหติ. วุญฺจาเปยฺยาคิ: อุลลัมปาทะย. วุญฺจาเปสฺสํมีติ: ลลํ วา

ปาจิตติยกัณเฑ คัพภินีวัคคัลล บัณฺเฑจมสิกขาปทํ. ๒๐๕

อาจริณี วา บัตตํ วา จีวรํ วา ปริเยสติ สิมํ วา สัมมัตถินํ,
อาบัตติ ทุกฺกภูตํ; ฉัตตียา ทุกฺกภูํ, ทัวฺหิ กัมมวาจาหิ ทุกฺกภูา,
กัมมวาจาปรีโยสาเน อุมฺมํชํมาบาย อาบัตติ ปาจิตติยํ; คณฺถสํ
จ อาจริณียา จ อาบัตติ ทุกฺกภูตํ.

ธัมมกัมเม ธัมมกัมมสํวณํ รุญฺหํจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตติยํ.
ธัมมกัมเม เวมตีกา รุญฺหํจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตติยํ. ธัมมกัมเม
อธัมมกัมมสํวณํ รุญฺหํจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตติยํ. อธัมมกัมเม
ธัมมกัมมสํวณํ, อาบัตติ ทุกฺกภูตํ. อธัมมกัมเม เวมตีกา,
อาบัตติ ทุกฺกภูตํ. อธัมมกัมเม อธัมมกัมมสํวณํ, อาบัตติ ทุกฺกภูตํ.

อนาบัตติ: เทวํ วัธฺสํลํนิ ฉลฺลํ ธัมมํสุ ลิกฺขิตลิกฺขํ ลิกฺขํมานํ
ลํเชน สัมมํตํ รุญฺหํจาเปติ, อุมฺมํตํตีกาย, อาทิกัมมํมิกายาติ.

คัพภินีวัคคัลล บัณฺเฑจมสิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สํวตฺถิยํ วิหริเต เชตวเน
อนาถบิณฑิกํ อาราม.

เตน โข ปณฺ สมเยน ภิกฺขุณฺโณ อุนทํวาทสวตฺถํ คิหิฉตํ
รุญฺหํจาเปนํติ. ตา อักขมา โหนฺติ สิตํสํสํ อุนทํสํสํ ชินฺจํฉาย
ปิปาสาย ทํสมกสวาตาทปสิริสปลํมํสํสํลํ ทุรุตํตํ ทุรคํตํ
วณฺณปถํ อุมฺมํชํนํ สํวริณํ เวทณํ ทุกฺขํ ติพฺพณํ ขรณํ
กญฺจณํ อสํตํณํ อมณํปณํ ปาณํหณํ อมณํวาทกชาตีกา โหนฺติ.
ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อุมฺมํชํฉาย - เปฯ ตา อุมฺมํชํนํติ สิมํนํ.

วิปาเจนติ “ถถ หิ นาม ภิกขุณีโย อุณหทวาสวัสสํ คิหิคตํ
 วุญฺหาเปสฺสณฺตีติ. ฯ เปฯ “ลัจฺจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย
 อุณหทวาสวัสสํ คิหิคตํ วุญฺหาเปนฺตีติ. “ลัจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “ถถ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย อุณหทวาสวัสสํ
 คิหิคตํ วุญฺหาเปสฺสณฺตีติ. อุณหทวาสวัสสา หิ ภิกขเว คิหิคตา
 อักขมา โหติ ลีทลฺลํ อุณฺหลฺลํ ชินฺวัจฉาย ปิปาสาय
 ทํสมกสฺวาตาทปสฺสิริสฺสปลมฺมณฺณํ ทุรุตฺตํ ทุราคตํ วจนปถานํ
 อุပ္ปันณํ สารีริกํ เวทนํ ทุกฺขํ ติพฺพํ ขรณํ กญฺจกํ
 อสํสาณํ อมณาปํ ปาณหรณํ อนนฺทวาลกชาติกา โหติ,
 ทวาสวัสสา จ โข ภิกขเว คิหิคตา ขมา โหติ ลีทลฺลํ อุณฺหลฺลํ
 ชินฺวัจฉาย ปิปาสาय ทํสมกสฺวาตาทปสฺสิริสฺสปลมฺมณฺณํ ทุรุตฺตํ
 ทุราคตํ วจนปถานํ อุပ္ปันณํ สารีริกํ เวทนํ ทุกฺขํ
 ติพฺพํ ขรณํ กญฺจกํ อสํสาณํ อมณาปํ ปาณหรณํ
 ทวาลกชาติกา โหติ. เนตํ ภิกขเว อပ္ปันณํ วา ปสาทาย
 ฯ เปฯ เภวณฺจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสณฺตี
 “ยา ปน ภิกขุณี อุณหทวาสวัสสํ คิหิคตํ วุญฺหาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺตี.
 ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ อยํ
 อิมํ ลมฺมํ อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ. อุณหทวาสวัสสา นาม
 อပ္ปํ ตตฺทวาสวัสสา. คิหิคตา นาม ปุริสฺสณฺตรคตา วุจฺจติ.

วุฏฺฐจาเปยฺยาติ: อุปลัมปปาเทยฺย. วุฏฺฐจาเปสฺสามิตฺติ คนฺ วา
 อารินฺนี วา บัตตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺสติ สีมํ วา สัมมํนฺนํติ,
 อาบัตตํ ทุกกฺกฺกัลลํ; ฌัตตํ ทุกกฺกฺก, ทวีทํ กัมมวาทํ ทุกกฺกฺก,
 กัมมวาทปริโยสานเ อุมฺมํชํมายา อาบัตตํ ปาจิตติยัลลํ; คนัลลํ จ
 อารินฺนํ ย จ อาบัตตํ ทุกกฺกฺกัลลํ.

อุนท์วาทสวล์ลํ อุนท์วาทสวล์ลํสํณฺนา วุฏฺฐจาเปติ, อาบัตตํ
 ปาจิตติยัลลํ. อุนท์วาทสวล์ลํ เวมตฺติกา วุฏฺฐจาเปติ, อาบัตตํ
 ทุกกฺกฺกัลลํ. อุนท์วาทสวล์ลํ ปริปุณฺณสํณฺนา วุฏฺฐจาเปติ,
 อนาบัตตํ. ปริปุณฺณทวาทสวล์ลํ อุนท์วาทสวล์ลํสํณฺนา, อาบัตตํ
 ทุกกฺกฺกัลลํ. ปริปุณฺณทวาทสวล์ลํ เวมตฺติกา, อาบัตตํ ทุกกฺกฺกัลลํ.
 ปริปุณฺณทวาทสวล์ลํ ปริปุณฺณสํณฺนา, อนาบัตตํ.

อนาบัตตํ: อุนท์วาทสวล์ลํ ปริปุณฺณสํณฺนา วุฏฺฐจาเปติ,
 ปริปุณฺณทวาทสวล์ลํ ปริปุณฺณสํณฺนา วุฏฺฐจาเปติ, อุมฺมํชํมํติกา,
 ธาตํกัมมํกํยาติ.

คัพภานิวัคคัลล นัญจลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
 ขนาดปฺณํทิกัลลํ อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณิโย ปริปุณฺณทวาทสวล์ลํ จิหฺนิตํ
 เทว วล์ลํนิ ฆสฺส อัมมํเมสฺส อลิกฺกํชิตลิกฺกํ วุฏฺฐจาเปตฺติ. ตา พาลา
 โหณฺติ อพฺยัตตํ น ชานนฺนํวิ กปฺปํ ยํ วา อกฺกํ ยํ วา. ยา ตา

ภิกขุณีโย อปัฏฐา ๗ เปฯ ตา อุษณยานันติ ขีณันติ วิปาเจนัตติ
 “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว
 วสฺสํ นนํ ฌตฺถํ อมฺมเมตฺถํ อลิกฺขิตลิกฺขํ วุญฺจาเปสฺสํ นนํ ๗ เปฯ
 “สจฺจํ ภิกฺขเว ภิกขุณีโย ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ
 เทว วสฺสํ นนํ ฌตฺถํ อมฺมเมตฺถํ อลิกฺขิตลิกฺขํ วุญฺจาเปสฺสํ นนํ ๗
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย
 ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺสํ นนํ ฌตฺถํ อมฺมเมตฺถํ
 อลิกฺขิตลิกฺขํ วุญฺจาเปสฺสํ นนํ ๗ ภิกขเว อปัฏฐานํ วา ปลาทาย
 ๗ เปฯ วิครหิตฺวา อมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกขุ อามันเตสิ “อนุชานามิ
 ภิกขเว ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺสํ นนํ ฌตฺถํ
 อมฺมเมตฺถํ ลิกฺขาตมฺมํ ทาตุ. เอวํจ ปน ภิกขเว ทาตฺตํ. ตาย
 ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ สํวํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํ
 ชุตฺตราสํ กริตฺวา ภิกขุณีเน ปาเท วันทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺวา
 อณฺชํ ปคฺคเหตฺวา เอวํสฺส วณฺโณ “อหํ อัยเย อิตถันนามา
 อิตถันนามาย อัยยาย ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ สํวํ เทว
 วสฺสํ นนํ ฌตฺถํ อมฺมเมตฺถํ ลิกฺขาตมฺมํ ยาจามิ. ทตฺติยํ ยาจิตฺตํ,
 ทตฺติยํ ยาจิตฺตํ. พยัตตํ ภิกขุณียา ปฏฺวิลาเย สํโฆ
 ณาเปตฺตํ โฟ “สุณฺหาตุ เม อัยเย สํโฆ: อโย อิตถันนามา อิตถันนามาย
 อัยยาย ปริปัญณตฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ สํวํ เทว วสฺสํ นนํ ฌตฺถํ
 อมฺมเมตฺถํ ลิกฺขาตมฺมํ ยาจามิ. ยถา สํวสฺสํ ปคฺคกฺกํ. สํโฆ

ปาจิติยิกัมมเท อัมภินิวัธัสส นัจฺจุลลิกขาปท. ๒๑๔

อิตถันนํมา ย ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ คิหิคตยา เทวํ วสฺสํ
นลฺลํ อัมมํ ลิกฺขาสัมมตํ ทเทยํ. เอสํ นัตติ. สุนาตุ เม
อัยเย สโม: อโย อิตถันนํมา อิตถันนํมา อัยยาย
ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ คิหิคตา สํวํ เทวํ วสฺสํ นลฺลํ อัมมํ
ลิกฺขาสัมมตํ ยาจติ. สโม อิตถันนํมา ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ
คิหิคตยา เทวํ วสฺสํ นลฺลํ อัมมํ ลิกฺขาสัมมตํ เทติ. ยสฺส
อัยยาย ขมติ อิตถันนํมา ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ คิหิคตยา เทวํ
วสฺสํ นลฺลํ อัมมํ ลิกฺขาสัมมตํ ทานํ. สํวํ ตุนฺหสฺส;
ยสฺสํ นกฺขมติ. สํวํ ภาเตยํ. ทินฺนํ สํวํ อิตถันนํมา
ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ คิหิคตยา เทวํ วสฺสํ นลฺลํ อัมมํ
ลิกฺขาสัมมตํ. ขมติ - สํวสฺสํ, ทสฺมา ตุนฺหิ: เอวเมตํ ธารยามิ.
สํวํ ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ คิหิคตา “เอวํ วเทหิตี วตฺตัพพา
“ปาณาติปาตาเวรมณิ เทวํ วสฺสํ อวิติกกมสฺมาทานํ สสมาทิมิ
ฯ เปฯ วิกาลโกชนาเวรมณิ เทวํ วสฺสํ อวิติกกมสฺมาทานํ
สสมาทิมิ. อตฺโข ภควา ตา ภิกฺขุณีโย อนนฺกปริยาเยน
วิครหิตฺวา ทุพฺภกรตยาฯ เปฯ เอวํ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํ “ยา ปน ภิกฺขุณี ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ
คิหิคตํ เทวํ วสฺสํ นลฺลํ อัมมํ อลิกฺกขิตลิกฺกํ วุจฺจาเปยฺย.
ปาจิติยิกัมมเท.

ยา ปณาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ ภาทกษณินิ: ฯ เป ฯ ขย
 อิมัสสึ นี อตฺเถ อธิปเปตา ภาทกษณินิ. ปริบุญณทวาทสวัสสา นาม
 บัตตทวาทสวัสสา. คิหิตตา นาม ปุริสันตรคตา วุจฺจติ. เทว
 วัสสานินิ: เทว สวฺจณฺวานิ. อสสิกขิตสิกขา นาม: สิกขา วา น
 คินฺนา โหติ, คินฺนา วา สิกขา กุปฺปิตา. วุญฺจาเปยฺยาติ:
 อุลลัมปาเทยฺย. “ วุญฺจาเปสฺสามิตี คณ วา ขาจริ นี วา บัตต วา
 จีวร วา ปริเยสติ สิม วา สัมมณฺณติ, อาบัตติ ทุกฺกฏัสส;
 นัตติยา ทุกฺกฏ, เทว วิ วิ กัมมวาจาที ทุกฺกฏา, กัมมวาจาปริโยสานเ
 อปัชฌายาย อาบัตติ ปาจิตตียัสส, คณัสส จ ขาจริ นียา จ
 อาบัตติ ทุกฺกฏัสส.

ธัมมกัมเม ธัมมกัมมสํวณา วุญฺจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส.
 กัมมกัมเม เวมติกา วุญฺจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส. ธัมมกัมเม
 ธัมมกัมมสํวณา วุญฺจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส. ธัมมกัมเม
 ธัมมกัมมสํวณา, อาบัตติ ทุกฺกฏัสส. ธัมมกัมเม เวมติกา,
 อาบัตติ ทุกฺกฏัสส. ธัมมกัมเม ธัมมกัมมสํวณา, อาบัตติ ทุกฺกฏัสส.

อนาปัตติ: ปริบุญณทวาทสวัสส คิหิตต เทว วัสสานิ นสุ
 ธัมเมสุ สิกขิตสิกขํ วุญฺจาเปติ, อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกาयाติ.

คัพภินิวัคคัสส ลัตตมสิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริ เชตวนเ
 อนาถมณฺฑิกัสส อาราเม.

เตน โข ปณ สมเยน ภิกขุณิโย ปฏิปุณฺณทฺวาทสวสฺส
 คิหิคตํ เทวํ วัธฺสํนิ ฉสุ ธัมมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สํเขน อสํมมตํ
 วุญฺจาเปณฺติ. ภิกขุณิโย เอวมาหุสุ “เอถ สิกฺขมาณา อิมํ ชานาถ
 อิมํ เทถ อิมํ อาทรถ, อิมินา อตฺโถ, อิมํ กัณฺธิมํ กโรถาติ.
 ตา เอวมาหุสุ “น มยํ อัยเย สิกฺขมาณา, ภิกขุณิโย มยฺหํติ.
 ยา ตา ภิกขุณิโย อปัปฺปิจฺฉา ฯ เปฯ ตา อุชฺฌายณฺติ ชยณฺติ
 วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย ปฏิปุณฺณทฺวาทสวสฺส คิหิคตํ
 เทวํ วัธฺสํนิ ฉสุ ธัมมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สํเขน อสํมมตํ วุญฺจาเปสฺสณฺติ.
 ฯ เปฯ “สัจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณิโย ปฏิปุณฺณทฺวาทสวสฺส
 คิหิคตํ เทวํ วัธฺสํนิ ฉสุ ธัมมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สํเขน อสํมมตํ
 วุญฺจาเปณฺติ. “สัจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
 นาม ภิกฺขเว ภิกขุณิโย ปฏิปุณฺณทฺวาทสวสฺส คิหิคตํ เทวํ วัธฺสํนิ
 ฉสุ ธัมมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สํเขน อสํมมตํ วุญฺจาเปสฺสณฺติ. เนถ
 ภิกฺขเว อปัปฺปสฺสณฺนํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ วิครหิตฺวา ธัมมํ กถํ
 กถฺวา ภิกฺขุ อามันเตสิ “อนุชานาวิ ภิกฺขเว ปฏิปุณฺณทฺวาทสวสฺส
 คิหิคตาย เทวํ วัธฺสํนิ ฉสุ ธัมมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขาย วุญฺจานสํมมตํ
 ทาตุ. เอวํปิ ปณ ภิกฺขเว ทาตฺถ์พา. ตาย ปฏิปุณฺณทฺวาทสวสฺส
 คิหิคตาย เทวํ วัธฺสํนิ ฉสุ ธัมมเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขาย สํขํ
 อุกฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราลังคํ กริตฺวา ภิกฺขุณิโน ปาเท วันทิตฺวา
 อุกฺกมฺภิกฺกํ นิสิตฺวา อณฺชสิ ปคฺคเหตฺวา เอวํสฺส วะนีโย “อหํ

อัยเย อิตถันนมา อิตถันนมา ยัยยาบ ปริปุณณท์วาทสวัสสา
 คิหิตตา เทว วัสสานิ นลฺล ธัมมเมสฺส ลิกฺขิตลิกฺขา ลังขํ วุญฺจณสम्मัตติ
 ยาจามิตฺติ. ทุตฺตยัมปิ ยาจิตัพพา, ทุตฺตยัมปิ ยาจิตัพพา. พยัตตาย
 กิกขันธิยา ปฏิพลาย สโฆ ณาเปตัพพะโพ “สุณาทุ เม อัยเย
 สโฆ: อัย อิตถันนมา อิตถันนมา ยัยยาบ ปริปุณณท์วาทสวัสสา
 คิหิตตา เทว วัสสานิ นลฺล ธัมมเมสฺส ลิกฺขิตลิกฺขา ลังขํ วุญฺจณสम्मัตติ ยาจติ.
 ยติ ลังขัลล ปัตตกัลล, สโฆ อิตถันนมา ยัยยาบ ปริปุณณท์วาทสวัสสา
 คิหิตตาย เทว วัสสานิ นลฺล ธัมมเมสฺส ลิกฺขิตลิกฺขาย วุญฺจณสम्मัตติ
 ทเทยฺย. เอลา ญัตติ. สุณาทุ เม อัยเย สโฆ: อัย อิตถันนมา
 อิตถันนมา ยัยยาบ ปริปุณณท์วาทสวัสสา คิหิตตา เทว วัสสานิ
 นลฺล ธัมมเมสฺส ลิกฺขิตลิกฺขา ลังขํ วุญฺจณสम्मัตติ ยาจติ. สโฆ
 อิตถันนมา ยัยยาบ ปริปุณณท์วาทสวัสสา คิหิตตาย เทว วัสสานิ นลฺล
 ธัมมเมสฺส ลิกฺขิตลิกฺขาย วุญฺจณสम्मัตติ เทติ. ยัสสา อัยยาบ ขมติ
 อิตถันนมา ยัยยาบ ปริปุณณท์วาทสวัสสา คิหิตตาย เทว วัสสานิ นลฺล
 ธัมมเมสฺส ลิกฺขิตลิกฺขาย วุญฺจณสम्मัตติยา ทานํ, สา ตุนฺหัลล,
 ยัสสา นกฺขมติ, สา ภาเสยฺย. ทินฺนา ลังเคน อิตถันนมา ยัยยาบ
 ปริปุณณท์วาทสวัสสา คิหิตตาย เทว วัสสานิ นลฺล ธัมมเมสฺส
 ลิกฺขิตลิกฺขาย วุญฺจณสम्मัตติ. ขมติ ลังขัลล. ตัสมา ตุนฺหี.
 เอลเมจฺจ อารยามิตฺติ. อตฺโท ภควา ตา กิกขันธิโย อเนกปริยาเยน
 วิคฺรหิตฺวา ทุพฺภกรตฺตาย ๆ เป ๆ เหววณฺจ ปน กิกขันธิโย อเนกปริยาเยน

ปาจิตติยกัมมเท คัถวีวักคัสสึ ตัตตมสิग्ขาปท. ๒๓๓

สิग्ขาปทํ อุตฺตสันฺตํ “ ยะ ปน ภิกฺขุณี ปรีปฺพณฺท์วาทสวสฺสํ
คิหิคตํ เทวํ วสฺสานิ ฆสฺสุ ธมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิग्ขาํ สํเขน อสํมมตํ
วฺญฺจาเปยฺย, ปาจิตฺติยํติ.

ยะ ปนาคิ: ยะ ยาทิสฺสา ฯ เป ฯ ภิกฺขุณีติ: ฯ เป ฯ อญํ
อิมัสฺสํ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ. ปรีปฺพณฺท์วาทสวสฺสํ นาม
ปตฺตทวาทสวสฺสํ คิหิคตา นาม ปุริสฺสันตรคตา วุจฺจติ. เทวํ วสฺสานิติ:
เทวํ สํวจฺจนานิ สิกฺขิตฺตสิग्ขา นาม ฆสฺสุ ธมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิग्ขา,
อสมฺมมตา นาม: ฅัตตติทุติเยน กัมเมน วฺญฺจานสมฺมมติ น ทินฺนา
โหติ. วฺญฺจาเปยฺยาคิ: อปฺสํปาทะยฺย. “ วฺญฺจาเปสฺสํมิติ คเน วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปรีเยสฺติ สิมํ วา สํมมณฺณติ,
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส, ฅัตตติยา ทุกกฺกฺกฺ, ทวีติ กัมมวาจาติ ทุกกฺกฺกฺ,
กัมมวาจาปรีโยธานะ อปฺชฅณายาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส, คณสฺส จ
อาจริณิยา จ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส.

ธมฺมกัมเม ธมฺมกัมมสฺสณฺณา วฺญฺจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.
ธมฺมกัมเม เวมตฺติกา วฺญฺจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ธมฺมกัมเม
อธมฺมกัมมสฺสณฺณา วฺญฺจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อธมฺมกัมเม
ธมฺมกัมมสฺสณฺณา, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. อธมฺมกัมเม เวมตฺติกา,
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. อธมฺมกัมเม อธมฺมกัมมสฺสณฺณา, อาปตฺติ
ทุกกฺกฺกฺสฺส.

อนาปตฺติ: ปรีปฺพณฺท์วาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทวํ วสฺสานิ ฆสฺสุ

ธัมเมสุ ลิกฺขิตลิกฺขํ สฺเมณ สัมมตํ วุญฺจาเปติ, อุมฺมัตติกาเย,
อาทิกัมมิกาयाติ.

คฺัพภินีวคฺคัลล อฏฺฐจฺมลิกฺขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริเต เตวเน
อนาคมนุทิกัลล อารามे.

เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา กิกฺขณิ สหชีวินิ วุญฺจาเปตฺวา
เทว วัสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหาติ น อนุคฺคณฺหาเปติ. ตา พาลา
โหนติ ฝยฺยตฺตา น ชานฺนติ กัปปิยํ วา อกัปปิยํ วา. ยา ตา
กิกฺขณิโย อปัปฺปจฺฉา ๆ เปฯ ตา อุชฺฌายันฺติ ชียฺนติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม อปัปฺปา อุลลนฺนทา สหชีวินิ วุญฺจาเปตฺวา เทว
วัสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหิสฺสติ น อนุคฺคณฺหาเปสฺสตีติ. ๆ เปฯ “สจฺจํ
กิร กิกฺขเว อุลลนฺนทา กิกฺขณิ สหชีวินิ วุญฺจาเปตฺวา เทว
วัสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหาติ น อนุคฺคณฺหาเปตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม กิกฺขเว อุลลนฺนทา กิกฺขณิ
สหชีวินิ วุญฺจาเปตฺวา เทว วัสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหิสฺสติ น
อนุคฺคณฺหาเปสฺสตีติ. เนตํ กิกฺขเว อปัปฺปสํนํ วา ปสาทาย ๆ เปฯ
เยวํปจฺ ปน กิกฺขเว กิกฺขณิโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสันตุ “ยา
ปน กิกฺขณิ สหชีวินิ วุญฺจาเปตฺวา เทว วัสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺเหยฺย
น อนุคฺคณฺหาเปยฺย, ปาจิตฺติยฺนติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๆ เปฯ กิกฺขณิตี: ๆ เปฯ อญฺ

ปาจิตติยกัณเฑ คัพภินีวคคัสส นวมลิกขาปท.

๒๑๕

อัมมัมม อัตถเ อธิปปะเตตา ภิกขุณิณี. สหชีวินี นาม สัตถวิหารินี
วุจจติ. วุญจาเปตฺวาติ: อุปสัมปทาเทตฺวา. เทว วสฺสทานิ: เทว
สํวัจฉานิ. เณว อนุคคฺคเณหิยาติ: น สยํ อนุคคฺคเณหิยํ อุตฺเทเสน
ปรีปฺจณาย โขวาเทเน อนุสาสนิยา. น อนุคคฺคเณทาเปยฺยาติ: น
อัมมํ ภาณาเปยฺย. “เทว วสฺसानิ เณว อนุคคฺคเณหิยาสามิ น
อนุคคฺคเณทาเปสฺสสามิติ อูรํ นิกขิตตมตฺเต อาปัตติ ปาจิตติยสฺส.

อนาปัตติ: สติ อัมมัตราเย, ปรีเยสฺสิตฺวา น ลภติ, ภิธานาย,
อาปทาสุ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

คัพภินีวคคัสส นวมลิกขาปท.

เตน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สāvattiyā viharati. เขตวเน
อนาถปณฺฑิตกัสส อารามे.

เตน โข ปน สมเยเน ภิกขุณิโย วุญจาปัตตํ ปวตฺตินิ เทว
วสฺसानิ นานุพฺพนัณฺตี. ตา พาลา โหนฺติ อพฺยัตตํ น ชานฺนํติ
กัมมํ ยํ วา อกัมมํ ยํ วา. ยา ตา ภิกขุณิโย อัมมํ ยํ ๑ เป ๑
๑ อชฺฌมายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย
วุญจาปัตตํ ปวตฺตินิ เทว วสฺसानิ นานุพฺพนัณฺตีสฺสํติ. ๑ เป ๑ “สจฺจ
กิริ ภิกขเว ภิกขุณิโย วุญจาปัตตํ ปวตฺตินิ เทว วสฺसानิ
นานุพฺพนัณฺตีสฺสํติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
นาม ภิกขเว ภิกขุณิโย วุญจาปัตตํ ปวตฺตินิ เทว วสฺसानิ
นานุพฺพนัณฺตีสฺสํติ. เณตํ ภิกขเว อัมมํ สันนํ วา ปสาทาย ๑ เป ๑

เชวรัมจ ปณ ภาิกขเว ภาิกขุณีโย อิม สักขาปท อุตฺทิสันตุ “ ยะ
 ปณ ภาิกขุณี ฐฐจาปัตต ปวัตตนิ เทว วัสสทานิ นานุพฺพนฺธะยฺย,
 ปาจิตฺตียันฺติ.

ยะ ปณาคิ: ยะ ยะทิสสา ะ เป ะ ภาิกขุณีติ: ะ เป ะ อย
 อิมัสมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภาิกขุณีติ. ฐฐจาปัตตฺติ: อุลลัมปาติต.
 ปวัตตนิ นาม อุตฺทิสานา วุจฺจติ. เทว วัสสทานิ: เทว สํวัจฺจนา.
 นานุพฺพนฺธะยาคิ: น สยํ อุตฺทิสฺสเหยฺย. “ เทว วัสสทานิ
 นานุพฺพนฺธิสฺสามีติ อุมํ นิกฺขิตฺตมตฺเต อาปัตตติ ปาจิตฺตียัสส.

อนาปัตตติ: อุตฺทิสานา พาลา วา โหติ อลฺลํขินี วา, คิลานาย,
 อาปฬาส, อุมมตฺติกาย อาทิกมฺมิกายาคิ.

คัพฺปิณีวัคคัลล ทลฺมลิกฺขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหรติ เขตฺวาเน
 อนาถปฺปณฺฑิตกัลล อารามะ.

เตน โข ปณ สมเยน อุลลันนํทา ภาิกขุณี สหชีวิน ฐฐจาเปตฺวา
 เนว รูปกาเสติ* น รูปกาสาเปตฺติ. สามิโก อตฺถคฺเคสิ. ยะ ตา
 ภาิกขุณีโย อธิปฺปจฺจนา ะ เป ะ ตา อุตฺทิสานันฺติ ชียันฺติ วิปาเจนฺติ
 “ กถํ หิ นาม อธิยฺยา อุลลันนํทา สหชีวิน ฐฐจาเปตฺวา เนว
 รูปกาเสสฺสติ น รูปกาสาเปสฺสติ, สามิโก อตฺถคฺเคสิ. สจายํ ภาิกขุณี
 ปักกนฺตา อสฺส. น จ สามิโก คณฺเฬนฺทียาคิ. ะ เป ะ “ สจจํ อิม

* ย. พ. เนว รูปกาเสสิ. * น. รูปกาสาเปสิ.

ปาริชาติยกันเฑ คัพภินีวัคคัสส ทสมลิกขาปท. ๒๑๕

ภิกขเว อุลลันเฑทา ภิกขุณี สหชีวินี จุจฺจำเปตฺวา เเนว รูปกาเสติ*
น รูปกา... ปติ; ๒ ตามิโก อัคคเหลิตฺติ. “สัจฺจํ ภควาติ. วิทฺวहि
มฺหโร ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว อุลลันเฑทา ภิกขุณี
สหชีวินี จุจฺจำเปตฺวา เเนว รูปกาเสสฺสตี น ... ปาเสสฺสตี,
ตามิโก อัคค.หสิ. เนตํ ภิกขเว อปัปฺปสันฺนํ น ... ปาเสสเย
ๆเปๆ เฮอร์นํ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสฺสํติ
“ยา ปน ภิกขุณี สหชีวินี จุจฺจำเปตฺวา เเนว รูปกาเสยฺย
น รูปกาเสยฺย อันทมโส อปัปฺปญฺจ โยชนานิยฺ, ปาจิตฺตียันตี.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสว ๗เปๆ ภิกขุณีหิ: ๗เปๆ อญ
อิมํสํมี อัคค อปัเปตา ภิกขุณีติ. สหชีวินี นาม สหชีวินิหาริน
จุจฺจํ. จุจฺจำเปตฺวาติ: อุลลันเฑทา. เเนว รูปกาเสยฺยยาติ:
น สยํ รูปกาเสยฺย. น รูปกาเสยฺยยาติ: น อณฺโณ อาณาเปยฺย.
“เนว รูปกาเสสฺสสามิ น รูปกาเสสฺสสามิ อันทมโส อปัปฺปญฺจ
โยชนานิยฺติ อุมํ นิกฺขิตฺตมฺตเต อปัปฺปติ ปาจิตฺตียันตฺส.

อณฺโณติ: สติ อันทราเย, ปวิเยสฺสํ. ๗. ยํ ภิกขุณี
น . ลภติ, อาปทาสุ, อุมํมตฺติกาเย, อาทิกมฺมิกาปาติ.

คัพภินีวัคโค สกตโม.

๑. เเนวรูปกาเสติ. ๒. ม. พ. น รูปกาเสยฺย.

ปาจิตติยกันเฑ กุมาริภูตวัคคัลลํ ทุติยลิกขาปทํ. ๒๑๘

ยา ปณาติ: ยา ยาวีสา ๗ เป ๑ ภิกขุณีติ: ๗ เป ๖ ยบํ อิมัสสํมํ ชัตเต
อธึเปเตตา ภิกขุณีติ. อุนวิสตีวัสสา นาม ชยัตตวิสตีวัสสา. กุมาริภูตา นาม
ตามเนวี วุจจติ. วุญจาเปยยาติ: อุปัสสัมปาเทยฺย. “ วุญจาเปตฺตาสมิตี
คณํ วา อางริณี วา บัตตํ วา จีวรํ วา ปริเยสติ สิมํ วา
สम्मํนํนติ, อาบักฺกํ ทุกฺกฏัลลํ; ฌัตติยา ทุกฺกฏํ, ทัวีหิ กัมมวาจาหิ
ทุกฺกฏา, กัมมวาจาปริโยสานเ อุบฺบชฌายาย อาบักฺกํ ปาจิตติยัลลํ;
คณัลลํ ๑ อางริณียา ๑ อาบัตฺติ ทุกฺกฏัลลํ.

อุนวิสตีวัสสา ย อุนวิสตีวัสสัลลํ ๖ วุญจาเปติ, อาบัตฺติ
ปาจิตติยัลลํ. อุนวิสตีวัสสา เวมตีกา วุญจาเปติ, อาบัตฺติ
ทุกฺกฏัลลํ. อุนวิสตีวัสสา ปริปุณฺณลํ ๖ วุญจาเปติ, อนาบัตฺติ.
ปริปุณฺณวิสตีวัสสา อุนวิสตีวัสสัลลํ, อาบัตฺติ ทุกฺกฏัลลํ.
ปริปุณฺณวิสตีวัสสา เวมตีกา, อาบัตฺติ ทุกฺกฏัลลํ.
ปริปุณฺณวิสตีวัสสา ปริปุณฺณลํ, อนาบัตฺติ.

อนาบัตฺติ: อุนวิสตีวัสสํ ปริปุณฺณลํ ๖ วุญจาเปติ,
ปริปุณฺณวิสตีวัสสํ ปริปุณฺณลํ ๖ วุญจาเปติ, อุมมัตติกา,
อาทิกัมมิกายาติ.

กุมาริภูตวัคคัลลํ ทุติยลิกขาปทํ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวนเ
อนาถบิณฑิกัลลํ อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณิโย ปริปุณฺณวิสตีวัสสํ กุมาริภูตํ
เทว วัสสาณิ นสฺส อัมเมสฺส อลิกขิตลิกขํ วุญจาเปตฺติ. ตา พาลา

โหนดติ อพยัตตา น ชานันติ กัมมียี วา อกัมมียี วา. ยา ตา
 กิณฑุโย อัมมียี ๗ เปฯ ตา อชฺฌณณันติ อัมมียี วิปาเจนติ

“กถิ อี นาม กิณฑุโย ปริปุณณวิสตีวสฺส กุมาริภูตํ เทว
 วสฺสทานิ นลฺล อัมมียี อลิกฺขิตลิกฺขํ วุจฺจาเปสฺสณฺตีติ. ๗ เปฯ

“สจฺจํ กิร กิณฑเว กิณฑุโย ปริปุณณวิสตีวสฺส กุมาริภูตํ เทว
 วสฺสทานิ นลฺล อัมมียี ลิกฺขิตลิกฺขํ วุจฺจาเปสฺสณฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.

วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถิ อี นาม กิณฑเว กิณฑุโย
 ปริปุณณวิสตีวสฺส กุมาริภูตํ เทว วสฺสทานิ นลฺล อัมมียี

อลิกฺขิตลิกฺขํ วุจฺจาเปสฺสณฺตีติ. เนตํ กิณฑเว อัมมียี ปสฺสณฺนํ วา
 ปสาทาย ๗ เปฯ วิครหิควา อัมมียี กถิ กัตถวา กิณฑุ อามันเตติ

“อนุชานามิ กิณฑเว อชฺฌารสวสฺสทาย กุมาริภูตาย เทว วสฺสทานิ
 นลฺล อัมมียี ลิกฺขาถมฺมํตี ทาตํ เอวํปจฺจ ปณ กิณฑเว ทาตัพพา.

ตายน อชฺฌารสวสฺสทาย กุมาริภูตายน สจฺจํ อุปสจฺจกมิตฺวา เอกํ
 อุตฺตราสจฺจํ กิตฺถวา กิณฑุเนน ปาเท วันทิตฺวา อุกกฺกํ นิสีทิตฺวา

อวัชลํ ปัสสเหตฺวา เอวํสฺส วณฺนีโย “อหํ อัมมียี อิตถันนํมา
 อิตถันนํมา ย อัมมียี อชฺฌารสวสฺสทา กุมาริภูตา สจฺจํ เทว วสฺสทานิ

นลฺล อัมมียี ลิกฺขาถมฺมํตี ยาจามิติ. ทุติยัมปิ ยาจิตัพพา, ตติยัมปิ
 ยาจิตัพพา. พยัตตายน กิณฑุยา ปฏิพลาย สจฺจํ ญาเปตัพพะ

“สุณฺนาตุ เม อัมมียี สจฺจํ: อยํ อิตถันนํมา อิตถันนํมา
 อัมมียี อชฺฌารสวสฺสทา กุมาริภูตา สจฺจํ เทว วสฺสทานิ นลฺล อัมมียี

สิทฺธิชาตมมัตติ ยาจติ. ยถา สัมภังส ปัตตังส, สัมโฆ อิตถันนํมา ย
 อัญฺจารสวสฺสาย กุมาริภูตาย เทวํ วสฺสํสาณิ นลฺล อัมมํเมตฺถ สิทฺธิชาตมมัตติ
 ทเทยฺย. เอสา นัตติ. สุนฺนํตํ เม อัยเย สัมโฆ: อยํ
 อิตถันนํมา อิตถันนํมา ยัยเย อัญฺจารสวสฺสํ กุมาริภูตา
 สัมภํ เทวํ วสฺสํสาณิ นลฺล อัมมํเมตฺถ สิทฺธิชาตมมัตติ ยาจติ. สัมโฆ
 อิตถันนํมา อัญฺจารสวสฺสํ กุมาริภูตาย เทวํ วสฺสํสาณิ นลฺล
 อัมมํเมตฺถ สิทฺธิชาตมมัตติ เทติ. ยสฺสํสา อัยเย ชมตติ อิตถันนํมา
 อัญฺจารสวสฺสํ กุมาริภูตาย เทวํ วสฺสํสาณิ นลฺล อัมมํเมตฺถ
 สิทฺธิชาตมมัตติยา ทานํ, สํ ตุณฺณํส; ยสฺสํสา นกฺกํชมตติ, สํ
 ภาเตยฺย. ทินฺนา สํเชน อิตถันนํมา อัญฺจารสวสฺสํ กุมาริภูตาย
 เทวํ วสฺสํสาณิ นลฺล อัมมํเมตฺถ สิทฺธิชาตมมัตติ. ชมตติ สัมภังส, ตสฺมา
 ตุนฺนํฮี เหวเมตํ ธารยามิตฺติ. ตา อัญฺจารสวสฺสํ กุมาริภูตา “เอวํ
 วเทหิตฺติ วตฺตํพฺพา “ ปาณาติปาตาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสาณิ อวิติกกมสฺมาทานํ
 สฺมาทियามิ, อภินเนทานาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสาณิ อวิติกกมสฺมาทานํ
 สฺมาทियามิ, อโรหิตจริยาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสาณิ อวิติกกมสฺมาทานํ
 สฺมาทियามิ, มุสฺสาวาทาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสาณิ อวิติกกมสฺมาทานํ
 สฺมาทियามิ, สุนฺนํเมยมฺมํชปฺมาทัญฺจํนาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสาณิ
 อวิติกกมสฺมาทานํ สฺมาทियามิ, วิกาลโกชนาเวรมณํ เทวํ วสฺสํสาณิ
 อวิติกกมสฺมาทานํ สฺมาทियามิตฺติ. อถ โฆ ภควา ตา ภิกฺขุณฺโณ
 อเนกปริยาเยน วิกรรมิตฺวา ตุณฺณํตาย ฯ เป ฯ เอวํภจํ ปม ภิกฺขเว

ภิกขุณีโย อิมํ ลิงฺขาปทํ อุตฺถํ ทิสันฺตุ “ ยํ ปน ภิกขุณี
 ปรูปฺพนววิตฺติวตฺถํ กุมาริภูตํ เทวํ วตฺถํ นนฺตํ ธัมมเมตฺถ
 ชาติกํ ชิตฺตํ ชนํ วุจฺจาเปยฺย, ปาจิตฺตียันฺติ.

ยะ ปะมาติ: ยะ ยะกิสสา ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ ชย
 อิมัสสิมิ อตฺเถ อธิปฺปะมา ยะกิสฺสนิติ. ปรีปฺพนวิสตีวสฺสา นาม
 ปตฺตวิสตีวสฺสา. กุมาริภูตา นาม สามีเนรี วุจฺจติ. เทว วิสฺสานิติ:
 เทว สวฺจฺจมานิ. อธิกฺขิตฺติกา นาม: สิกฺขา วา น ทินฺนา โหติ,
 ทินฺนา วา สิกฺขา กุปฺปิตา. วุจฺจาเปยฺยาคิ: อุปสํปปาเทยฺย.
 “ วุจฺจาเปสฺสามีติ คณ วา อารินิ วา ปตฺตติ วา จีวรํ วา
 ปรีเยสฺสตี สิมํ วา สัมมณฺณติ, อาปตฺติ ตุกฺกฏสฺส; ฌตฺติยา
 ตุกฺกฏํ, กิ วเท กัมมวจาหิ ตุกฺกฏา, กัมมวจาปรีโยसानะ
 อุกฺกมฺมา ยาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส; คณสฺส จ อารินิยา จ
 อาปตฺติ ตุกฺกฏสฺส.

[illegible]

อนาปัตติ: ปริปัญณวิสตีวัสสํ กุมาริภูทํ เทว รัสสานิ นสฺ
 ธัมมสฺส ลิกขิตฺติชฺช วุจฺจยาเปติ, อุมมัตติคิกาย, อาติกัมมิกายาติ.

กุมารวิภูทักวิคัลล ตติยสิกขาบท.

เตน สมเขน ทุภโธ ภควา สāvattiyā viharati setthane
อนาถปัตติกัลล อาราม.

เตน โข ปณ สมเขน ภิกขุณิโย ปริปุณณวิสตีวัสสํ กุมาริภูตํ
เทวํ วัสสานิ นลฺลํ ธัมมํ ลิกขิตลิกขํ ลมฺเณน อลัมมํ
วุญฺจาเปณฺติ. ภิกขุณิโย เอวมาหํสุ “เอถ ลิกขมานา อิมํ ชานาถ
อิมํ เทว อิมํ อารถ, อิมินา อตฺถโก, อิมํ กัปปํ ยํ กโรถาติ.
ตา เอวมาหํสุ “น มยํ อัยเย ลิกขมานา, ภิกขุณิโย มยฺนฺติ.
ยา ตา ภิกขุณิโย อัมมํ ปิจฺฉา ๆ เป ๆ ตา อุชฺฌายณฺติ
ชยณฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย ปริปุณณวิสตีวัสสํ
กุมาริภูตํ เทวํ วัสสานิ นลฺลํ ธัมมํ ลิกขิตลิกขํ ลมฺเณน อลัมมํ
วุญฺจาเปสฺสณฺติ. ๆ เป ๆ “สจฺจํ วิโร ภิกขเว ภิกขุณิโย
ปริปุณณวิสตีวัสสํ กุมาริภูตํ เทวํ วัสสานิ นลฺลํ ธัมมํ
ลิกขิตลิกขํ ลมฺเณน อลัมมํ วุญฺจาเปณฺติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิรหิ ทุภโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณิโย
ปริปุณณวิสตีวัสสํ กุมาริภูตํ เทวํ วัสสานิ นลฺลํ ธัมมํ
ลิกขิตลิกขํ ลมฺเณน อลัมมํ วุญฺจาเปสฺสณฺติ. เนตํ ภิกขเว
อัมมํ ปิจฺฉามํ วา ปสาทาย ๆ เป ๆ วิตรหิตฺวา อัมมํ กถํ กตฺวา
วิเกยฺย อนนฺตโร “อนุชานามิ ภิกขเว ปริปุณณวิสตีวัสสํ
กุมาริภูตํ เทวํ วัสสานิ นลฺลํ ธัมมํ ลิกขิตลิกขํ ลมฺเณน

วินยปิฎก กิกขันนิวกังโค.

วุญจันถัมมัตถิ ทาตุ. เอวณัง ปาเน กิกขเว ทาตัพพา. ตาม
ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา ย เทว วัสสาณิ นลฺล ธัมมเมสุ
ลิกขิตลิกขา ย ลัมภี อุลลภมิตฺวา เอกํลํ อุตฺตราลลํลํ กวิตฺวา
กิกขันนิ ปาเน วสฺสทิตฺวา อุลลภฺวิ กิณฺสีทิตฺวา อังคฺลํ บัลลเหตฺวา
เอวณํลลํ วณฺโณ “อหํ อังคฺลํ อิตฺถํณํมา อิตฺถํณํมา ย อังคฺลํ
ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา ย เทว วัสสาณิ นลฺล ธัมมเมสุ
ลิกขิตลิกขา ย ลัมภี วุญจันถัมมัตถิ ยาจามิ. กุติยํมํ ยาจิตัพพา,
กุติยํมํ ยาจิตัพพา. พยิตฺตํ กิกขันนิยา ปฏิพลา ย ลโฆ
ณายเปกฺกโ” ลุณาคฺ เม อังคฺลํ ลโฆ: อหํ อิตฺถํณํมา
อิตฺถํณํมา ย อังคฺลํ ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา ย เทว วัสสาณิ
นลฺล ธัมมเมสุ ลิกขิตลิกขา ย ลัมภี วุญจันถัมมัตถิ ยาจติ. ยติ ลัมภี
บัลลํลลํ, ลโฆ อิตฺถํณํมา ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา
ย เทว วัสสาณิ นลฺล ธัมมเมสุ ลิกขิตลิกขา ย วุญจันถัมมัตถิ ทเพยฺย.
เอสา บัลลํ. ลุณาคฺ เม อังคฺลํ ลโฆ: อหํ อิตฺถํณํมา
อิตฺถํณํมา ย อังคฺลํ ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา ย เทว วัสสาณิ
นลฺล ธัมมเมสุ ลิกขิตลิกขา ย ลัมภี วุญจันถัมมัตถิ ยาจติ. ลโฆ
อิตฺถํณํมา ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา ย เทว วัสสาณิ
นลฺล ธัมมเมสุ ลิกขิตลิกขา ย วุญจันถัมมัตถิ เทติ. บัลลํ อังคฺลํ
อหํ อิตฺถํณํมา ปริปุณณวิสตีวัสสา ยุมาริฏทา ย เทว วัสสาณิ
นลฺล ธัมมเมสุ ลิกขิตลิกขา ย วุญจันถัมมัตถิยา ทานํ, ลลา ลุณํลลํ

ปาจิ ตติยภัตโต เกตุมาโรภาววิคัลลสส ตติยสิกขาปท. ๕๖

ยัสสา นกขมติ, สภา ภาเสยโย. ทินนา สมน อิตถันนามาย
ปวิปฺพนวีสติวสสา ยุมาริภูตาย เทว วสฺสานิ นลฺ อัมมေสุ
ลิกขิตลิกขา ยจฺจ จานลัมมติ. ขมติ สขลฺล, ตสฺมา ตุนฺหิ
เชวเมทฺ ธารายมิก. อตฺโธ ภควา ตา ภิกขุณฺโณ อเนกปริยาเยน
วิครหิตฺวา ทพฺภวตาย ๆ เปฯ เหวณฺจ ปน ภิกขเว ภิกขุณฺโณ
อิมํ ลิกขาปทํ อุกฺกิลันตํ “ยา ปน ภิกขุณฺโณ ปวิปฺพนวีสติวสส
กุมาริภูตํ เทว วสฺสานิ นลฺ อัมมေสุ ลิกขิตลิกขา สมน อลัมมตํ
จฺจ จาเปยฺย, ปาจิ ตติยณฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาทิสสา ๆ เปฯ ภิกขุณฺตี: ๆ เปฯ อยํ
อิมสฺมि อตฺเถ อธิเปตา ภิกขุณฺตี. ปวิปฺพนวีสติวสสา นาม
ปัตตวีสติวสสา. ยุมาริภูตา นาม สามเณรี จุจฺจติ. เทว วสฺสานิ:
เทว สวจฺจวานิ. ลิกขิตลิกขา นาม นลฺ อัมมေสุ ลิกขิตลิกขา.
อลัมมตา นาม: ฌตฺตติกุติเยน กัมมเณ จฺจ จานลัมมติ น ทินนา
โหติ. จฺจ จาเปยฺยาคิ: อปสฺสํปาเทยฺย. “จฺจ จาเปสฺสาลมิติ คณฺ วา
อจฺจริณิ วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ สิมํ วา ลัมมณฺณติ,
อาปัตตํ ทุกกฺกวลฺล; ฌตฺตติยา ทุกกฺกวลฺ, เทวํหิ กัมมวาจาหิ ทุกกฺกวล,
กัมมวาจาปริโยสาเน อปฺปชฌายาย อาปัตตํ ปาจิ ตติยลฺล; คณฺล จ
อจฺจริณิยา จ อาปัตตํ ทุกกฺกวลฺล.

อัมมกัมเม อัมมกัมมสํญฺญา จฺจ จาเปติ, อาปัตตํ ปาจิ ตติยลฺล.

อัมมกัมมเม เวมติกา รุญจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส. อัมมกัมมเม
 อัมมกัมมสัลลธนา รุญจาเปติ, อาบัตติ ปาจิตตียัสส. อัมมกัมมเม
 อัมมกัมมสัลลธนา, อาบัตติ ทุกุกกัณ्हัสส. อัมมกัมมเม เวมติกา,
 อาบัตติ ทุกุกกัณ्हัสส. อัมมกัมมเม อัมมกัมมสัลลธนา, อาบัตติ
 ทุกุกกัณ्हัสส.

อนาปัตติ: ปริปุณเณวีสติวัสส กุมาริภูตัม เทโว วัสสานิ นสุ
 อัมเมสุ ลิกขิตลิกขัง สัมเมณ สัมมัต รุญจาเปติ, อุมมัตตติกาเย,
 ยาทิกัมมิกายาติ.

กุมาริภูตวักคัสส จตุตถลิกขาปท.

เตน สัมเมณ พุทโธ ภควา สวตถิโย วิหริเต เขตวเน
 อณาณบิณฑิกัสส อารามะ.

เตน โข ปณ สัมเมณ ภิกษุณีโย อุนท์วาทสวัสสา รุญจาเปณตติ.
 ตา ทาลา โหนตติ อพัตตตา น ชานันตติ กัปปิปปิ วา
 อกัปปิปปิ วา. สัทธวิหารินิโยปิ ทาลา โหนตติ อพัตตตา น
 ชานันตติ กัปปิปปิ วา อกัปปิปปิ วา. ยาทา ภิกษุณีโย อปัปปิจฉา
 ๆ เปฯ ตา อชฌายันตติ ชียานตติ วิปาเจนตติ “กถา หิ นาม
 ภิกษุณีโย อุนท์วาทสวัสสา รุญจาเปสสันตติ. ๆ เปฯ “สัจจํ กิร
 ภิกษเว ภิกษุณีโย อุนท์วาทสวัสสา รุญจาเปณตติ. “สัจจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทโธ ภควา “กถา หิ นาม ภิกษเว ภิกษุณีโย
 อุนท์วาทสวัสสา รุญจาเปสสันตติ. เนตํ ภิกษเว อปัปสันนํ วา

ปาจิตีติยกันเฑ กุมาโรภาวคคัลล บัณเฑมสิกขาปท. ๒๒๗

ปสาทาย ๗ เปร เหวณจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิม สิกขาปท
อุมภิสันตุ “ยา ปน ภิกขุณี อุนทวาทสวัสสา วุญจาเปยยัง,
ปาจิตีติยันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๗ เปร ภิกขุณีติ: ๗ เปร อม อิมัสมี
อัตเต อธิปัตเตติ ภิกขุณีติ. อุนทวาทสวัสสา นาม อธิปัตตทวาทสวัสสา.
วุญจาเปยยังาคิ: อุปสัมปาเทยยัง. “วุญจาเปสสามิติ: คน วา
อาจริณี วา ปัตติ วา จีวร วา ปริเยสติ สิม วา สัมมัตติ,
อาปัตติ ทุกกฏัสส. นัตติยา ทุกกฏ, ทวีหิ กัมมวาจาหิ ทุกกฏ,
กัมมวาจาปริโยสานเ อุชฌายาย อาปัตติ ปาจิตีติยัสส; คนัสส
๑-อาจริเนีย ๑ อาปัตติ ทุกกฏัสส.

อนาปัตติ: ปริบุญณทวาทสวัสสา วุญจาเปติ, อุมมัตติกา,
อาทิกัมมิกายาติ.

กุมาโรภาวคคัลล บัณเฑมสิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวัตถิยัง วิหริติ เขตวเน
อนาถบิณฑิกัสส อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย ปริบุญณทวาทสวัสสา
ลเเนน อลัมมตา วุญจาเปนติ. ตา พาลา โทณติ อพัตตา
น ชานันติ กัมมียัง วา อกัมมียัง วา. สัตถิวิहारินีโยปี พาลา
โทณติ อพัตตา น ชานันติ กัมมียัง วา อกัมมียัง วา.
ยา ตา ภิกขุณีโย อธิปัตติ ๗ เปร ตา อชฌายันติ ชียันติ

วิปาเจนติ “กถํ ติ นาม กิกขันติโย ปริปุณณทวาทสวัสสา
 สัมเม อสम्मิตา จุญจาเปตฺตํนํตติ. ฯ” เปฯ “สัจจํ กิร กิกขันเว
 กิกขันติโย ปริปุณณทวาทสวัสสา สัมเม อสम्मิตา จุญจาเปตฺตํนํตติ.
 “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ ติ นาม กิกขันเว
 กิกขันติโย ปริปุณณทวาทสวัสสา สัมเม อสम्मิตา จุญจาเปตฺตํนํตติ.
 เนตํ กิกขันเว ชยฺยปตฺตํนํนํ วา ปสาทาย ฯ” เปฯ วิครหิตฺวา
 อสम्मํ กถํ ภูตฺวา กิกขัน ขามันเตติ “อนฺุชานามิ กิกขันเว
 ปริปุณณทวาทสวัสสา ย กิกขันติยา จุญจาปนสम्मิตํ ทาตุ. เอวํจ
 ปน กิกขันเว ทาตุทฺททา. ทาย ปริปุณณทวาทสวัสสา ย กิกขันติยา
 สัมเม อปสํกมิทฺวา เอกํสํ อุตฺตมวตฺถํ กวิทฺวา วุทฺธมานํ กิกขันนํ
 ปาเท วันนํตติทฺวา อุกกฏฺกํ นิสิตฺติทฺวา ชยฺยชฺฉํ มัคคเหตฺวา เอวํสํส
 วขันติโย “อหํ อัยเย อิตถันนํมา ปริปุณณทวาทสวัสสา กิกขัน
 สัมเม จุญจาปนสम्मิตํ ยาจามิติ. ทุตฺตยัมมํ ยาจิตฺททา, ทุตฺตยัมมํ
 ยาจิตฺททา. ตา กิกขันตี สัมเม ปริจฺจณนํตติทฺทา “พฺยัตตํ
 กิกขันตี สัจจํนํตติ. สเจ ทาธา จ โหติ อตฺตํจํนํ จ, น ทาตุทฺททา.
 สเจ ทาธา โหติ สัจจํจํนํ, น มาตุทฺททา; สเจ พฺยัตตํ โหติ
 อตฺตํจํนํ, น ทาตุทฺททา; สเจ พฺยัตตํ จ โหติ สัจจํจํนํ จ,
 ทาตุทฺททา. เอวํจ ปน กิกขันเว ทาตุทฺททา. พฺยัตตํ ย กิกขันติยา
 ปฏฺฐิตาย สโฆ ฉาเปตฺตํไฟ “สุณนาคู เม อัยเย สโฆ: อัย
 อิตถันนํมา ปริปุณณทวาทสวัสสา กิกขันตี สัมเม จุญจาปนสम्मิตํ

ປາຈິຕິຍັດໂພ ເມກາຣິຍາວິສັດ ກັມມະສິກຂາປັກ. ໒໕໙

ຍາຈຕິ. ຍຕິ ສັມສັດ ບັດຕກັດລັ, ສໂພ ອິຕັດນ໌ນາມາຍ
ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາຍ ກິກ໌ຊຸນີຍາ ວຸຣັຈາປນສັມມັຕິ ທເຫຍັຍ. ເຄສາ
ລັຕຕິ. ສຸດາຕຸ ເມ ອັຍໂຍ ສໂພ: ອຍ໌ ອິຕັດນ໌ນາມາ ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາ
ກິກ໌ຊຸນີ ສັມ ວຸຣັຈາປນສັມມັຕິ ຍາຈຕິ. ສໂພ ອິຕັດນ໌ນາມາຍ
ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາຍ ກິກ໌ຊຸນີຍາ ວຸຣັຈາປນສັມມັຕິ ເຄຕິ. ຍັສສາ
ອັຍໂຍ ພມຕິ ອິຕັດນ໌ນາມາຍ ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາຍ. ກິກ໌ຊຸນີຍາ
ວຸຣັຈາປນສັມມັຕິຍາ ທານ໌, ສາ ຕຸນ໌ທັສສ; ຍັສສາ ນັກ໌ພມຕິ, ສາ
ກາເສຍ໌ຍ. ຕິນ໌ກ ສັເໝນ ອິຕັດນ໌ນາມາຍ ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາຍ
ກິກ໌ຊຸນີຍາ ວຸຣັຈາປນສັມມັຕິ. ພມຕິ ສັມສັດ, ດັສ໌ມາ ຕຸນ໌ທິ, ເອວເມກ໌
ຮາຍາມິຕິ. ອຄໂພ ກຄວາ ຕາ ກິກ໌ຊຸນີໂຍ ອເນກປຣິຍາເຍນ ວິຈຣທິຕ໌ວາ
ທຸກ໌ກຕາຍ ໆ ເປໆ ເວວັຈ ປນ ກິກ໌ຂວ ກິກ໌ຊຸນີໂຍ ອິມ໌ ສິກ໌ຂາປັກ
ອຸທ໌ທິສັນຕຸ “ຍາ ປນ ກິກ໌ຊຸນີ ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາ ສັເໝນ
ອສັມມັຕາ ວຸຣັຈາເປຍ໌ຍ, ປາຈິຕິຍັດນ໌ຕິ.

ຍາ ປຣາຕິ: ຍາ ຍາກິຕາ ຯເປໆ ກິກ໌ຊຸນີຕິ: ຯເປໆ ເຍ໌
ອິມ໌ສັມ ອັຕເຈ ອຣິຍ໌ເປຕາ ກິກ໌ຊຸນີຕິ. ປຣິປຸຣ໌ໂນກ໌ວາທສວັສສາ ນາມ
ບັດຕກ໌ວາທສວັສສາ. ອສັມມັຕາ ນາມ: ບັດຕິທຸກ໌ເຍນ ກັມມະນ
ວຸຣັຈາປນສັມມັຕິ ນ ຕິນ໌ກ ໂທຕິ. ວຸຣັຈາເປຍ໌ຍາຕິ: ອຸປສັມປາເຫຍັຍ.
“ວຸຣັຈາເປສັຕາມິຕິ ຄວ໌ ວາ ອາງນີ ວາ ບັດຕິ ວາ ຈິວວ໌ ວາ
ປຣິເຍສຕິ ສິມ໌ ວາ ສັມມັດນ໌ຕິ, ອາຍັຕຕິ ທຸກ໌ກູ້ດັສ; ບັດຕິຍາ
ທຸກ໌ກູ້, ທ໌ວິທິ ກັມມະວາຈາຕິ ທຸກ໌ກູ້, ກັມມະວາຈາປຣິໂຍສາເນ

กุมารภูตวักคัลล เทรลมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สาวัตถียัม วิहरติ เขตวาเพ
อนาถปณฺฑิตกัลล ยารามะ.

เตน โข ปณฺ สมเยน ภิกฺขุณฺโณ เอกํ วัสสํ เทว
วุฏฺฐจาเปณฺติ. อุนฺนัสสโย ตเถว น สัมมตฺติ. มนุสฺสํ ตเถว
อุชฺฌายณฺตี ชียณฺตี วิปาเจณฺติ “ถถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ เอกํ
วัสสํ เทว วุฏฺฐจาเปสฺสณฺตี, อุนฺนัสสโย ตเถว น สัมมตฺติ.
อัสสโลสุ โข ภิกฺขุณฺโณ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายณฺตานํ ชียณฺตานํ
วิปาเจณฺตานํ. ยะ ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปํ จินา ะ เปะ ตา
อุชฺฌายณฺตี ชียณฺตี วิปาเจณฺติ “ถถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ เอกํ
วัสสํ เทว วุฏฺฐจาเปสฺสณฺตี. ะ เปะ “สจฺจํ ภิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุณฺโณ เอกํ วัสสํ เทว วุฏฺฐจาเปณฺตี. “สจฺจํ ภควาติ-
วิครหิ พุทโธ ภควา “ถถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ เอกํ
วัสสํ เทว วุฏฺฐจาเปสฺสณฺตี. เนตํ ภิกฺขเว อปฺปํ สันนํ นํ วา
ปลาทาย ะ เปะ ะ เอวํจ ปณฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ ลิกขาปทํ
อุทฺทิสฺสันตุ “ยะ ปณฺ ภิกฺขุณฺโณ เอกํ วัสสํ เทว วุฏฺฐจาเปยฺย,
ปาจิตฺติยณฺตี.

ยะ ปณฺาติ: ยะ ยาทิสฺสา ะ เปะ ภิกฺขุณฺตี: ะ เปะ อย

ะ ย. เอกวัสส. เอวํ สัพพัตถ ภาตัพพ.

กุมารวิภูวคคัลล ลัตตมลิกขาปที.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวักกัณฺโณ วิหริติ เชตวนเ
อนาถบิณฑิกคัลล อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน อลฺลวตฺรา ลิกฺขมานา อุลลนฺนํ
ภิกฺขุณี อุลลนํภิกฺขว อุลลนํปทํ ยาจิ. อุลลนฺนํทา ภิกฺขุณี ตํ
ลิกฺขมานํ “สเจ เม ตํว อัยเย จีวรํ ทสฺสสิ, เขวาหฺนํตํ
อฺญฺจาเปสฺสํมิตฺติ วตฺวา เณว อฺญฺจาเปติ น อฺญฺจาปนาย อุลลนํกํ
กโรติ. อลฺลว เสา ลิกฺขมานา ภิกฺขุณีเน อตมํตํ อาโรเจสิ.
ยํ ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปํยจฺจา ๑ เป ๑ ตา อุลลนํยํนํติ ชียนํติ
วิปาเจนํติ “กถํ หิ นาม อัยยํ อุลลนฺนํทา ลิกฺขมานํ “สเจ
เม ตํว อัยเย จีวรํ ทสฺสสิ, เขวาหฺนํตํ อฺญฺจาเปสฺสํมิตฺติ วตฺวา
เณว อฺญฺจาเปสฺสํมิตฺติ น อฺญฺจาปนาย อุลลนํกํ กโรตฺติ. ๑ เป ๑
“สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุลลนฺนํทา ภิกฺขุณี ลิกฺขมานํ “สเจ เม ตํว
อัยเย จีวรํ ทสฺสสิ, เขวาหฺนํตํ อฺญฺจาเปสฺสํมิตฺติ วตฺวา เณว
อฺญฺจาเปติ น อฺญฺจาปนาย อุลลนํกํ กโรตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิหริติ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนํทา ภิกฺขุณี
ลิกฺขมานํ “สเจ เม ตํว อัยเย จีวรํ ทสฺสสิ, เขวาหฺนํตํ
อฺญฺจาเปสฺสํมิตฺติ วตฺวา เณว อฺญฺจาเปสฺสํมิตฺติ น อฺญฺจาปนาย อุลลนํกํ
กโรตฺติ. เณว ภิกฺขเว อปฺปํยจฺจา ๑ เป ๑ ปสาทาย ๑ เป ๑ เหวลฺลจํ
ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อปฺปํ ลิกฺขมานํ อุลลนํกํ “ยา ปน

ປາຈິຕິຍທິໂຄ ກຸມາຣິກຸວັດທິສັດ ອຸ່ງຈຸມລິກໂຊປທ໌. ໒໓໓

ຣິກໂຊນີ ລິກໂຊມານີ “ສເຈ ເມ ດົວ ອັຍໂຍ ຈິວຣ໌ ທັສສັດ, ເອວາທິນັດ
ຈຸງຈາເປັດສາມີຕິ ວັກວາ ດາ ບັຈິດາ ອັນຕິກາຍິຕິນີ ເນວ ຈຸງຈາເປຍຍ
ນ ຈຸງຈາປນາຍ ອຸສັດຸກິ ກເຣຍຍ, ປາຈິຕິຍັດຕິ.

ຍາ ປນາຕິ: ຍາ ຍາທິສາ ຯເປ ຯ ຣິກໂຊນີຕິ: ຯເປ ຯ ອຍ໌
ອິມັດມີ ອັດເດ ອຣິຍ໌ເປຕາ ຣິກໂຊນີຕິ. ລິກໂຊມານາ ນາມ ເທົ໌ ວັດສານີ
ອຸ ອັມເມຣຸ ລິກໂຊຕິລິກໂຊ. ສເຈ ເມ ດົວ ອັຍໂຍ ຈິວຣ໌ ທັສສັດ.
ເອວາທິນັດ ຈຸງຈາເປັດສາມີຕິ: ເອວາທິນັດ ອຸປັສັມປາເຄສສາມີ ລ ບັຈິດາ
ອັນຕິກາຍິຕິນີຕິ: ອສຕິ ອັນຕິກາຍ. ເນວ ຈຸງຈາເປຍຍາຕິ: ນ ດຍ໌
ຈຸງຈາເປຍຍ. ນ ຈຸງຈາປນາຍ ອຸສັດຸກິ ກເຣຍຍາຕິ: ນ ຕັບໂບ
ອາດມາເປຍຍ. “ເນວ ຈຸງຈາເປັດສາມີ ນ ຈຸງຈາປນາຍ ອຸສັດຸກິ
ກວິສສາມີຕິ: ອຸ ນິກໂຊຕິກໂຊມັດເຕ ອາບັດຕິ ປາຈິຕິຍັດຕິ.

ອນາບັດຕິ: ສຕິ ອັນຕິກາຍ. ປຣິເຢສິດວາ ນ ລກຕິ, ຕິລານາຍ໌,
ອາປທາຊ, ອຸມັດຕິກາຍ, ອາທິກັມມິກາຍາຕິ.

ກຸມາຣິກຸວັດທິສັດ ອຸ່ງຈຸມລິກໂຊປທ໌.

ເຕນ ສມເຍນ ພຸກໂອ ກາວາ ສາວັດຕິຍ໌ ວິທຣຕິ ເຂດວເນ
ອຸນາດບິນ໌ທິກັດສັດ ອາຣາເມ.

ເຕນ ໂອ ປນ ສມເຍນ ອັບໂບຕຣາ ລິກໂຊມານາ ອຸສັດນັກ
ຣິກໂຊນີ ອຸປັສັກມິດວາ ອຸປັສັມປທ໌ ຍາຈິ. ອຸສັດນັກ ຣິກໂຊນີ ດ
ລິກໂຊມານີ “ສເຈ ມ໌ ດົວ ອັຍໂຍ ເທົ໌ ວັດສານີ ອັນພັນອິສັດສັດ,

เขวาทันต์ รุญจาเปสสามิตี วัตวา เนว รุญจาเปติ น รุญจาปนาย
 ชุสสุกั กโรติ. อถ โข ลา ลิกขมานา ภิกขุณีเ อตมัตถิ
 ชาโรเจสิ. ยา ตา ภิกขุณิโย อัมมิจิชา ะเป ะ ตา ชุชฌายันติ
 ชีษันติ วิปาเจนติ “กถํ หิ นาม อัมมยา กุลลันนทา ลิกขมานํ
 “สเจ มํ ตัง อัมมเย เทว วัสสานิ อนุพณฺณิสฺสสิ, เขวาทันต์
 รุญจาเปสสามิตี วัตวา เนว รุญจาเปสติ น รุญจาปนาย ชุสสุกั
 กโรติสฺสติ ะเป ะ “สจฺจํ กิร ภิกขเว กุลลันนทา ภิกขุณี
 ลิกขมานํ “สเจ มํ ตัง อัมมเย เทว วัสสานิ อนุพณฺณิสฺสสิ,
 เขวาทันต์ รุญจาเปสสามิตี วัตวา เนว รุญจาเปติ น รุญจาปนาย
 ชุสสุกั กโรติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิกรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 หิ นาม ภิกขเว กุลลันนทา ภิกขุณี ลิกขมานํ “สเจ มํ ตัง
 อัมมเย เทว วัสสานิ อนุพณฺณิสฺสสิ, เขวาทันต์ รุญจาเปสสามิตี
 วัตวา เนว รุญจาเปสติ น รุญจาปนาย ชุสสุกั กโรติ. เนต
 ภิกขเว อัมมปสันนํ วา ปสาทาย ะเป ะ เหววัจ ปน ภิกขเว
 ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ ชุทฺทิสฺสํ “ยา ปน ภิกขุณี ลิกขมานํ
 “สเจ มํ ตัง อัมมเย เทว วัสสานิ อนุพณฺณิสฺสสิ, เขวาทันต์
 รุญจาเปสสามิตี วัตวา ลา อัมมยา อภิกขมาภิกินี เนว รุญจาเปย
 น รุญจาปนาย ชุสสุกั กโรย, ปาจิตตียันติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ะเป ะ ภิกขุณิ: ะเป ะ อัม
 อิมัสมี อตฺเถ อธิปเปตา ภิกขุณิ. ลิกขมานา นาม เทว วัสสานิ

۱۲۸

พล. อัมเมต, สิทธิของสิทธินา, และ มี ต้ว อัยเย เทว วัลลภาน

อนุลักษณ์ อภิชาติ: แก้ว ตั๋วจรรย์ อัญชลี สลิล. เหวหนัด

บุญทาแปดสามปี:   เขมาหัต   อุดมย์ป่าเทสสาม.   ตา   บั๊ฉฉา

อนันต์ราธิกีนิตี: อสตี อนันตราเย. เนา วุฏฐาเปยฺยาคี น สย

ឧត្តរាធម៌.   ឈ   ឧត្តរាធម៌   ឧត្តរាធម៌   ឧត្តរាធម៌   ឈ   ឧត្តរាធម៌

ชานาเปยัย. “แนว รุญจาปไธลามี น รุญจาปนาย อุลลุกัก

ทวิศีลามีติ อรุณ นิกัชิตตมัตเต อาบัตติ ปาจิตติยัลล.

อนาปัตติ: สติ อัมตฺราเย, ปรีเยสํติว น ลกฺติ, วิธานาย,

อาปภาส, อุมัมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

กษัตริย์ราชวงศ์จักรี นวมลิขานนท์.

เตน สมนเณ พุทโธ ภควา สวัตถิโย วิหริติ เขตวนเน

อนาถบิณฑิก กัสส อารามะ.

เคน ไช ปณ สมนน ฤทธิณันทา ฤทธิชัย ปรวิศสัทย์

กุมารกตัญญู จันท โสภณรัตน์ จันทกมล ลีเกษม ภูษาเปติ.

ขยา   ตา   ภิกขุณีโย   ยะยั บัจฉา   ฯ เปฯ   ตา   อุตฺตมายนันติ   ขิณนัตติ

วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อัยยา กุตฺถนันทา ปุริสสํภุจํ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๖. เป : “ ตั๊จจ๋ กิร ภิภักขเว อุลลันนัကာ ภิกขุณี ปริตลัฏฐัจจ ”

๑. ย. พ. ไสกวาง. เหว กล้วยหัก ญาติพี่น้อง.

กุมารกสสังฆจันท์ โสการวัสส จันท์ทกาลี ลิกขมานัม วุญจาเปตติติ.

“ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภาทกษเว
 อุตฺตลนันทา ภาทกษุณี ปุริสสสังฆจันท์ กุมารกสสังฆจันท์ จันท์ โสการวัสส
 จันท์ทกาลี ลิกขมานัม วุญจาเปตฺตติ. เนตํ ภาทกษเว อปัปฺปสฺสํ นาม
 ปสาทาย ๆ เปฯ เหววณํ ปน ภาทกษเว ภาทกษุณียํ อิมํ ลิกขาปทํ
 อุกฺกมิตฺตํ “ ยถา ปน ภาทกษุณี ปุริสสสังฆจันท์ กุมารกสสังฆจันท์ จันท์
 โสการวัสส ลิกขมานัม วุญจาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺตติ.

ยถา ปณฺดาติ: ยถา ยถาสา ๆ เปฯ ภาทกษุณียติ: ๆ เปฯ อปั
 อิมํ สํมํ อตฺถเก อปัเปตฺตา ภาทกษุณียติ. ปุริโส นาม บัตตวิสตีวสฺโส
 กุมารโก นาม อปับัตตวิสตีวสฺโส. สสังฆจา นาม อนนฺโดมิกเน
 กายิกวาณิกนํ สสังฆจา. จันท์ หิ นาม โกธนา วุจฺจติ. สากาวสฺส
 นาม ปเวถํ ทุกฺกขํ อปัปาทติ โสกํ อวีสติ. ลิกขมานา นาม
 เทวํ วัสสานิ นตฺถํ อมฺเมตฺถ ลิกขิตลิกขา. วุญจาเปยฺยยาติ:
 อปัสํมํ ปาทะยฺย. “ วุญจาเปสฺส สามีติ คณํ วา อจฺจนี วา บัตตํ วา
 จิวรํ วา ปริเยสติ สิมํ วา สัมมํ นนฺตติ, อปัตฺติ ทุกฺกภูตฺส;
 เปตฺติยา ทุกฺกภู, กวีหิ กัมมวาจาหิ ทุกฺกภู, กัมมวาจาปริโยสานเ
 อปัชฌายาย อปัภฺตติ ปาจิตฺตียนฺต; อณฺตฺส จ อจฺจนิยา จ
 อปัตฺติ ทุกฺกภูตฺส.

อนาปฺรติ: อชานนฺตติ วุญจาเปติ, อุมมตฺติกา, อากัมมิกายาติ.

• ย. ท. วุญจาเปตติ.

จุจันตี. สามโก นาม เชน ปริศนิตา โหติ. อนนฺเตนาตาติ:
 อนาปโน. ลิกฺขมานา นาม เกว วัสสานิ นสุ อัมเมสุ ลิกฺขิตลิกฺขา.
 จุจฺจาเปสฺสามีติ อุลลัมปาเทยฺย. “จุจฺจาเปสฺสามีติ คนฺ วา
 อารินฺ วา ปัตตํ วา จีวรํ วา ปริเยสติ สิมํ วา สัมมัตฺตํ,
 อามกฺติ ทุกฺกฏสฺส. ฉัตตียา ทุกฺกฏํ, ภีวํ กัมมวาทิ ทุกฺกฏา,
 กัมมวาทปริโยสานเ อุลลํภายา อามกฺติ ปาริกฺตียสฺส, คนฺสฺส จ
 อารินฺยา จ อามกฺติ ทุกฺกฏสฺส.

อนามกฺติ: อชานนฺตี จุจฺจาเปติ, ปโยเกตฺวา จุจฺจาเปติ,
 อุลลัมกฺติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

กุมาริภูตวคฺคัลล เอกาทลฺลลิกฺขาปทํ.

เตน สมฺเชน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเช วิหริติ เวฬุวน
 กลันตกนิวาเป.

เตน โข ปณ สมฺเชน อุลลนฺนทา ภัทฺฐน “ลิกฺขมานํ
 จุจฺจาเปสฺสามีติ เถเว ภัทฺฐ สันนิปาเตตฺวา ปหุทํ ขาเหนยํ โภชนํ
 มัสสิตฺวา “น ตวาทํ อัยยา ลิกฺขมานํ จุจฺจาเปสฺสามีติ เถเว ภัทฺฐ
 อุลโยเชตฺวา เทวคฺคตํ โภกลิกํ กฏโมรคตีสํกํ ชนฺตเทวีย
 ปุทฺตํ สมุทฺทคฺคตํ สันนิปาเตตฺวา ลิกฺขมานํ จุจฺจาเปติ. ยา ตา
 ภัทฺฐนโย อัมมํ อัจฉา ๆ เป ๆ ตา อุลลอมบฺบตี ชยฺนตี วิปาเจนตี
 กถํ นาม อัยยา อุลลนฺนทา ปาวิวาลิกนฺนทาเนน ลิกฺขมานํ
 จุจฺจาเปสฺสตีติ. ะเปะ “สัจจํ กิร ภัทฺฐเว อุลลนฺนทา ภัทฺฐน

ปาริชาติยกันเฑ กุมารัญญวักคัลลส เอกาทสมีสิกขาปท. ๒๐๘

ปาริวาสิกขณัตถาเนน ลิกขมานํ วุญฺจาเปตฺติ. “สัจฺจ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุตฺถนํนํทา ภิกฺขุ
ปาริวาสิกขณัตถาเนน ลิกขมานํ วุญฺจาเปตฺติ. เณรํ ภิกฺขเว
ขัณฺฐปัลลีนํนํ วา ปสาทาย ๆ เปฯ เหวฬํ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุโน
อิมํ ลิกขาปทํ อุกฺกัถิตํตํ “ยา ปน ภิกฺขุโน ปาริวาสิกขณัตถาเนน
ลิกขมานํ วุญฺจาเปยฺย, ปาริชาติยณฺตี.

ยา ปณาติ: ยา ยาติสา ๆ เปฯ ภิกฺขุโน: ๆ เปฯ อญ
อิมํลํมี ๕๓๓ อธิปเปตฺวา ภิกฺขุโน. ปาริวาสิกขณัตถาเนนาติ:
วุญฺจิตาย ปริสาธ. ลิกขมานา นาม เทว วัตถานิ นตฺถ อิมํเมตฺ
ลิกฺขิตลิกขา. วุญฺจาเปยฺยาติ: อุลลัมปาเทยฺย. “วุญฺจาเปตฺตลัมปิต
อณํ วา อาริณี วา ปัตตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺสตี ลัม วา
ลัมมณฺตี, ยาบัตติ ทุกฺกฏลฺล; นัตติยา ทุกฺกฏ, กัวิ
กัมมวาทิ ทุกฺกฏา, กัมมวาทิปริโยสาเน อุลลัมปาเทยฺย ยาบัตติ
ปาริชาติยลฺล; อณฺล ๑ อาริณียา ๑ ยาบัตติ ทุกฺกฏลฺล.

อนาปัตติ: อวุญฺจิตาย ปริสาธ วุญฺจาเปติ, อุมมัตติกาเย,
อาทิกัมมิกายาติ.

กุมารัญญวักคัลลส ทิวาทลัมลิกขาปท.

เตน สม.ยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริ เชตน
ยณณันทิกัลล อาราม.

เตน โข ปน สมนเณ ภิกขุณีโย ธนุวัสสํ วุญจาเปณตติ.
 อุบาสโย น สัมมตติ มนุสสา อุชฌายันตติ ชัยันตติ วิปาเจเนตติ
 “ กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย ธนุวัสสํ วุญจาเปสสันตติ, อุบาสโย น
 สัมมตติ. อัสสโลสุ โข ภิกขุณีโย เตสํ มนุสสานํ อุชฌายันตทานํ
 ใยนตทานํ วิปาเจนตทานํ. ยะ ตา ภิกขุณีโย อปัปป์จณา ะ เป ะ ตา
 อุชฌายันตติ ชัยันตติ วิปาเจเนตติ “ เณ หิ นาม ภิกขุณีโย ธนุวัสสํ
 วุญจาเปสสันตติ. ะ เป ะ “ สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย ธนุวัสสํ
 วุญจาเปณตติ. “ สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “ กถํ หิ
 นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย ธนุวัสสํ วุญจาเปสสันตติ. เนตํ ภิกขเว
 อปัปป์จณานํ ภา ปสาทาย ะ เป ะ เหวโจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย
 อิมํ สิกขาปทํ อุตฺตมัสสันต, “ ยะ ปน ภิกขุณี ธนุวัสสํ วุญจาเปยฺย,
 ปาจิตตียันตติ.

ยะ ปนาติ: ยะ ยาทิสสา ะ เป ะ ภิกขุณีติ: ะ เป ะ อญ
 อิมัสสํ ยักเณ อธิปเปตา ภิกขุณีทิ. ธนุวัสสันตติ: ธนุสวัจจว.
 วุญจาเปยฺยยาติ: อุปัสสมปาเทยฺย. “ วุญจาเปสสันตติ เณ ภา อารินํ ภา
 ปัตตํ ภา จีวรํ ภา ปวิเสตติ สีนํ ภา สัมมัตติ, ยายตติ อุกกัฏฺฐ;
 นัตตติยา อุกกัฏฺฐ, ทัง วิหิ สัมมวาจาติ ยถา ภา สัมมวาจาเปวิเสตนา
 อุบัสสมายาย ยายตติ ปาจิตตียันตติ, “ ยะ ะ ยะ ยะ ยะ
 ยายตติ อุกกัฏฺฐ.

ยนาปัตติ: เณตติ: วุญจาเปติ, อุมมัตติกาณ, ยาทิกัมมิกายาติ.

กุมารภวทศกัลล เทรลมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvātthiyā viharati seṭṭhapaṇṇāpāṇṇikāssa bhāram.

เตน โข ปณ สมเยน ภิกขุณิโย เอกัง วัสสํ เทว
 วุจฺจาเปณฺติ. อุกฺกัสนฺติเย ตเถว น สัมมตฺติ. มนุสฺสํ ตเถว
 อุกฺกัสมายันฺติ ชีวันฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย เอกัง
 วัสสํ เทว วุจฺจาเปสฺสณฺติ, อุกฺกัสนฺติเย ตเถว น สัมมตฺติ.
 อัสสโลสุ โข ภิกขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ อุกฺกัสมายันฺตานํ ชีวันฺตานํ
 วิปาเจณฺตานํ. ยะ ตา ภิกขุณิโย อภีขีณา ะ เปฯ ตา
 อุกฺกัสมายันฺติ ชีวันฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย เอกัง
 วัสสํ เทว วุจฺจาเปสฺสณฺติ. ะ เปฯ “สัจจํ ภิกขเว ภิกขเว
 ภิกขุณิโย เอกัง วัสสํ เทว วุจฺจาเปณฺติ. “สัจจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณิโย เอกัง
 วัสสํ เทว วุจฺจาเปสฺสณฺติ. เนตํ ภิกขเว อภีปสฺสณฺนํ วา
 ปสาทาย ะ เปฯ เอวํจ ปณ ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ
 อุกฺกัสนฺติ “ยะ ปณ ภิกขุณิโย เอกัง วัสสํ เทว วุจฺจาเปยฺย,
 ปาจิตฺติยันฺติ.

ยะ ปณฺาติ: ยะ ยาทิสสา ะ เปฯ ภิกขุณิโย: ะ เปฯ อภี

ยะ. เอกวัสสํ. เอวํ สัพพัตถํ ภาคัพพ.

อิมัสสึม อัสสเถ อธิขะเปทา ภิกขุณีติ. เอกัง วัสสัสสึติ: เอกัง สวัจจัน. “เทโว วุญจาเปยยาจิ: เทโว อุมัสสัปปาเทยโย. “เทโว วุญจาเปสสัตามิติ
 สณฺเฑ วา อารินฺนี วา ปัตตัง วา จีวรํ วา ปริเยสสิ สิมํ วา
 สัมมัตตัง, อาปัตตัง ทุกุกกัณฺฐัสส. ปัตตังติยา ทุกุกกัณฺ, ทัง วิหิ
 กัมมวาจาสิ ทุกุกกัณฺ, สัมมวาจาปริโยสาเน อุมัสสัปปาเทยโย อาปัตตัง
 ปาจิยัสสัสส, สณฺเฑสส จ อารินฺนิยา จ อาปัตตัง, ทุกุกกัณฺฐัสส;
 อาปัตตังติ: เอกัง วิภัง เอกัง วุญจาเปติ, อุมัสสัปปาเทยโย,
 อาทิกัมมิกาภาติ.

กุมาริภูตวักโค อัญจโม.

ฉัตตูปาหนวักคัลลัส ปจมลิักขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิโย วิหริติ เชตวนเ
 อนาถปณฺฑิตักัลลัส อารามเ.

เตน โช ปณฺ สมเยน นัพพัคคิยา ภิกขุณีโย ฉัตตูปาหนํ
 อาเรณฺติ. มนุสฺสสา อุมัสสัปปาเทยโย จิยณฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม
 ภิกขุณีโย ฉัตตูปาหนํ อวสัสสณฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณีโย
 กามโกคิณีโยติ. อัสสโสสุ โช ภิกขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ
 อุมัสสัปปาเทยยานํ จิยณฺตานํ วิปาเจณฺตานํ. ยา ตา ภิกขุณีโย
 อัมมัสสัปปาเทยโย ๆ เป ๆ ตา อุมัสสัปปาเทยโย จิยณฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ

• ย. เอกัง วัสสัสสึติ. • ย. พ. โปตฺตังเกสฺ, อญ
 ปาโจ น โหติ.

ปาจิตติยกัณห์. มัตตูปาหนวัคคัสส ปมสีกขาปท. ๒๔๓

นาม กัปปัคคิยา ภิกขุณีโย มัตตูปาหนัน ทาเรสสันติ. ๆ เปฯ

“ สัจจํ ภิกขเว กัปปัคคิยา ภิกขุณีโย มัตตูปาหนัน ทาเรสสันติ.

“ สัจจํ ภควาติ. วิรหิ พุทโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภิกขเว

กัปปัคคิยา ภิกขุณีโย มัตตูปาหนัน ทาเรสสันติ. เนกํ ภิกขเว

อปัปสันันนํ วา ปสาทาย ๆ เปฯ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย

อิมํ สีกขาปทํ อุกกัสนันตุ “ ยะ ปน ภิกขุณี มัตตูปาหนัน ทาเรสสันติ,

ปาจิตติยันติ. เอวํจิทํ ภควตา ภิกขุณีนํ สีกขาปทํ ปันณัตถํ โหติ.

เตน โข ปน สมนเยน อังณตภา ภิกขุณี คิลานา โหติ,

ตัสสา วิณา มัตตูปาหนัน น ฆาสุ โหติ. ภควโต เอกมัตถํ

อาโรเจสุ. ๆ เปฯ “ อุนหานามิ ภิกขเว คิลานาย ภิกขุณิยา

มัตตูปาหนัน. เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สีกขาปทํ

อุกกัสนันตุ “ ยะ ปน ภิกขุณี อคิลานา มัตตูปาหนัน ทาเรสสันติ, ปาจิตติยันติ.

ยะ ปนาติ: ยะ ยาหิสสา. ๆ เปฯ ภิกขุณินิ: ๆ เปฯ อปั

อิมัสสํ อตเถ อธิปเปตา ภิกขุณินิ. อคิลานา นาม ยัสสา วิณา

มัตตูปาหนัน ฆาสุ โหติ: คิลานา นาม ยัสสา วิณา มัตตูปาหนัน

น ฆาสุ โหติ: กัทกํ นาม: ทีณิ กัตถานิ: เสตถักกํ กิตถัชฉักกํ

ปันณณัตถํ, มันนทลพณั. ทาเรสสันติ: สกึปปี ทาเรส, อามัตถิ

ปาจิตติยัสส.

อคิลานา อคิลานสสันณา มัตตูปาหนัน ทาเรส. อามัตถิ

ปาจิตติยัสส. อคิลานา เวมวิกา มัตตูปาหนัน ทาเรส, อามัตถิ

ปาจิตติยัสส. อคิลานา คิลานัสสัณเฑาะ อตฺตูปาหนั อเวติ, อาบัตติ
 ปาจิตติยัสส. นัตติ อเวติ น อูปาหนั, อาบัตติ ทุกุกฺกุสส,
 อูปาหนั อเวติ น นัตติ, อาบัตติ ทุกุกฺกุสส. คิลานา
 อคิลานัสสัณเฑาะ, อาบัตติ ทุกุกฺกุสส. คิลานา เวมกิกา, อาบัตติ
 ทุกุกฺกุสส. คิลานา คิลานัสสัณเฑาะ, อนาบัตติ.

อนาบัตติ: คิลานาย, อารามे อารามุปจาเว อเวติ, อาปทาสุ,
 อุมมัตติกาเย อาทิ กัมมิกายาติ.

นัตตูปาहनวคฺคัสส ทุกฺขลิกฺขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยัง วิหริเต เชตวเน
 ยนาถบิณฑิกัสส อารามे.

เตน โข ปณ สมเยน นัพพัคฺคิยา ภิกษุณีโย ยานเนน
 ยายันตี. มนุสฺสสา อชฺฌมายนันตี ชียันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม
 ภิกษุณีโย ยานเนน ยายิสฺสันตีติ, เสธียตาปี คิหิณีโย กามโกคิณีโยติ.
 อัสสโสสุ โข ภิกษุณีโย เตสํ มนุสฺสสํ อชฺฌมายนันตํ ชียันตํ
 วิปาเจนตํ. ยา ता ภิกษุณีโย อปัปฺปิจฺฉา ฐเปยฺย ता
 อชฺฌมายนันตี ชียันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ นาม นัพพัคฺคิยา
 ภิกษุณีโย ยานเนน ยายิสฺสันตีติ. ฐเปยฺย “สัจจํ กิร ภิกษุเว
 นัพพัคฺคิยา ภิกษุณีโย ยานเนน ยายันตีติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกษุเว นัพพัคฺคิยา ภิกษุณีโย
 ยานเนน ยายิสฺสันตีติ เนตํ ภิกษุเว อปัปฺปณฺณํ วา ปสาทาเย

ปาจิตติยกัณเฑ ฆัตตุปาหนวັคคัลล ทุติยลิกขาปท. ๒๔๕

ร เปฯ เหวัจ ปน ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสฺสันตุ
“ ยะ ปน ภิกขุณี ยะเนน ยะเยยฺย, ปาจิตติยํติ. เหวัจ จิห
ภควตา ภิกขุณีนํ ลิกขาปทํ ฆัตติ.

เตน โข ปน สมเยน ฆันณตฺรา ภิกขุณี คิลานา โหติ,
น ลักโกติ ปทสา คันตุ. ภควโต เอตมัตถํ อาโรเจสฺสุ. ร เปฯ
อนุชานามิ ภิกขเว คิลานาย ภิกขุณิยา ยานํ. เหวัจ ปน ภิกขเว
ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสฺสันตุ “ ยะ ปน ภิกขุณี อคิลานา
ยะเนน ยะเยยฺย, ปาจิตติยํติ.

ยะ ปนาคิ: ยะ ยาทิสสา ร เปฯ ภิกขุณีติ: ร เปฯ อย
อิมัสมิ อตฺถเ อธิปเปตา ภิกขุณีติ. อคิลานา นาม ลักโกติ ปทสา
คันตุ. คิลานา นาม น ลักโกติ ปทสา คันตุ. ยานํ นาม วัยฺหิ
วโร ลกฺขํ สันตฺมานิกา ลวิกา ปาฏฺงักเก. ยะเยยฺยาคิ: ลกฺขํ
ยายติ, อาปัตติ ปาจิตติยัลล.

อคิลานา อคิลานลब्เบ ยะเนน ยายติ, อาปัตติ ปาจิตติยัลล.
อคิลานา เวมตฺติกา ยะเนน ยายติ, อาปัตติ ปาจิตติยัลล. อคิลานา
คิลานลब्เบ ยะเนน ยายติ, อาปัตติ ปาจิตติยัลล. คิลานา
อคิลานลब्เบ, อาปัตติ ทุกฺกญฺลัลล. คิลานา เวมตฺติกา, อาปัตติ
ทุกฺกญฺลัลล. คิลานา คิลานลब्เบ, อนาปัตติ.

อนาปัตติ: คิลานาย, อาปทาสุ, อุมมัตติกา, อาภิกัมมิกา ยายติ.

นัตตูปาหนวักคัลล ตติยลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สāvātthi วิหริ เชตวนเ
อนาถมณิกัลล ขารามะ.

เตน โข ปน สมเยน อัมเบตวา ภิกขุณี อัมเบตวิธสา
อิธติยา กุลุภา โหติ. อถ โข สา อิธติ ตं ภิกขุณี เขตตโวจ
“เห็นักยเเย อิมํ สัมมานิ อมุกาย นาม อิธติยา เทหิติ. อถ โข
ตา ภิกขุณี “สจหา มัตเตน อาทาย คัจฉามิ, วิสสโร เม
ภวิสสตีติ ปฏิมุญจิตวา อคมาสิ. ตัสสา วธิยาย สุตตะเก ฉินเน
วิปปกิริยสุ. มนุสสา อชฺฌายันตี ชียันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ
นาม ภิกขุณีโย สัมมานิ อาระธันตี, เสยฺยถาปี คิหิณีโย
กามโกคินีโยติ. อัสสโสสุ โข ภิกขุณีโย เตสํ มนุสสานํ
อชฺฌายันตานํ ชียันตานํ วิปาเจนตานํ. ยะ ตา ภิกขุณีโย
อัสสํ ปิจฉา ะ เปฯ ตา อชฺฌายันตี ชียันตี วิปาเจนตี “กถํ หิ
นาม ภิกขุณี สัมมานิ อาระธัสสตีติ. ะ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว
ภิกขุณี สัมมานิ อาระตีติ.” “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา
“กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี สัมมานิ อาระธัสสตี. เนตํ ภิกขเว
อัสสํ ปสันนํ วา ปสาทาย ะ เปฯ เอวํจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย
อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺถิสันตุ “ยะ ปน ภิกขุณี สัมมานิ อาระยฺย,
ปะจิสฺสยันตี.

ปาจิตติยกัมมเท นัตตูปาหนวักคัลล จตุตถลิกขาปท. ๒๕๗

ยา ปณาติ: ยา ยากิสา ๗ เปฯ ภิกขุณีติ: ๗ เปฯ อัม
อัมมัสมี อตฺเถ อธิปเตกา ภิกขุณีติ. สจจาณิ นาม ยากาจิ กฏุปา,
ชาเรยฺยาติ: สกัปปิ ชาเรติ, ยายตฺติ ปาจิตติยัสส.

อนายตฺติ: อาพารมฺมปจฺจยา กฏิสุตฺตํ ชาเรติ, อุมมิตฺติกาย,
อาทิกมฺม นิกายาติ.

นัตตูปาหนวักคัลล จตุตถลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สार्वถียํ วิหริติ เชตวเน
อนาถบิณฑิกัลล ขาวาเม.

เตน โข ปณ สมเยน ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณีโย อิตถาลังการํ
ชาเรณฺติ. มนุสฺสา อุษณายันฺติ ขีณฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม
ภิกขุณีโย อิตถาลังการํ ชาเรณฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณีโย
กามโกคฺคิโยติ. อัสสโสตฺถุ โข ภิกขุณีโย เตลํ มนุสฺसानํ
อุชณายันฺตานํ ขีณฺตานํ วิปาเจณฺตานํ. ยา ตา ภิกขุณีโย
อัมมปจฺจยา ๗ เปฯ ตา อุษณายันฺติ ขีณฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ
นาม ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณีโย อิตถาลังการํ ชาเรณฺตฺติ. ๗ เปฯ
“สจฺจํ ภิกขเว ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณีโย อิตถาลังการํ ชาเรณฺตฺติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิหริติ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว
ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณีโย อิตถาลังการํ ชาเรณฺตฺติ. เภทํ ภิกขเว
อัมมปจฺจยา ๗ เปฯ อาวธวํ ปณ ภิกขุณีโย อัมม ลิกขาปท
อัมมคัลล “ยา ปณ ภิกขุณี อิตถาลังการํ ชาเรณฺ, ปาจิตติยณฺติ.

ยา ปณาติ: ยา ยาทิสา ะ เปฯ ภิกขุณิ: ะ เปฯ ขย อิมัสมี อัดเด
 อธิเปตา ภิกขุณิ: อัดถาลังกาโร นาม สีสูปโค คืออุปโค หัตถูปโค
 ปาทูปโค กฐูปโค. ธาระยาติ: สกัปปิ ชาเวติ, อาบัตติ ปาจิตตียัตถ.

อนาปัตติ: 'อาพาธัปปัจจยา, อุมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

ฉัตตูปาหนวักคัลล ปันณมลิักขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวัตถิโย วิหระติ เขตวเน
 อนาถบิณฑิกัลล อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย คัณธวัณณเกน
 นหายนัติ. มนุสสา อุษณายนัติ ขิยัณติ วิปาเจนติ "กถํ หิ นาม
 ภิกขุณิโย คัณธวัณณเกน นหยิสันตติ, เสยฺยถาปิ อิทินิโย
 กามโกคินิโยติ. ยถ สัสสุ โข ภิกขุณิโย เตสํ มนุสสานํ
 อุษณายนันตํ ขิยัณตํ วิปาเจนตํ. ยา ตา ภิกขุณิโย อปัปฺปจฺจา
 ะ เปฯ ตา อุษณายนัติ ขิยัณติ วิปาเจนติ "กถํ หิ นาม
 นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย คัณธวัณณเกน นหยิสันตติ. ะ เปฯ
 "สัจจํ กิร ภิกขเว นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย คัณธวัณณเกน
 นหายนัตติ. "สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา "กถํ หิ
 นาม ภิกขเว นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย คัณธวัณณเกน นหยิสันตติ.
 เนตํ ภิกขเว อปัปฺปจฺจนํ วา ปสาทาย ะ เปฯ เขวณฺจ ปน
 ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺทิสันตุ "ยา ปน ภิกขุณิ
 คัณธวัณณเกน นหาเยยฺย, ปาจิตตียันติ.

ปางด้วยกัณหา นัตตูปาหนวคคัลล นัจจลิกขาปะท. ๒๔๗

ยา ปณาติ: ยา ยาหิสสา ๗ เปฯ ภิกขุณีติ: ธัมมัสสัม อัสสเถ อธิปเปตา ภิกขุณีติ. คัมภีโร นาม โยโกจิ คัมภีโร. วัณณกัม นาม ยักกิงจิ วัณณกัม. นหาเยมยาติ: นหายติ, ปโยเส ทุกกฏ; นหามปรีโยสาเน อายัตติ ปาจิตติยัสส.

อนายัตติ: อาพาธัมมัจฉา, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาติ.

นัตตูปาหนวคคัลล นัจจลิกขาปะท.

เตน สมนเยน พุทโธ ภควา สวตถิโย วิหริเต เชตวันเณ
อนาถบิณฑิกัลล อารามเ.

เตน โข ปณ สมนเยน นัพพัคคิยา ภิกขุณีโย วาสิตเกณ
บิณฑาเกณ นหายันติ. มนุสสา อชฌมานันติ ชีวันติ วิปาเจนติ
“กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย วาสิตเกณ บิณฑาเกณ นหายิสสันติ,
เสยฺยลาบิ คิหิณีโย กามโลคินีโยติ. อัสสโสสุ โข ภิกขุณีโย เตสํ
มนุสสานํ อชฌมานันตานํ ชีวันตานํ วิปาเจนตานํ. ยา ตา ภิกขุณีโย
อัมมัจฉา ๗ เปฯ ตา อชฌมานันติ ชีวันติ วิปาเจนติ “กถํ หิ
นาม นัพพัคคิยา ภิกขุณีโย วาสิตเกณ บิณฑาเกณ นหายิสสันติติ.
“สัจจํ กิร ภิกขเว นัพพัคคิยา ภิกขุณีโย วาสิตเกณ บิณฑาเกณ
นหายันติติ. “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว
นัพพัคคิยา ภิกขุณีโย วาสิตเกณ บิณฑาเกณ นหายิสสันติ. เนตํ
ภิกขเว อัมมปัสสันนํ วา ปสาทาย ๗ เปฯ เอวํวจ ปณ ภิกขเว

ภิกฺขุณิโย โยมิ วิทฺธเปถํ อุมฺมํสํสํสํ “ ยะ ปะน ภิกฺขุณิ วาสิตฺถเกน
 บัณฺณาเกน นหาเยยฺย, ปาจิตฺตียํนํติ.

ยะ ปนาคิ: ยะ ยาทิสํ ะ เป ะ ภิกฺขุณิ: ะ เป ะ อยฺ
 อิมํสํสํ สัตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณิ. วาสิตกํ นาม ยํกิลฺจิ
 คํนํวาสิตกํ.* บัณฺณากํ นาม ทิลปฺภุจํ วุจฺจติ. นหาเยยฺยาคิ:
 นหายติ, ปโยเค ทุกฺกฏฺ; นหานปริโยสาเน อายตฺติ ปาจิตฺตียํสํ.

อนายตฺติ: อาพาธํ บัปฺปจฺจยา ปกตบัณฺณาเกน นหายติ,
 อุมฺมํสํสํสํสํ, อาทิกมฺมํมิกายาติ.

ฉัตตฺปาหนวคฺคัลลํ สัตตมลิกกฺขาปทํ.

เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาลบัณฺทิกัลลํ อารามะ.

เตน โย ปน สมฺเยน ภิกฺขุณิโย ภิกฺขุณิยา อุมฺมํสํสํสํสํติปฺ
 ปิวิมํสํสํสํสํ. มนุสฺสํ วิหารจาริกํ อาหิณฺชนํตา มัสฺสํติว
 อุชฺฌายํนํติ ชียํนํติ วิปาเจนํติ “ กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย
 ภิกฺขุณิยา อุมฺมํสํสํสํสํสํ ปิวิมํสํสํสํสํสํ, เสยฺยถาปํ
 คิลิณฺนิโย กะโรโหวิณฺนิโยติ. อัสสํสํสํ โย ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺสํสํ
 อุชฺฌายํนํตํนํ ชียํนํตํนํ วิปาเจนํตํนํ. ยะ ตา ภิกฺขุณิโย
 อํปํปจฺจนา ะ เป ะ ตา อุชฺฌายํนํติ ชียํนํติ วิปาเจนํติ “ กถํ หิ
 นาม ภิกฺขุณิโย ภิกฺขุณิยา อุมฺมํสํสํสํสํสํ ปิวิมํสํสํสํสํสํ.

ปาจิทัตติยกัมปะชา นัมมุปะทกัณเฐ อัญญา-ทิสิตังปะ. ๒๕๑

ฯ เปฯ “ สัจจํ ทิร ภิกขเว วิจฺจุณโณ ภิกขุณฺเีย อุมฺมัทธทาเปณฺติปิ
ปวิมัทธทาเปณฺติปิ. “ สัจจํ ภวตฺถิ. วิสสํ ทฺวํ โห ภวตฺถา “ กถํ
หิ นาม ภิกขเว วิจฺจุณโณ ภิกขุณฺเีย อุมฺมัทธทาเปณฺตัสสํปิ
ปวิมัทธทาเปณฺตัสสํปิ. เนตํ ภิกขเว อัสสํปิธํ นามํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ
เขวํบํ ปณ ภิกขเว วิจฺจุณโณ อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํตฺต “ ยา
ปณ วิจฺจุณฺเีย ภิกขุณฺเีย อุมฺมัทธทาเปยฺม วา ปวิมัทธทาเปยฺม วา,
ปาจิทัตติยํติ.

ยา ปนาทิสฺ ยา ยาทิสฺ ฯ เปฯ ภิกขุณฺเีย ฯ เปฯ อญ
อิมํสํ มี อตฺเถ อธิยํเปตา ภิกขุณฺเีย. ภิกขุณฺเียทิสฺ อญฺณาย
ภิกขุณฺเีย. อุมฺมัทธทาเปยฺม วาทิสฺ อุมฺมัทธทา.เปริ, อญฺณํทิสฺ ปาจิทัตติยํ.
ปวิมัทธทาเปยฺม วาทิสฺ สัมพาททาเปติ, อายัตติ ปาจิทัตติยํ.

อนาญทิสฺ อิตานาย, อาปะทากุ, อุมฺมัทธติทาย, อาทิกัมมิทิตาชาล.

นทฺททุปาหนวักคัลลํ อัญฺจม-นวม-ทลน-ลิกฺขาปทามิ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภคฺวา สวตฺตํนิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปณฺฑิตกัลลํ อาราม.

เตน โข ปณ สมเยน วิจฺจุณโณ ลิกฺขานาย อุมฺมัทธทาเปณฺติปิ
ปวิมัทธทาเปณฺติปิ. ฯ เปฯ สามณเริยา อุมฺมัทธทาเปณฺติปิ
ปวิมัทธทาเปณฺติปิ ฯ เปฯ ลิกฺขินฺเีย อุมฺมัทธทาเปณฺติปิ ปวิมัทธทาเปณฺติปิ.
มณฺธสฺสา. วิหารจาริกํ อาทิตฺตํนํตา บัลลิตฺตวา อุมฺมายนฺติ ขิยฺนํติ
วิปาเจณฺติ “ กถํ หิ นาม ภิกขุณฺเีย ลิกฺขินฺเีย อุมฺมัทธทาเปณฺตัสสํปิ

ปริมัททาเปสสันตติบี, เสยยะกมิ คิหิณีโย กามโกคินีโยติ. อัสโสสุ
 โช ภาิกขุณีโย เกล่ มนุสสะเน อุมมาปัสสกาเน ชียน์กาม วิปาเจนฺตาน-
 ภา กา ภาิกขุณีโย อัมมัตถาเปสสันตติบี ๗ เป ๗ ตา อุมมาปัสสกาเน ชียน์ติ
 วิปาเจนฺติ “ กถํ หิ นาม ภาิกขุณีโย คิหิณียา อุมมัททาเปสสันตติบี
 ปริมัททาเปสสันตติบีติ. ๗ เป ๗ “ สัจจํ กิร ภาิกขเว ภาิกขุณีโย
 คิหิณียา อุมมัททาเปสสันตติบี ปริมัททาเปสสันตติบี. “ สัจจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “ กถํ หิ นาม ภาิกขเว ภาิกขุณีโย คิหิณียา
 อุมมัททาเปสสันตติบี ปริมัททาเปสสันตติบี. เถต ภาิกขเว อัมมัตถาเปสสัน-
 ภา ปสาทาย ๗ เป ๗ เหวณจ ปน ภาิกขเว ภาิกขุณีโย อัม-
 ลิกขาปทํ อุตฺตีสันตฺตํ “ ยา ปน ภาิกขุณี คิหิณียา อุมมัททาเปสสัน-
 ภา ปริมัททาเปสสันตติบี, ปาจิตฺตียันตติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ๗ เป ๗ ภาิกขุณีติ: ๗ เป ๗ อัม-
 มัตถํ มี อุตฺตเถ อธิปเปตา ภาิกขุณีติ. ลิกขมานา นาม เทว วสฺสทานิ
 ๗ อัมมัตถํ ลิกขิตลิกขา. สตามณเริ นาม ทลลิกขาปติกา.
 คิหิณี นาม อาคารินี วุจฺจติ. อุมมัททาเปสสันตติ: อุมมัททาเปติ,
 อามัตติ ปาจิตฺตียันตติ. ปริมัททาเปสสันตติ: สัมพาทาเปติ,
 อามัตติ ปาจิตฺตียันตติ.

อนามัตติ อาพาธ อัมมัตถํ, อามาทาสุ, อุมมัตติกา,
 อากัมมิกายาติ.

นัตตูปาหนวักคัลล เอกาทลมลิกขาปท.

เตน สมเยน พุทโธ ภควา สาวัตถิยัม วิหริติ เชตวันเ
อนาถปิณฑิกัลล อารามเ.

เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปุรโต อนาปุจฺฉา
อาสเน นิสิตฺถนฺติ. ภิกขุ อชฺชฌายันฺติ ชีษณฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ
นาม ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปุรโต อนาปุจฺฉา อาสเน นิสิตฺถนฺติ.
ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปุรโต อนาปุจฺฉา
อาสเน นิสิตฺถนฺติ. “สัจจํ ภควาหิ. วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ
หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปุรโต อนาปุจฺฉา อาสเน
นิสิตฺถนฺติ. เนตํ ภิกขเว อธิปัสสันนํ วา ปสาทาย ฯ เปฯ เหวฬัง
ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุกทิสันตุ “ยา ปน
ภิกขุณี ภิกขุสฺส ปุรโต อนาปุจฺฉา อาสเน นิสิตฺถนฺติ, ปาจิตฺติยณฺติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาหิสสา ฯ เปฯ ภิกขุณีติ: ฯ เปฯ ขยั
อิมัสสํ มํ ชาติเถ อธิขเปตา ภิกขุณีติ. ภิกขุสฺส ปุรโตติ:
อุปลกฺขณํ นิสิตฺถนฺติ ปุรโต. อนาปุจฺฉาติ: อนปโลเกหฺวา. อาสเน
นิสิตฺถนฺติยาติ: อหิตมโส ฌมายมฺปิ* นิสิตฺติ, อาปัตฺติ ปาจิตฺติยัลล.

อนาปุจฺฉิตเ อนาปุจฺฉิตลลวณฺา อาสเน นิสิตฺติ, อาปัตฺติ
ปาจิตฺติยัลล. อนาปุจฺฉิตเ เวมตีกา อาสเน นิสิตฺติ, อาปัตฺติ
ปาจิตฺติยัลล. อนาปุจฺฉิตเ อาปุจฺฉิตลลวณฺา อาสเน นิสิตฺติ,

อนาปัตติ ปาจิตตียัสส. อาปุจฉิตเต อนาปุจฉิตสัจฉา, อนาปัตติ
 ทุกักกัณฐัสส. อาปุจฉิตเต เวมตिका, อนาปัตติ ทุกักกัณฐัสส. อาปุจฉิตเต
 อาปุจฉิตสัจฉา, อนาปัตติ.

อนาปัตติ: อาปุจฉา ขาสเน นิสีทติ, คิลานาย อาปทาสุ,
 อุมมัตติกา, อาทิกัมมิกายาติ.

นัตตุปาหนวคคัสส ทวาทลมลิกขาปท.

เตน สมนเยน พุทโธ ภควา สวจิตฺถิโย วิหริติ เขตวเน
 อนาถบิณฑิกัสส อาราม.

เตน โข ปณ สมนเยน ภิกษุณีโย อนเณกาลกตํ ภิกษุ บัณ्हํ
 ปุจฉันติ ภิกษุ อชฺฌายันติ ชีวันติ วิปาเนติ “กถํ หิ นาม
 ภิกษุณีโย อนเณกาลกตํ ภิกษุ บัณ्हํ ปุจฉิสสันตติ. ฯ เป ฯ “สัจจํ
 กิร ภิกษเว ภิกษุณีโย อนเณกาลกตํ ภิกษุ บัณ्हํ ปุจฉันติ.
 “สัจจํ ภควาติ. วิคฺเห พุทโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกษเว
 ภิกษุณีโย อนเณกาลกตํ ภิกษุ บัณ्हํ ปุจฉิสสันติ. เนตํ ภิกษเว
 อัมปิสนันนํ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํปิ ปณ ภิกษเว
 ภิกษุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุตฺถิสันตุ “ยา ปณ ภิกษุณี
 อนเณกาลกตํ ภิกษุ บัณ्हํ ปุจฉิยาติ, ปาจิตฺถิยาติ.

ยา ปนาติ: ยา ยาติสา ฯ เป ฯ ภิกษุณีติ: ฯ เป ฯ อยํ
 อิมัสมี อตฺถเ อธิปปิตา ภิกษุณีติ. อนเณกาลกตํติ: อนาปุจฉา.
 ภิกษุณีติ: อุปสัมบันนํ. บัณ्हํ ปุจฉิยาติ: สุตฺตันเต โอกาส

ปาจิติติยักกัมมเต นัตถูปาหนวัคคัลลัส เตรสมสฺสีกขาปท. ๒๕๕

การาเปตฺวา วินยํ วา อภิธัมมํ วา ปุจฺจนติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยัลลสฺส
วินยเย โอภาสํ การาเปตฺวา สุตฺตํ นัตถูปาหนวัคคัลลัส วา อภิธัมมํ วา ปุจฺจนติ,
อาบัตฺติ ปาจิติติยัลลสฺส. อภิธัมมเย โอภาสํ การาเปตฺวา สุตฺตํ นัตถูปาหนวัคคัลลัส
วินยํ วา ปุจฺจนติ, อาบัตฺติ ปาจิติติยัลลสฺส.

อนาปุจฺจนิตเต อนาปุจฺจนิตสฺสณฺณา บัณฺโห ปุจฺจนติ, อาบัตฺติ
ปาจิติติยัลลสฺส. อนาปุจฺจนิตเต เวมตฺติกา บัณฺโห ปุจฺจนติ, อาบัตฺติ
ปาจิติติยัลลสฺส. อนาปุจฺจนิตเต อนาปุจฺจนิตสฺสณฺณา บัณฺโห ปุจฺจนติ,
อาบัตฺติ ปาจิติติยัลลสฺส. อนาปุจฺจนิตเต อนาปุจฺจนิตสฺสณฺณา, อาบัตฺติ
ทุกฺกัณฺฐัลลสฺส. อนาปุจฺจนิตเต เวมตฺติกา, อาบัตฺติ ทุกฺกัณฺฐัลลสฺส. อนาปุจฺจนิตเต
อนาปุจฺจนิตสฺสณฺณา, อนาบัตฺติ.

อนาบัตฺติ: โอภาสํ การาเปตฺวา ปุจฺจนติ, อโนทิสฺส โอภาสํ
การาเปตฺวา ยตฺถลกฺกตฺถจิ ปุจฺจนติ, อุมมัตฺติกาเย, อาทิกมฺมิกาเย.

นัตถูปาหนวัคคัลลัส เตรสมลิกฺขาปทํ.

เตน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิเย วิหริติ เชตฺวเน
อนาถเนยฺยทิกัลลสฺส อารามे.

เตน โข ปณฺ สมเยเน อังณตฺรา ภิกฺขุณี อลํกัจฉิกกา
คามํ ปิณฺทาย ปาวิสิ. ตัสสา รติยาเย วาตมณฺฑลิกา สํฆาญฺชโย
อุกฺกขิบัลฺลํ. มนุสฺสสา อุกฺกัณฺฐจฺจิ อกํสุ “สุณฺทโร อัยยาย อนุตฺตโรติ.”
สา ภิกฺขุณี มนุสฺสเสหิ อูปัณฺณตฺติยาเย มํกุ อโหสิ. อถ โข สา

• ม. สุณฺทรา อัยยาย อนุตฺตโรติ. พ. สุณฺทรา อัยยาย อนุตฺตโรติ.

ภิกขุณี อุปลัสสยํ คณัตถวา ภิกขุณีนํ เขตมัตถํ อาโฆเจสิ. ยถา ตา
 ภิกขุณีโย อปั ะจีณา ะเป ะ ตา อฐณายันตี ชียันตี วิปาเจนตี
 “กถํ ทิ นาม ภิกขุณี อลัักัจฉิกา คามํ ปวิสิสสตีติ. ะเป ะ
 “ลัจจํ กิร ภิกขเว ภิกขุณี อลัักัจฉิกา คามํ ปวิสิสตีติ.” “ลัจจํ
 ภควาติ. วิคฺรหิ พุทโธ ภควา “กถํ ทิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี
 อลัักัจฉิกา คามํ ปวิสิสสตีติ. เนตํ ภิกขเว อปัปลันนํ ะ
 ปลาทาย ะเป ะ เฉวณจํ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ
 อุตฺถิสันตุ “ยถา ปน ภิกขุณี อลัักัจฉิกา คามํ ปวิเสยฺย,
 ปาจิตติยันตีติ.

ยถา ปนาติ: ยถา ยาทิสสา ะเป ะ ภิกขุณีติ: ะเป ะ อปั
 อิมัสสํ อตฺเต อปัเปตา ภิกขุณีติ. “อลัักัจฉิกาคิ: วินา ลักัจฉิกํ.
 ลักัจฉิกํ นาม อธักขกํ อพฺภนาภิ ตัสส ปฏิจฉาหนัตถาย. คามํ
 ปวิเสยฺยาคิ: ปริกขิตตัสส คามัสส ปริกเขเป อติกกมณฺตียา
 ขาปัตติ ปาจิตติยัสส. อปริกขิตตัสส คามัสส อูปจารํ โอกกมณฺตียา
 ขาปัตติ ปาจิตติยัสส.

อนาปัตติ: อัจฉินฺนจิวริกาย, นัจจจิวริกาย, คิลานาย, อสตียา,
 อชานนฺตียา, อุมมัตติกา, อาทิกมฺมิกายาติ.

ฉัตตฺตฺปาหนวคฺโค นวโม.

• ย. พ. ปาวีสตี. • ย. พ. อติกกามณฺตียา.

• ฉัตตวคฺโคติปิ มาโร.

อุทฺทิฏฺฐา โข อัยยาโย นสฺสจฺจิสตา ปาจิตฺติยา ธัมมา.
ตตฺถัยยาโย ปุจฺฉามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา: กุติยัมมปี ปุจฺฉามิ:
กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา: ทวิยัมมปี ปุจฺฉามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา:
ปริสุทฺธธะตฺถัยยาโย, ตตฺถมาตฺตุนฺที. เอวามตํ ธารยามีติ.

ปาจิตฺติยา นิฏฺฐจิตา.^๓

ปาฏิเทสนียกถา.

อิม โข ปณัฏฺเฐน ปาฏิเทสนียา อัมมา อุตฺตโร ธาคันฺตี.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สāvatto วิหริเต เตวเน
อนาถบิณฑิตัสส อารามे.

เตน โข ปณ สมเยน ฉัพพัคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง สัมมึ
วิณฺณาเปตฺวา ภุณฺชณฺตี. มนุสฺสา อูชฺฌายณฺตี จินฺนํติ วิปาเจนฺตี
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโง สัมมึ วิณฺณาเปตฺวา ภุณฺชณฺตี.
กัสส สัมมึนํ น มนุสฺสํ, กัสส สาทุ น รุจฺจวิตฺติ. อัถโสสุ โข
ภิกฺขุณฺโง เตสํ มนุสฺसानํ อูชฺฌายณฺตานํ จินฺนํตานํ วิปาเจนฺตานํ.
ยา ทา ภิกฺขุณฺโง อัมมึจฺฉา ฯ เป ฯ ตา อูชฺฌายณฺตี จินฺนํติ
วิปาเจนฺตี “กถํ หิ นาม ฉัพพัคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง สัมมึ
วิณฺณาเปตฺวา ภุณฺชณฺตี. ฯ เป ฯ “สัจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุณฺโง สัมมึ วิณฺณาเปตฺวา ภุณฺชณฺตี. “สัจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฉัพพัคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง
สัมมึ วิณฺณาเปตฺวา ภุณฺชณฺตี. เนตํ ภิกฺขเว อัมมึปลนฺนํ นว
ปสาทาย ฯ เป ฯ เอวํจ ปณ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง อิมํ สิกฺขาปทํ
อูทฺทิสฺสันตุ “ยา ปณ ภิกฺขเว สัมมึ วิณฺณาเปตฺวา ภุณฺชณฺตี,
ปาฏิเทสณฺตี พฺปตฺตยา ภิกฺขุณฺเอยา “คา ยํ อัมมึ อัมมึ อามชฺชช
อสมฺมึปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปาฏิเทสนียํ. เอวํจกํ ภควตา
ภิกฺขุณฺเอยา สิกฺขาปทํ บัณฺณตฺตํ โหติ.

เตน โข ปณ สมเยน ภิกขุณิโย คิลานา โหนติ.
 คิลานปุจฉิกา ภิกขุณิโย คิลานา ภิกขุณิโย เอกทโวจ “ กัจจ
 ชัยเย ชมนิย, กัจจ ยานีนันติ. “ ปุจฉา มย ชัยเย สปัปปี
 วิณณาเปตฺวา ภูณฺชาม, เณ โน ฆาสฺส โหติ; อิทานิ ปณ “ ภควตา
 ปฏิกชิตฺตํติ กุกฺกัจจายันตา น วิณณาเปม, เตน โน น ฆาสฺส
 โหติติ. ภควโต เอตมตฺถํ อาโฆเจสฺส. ฯ เปฯ “ อนฺนชานามิ ภิกฺขเว
 คิลานาย ภิกขุณิยา สปัปปี วิณณาเปตฺวา ภูณฺชิตฺ. เอวํวจ ปณ
 ภิกฺขเว ภิกขุณิโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํติ “ ยะ ปณ ภิกขุณิ
 อคิลานา สปัปปี วิณณาเปตฺวา ภูณฺชชัย, ปฏิกุเลตฺตํพํ ตาย
 ภิกขุณิยา “ คารยํทํ อัยเย อัมมํ ตาปฺปชชี อสํปปี ยํ ปาฏิกุเลตฺตํ,
 ตํ ปฏิกุเลตฺตํมีติ.

ยะ ปณาคิ: ยะ ยาทิสสา ฯ เปฯ ภิกขุณิติ: ฯ เปฯ อย
 อิมํสํมี อตฺถเ อธิปปีตา ภิกขุณิติ. อคิลานา นาม ยัสสํ วิณา
 สปัปปีนา ฆาสฺส โหติ. คิลานา นาม ยัสสํ วิณา สปัปปีนา น ฆาสฺส
 โหติ. สปัปปี นาม โคสํปปี วา อคิลาสํปปี วา มหิสสํปปี.
 วา, เยสํ มํสํ กัปปํติ เตสํ สปัปปี. อคิลานา อตฺตโน
 อตฺตทาย วิณณาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏ, ปฏิจาเกน “ ภูณฺชิสสํมิติ
 ปฏิกคณฺหาติ, ตาปฺปตฺติ ทุกฺกฏัสส; อชฺโณหาเร อชฺโณหาเร
 ตาปฺปตฺติ ปาฏิกุเลตฺตํยัสส.

• ย. พ. มาหิส วา สปัปปี.

อภิสานา อภิสานสัลลวณา สัมปปี วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ,
 อามัตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส อภิสานา เวมจิตฺตา สัมปปี วิณณาเปตฺวา
 ภุณฺชติ, อามัตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส. อภิสานา อภิสานสัลลวณา สัมปปี
 วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ, อามัตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส. อภิสานา
 อภิสานสัลลวณา, อามัตฺติ ทุกฺกภูสฺส. อภิสานา เวมจิตฺตา, อามัตฺติ
 ทุกฺกภูสฺส. อภิสานา อภิสานสัลลวณา, อามัตฺติ.

อามัตฺติ: อภิสานาย, อภิสานา ทุกฺกภูสฺส วิณณาเปตฺวา อภิสานา
 ภุณฺชติ, อภิสานาย เสสํ ภุณฺชติ, ฌานกานํ, ปวาริตานํ,
 อัมมวสฺสสํคตํ, อตฺตโน ชเนน, อุมมัตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวาทฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อณฺโณปฺปณฺณิกสฺส อามานะ.

เตน โข ปน สมเยน ฉัพพัคฺคิยา ภิกขุณีโย เตล
 วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ. สํเขโป มธฺ วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ,
 ฆานนํ วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ. มัจฺฉํ วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ.
 มคฺชํ วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ. ชีวํ วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ.
 ทธํ วิณณาเปตฺวา ภุณฺชติ. มนุสฺสํ อชฺชฌายันฺติ ชีวันฺติ
 จูปาเนติ “กถํ หิ ฌาม ภิกขุณีโย ทธํ วิณณาเปตฺวา
 ภุณฺชติ. กถํ สัมมโน น มนํ, กถํ สาทุ น รุจฺจติ.
 อสฺสโสสุ โข ภิกขุณีโย เตล มนุสฺसानํ อชฺชฌายันฺตานํ ชีวันฺตานํ
 จูปาเนตานํ. ยถา ตา ภิกขุณีโย อมฺมิจฺฉา ฯ เปฯ ตา

อุชฌายันติ ชีษันติ วิปาเจนติ “กถํ หิ นาม ฉัพพัคคิยา
 ภิกขุณิโย ทธึ วิณโณเปตฺวา ภูณฺชิสฺสํนํสฺสิ. ๆ เปฯ “สจฺจํ ภิก
 ภิกขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ทธึ วิณโณเปตฺวา ภูณฺชํนํตฺติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ ทุทฺธโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว
 ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ทธึ วิณโณเปตฺวา ภูณฺชิสฺสํนํสฺสิ. เนตํ
 ภิกขเว อธิปัสสํนํนํ วา ปสาทาย ๆ เปฯ เหวฬํจ ปณ ภิกขเว
 ภิกขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํตุ “ยา ปณ ภิกขุณี ทธึ
 วิณโณเปตฺวา ภูณฺชชยฺย, ปฏฺวิเทสคฺคํทํ ตาย ภิกขุณิยา “คารยฺหํ
 อัยเย อัมมํ อานัชชี อสฺสํปายํ ปาฏฺวิเทสณิยํ, ตํ ปฏฺวิเทสเมตฺติ.
 เหวฬํจิทํ ภควตา ภิกขุณินํ สิกฺขาปทํ บัณฺณตฺตํ โหติ.

เตน โข ปณ สมนเยน ภิกขุณิโย คิลานา โหณฺติ. คิลานปุจฺฉิกา
 ภิกขุณิโย คิลานา ภิกขุณิโย เอกกโวจํ “กจฺจจิ อัยเย ชมนิยํ,
 กจฺจจิ ยานนียันติ. “มฺหํพ มยํ อัยเย ทธึ วิณโณเปตฺวา
 ภูณฺชาม, เตน โน ฆาสุ โหติ; อิทานิ ปณ “ภควตา ปฏฺวิกฺขิตฺตํนํตฺติ
 กุกฺกุกฺกญฺยานํตา น วิณโณเปม, เตน โน น ฆาสุ โหติ. ภควโต
 เอกมตฺตํ อาโรเจตุ. ๆ เปฯ “อนุชานามิ ภิกขเว คิลานาย ภิกขุณิยา
 ทธึ วิณโณเปตฺวา ภูณฺชิตฺ. เหวฬํจ ปณ ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํตุ “ยา ปณ ภิกขุณี อคิลานา ทธึ
 วิณโณเปตฺวา ภูณฺชชยฺย, ปฏฺวิเทสคฺคํทํ ตาย ภิกขุณิยา “คารยฺหํ
 อัยเย อัมมํ อานัชชี อสฺสํปายํ ปาฏฺวิเทสณิยํ, ตํ ปฏฺวิเทสเมตฺติ.

ยา ปณาติ: ยา ยาติสา ๆ เป ๆ ภิกฺขุณีติ: ๆ เป ๆ อญ
 อิมัสสมี อตฺเต อธิปเปทา ภิกฺขุณีติ. อคิลานา นาม ยัสสา วินา
 ทธินา ผาสุ โหติ. คิลานา นาม ยัสสา วินา ทธินา น ผาสุ โหติ.

เตลฺ นาม คิลเตลฺ สาสเปเตลฺ มธุกเตลฺ เขรณฺฑเตลฺ วสาเตลฺ.
 มธฺ นาม มกฺกชิกามธฺ. ผาณิตฺ นาม อญฺญุมฺหา นิพฺพตฺต. มจฺโจ
 นาม โอบโก วุจฺจติ. มสฺ นาม เยสฺ มสฺ กัมมเปติ เตสฺ มสฺ,
 ชีรํ นาม โคชีรํ वा อชิกาชีรํ वा มหิสชีรํ वा,* เยสฺ มสฺ
 กัมมเปติ เตสฺ ชีรํ. ทธิ นาม เตสฺลฺเณว ทธิ. อคิลานา อตฺตโน
 อตฺตณฺ ย วิณฺณาเปติ, ปโยเค ทุกฺกญฺ; ปฏฺฐาเนน “ภุญฺชิสฺสามิติ
 ปฏฺฐิคคฺคณฺหาติ, อาบตฺติ ทุกฺกญฺสฺ. อชฺโณหาเร อชฺโณหาเร
 อาบตฺติ ปาฏฺเทสนียสฺส.

อคิลานา อคิลานลฺเณว ทธิ วิณฺณาเปตฺวา ภุญฺชติ, อาบตฺติ
 ปาฏฺเทสนียสฺส. อคิลานา เวมคิกา ทธิ วิณฺณาเปตฺวา ภุญฺชติ,
 อาบตฺติ ปาฏฺเทสนียสฺส. อคิลานา คิลานลฺเณว ทธิ วิณฺณาเปตฺวา
 ภุญฺชติ, อาบตฺติ ปาฏฺเทสนียสฺส. คิลานา อคิลานลฺเณว, อาบตฺติ
 ทุกฺกญฺสฺ. คิลานา เวมคิกา, อาบตฺติ ทุกฺกญฺสฺ. คิลานา
 คิลานลฺเณว, อนาบตฺติ.

อนาบตฺติ: คิลานาย, คิลานา หุตฺวา วิณฺณาเปตฺวา อคิลานา
 ภุญฺชติ, คิลานาย เสสํ ภุญฺชติ, ฌาตกานํ, ปวาริตานํ,

ฉัณฺณสัจจํ, อตฺตโน อเนน, อุมมัตติกาย, อาทิกัมมิกายาคิ.

อุมมัตติกาย โข ฉัณฺณสัจจํ อุมมัตติกาย ปาฏิเทสนียา อุมมา.
 อุมมัตติกาย ปุจฺฉามิ: กัจจัตถ ปริสฺสฺสา? อุมมัตติกาย ปุจฺฉามิ:
 กัจจัตถ ปริสฺสฺสา? อุมมัตติกาย ปุจฺฉามิ: กัจจัตถ ปริสฺสฺสา?
 ปริสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส, อตฺตมา อุมมัตติกาย. เอวเมตํ อารยมาตี.

ปาฏิเทสนียา นิฏฺฐิตา.

เลียบกัณฑ์.

อ.ม โข ปณัฏาโย เลขา อัมมา อุทเทส อลัมพณัตติ.
 เตน สมเยน พุทโธ ภควา สวักกัณิ วิหริ เชตวน
 ขนาดบิณฑิกัสส อารามะ.

เตน โข ปน สมเยน นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ปุรโตบี
 บัจฉโตบี โอลัมพณัตตา นิวาเสณัตติ มนุสสา อชฌมายนัตติ ชียนัตติ
 วิปาเจณัตติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย ปุรโตบี บัจฉโตบี โอลัมพณัตตา
 นิวาเสณัตติ, เสยฺยถาปิ คิหิณิโย กามภอกิณิโยติ. อัสสโสสุ โข
 ภิกขุณิโย เตสํ มนุสสานํ อชฌมายนัตตานํ ชียนัตตานํ วิปาเจณัตตานํ.
 ยา ตา ภิกขุณิโย อปฺปํ บัจฉา ฯ เปฯ ตา อชฌมายนัตติ ชียนัตติ
 วิปาเจณัตติ “กถํ หิ นาม นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ปุรโตบี.
 บัจฉโตบี โอลัมพณัตตา นิวาเสณัตติติ. ฯ เปฯ “สัจจํ กิร ภิกขเว
 นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ปุรโตบี บัจฉโตบี โอลัมพณัตตา นิวาเสณัตติ.
 “สัจจํ ภควาติ. วิครหิ พุทโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกขเว
 นัพพัคคิยา ภิกขุณิโย ปุรโตบี บัจฉโตบี โอลัมพณัตตา นิวาเสณัตติ.
 เนกํ ภิกขเว อปฺปํ ปัสสันนํ วา ปัสสาทาย ฯ เปฯ เขวํวจํ ปน
 ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ สิกขาปทํ อุทฺทิสฺสันตุ “ ปริมณฺทล
 นิวาเสณัตตํ สิกขา ภวณียาติ.

ปริมณฺทลํ นิวาเสณัตตํ นากิณณฺทลํ ชานุกมณฺทลํ ปฏิจฺฉาเทณัตติยา.
 ยา ขนาดวิมํ ปฏิจจํ ปุรโต วา บัจฉโต วา โอลัมพณัตตา

เคย สมเณ พุทฺโธ ภควา ธารัตถิย์ วิหริ เขตวเน
อนาถโนทฺธิถัสส อารามะ.

เตม โข ปณ สมนเยน ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย อุตเท
 อัจจารัมมปี มัตถสวัมมปี เขฬัมมปี กโรนัตติ. มนุสฺสา อุมายันฺติ
 ชยันฺติ วิปาเรนติ “กถํ ทิ นาม ภิกขุณิโย อุตเท อัจจารัมมปี
 มัตถสวัมมปี เขฬัมมปี กโรนัตติ, เสยฺยถาปี คิหิณิโย กามโกคิณิโยติ.
 อัถฺโธสุ โข ภิกขุณิโย เตสํ มนุสฺสานํ อุมายันฺตานํ ชยันฺตานํ
 วิปาเรนฺตานํ. ยถา ตถา ภิกขุณิโย อัมมปัสสิดา ะเปยฺย ตถา อุมายันฺติ
 ชยันฺติ วิปาเรนฺติ “กถํ ทิ นาม ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย อุตเท
 อัจจารัมมปี มัตถสวัมมปี เขฬัมมปี กโรนัตติ. ธนฺโต ตถา ภิกขุณิโย
 ภิกขุณํ เภมฺมณํ ยโมเจสุ. ภิกขุ ภควโต เขตฺตํ ยโมเจสุ.
 ธนฺโต ภควา ะเปยฺย ภิกขุ ปฏฺฐิจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภิกขเว
 ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย อุตเท อัจจารัมมปี มัตถสวัมมปี เขฬัมมปี
 กโรนัตติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิมฺหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ ทิ นาม
 ภิกขเว ฉัพพัคคิยา ภิกขุณิโย อุตเท อัจจารัมมปี มัตถสวัมมปี
 เขฬัมมปี กโรนัตติ. เนตํ ภิกขเว อัมมปัสสิดานํ วา ปสาทาย ะเปยฺย

เอวัณจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ สีกขาปทํ อุกทิสันตุ “ น
 อุตเท อุจจาโร วา บัลลารํ วา เขฬิ วา กริสฺสํมีติ สีกขา
 กรณียาติ. เอวัณจิทํ ภควตา ภิกขุณีนํ สีกขาปทํ ปัพพัตตํ โหติ.

เอว โข ปน สมเยน คิลานา ภิกขุณีโย อุตเท อุจจาโรมฺหิ
 บัลลารอมฺหิ เขฬิมฺหิ กากุ อุกกฺกฺชาบฺบิ. ภควโต เอตมฺหํ
 อาโรเจตุ. “ อญฺชานามิ ภิกขเว คิลานาย. ภิกขุณียา อุตเท
 อุจจาโรมฺหิ บัลลารอมฺหิ เขฬิมฺหิ กากุ. เอวัณจ ปน ภิกขเว
 ภิกขุณีโย อิมํ สีกขาปทํ อุกทิสันตุ “ น อุตเท คิลานา อุจจาโร วา
 บัลลารํ วา เขฬิ วา กริสฺสํมีติ สีกขา กรณียาติ.

น อุตเท อคิลานาย อุจจาโร วา บัลลารํ วา เขฬิ วา
 กากุทโธ, ยา อมาทริยํ ปฏิจฺจ อุตเท อคิลานา อุจจาโร วา บัลลารํ วา
 เขฬิ วา อโรติ, อาปัตติ ทุกกฏฺธสฺส. อมาปัตติ: อสฺสณฺจิจฺจ,
 อสฺสติยา, อชานนฺตียา, คิลานาย, อเล กโต อุกกํ โอตฺถโรติ,
 อาปทาสุ, อุมมัตติกาเย, ชิตฺตจิตฺตาย, เวทณฺฏฺฏาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อุทฺทิสฺสา โข อัยยาโย เสขิยา อัมมา. ตตฺถัยยาโย ปุจฺฉามิ:
 กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา? ทฺติยัมปิ ปุจฺฉามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา?
 ทฺติยัมปิ ปุจฺฉามิ: กัจจิตฺถ ปริสุทฺธธา? ปริสุทฺธเชตฺถัยยาโย, ตตฺถมา
 ทฺถนํฮี. เอวเมตํ อารยามิติ.

เสขิยา นิฏฺฐจิตา.

อิม โข ปณัฏฐาโย สัตถ์ อธิกรณสมถา ธัมมา อุกฺกเทส
 ธาณัจฉนฺติ. อุกฺกมฺมํ อุกฺกมฺมํ อธิกรณํ สมถา วุပ္สฺมา
 สัมมุขาวินโย ทาทัพโพ, สกฺขินโย ทาทัพโพ, อญฺเฐวินโย
 ทาทัพโพ, ปฏฺฐิณฺณาทกรณ,๑ เขภฺขณิกา, ตัสส ปาณียิกา,๒
 ตินวรัถการโภก. อุกฺกทฺฐา โข ธัมมาโย สัตถ์ อธิกรณสมถา
 ธัมมา. ตัสสธัมมาโย ปุจฺฉามิ: กัจจิตถ ปริสุทฺธา? ทฺธิมฺมํ ปุจฺฉามิ:
 กัจจิตถ ปริสุทฺธา? ทฺธิมฺมํ ปุจฺฉามิ: กัจจิตถ ปริสุทฺธา?
 ปริสุทฺธธัมมาโย. ตัสมา ตุนฺหิ. เอวเมทํ ธารามิ.

อธิกรณสมถา นิฏฺฐิตา.

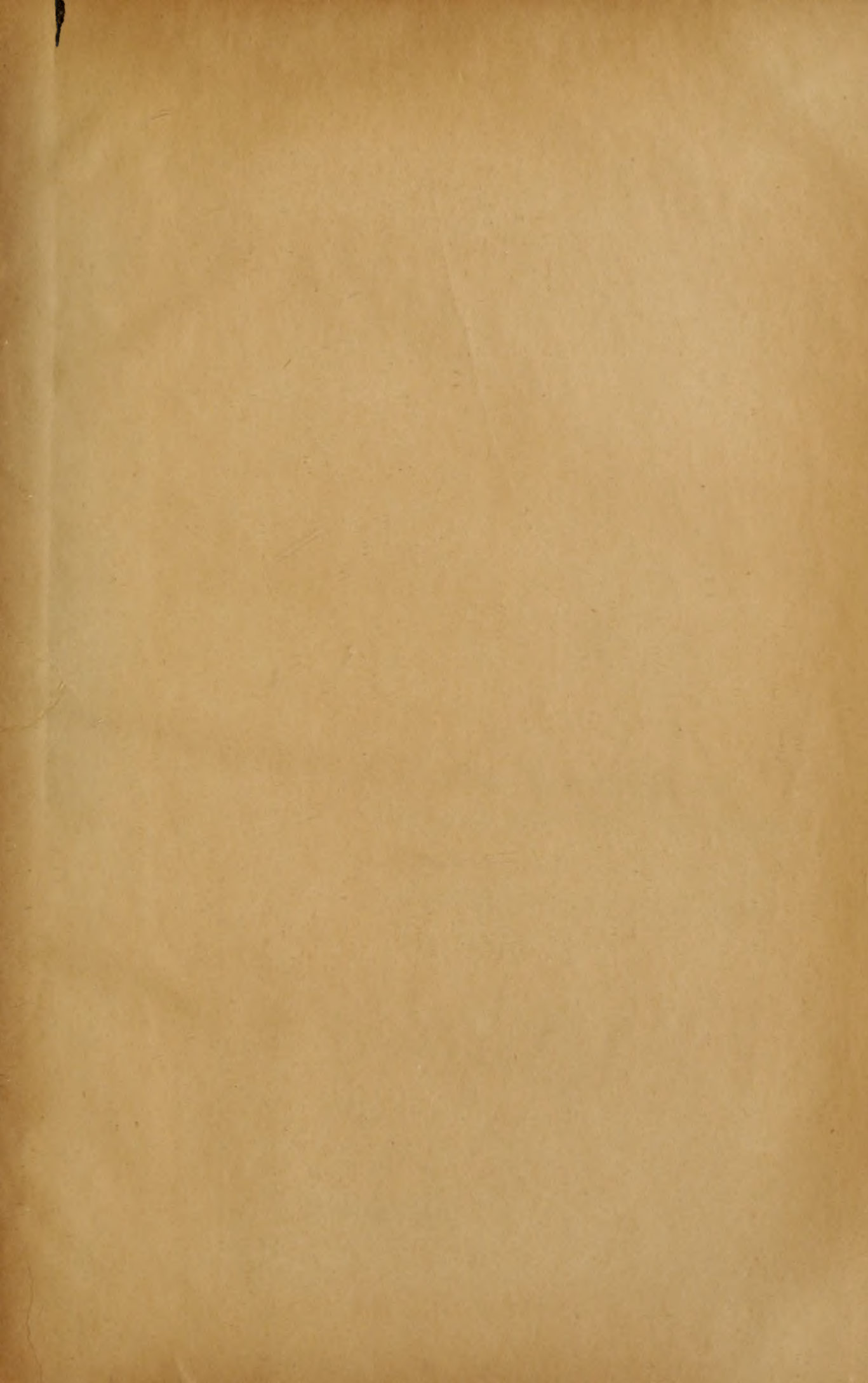
อุกฺกทฺฐา โข ธัมมาโย นิทาน, อุกฺกทฺฐา อฏฺฐ ปาภาสิกา ธัมมา,
 อุกฺกทฺฐา สัตถ์ธมฺมํ สัมมาทิเสสา ธัมมา, อุกฺกทฺฐา ทิส นิสสัสสิคยา
 ปาจิตฺติยา ธัมมา, อุกฺกทฺฐา อฏฺฐจิตฺตา ปาจิตฺติยา ธัมมา,
 อุกฺกทฺฐา อฏฺฐ ปาฏฺฐิเทสนียา ธัมมา, อุกฺกทฺฐา เสขียา ธัมมา,
 อุกฺกทฺฐา สัตถ์ อธิกรณสมถา ธัมมา. เอตฺถวํ สกฺกํ ภาวโต
 สกฺกํ สกฺกํ ปิณฺณํ อธิกรณสมถา อุกฺกเทส ธาณัจฉนฺติ. ตัสส
 สัพพะทาเว สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ
 สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ

ภิกฺขุณีวิภังโก นิฏฺฐิต.

๑ บ. พ. ปฏฺฐิณฺณาย กาเรตัพโพ. ๒ บ. พ. ตัสสปาณียิกา.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BL
1411
T8
1893
v.3

Tripitaka
[Tipitaka]

